Из архивите на ДС

Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ

НИВОТО НА КЛАСИФИКАЦИЯ
СЕ ПРЕМАХВА!
КРДОПБГДСРСБНА
Дата.....20.....8
Правно основание:& 17 от ПЗР на ЗДРДОПБГДСРСБНА
Длъжност:секретар на КРДОПБГДСРСБНА

Из архивите на ДС

The Committee for Disclosing the Documents
and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens
to the State Security and the Intelligence Services
of the Bulgarian National Armed Forces
(CDDAABCSSIBNAF)

State Security and the Scientific and Technical Intelligence

Documentary Volume

**Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)**

Из архивите на ДС

Държавна сигурност

И НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ

Документален сборник

София, 2013

© Комисия за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност
на български граждани към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия, 2013 г.

ISBN 978-954-2986-26-3

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Въведение 7
II. Списък на документите с анотация 17
Част I. Основни документи, регламентиращи дейността на НТР
1) Заповеди, инструкции, решения на ПБ, разпореждания – док. 1 – 13
2) Структурни документи – док. 14 – 29
3) Задгранична дейност – док. 30
4) Схеми и графики – док. 31 – 34
Част II. Документи, отчитащи дейността на НТР
1) Годишни отчети за дейността на НТР – док. 35 – 42
2) Придобиване и внедряване на информация – док. 43 – 55
3) Документи от съвещания с оперативния състав – док. 56 – 57
4) Документи до ПБ, ЦК, МС, Тодор Живков – док. 58 – 60
5) Проблеми, стоящи пред НТР и предложения за подобряване на работата – док. 61 – 71
Част III. Сътрудничество
1) Съвместни срещи със социалистическите разузнавания – док. 72–75
2) Със Съветския съюз – док. 76 – 79
3) С Германската демократична република – док. 80
4) С Чехословашката социалистическа република – док. 81 – 83
5) С Унгарската народна република – док. 84
6) С Полската народна република – док. 85 – 86
7) С Куба – док. 87 – 88
8) С други поделения на МВР и отдели на ПГУ – док. 89 – 91
9) С други министерства и ведомства в НРБ – док. 92 – 96
III. Факсимилета на документите 49
IV. Някои по-важни съкращения 496

CONTENTS

I. Introduction 12
II. List of the documents with annotation..... 32
Part I. Basic documents regulating the activity of the scientific and technical intelligence
1) Orders, instructions, decisions of the Politburo – doc. 1-13
2) Structural documents – doc. 14-29
3) Overseas activity – doc. 30
4) Charts and graphs – doc. 31-34
Part II. Documents reflecting the activity of the scientific and technical intelligence
1) Annual activity reports on the scientific and technical intelligence – doc. 35-42
2) Obtained and deployed information – doc. 43-55
3) Documentation from the meetings with the operational staff – doc. 56-57
4) Documents to PB, CC, CM, Todor Zhivkov – doc. 58-60
5) Problems facing the scientific and technical intelligence and work improvement proposals – doc. 61-71
Part III. Cooperation
1) Joint meetings with the socialist intelligence services – doc. 72-75
2) Cooperation with the Soviet Union – doc. 76-79
3) Cooperation with the German Democratic Republic – doc. 80
4) Cooperation with the Czechoslovak Socialist Republic – doc. 81-83
5) Cooperation with the People's Republic of Hungary – doc. 84
6) Cooperation with the People's Republic Poland – doc. 85-86
7) Cooperation with Cuba – doc. 87-88
8) Cooperation with other divisions of the Ministry of Interior and departments of First Head Directorate – doc. 89-91
9) Cooperation with other ministries and institutions of the People's Republic of Bulgaria – doc. 92-96
III. Facsimiles of documents 49
IV. Important abbreviations..... 498

ВЪВЕДЕНИЕ

Документалният сборник „Държавна сигурност и научно-техническото разузнаване“ е издание от поредицата „Из архивите на ДС“. Съставен е изцяло от документи, съхранявани в централизирания архив на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на българските граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.

Досега темата за научно-техническото разузнаване не е изследвана задълбочено в исторически аспект[1]. Причината бе ограниченият достъп до архивните материали на тази специализирана служба на външното разузнаване в Народна република България. След предаването на архива на Първо главно управление (ПГУ) на Държавна сигурност от Националната разузнавателна служба (НРС) на съхранение в архива на Комисията се създаде възможност за по-широк достъп до това документално наследство.

Научно-техническото отделение в Първо главно управление на Държавна сигурност е създадено през 1959 г. През първите години на съществуване на това специализирано разузнавателно отделение то не развива почти никаква дейност. В средата на 60-те години на XX век обаче наблюдаваме как бързо набира скорост по отношение на възложените му по-сериозни задачи. Изпълнението им постепенно довежда до бързото разгръщане на неговите мащаби, а сформираният VII отдел в ПГУ-ДС пристъпва към същността на своята работа.

Първоначално оперативният състав е малък, но с течение на времето числеността се променя. Разбира се, и задачите, поставяни от държавното ръководство, са все повече и по-значими. Не е за пренебрегване фактът, че висшето държавно ръководство обръща особено внимание на научно-техническото разузнаване. Трябва да се отбележи, че всички големи промени в неговата структура стават със санкцията на самия Тодор Живков.

Условно развитието на научно-техническото разузнаване може да бъде разделено на два етапа. Първият е от неговото създаване до края на 1979 г., а вторият е от началото на 1980 г., когато статутът на отдела е променен и е създадено Управление: Научно-техническо разузнаване (УНТР) в рамките на ПГУ-ДС. Безспорен връх в неговото съществуване е втората половина на 80-те години на XX век. Ролята, която изиграва техническото разузнаване за развитието на НР България, е значителна. В

[1] Има налични мемоари на оперативни работници от разузнаването, в които се засягат отделни фрагменти от съществуването на научно-техническото разузнаване. Виж напр.: Бояджиев, Тодор – Разузнаването – ИК „Труд“, София, 2000 г.; Станков, Димо – След дълго мълчание – 42 години в българското разузнаване – ИК „АСИ“, 2005 г.; Ананиев, Коста – Външното разузнаване на България – ИК „Колинс – 5“, 2008 г.; Начев, Йордан – Разузнавателните доктрини на XXI век – ИК „Труд“, 2013 г. По темата има и отделни статии на Христов, Христо в: www. Desebg. com

документите ясно проличава желанието на ръководството на управлението да контролира, подпомага и ръководи основните направления в тогавашната социалистическа икономика.

Сборникът „Държавна сигурност и научно-техническото разузнаване“ включва най-значимите документи, които ясно очертават облика на неговата дейност в периода от 1959 до 1990 г. Направеният подбор е от над 400 архивни единици. Включените в сборника документи са 96 на брой и преобладаващо са от служебния архив на НРС (ПГУ-ДС). Има също и документи от служебния архив на Министерството на вътрешните работи. Документите от НРС (ПГУ-ДС) са от фонд 9, описи 2, 3 и 4; а тези от МВР са от фонд 1 - Секретариат и фонд 66 – Решения „Б“ на Политбюро и Секретариата на ЦК на БКП за периода 1946–1989 г.

При подредбата на документите е използван тематично хронологическият подход. Тематично те са обособени в три части, като всяка една е разделена на няколко подтеми. Първата част включва основните документи, регламентиращи дейността на научно-техническото разузнаване, които са обособени в четири отделни тематични раздела. В първия раздел са включени заповеди, инструкции, решения на Политбюро на ЦК на БКП и разпореждания на Министерския съвет; във втория са представени структурни документи; в третия раздел е показана задграничната дейност на НТР и в четвъртия раздел са публикувани схеми и графики, свързани със структурата на управлението. По-интересните документи от тази част са:

Документ № 2: Решение № 141 на Министерския съвет за назначаване на съветници в някои министерства по въпросите за използване на чуждия опит в областта на науката и техниката;

Документ № 6: Заповед на министъра на вътрешните работи за организация на дейността на органите на МВР по придобиване на научна, техническа и икономическа информация, с която се определя водещата роля на ПГУ-ДС като ръководен фактор по придобиването, отчитането, контрола по използването, внедряването и предоставянето на научна, техническа и икономическа информация в страната и братските социалистически страни;

Документ № 9: Решение „Б“ № 17 на Политбюро на ЦК на БКП, което трансформира отдел НТР в Управление Научно-техническо разузнаване. В документа се съдържат данни относно отпуснатите допълнителни щатни бройки и се поставят важни организационни въпроси;

Документ № 16: Предложение за подобряване работата на ПГУ–ДС по обслужване на икономиката, в което са изброени девет точки за подобряване на работата, като на първо място е предложено да бъдат обединени отдели VII и XIII;

Документ № 24: Предложение за организационните мерки за изпълнение на Решение № 5 от 30 септември 1986 г. на Партийно-държавната комисия по научно-техническа политика, с което се предвижда създаването на отдел 05 в УНТР за ръководство на специализираната фирма по проектите НЕВА и МОНБЛАН;

Документ № 25: Справка за разработване на оперативни прикрития във връзка с преустройството и открилите се икономически възможности за създаването на нов вид прикритие – „депозитна къща“;

Документ № 26: Резолюция до др. Манчев, в която се разясняват възможностите за създаване на специфична банка, която да е собственост на ПГУ-ДС;

Документ № 27: Концепция за нови форми на работа на отдел 05, УНТР в условията на фирмената организация на народното стопанство, която предвижда създаването на явни и неявни офшорни фирми в капиталистическите държави и фирми с ограничена отговорност на територията на страната, като в перспектива се предвижда създаването на банково специализирано звено на УНТР;

Втората част от сборника включва документи, отчитащи оперативната дейност на научно-техническото разузнаване. В тази част тематичните раздели са пет: годишни отчети за дейността на НТР; придобиване и внедряване на информация; документи от съвещания с оперативния състав; документи до ПБ на ЦК на БКП, до Министерския съвет, лично до Тодор Живков; проблеми пред техническото разузнаване и предложения за подобряване на работата. В тази част акцент поставяме върху следните документи:

Документ № 55: Справка за проведени мероприятия в областта на банковото дело, в която са описани действията и схемата, по която се придобиват голямо количество акции.

Документ № 69: Входяща шифрограма относно изпълнението на проект „Нева“, с която се информира, че поради настъпването на икономически и финансови проблеми е необходимо преосмисляне на бъдещата работа и подготовката за унищожаване на документи, даващи възможност за дискредитиране на партньори при официализиране на извършваната дейност.

Документ № 70: Входяща шифрограма относно проектите „Нева“ и „Монблан“, от която става ясно, че след проведена среща с партньора по проектите се предлага вземането на мерки по „изчистване“ и „унищожаване“ на наличните материали, които могат да дадат доказателства на „бъдещите правителства по конкретни фирми, лица и форми на реализация“.

Документ № 71: Изходяща шифрограма за прилагането на новата концепция на държавното ръководство, основаваща се на надпартиен принцип. НРС трябва да преосмисли своите задачи, като при изпълнението на които трябва да се спазва най-строго принципът на незасягане на националната сигурност и да не се увреждат националните интереси на страните – домакини.

Третата част е озаглавена: Сътрудничество. Тя включва 9 тематични раздела: съвместни срещи със социалистическите разузнавания; взаимодействие – със Съветския съюз; с Германската демократична република; с Чехословашката социалистическа република; с Унгарската народна република; с Полската народна република; с Куба; с други поделения на МВР и отдели на ПГУ; с други министерства и ведомства в НРБ. По-интересните документи в тази част са:

Документ № 76: Доклад от Иван Йорданов, началник отдел VII при Управление I – КДС, 6 юни 1966 г. Свързан е с командировка в Москва за изучаване на съветския опит в областта на научно-техническото разузнаване. В доклада са описани структурата и основните направления, по които работи НТР към Първо главно управление на КГБ, начините на заплащане на получената информация и агентурно-оперативната обстановка в разузнаваните страни;

Документ № 91: Докладна записка относно съвместната дейност с окръжните управления на МВР в страната през 1980 г., в която са отчетени резултатите от взаимодействието с окръжните управления на МВР;

Документ № 94: Положение за съвместна работа на Държавния комитет за наука и технически прогрес (ДКНТП) и МВР по набиране, оценка и реализация на научно-техническата информация, придобита по официален и неофициален път. Посочва се кой има задължение да събира научно-техническа информация; създава се координационен орган, който да определя основните задачи за придобиване на информация по официален и секретен път; определят се начините за заплащане на получената информация и контролът по нейната реализация; организират се работни групи в представителствата на НРБ в капиталистическите страни, ръководени от МВР, но под прикритието на ДКНТП.

* * *

В дигиталния вариант на сборника са включени 359 документа, които допринасят в по-голяма степен за съставяне облика на УНТР. Между тези документи има и такива, които не са публикувани в цялост поради твърде големия им обем. Подбрани са онези страници от тях, които дават по обобщена информация. Такива документи са: № 75: Отчет за агентурно-оперативната и информационна работа на отдел VII, ПГУ – ДС през 1974 г., 20 декември 1974 г.; № 76: Отчет за агентурно-оперативната и информационната работа на отдел VII, ПГУ-ДС през 1975 г., 22 декември 1975 г.; № 77: Отчет за агентурно-оперативната и информационната работа на отдел VII, ПГУ-ДС през 1976 г., 22 декември 1976 г.

Настоящият сборник съдържа един документ, който е публикуван в сборника *„ДС – структура и основни документи“* от поредицата *„Из архивите на ДС“*. Причината е неговата важност при разработването на темата за научно-техническото разузнаване. Това е документ № 3: Временна инструкция за организацията на работата на НТР при ПГУ-ДС от 19 ноември 1976 г., с която се очертават основните насоки на работа, структурата и задачите на отрасловите и задграничните резидентури и отделение „Информация и анализ“ на НТР.

В разширения електронен вариант също има документи, публикувани в други издания на Комисията, като Документ № 234: Справка за работата на отдел VII, ПГУ – ДС по изпълнение на мероприятията за взаимодействие на ПГУ-ДС и ПГУ-КГБ от 9 март 1974 г.; Документ № 235: Справка относно обмена на научно-техническата информация от 14 януари 1975 г.; Документ № 240: Справка относно състоянието и развитието на информационния обмен между отдел VII, ПГУ – ДС и Управление НТР – КГБ през периода 01.01.1976 – 30.04.1978 г., 20 май 1978 г.; Документ № 242: Докладна записка относно: проведена командировка до НТР – КГБ по въпросите на изграждането на автоматизирана информационна система на НТР, ПГУ-ДС, 13 ноември 1980 г. , които са публикувани в дигиталния вариант на сборника *„КГБ и ДС – връзки и зависимости“*.

Документ № 35: Докладна записка от генерал-майор Васил Коцев – началник ПГУ-ДС относно изграждане на резидентури на НТР в някои министерства, 1975 г.;

Документ № 182: Докладна записка до първия секретар на ЦК на БКП Тодор Живков за предоставяне на места за работници от НТР към някои отраслови министерства от 10 юни 1975 г. и Документ № 198: Задачи и статут на представителите на ПГУ-ДС в отрасловите министерства, 30 септември 1975 г., са включени в разширения електронен вариант на сборника *„ДС - структура и основни документи“*.

Документалният сборник „Държавна сигурност и научно-техническото разузнаване“ за първи път дава възможност на изследователите да се докоснат до такъв голям обем от оригинални материали, които безспорно ще осветлят много интересни моменти от историята на близкото минало на тайните служби на НР България.

ОТ СЪСТАВИТЕЛИТЕ

INTRODUCTION

Documentary collection "State Security and the Scientific and Technical Intelligence" is an edition of the series "In the Archives of the State Security." It is composed entirely of documents stored in the centralized archive of the Commission for Disclosure of Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and Intelligence Services of the Bulgarian National Armed Forces.

So far, the topic of scientific and technical intelligence has not been studied in depth in historical perspective[1]. The reason for that was the limited access to archival material of this specialized service of the foreign intelligence in People's Republic of Bulgaria. Following the transfer of the archives of First Main Directorate (FMD) of the State Security from the National Intelligence Service (NIS) to the archives of the Commission was established a wider access to this documentary heritage.

Scientific and Technical Intelligence Department to the First Main Directorate of State Security was established in 1959. During the first years of existence of this specialized intelligence unit, it had not performed any activity. In the mid-1960s of the twentieth century, however, we see how quickly it progressed in terms of the serious tasks assigned. Their implementation had gradually led to the rapid deployment of its size, while the VII Department to the First Main Directorate of State Security had proceeded to the nature of their work.

The initial operational staff was small in numbers, but over time the numbers had changed. Of course, the tasks posed by the state government were becoming more and more important. We should not ignore the fact that senior officials were paying particular attention to the scientific and technical intelligence. It should be noted that all major changes in its structure had been made with the sanction of Todor Zhivkov himself.

Basically, the development of the scientific and technical intelligence can be divided into two stages. The first stage covers the period from its formation to the end of 1979 and the second stage is from 1980, when the status of the department was changed to Scientific and Technical Intelligence Directorate (STID) within the First Main Directorate of the State Security. Undisputed peak in its existence is the second half of the 80s of the twentieth century. The role played by the technical intelligence for the development of People's Republic of Bulgaria is significant. The documents clearly show the desire of the leadership to monitor, support and manage the main directions of the then socialist economy.

---

[1] There are some memoirs of intelligence operatives available, which concern individual fragments of the existence of scientific and technical intelligence. See, eg.: Boyadziev, Todor – The Intelligence – Publishing House "Labour" Sofia 2000; Stankov, Dimo – After a Long Silence – 42 years in the Bulgarian intelligence – Publishing House "ASI" 2005; Ananiev Kosta - Foreign Intelligence of Bulgaria – Publishing House "Kolins – 5" 2008; Natchev, Jordan – Intelligence Doctrines of the XXI Century – Publishing House "Labour" 2013. There are separate articles on this topic by Hristov Hristo at: www.Desebg.com

The documentary collection "State Security and the Scientific and Technical Intelligence" contains the most important documents that clearly outline the image of its activities in the period from 1959 to 1990. More than 400 archival units were selected. The documentary collection contains 96 documents, predominantly from the official archives of the National Intelligence Service (First Main Directorate – State Security). There are also documents from the official archives of the Ministry of Interior. Documents from the National Intelligence Service (First Main Directorate – State Security) are from Fund 9, inventories 2, 3 and 4; and those of the Ministry of Interior are from Fund 1 - Secretariat and Fund 66 - Decisions "B" of the Politburo and Secretariat of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party for the period 1946 – 1989.

The thematically chronological approach is used in the arrangement of the documents. Thematically, they are divided into three parts, each divided into several subtopics. The first part includes the main documents regulating the activities of the scientific and technical intelligence, which are divided into four separate thematic sections. The first section includes orders, instructions, decisions of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party and the Council of Ministers; the second sections contains structural documents; the third section shows the overseas activities of the scientific and technical intelligence and the fourth section contains charts and graphs related to the management structure. Some interesting documents in this section are:

Document № 2: Decision № 141 of the Council of Ministers to appoint advisors in some ministries on the use of foreign experience in the field of science and technology;

Document № 6: Order of the Minister of Interior for organization of the Ministry of Interior's activities in obtaining of scientific, technical and economic information, which determines the leading role of First Main Directorate to the State Security as a guiding factor in the obtaining, reporting, control, implementation and provision of scientific, technical and economic information in the country and the fraternal socialist countries;

Document № 9: Decision "B" № 17 of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party, which transforms the Scientific and Technical Intelligence Department into Scientific and Technical Intelligence Directorate. The document contains information concerning the allocation of additional personnel and the important organizational issues;

Document № 16: Proposal for improvement of the work of First Main Directorate to State Security in relation to the economy , which lists nine points to improve the performance, as it is first proposed to merge departments VII and XIII;

Document № 24: Proposal for organizational measures for implementation of Decision № 5 dated 30 September 1986 of the Party State Commission on Scientific and Technology Policy, which provides for the creation of Department 05 within the Scientific and Technical Intelligence Directorate to govern the specialized company dealing with the NEVA and MONBLAN projects;

Document № 25: Reference for development of covert operations related to the reorganization and the economic opportunities discovered for the creation of a new kind of cover – "deposit house";

Document № 26: Resolution to Mr. Manchev, which explains the possibilities of establishing a specific bank owned by the First Main Directorate to State Security;

Document № 27: Concept for new forms of work of Department 05, Scientific and

Technical Intelligence Directorate in terms of business organization of the national economy, which provides for the creation of explicit and implicit offshore companies in the capitalist countries and limited liability companies in the country, as it provides for the establishment of a specialized banking unit of the Scientific and Technical Intelligence Directorate;

The second part of the documentary collection includes documents reflecting the operational performance of the scientific and technical intelligence. In contains five thematic sections: annual activity reports of the scientific and technical intelligence, acquisition and implementation of information; documents from meetings with the operational staff; documents to the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party, to the Council of Ministers, personally to Todor Zhivkov; problems facing the technical intelligence and suggestions for improving performance. In this section, we put emphasis on the following documents:

Document № 55: Reference on activities carried out in the banking sphere, which describes the actions and the pattern to acquire a large amount of shares.

Document № 69: Incoming cryptogram on the implementation of the NEVA project, which informs that due to the presence of economic and financial problems, it is necessary to reconsider the future work and the preparation for destruction of documents enabling discrediting of partners in formalizing the performed activity.

Document № 70: Incoming cryptogram on the NEVA and MONBLAN projects, from which it is clear that after a meeting with the projects partner, it was proposed to take measures on the "clearing" and "destroying" available materials that can give evidence for "future governments on specific companies, individuals and forms of realization."

Document № 71: Outgoing cryptogram on the implementation of the new concept of the state government based on non-partisan approach. National Intelligence Service has to reconsider its tasks, as during implementation it should follow closely the principle of not affecting national security and not harming national interests of host countries.

The third part is entitled "Cooperation". It includes nine thematic sections: joint meetings with socialist intelligence services; interaction - with the Soviet Union; German Democratic Republic; Czechoslovak Socialist Republic; People's Republic of Hungary; People's Republic of Poland; Cuba, with other divisions of the Ministry of Interior and departments to First Main Directorate, with other ministries and departments in the People's Republic of Bulgaria. Some interesting documents in this section are:

Document № 76: Report by Ivan Yordanov, Head of Department VII to Directorate 1 – Committee for State Security, 6 June 1966. It is about a secondment to Moscow to study the Soviet experience in the field of scientific and technical intelligence. The report describes the structure and the main directions of the Scientific and Technical Intelligence Unit to the First General Directorate of the KGB, the ways of payment for information received and the intelligence and operational situation in the countries under intelligence;

Document № 91: Note on the joint work with the district directorates of the Ministry of Interior in the country in 1980, which reports the results of the interaction with the district directorates of the Ministry of Interior;

Document № 94: Joint work of State Committee for Science and Technological Progress and the Ministry of Interior for recruitment, evaluation and implementation of scientific and

technical information obtained through official and unofficial ways. It specifies who has the obligation to collect scientific and technical information; it is established a coordinating body to define the main tasks for obtaining information through official and secret ways; determines the way of payment for information and the control of its implementation; there were organized working groups in the representations of the People's Republic of Bulgaria in the capitalist countries led by the Ministry of Interior but under the cover of the State Committee for Science and Technological Progress.

* * *

The digital version of the documentary collection contains 359 documents that contribute to drawing the image of the Scientific and Technical Intelligence Directorate. Among those documents there are some that are not published in full, due to their large volume. Pages that give summary information were selected only. Such documents are: № 75: Report on the intelligence and operational and information work of Department VII to First Main Directorate – State Security in 1974, 20 December 1974; № 76: Report on the intelligence and operational and information work of Department VII to First Main Directorate – State Security in 1975, 22 December 1975; № 77: Report on the intelligence and operational and information work of Department VII to First Main Directorate – State Security in 1976, 22 December 1976.

This collection contains a document, which is already published in the collection "State Security - Structure and Basic Documents" from the series "In the Archives of State Security." The reason is its importance in the development of the topic of scientific and technical intelligence. This is document № 3: Temporary instruction on the organization of the work of the scientific and technical intelligence in First Main Directorate – State Security of 19 November 1976, which outlines the main directions of work, structure and tasks of the sector and overseas residency and Information and Analysis Division to the scientific and technical intelligence.

The extended electronic version also contains documents published in other editions of the Commission, such as document № 234: Reference on the work of the Department VII, First Main Directorate – State Security in relation to the implementation of measures for the interaction between First Main Directorate – State Security and First General Directorate – KGB, 9 March 1974; document № 235: Reference on the exchange of scientific and technical information of 14 January 1975; document № 240: Reference on the status and development of information exchange between Department VII, First Main Directorate – State Security and Scientific and Technical Intelligence Directorate - KGB during the period 1 January 1976 – 30 April 1978, 20 May 1978; document № 242: Note on a secondment to Scientific and Technical Intelligence Unit - KGB in relation to the construction of an automated information system of the Scientific and Technical Intelligence Directorate, First Main Directorate – State Security, 13 November 1980, which are published in the digital version of documentary collection "KGB and State Security - Links and Dependencies."

Document № 35: Note from Major General Vasil Kotsev –Head of First Main Directorate – State Security on the construction of residency of scientific and technical intelligence in some ministries, 1975; document № 182: Note to the First Secretary of the

Central Committee of the Bulgarian Communist Party - Todor Zhivkov to provide places for workers from the scientific and technical intelligence in some specialized ministries, 10 June 1975 and document № 198: Tasks and status of the representatives of First Main Directorates – State Security in the specialized ministries, 30 September 1975, are included in the expanded electronic version of the documentary collection "State Security Services - Structure and Basic Documents."

Documentary collection "State Security and the Scientific and Technical Intelligence" for the first time gives researchers the possibility to touch such a large amount of original material, which will undoubtedly highlight many interesting moments in the history of the recent past of the secret services of the People's Republic of Bulgaria.

BY THE COMPILERS

СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ С АНОТАЦИЯ

I. Основни документи, регламентиращи дейността на НТР

1) Заповеди, инструкции, решения, разпореждания

1. **Решение „Б“ № 12 на Секретариата на ЦК на БКП от 10 август 1966 г.**
   Съгласие за работата по линия НТР на Разузнавателното управление при КДС да се отпуснат 30 офицерски и 2 сержантски длъжности.
   АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а.е. 70, л. 1

2. **Решение № 141 на Министерския съвет от 13 юни 1975 г.**
   За назначаване на съветници в някои министерства по въпросите за използване на чуждия опит в областта на науката и техниката.
   АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 366, л. 1-2

3. **Временна инструкция за организацията на работата на НТР при ПГУ – ДС, *19 ноември 1976 г.***
   Очертават се основните насоки на работа, структурата и задачите на отрасловите и задграничните резидентури и отделение „Информация и анализ”.
   АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 367, л. 1-7

4. **Заповед на зам.-министъра на вътрешните работи на НР България относно: Щатно разформироване на отдел XIII и подобряване бъдещата работа на управлението по линия на икономическото разузнаване, *1976 г.***
   Третира изграждане на оперативно звено с подчертано икономически задачи от представители на бившия отдел XIII, както и щатното разпределение и поемане на досегашните задачи от други отдели.
   АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 453, л. 3-4

5. **Заповед на началника на Първо главно управление – ДС, *15 август 1977 г.***
   Посочва ясно и точно кой организира, ръководи и координира цялостната дейност по въпросите на икономическото разузнаване. Очертава основния обект на проникване и отчитане на придобитата информация.
   АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 149а, л. 66-68

6. **Заповед на министъра на вътрешните работи: Организация на дейността на органите на МВР по придобиване на научна, техническа и икономическа информация, *6 юни 1978 г.***
   Определя се водещата роля на ПГУ-ДС като ръководен фактор по придобиването, отчитането, контрола по използването, внедряването и предоставянето на научна, техническа и икономическа информация в страната и братските социалистически страни.
   АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 139, л. 191-193

7. Решение на Политбюро на ЦК на БКП /проект/, *[след 31 октомври 1979 г.]*
Принципно се одобрява структурата на Управление НТР при ПГУ-ДС, опускат се допълнителни щатни бройки, началникът на УНТР трябва да е член на Комисията по научно-техническа политика и член на Колегиума на ДКНТП. Дава се разрешение на министъра на вътрешните работи да предлага на МС списък на длъжностите в централните ведомства и задграничните представителства, които могат да се заемат от ОР на НТР. Одобрява се система за образуване на валутен и паричен фонд за НТР.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 466, л. 34-38

8. Временна инструкция за организацията на работата на НТР при ПГУ-ДС, *26 декември 1979 г.*
Определя основните насоки, средства и методи на работа, задачите на отделите, групата резидентури и информационния анализ, структурата на НТР, както и контрола на цялостната дейност по сътрудничеството с братските разузнавания.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 443, л. 8-19

9. Решение „Б" № 17 на Политбюро на ЦК на БКП от 25 юни 1980 г.
Отнася се до трансформирането на НТР в Управление НТР, отпускат се допълнителни щатни бройки, поставят се някои организационни въпроси.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а.е. 96, л. 1-3

10. Разпореждане № 43 на Бюрото на Министерския съвет от 18 юли 1980 г. За създаване на управление по ДС в системата на МВР – създава се Управление „Научно-техническо разузнаване" към ПГУ-ДС.
Създава се Управление „Научно-техническо разузнаване" към ПГУ-ДС на МВР и се увеличава щатът.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 589, л. 21

11. Заповед № I-90 на министъра на вътрешните работи за: Организация на дейността на органите на ДС по придобиване на военна, научна, техническа и икономическа информация от противника, *4 май 1981 г.*
Отнася се до всички поделения на ДС, които съобразно своите възможности да организират и провеждат мероприятия по придобиване на военна, научна, техническа и икономическа информация. Координацията по дейността трябва да се осъществява от УНТР.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 11, а.е. 333, л. 155-160

12. Заповед на началника на Първо главно управление - ДС: Въвеждане на длъжност заместник-резидент по НТР към резидентурите на ПГУ-ДС в разузнаваните страни, *12 януари 1982 г.*
Въвежда се длъжността зам.-резидент по НТР, който се назначава от началника на ПГУ-ДС по предложение на началника на УНТР. Регламентират се правата и задълженията на зам.-резидента по НТР.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 483, л. 75-78

13. Временно допълнение към инструкцията на УНТР, ПГУ-ДС, *6 април 1987 г.*
Отнася се за работата на отдел 05 УНТР, който упражнява контрол и оперативно ръководство на специализираните звена на УНТР, ПГУ-ДС.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 574, л. 30-34

2) Структурни документи

14. Предложение относно: Някои изменения в структурата на I управление – ДС, *5 август 1959 г.*
В точка 3 от документа се предлага да се създаде група от трима души, която да е основата на научно-техническото разузнаване.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 716, л. 1-4

15. Организационна структура на отдел VII, управление I – КДС в перспективно развитие до 1970-71 г., *25 април 1967 г.*
Определя задачите, по които ще се придобива научно-техническа информация; организационната структура на отдела, местата за прикритие зад граница и работа на територията на страната и функционалните задължения на оперативните работници.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 412, л. 12-16

16. Предложения за подобряване работата на ПГУ – ДС по обслужване на икономиката, *1974 г.*
Изброени са девет точки за подобряване на работата, като на първо място е предложено да бъдат обединени отдели VII и XIII[1].
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 418, л. 5-7

17. Предложение относно: Създаване на резидентури в основните отраслови министерства, *януари 1974 г.*
Предлага се изграждането на резидентури в отрасловите министерства, като са описани и длъжностите, които ще бъдат заемани от оперативни работници и секретните сътрудници.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 366, л. 9-14

18. Предложение относно: Организационно изграждане, щат и структура на Научно-техническо и икономическо разузнаване /НТИР/ - отдел VII, ПГУ – ДС, *25 април 1974 г.*
Изразява се мнение, че съществуването на двата отдела като самостоятелни не е необходимо, затова се предлага тяхното обединение в един общ отдел – VII – Научно, техническо и икономическо разузнаване /НТИР/; към съществуващите задачи на отдела са добавени и тези на бившия XIII.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 418, л. 20-24

19. Докладна записка от генерал-майор Васил Коцев – началник ПГУ-ДС относно: *Изграждане на резидентури на НТР в някои министерства,* **1975 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 366, л. 18-20

20. Предложение относно: Подобрение и разширение на работата на ПГУ-ДС по линия на научно-техническото разузнаване, *5 ноември 1976 г.*
Направен е разчет на щатното разширяване и попълване на НТР; изменение на структурата и използването на български специалисти.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 421, л. 13-14

21. Щат и структура на НТР за 1977 – 1978 г., *17 ноември 1976 г.*
Графична схема на отдела - приложение 1.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 421, л.15

---

[1] Отдел XIII се занимава с придобиването на икономическа информация.

22. Перспективен план за оперативния състав на НТР, ***[17 ноември1976 г.]***
Таблица на щатното разпределение в отдела - приложение 2.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 421, л. 16

23. Съображения относно: Структурата на НТР и целесъобразността на нейното подобрение, ***14 март 1979 г.***
Предлага се подобряване на структурата, посредством изграждането на „линеен блок" успоредно със съществуващия „отраслов блок"; към документа има 2 бр. приложения, които разясняват по-точно изграждането, задачите и работата на отделните блокове.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 139а, л. 69-77

24. Предложение относно: Организационни мерки за изпълнение на Решение № 5 от 30.09.1986 г. на Партийно-държавната комисия по научно-техническа политика, ***14 ноември 1986 г.***
Предлага се в УНТР да се създаде отдел 05 за ръководство на специализираната фирма по проектите НЕВА и МОНБЛАН.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 548, л. 18-20

25. Справка относно: Разработване на нови оперативни прикрития, ***31 януари 1989 г.***
Във връзка с преустройството и новите икономически възможности се предвижда създаването на нов вид прикритие – „депозитна къща".
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп.4, а.е. 612, л. 192-198

26. Резолюция до др. Манчев за създаване на специфична банка, ***1 февруари 1989 г.***
Разясняват се възможностите за създаване на банка, която да е собственост на ПГУ-ДС.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп.4, а.е. 612, 2 неномерирани листа между л. 191 и 192

27. Концепция относно: Нови форми на работа на отдел 05, УНТР в условията на фирмената организация на народното стопанство, ***29 септември 1989 г.***
Предвижда се създаването на явни и неявни офшорни фирми в капиталистическите страни и фирми с ограничена отговорност на територията на страната, като в перспектива се предвижда създаването на банково специализирано звено на УНТР.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп.4, а.е. 612, л. 233-237

28. Схеми на организация на фирмите, ***[29 септември 1989 г.]***
Графични схеми на организиране на работата и механизъм на взаимоотношения и йерархични връзки на явните и неявните фирми зад граница.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп.4, а.е. 612, л. 238-239

29. Предложение относно: Създаване на нови структури /фирми/, прикрития на НРС, ***9 август 1990 г.***
Замисля се създаването на частни фирми и бюра, занимаващи се с професионално ориентиране, под опеката на НРС.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 633, л. 11-12

3) Зад граница

30. Предложение относно: Възможностите за разнообразяване на прикритията зад граница по линия на НТР, *18 май 1974 г.*
Очертават се основните места, които са подходящи за прикритие на оперативни работници по линия на НТР.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 388, л. 16-19

4) Таблици – приложения

31. Организационна схема на отдел VII, управление I – ДС, *[1969 г.]*
Графична схема на отдел VII, Управление I – ДС.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 414, л. 20

32. Обща организационна структура на службата за НТР, ИР и „Ембарго" при ПГУ-ДС, *[1970 г.]*
Графично представени организационни схеми.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 46 б

33. Организационна структура на отдел НТР, *19 януари 1971 г.*
Графична схема на отдел НТР (1971 г.)
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 415, л. 10

34. Щат и структура на НТИР за 1974/75, *[1974 г.]*
Графична схема на отдел НТИР.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 418, л. 26

II. Документи, отчитащи дейността на НТР

1) Годишни отчети за дейността на НТР

35. Информация относно: Организацията и състоянието на работата по линия на НТР, *4 май 1966 г.*
Дава се отчет за извършените дейности от създаването на отдела, в резултат на които вече има известни резултати по придобиване на научно-техническа информация.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 380, л. 1-4

36. Информация относно: Работата на ПГУ–ДС по линия на научно-техническото разузнаване, *26 март 1974 г.*
Основната дейност на НТР е насочена за придобиване на информация по военно-стратегически задачи; научна, техническа, конструктивна, технологична и производствена документация; придобиване на информация и образци от нови средства, ползвани от разузнавателните, контраразузнавателните и полицейски органи на противника; обръща се внимание на кадровото състояние на отдела; работата с агентите и секретните сътрудници; взаимодействието с Центъра за приложна информация и обмена с братските научно-технически разузнавания.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 388, л. 20-29

37. Справка относно: Работата на НТР, *2 октомври 1978 г.*
Споменати са гражданските специалности на оперативните работници; описан

е методът на работа, чрез отрасловите министерства и изградените в тях резидентури; посочена е задграничната дейност на отдела в капиталистическите страни и наличието на трудности в информационната дейност.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 139, л. 118-123

38. Справка относно: Работата на НТР по обектите за проникване, *20 април 1979 г.*
Отчетен е броят на обектите за проникване по страни и отрасли за придобиването на информация; дадени са примери за обекти, от които е получена ценна научно-техническа информация; направени са изводи и препоръки по работата.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 139а, л. 50-56

39. Изпълнение на национална програма Б – 1300, *1985 г.*
С помощта на оперативните работници от УНТР и създадените нови форми на работа с мрежата от задгранични неявни фирми са преодолени ембаргови ограничения.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 556, л. 12-14

40. По изпълнението на информационното задание за деветата петилетка, *15 ноември 1986 г.*
Отчетен е приносът на УНТР в изпълнението на националните комплексни програми, очертани са приоритетните направления за придобиване на научно-техническа информация.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 554, л. 2-15

41. Научно-техническото разузнаване в 40-годишната история на разузнаването в НРБ, *март 1987 г.*
Направен е цялостен преглед на работата и по-важните събития в съществуването на НТР, отчетен е приносът в подпомагане на икономиката.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 572, л. 40-47

42. Информация относно: Приносът на УНТР за подпомагане развитието на икономиката на НРБ през IX петилетка, *1987 г.*
През разглеждания период усилията на УНТР са насочени в следните направления: микроелектроника; изчислителна техника; автоматизация; биологическа и химическа промишленост; атомна енергетика; военна и специална техника.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 564, л. 186-198

2) Придобита информация и такава, която е внедрена

43. Информация относно: Приносът на НТР по придобиването на ценна научно-техническа и икономическа информация и мястото му в развитието на нашата икономика, *30 октомври 1978 г.*
Освен насоките на работа в различните области, по които НТР придобива информация, НТР работи и по следните направления: Планиране на проблемите; Оползотворяване на информацията; Изграждане на мрежа от ръководители и специалисти в министерствата и другите ведомства за работа с ограничена информация; Доставяне на образци и оборудване под ембарго.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 139, л. 104-117

44. Информация относно: Дейността на НТР по изпълнение на програма „Електроника С“ и основни номенклатурни задачи по линия на МЕЕ, *9 април 1979 г.*

Отнася се до доставените от НТР информации по проекта; отбелязано е, че към настоящия момент задълженията към програмата са почти изчерпани; направени са препоръки относно съвместната работа.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 140в, л. 7-16

45. Справка относно: Придобитата научно-техническа и икономическа информация от Управление НТР за периода 01.11.1979 – 01.11.1980 г., *3 ноември 1980 г.*
Посочен е броят на придобитите информации в период от три години, както и мястото на получаване.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 444, л. 195-196

46. Справка относно: Икономическият ефект през 1980 от приложението на научно-техническа информация, придобита от Управление НТР, ПГУ-ДС, *19 декември 1980 г.*
Отчетен е броят на придобитите през годината документации и образци; направен е разчет по отрасли за печалбата от придобитата информация.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 449, л. 1-5 /втора номерация/

47. Справка относно: Икономическият ефект през 1981 г. от приложението на научно-техническа информация, придобита от Управление НТР при ПГУ-ДС, *1 февруари 1982 г.*
Отчетен е броят на придобитите през годината документации и образци; направен е разчет по отрасли за печалбата от придобитата информация.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, Ф. 9, оп. 4, а.е. 449, л. 101-104 /втора номерация/

48. Справка относно: Извършена работа и постигнати резултати по придобиване на информация за върхови постижения на научно-техническия прогрес по главните направления за развитие на страната през осмата петилетка, *28 август 1982 г.*
Посочени са основните отрасли, по които е придобивана научно-техническа информация, както нейният брой; посочени са и информациите, които са в процес на внедряване.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 482, л. 151-159/и гърбовете/

49. Справка относно: Икономическият ефект през 1982 г. от приложението на научно-техническа информация, придобита от Управление НТР при Първо главно у-ние ДС, *19 ноември 1982 г.*
Отчетен е броят на придобитите през годината документации и образци; направен е разчет по отрасли за печалбата от придобитата информация.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 449, л. 105-107

50. Справка относно: Икономическият ефект през 1984 г. от приложението на научно-техническа информация, придобита от УНТР, ПГУ-ДС, *5 февруари 1985 г.*
Изброени са 5-те броя комплектна научно-техническа документация и образци, получили най-висока оценка; посочен е икономическият принос на УНТР в някои отрасли.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 534, л. 211-213

51. Информация относно: Слабости във внедряването в народното стопанство на чуждестранни и наши върхови научно-технически постижения, *28 юни 1985 г.*
Освен отчетите за придобита и внедрена технология налице е и такава, при която са допуснати сериозни трудности по внедряването на нови технологии, което води до незадоволителни резултати за народното стопанство.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 535, л. 88-99

52. Справка относно: Икономическият ефект от дейността на УНТР, ПГУ-ДС през 1985 г., *10 февруари 1986 г.*

Акцентира се върху съкращаване времето за разработка; осигуряване на embargo оборудване; усвояване на нови технологии; подпомагане на научно-изследователската дейност и развитие на военното дело. Посочен е в цифри приблизителният икономически ефект от придобитите информации.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 552, л. 42-44

53. Справка относно: Икономическата ефективност от дейността на УНТР, ПГУ-ДС по придобиването на научно-техническа документация - 1988 г., *31 януари 1989 г.*

Очертан е приблизително икономическият ефект от решаването на приоритетните задачи през 1988 г., като основното в работата на УНТР е повишаването на технологичното ниво на производството и качеството на продукцията; осигуряването на embargo оборудване; прогнозна планова и икономическа информация; както и приносът по борбата с тероризма.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 605, л. 4-5

54. Информация относно: Приносът на УНТР по реализацията на проект „ДОН“ („АМУР“), *6 февруари 1989 г.*

С подписването на споразумение между Министерството на радиопромишлеността на СССР и Министерството на машиностроенето на НРБ са определени ангажиментите, които нашата страна, респективно УНТР, трябва да изпълни.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп.4, а.е. 612, л. 51-52

55. Справка относно: Проведени мероприятия в областта на банковото дело, *12 септември 1989 г.*

Описани са действията и схемата, по която се придобиват голямо количество акции.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп.4, а.е. 612, л. 175-177

3) Документи от съвещания с оперативния състав

56. Записка от разглеждане работата на отдел VII – ПГУ – ДС, *25 февруари 1974 г.*

В присъствието на министъра, зам.-министъра на МВР и ръководството на ПГУ са дадени указания, които са насочени главно към подобряване на работата на отдела.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 410, л. 1-3

57. Изказване на др. Огнян Дойнов на срещата с министъра на вътрешните работи, ръководството на ПГУ-ДС и ръководството на отдел VII при управлението, *[юли 1980 г.]*

Отчетена е ролята и значението на НТР като важен фактор за решаването на задачите, поставени пред обществото. Акцентира се върху изграждането на съвместни фирми със западните страни; работата по развиващите се страни, но не е пренебрегнат и контролът на постъпващите материали и реализацията им.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 449, л. 80-84

4) Документи до ПБ, ЦК, МС, Тодор Живков

58. Предложение от зам.-председателя на Комитета за държавна сигурност – Мирчо Спасов, *29 юли 1966 г.*
Отнася се за увеличаване щата на Разузнавателното управление за работа по линия на научно-техническото разузнаване.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а.е. 70, л. 2-3

59. Докладна записка от министъра на вътрешните работи генерал-лейтенант Димитър Стоянов до първия секретар на ЦК на БКП Тодор Живков относно: Предоставяне на места за работници от НТР към някои отраслови министерства, *10 юни 1975 г.*
Искането е за длъжност съветник към отрасловите министри и зам.- председателя на Министерския съвет по въпросите на промишлеността.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 366, л. 3-5

60. До Държавния съвет на НРБ – Предложение относно: Награждаване на УНТР при ПГУ-ДС, МВР, *19 май 1986 г.*
За постигнатите високи резултати в изпълнение на задачите е предложено УНТР да се награди с орден „Георги Димитров”.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 555, л. 26-28

5) Проблеми, стоящи пред НТР, и предложения за подобряване на работата

61. Основни проблеми, по които научно-техническото разузнаване ще работи през периода 1971-1973 г., *12 януари 1971 г.*
Очертани са основните направления, по които трябва да се добива научно-техническа информация: електроника, радиосъобщителна техника, електронноизчислителна техника и приборостроене; химическа промишленост; промишлена микробиология; военно дело и военна промишленост; специална оперативна техника; селско стопанство.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 432, л. 115-122

62. Докладна записка относно: Система за научно-техническа информация, придобивана от ПГУ – ДС по линия на НТР, *12 юли 1971 г.*
С нарастването на обема от научно-техническа информация е необходимо изграждането на система за определяне на задачите, съхранение, оценка и реализация на научно-техническа информация по линия на НТР. Застъпва се тезата, че тази система трябва да се извърши съвместно с ДКНТПВО, защото той се явява като посредник между потребителите и изпълнителите на задачи по линия на НТР.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 385, л. 9-11

63. Перспективен план за работа по линия на отдел VII, ПГУ – ДС през периода 1972 – 1975 г., *19 април 1972 г.*
В плана са очертани главните стратегически цели на научно-техническото разузнаване; основните задачи и обекти за проникване; работата по агентурата; взаимодействието с другите отдели на Управлението, поделенията на МВР, РУМНО и братските разузнавания; организационни и кадрови въпроси.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 374, л. 1-15

64. Съображения по насоките на развитие на НТР, *[1979 г.]*
Определя водещото място на НТР по проблемите на материалната и нематериалната сфера; контрола на придобитата информация; засилване на координация-

та между НТР и отрасловите министерства; подобряване на взаимодействието със социалистическите разузнавания; разширяване обхвата на действие; усъвършенстване на функциите и структурата на УНТР и др.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а.е. 96, л. 21-23

65. План-програма на УНТР, ПГУ-ДС относно дейността за изпълнение на задачите на деветата петилетка, *17 юли 1986 г.*
Определени са целите; средствата; мероприятията, обезпечаващи изпълнението на задачи; проникването в обектите; планирането и внедряването на информация; главните направления на разузнавателната дейност на ПГУ-ДС; мероприятията по контрол и проверка; организационни и структурни задачи.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 548, л. 45-63

66. Приоритетни задачи на УНТР, ПГУ-ДС през деветата петилетка и до 2000 година, *24 февруари 1986 г.*
Изброени са задачите за изпълнение в областите: военна и специална техника; електронни възли и елементи; електроника; съобщителна техника; програмно осигуряване на микроелектрониката; автоматизация; нови материали; биотехнологии; химически технологии; енергетика; органични суровини.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 552, л. 97-103

67. Предложение относно: Преустройството и по-нататъшното усъвършенстване на дейността на разузнавателното управление на МВР, *15 март 1988 г.*
Във втора точка се акцентира върху работа по линия на НТР, която е насочена в области като: електроника; химия; биотехнологии; машиностроене; отбранителна промишленост. Предвижда се завършването на изграждане на отраслови резидентури; изграждане на координационни съвети; използване на новите форми на икономическо и научно-техническо сътрудничество с капиталистическите и развиващите се страни; разширяване на обхвата на дейност; по-активно използване на специализираните фирми на УНТР и др.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 589, л. 10-18

68. Входяща шифрограма относно: „Монблан” – 1, *23 февруари 1990 г.*
Дава се ясна заявка за оттегляне от проекта, по който страната не е в състояние да продължи работа.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 630, л. 24

69. Входяща шифрограма относно: Изпълнение на „Нева”, *19 март 1990 г.*
С настъпването на икономически и финансови проблеми е необходимо преосмисляне на бъдещата работа и подготовка за унищожаване на документи, даващи възможност за дискредитиране на партньори при официализиране на извършваната дейност.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 630, л. 18

70. Входяща шифрограма относно: „Нева” и „Монблан”, *5 април 1990 г.*
След поведена среща с партньора по проектите се предлага вземането на мерки по „изчистване” и „унищожаване” на наличните материали, които могат да дадат доказателства на „бъдещите правителства по конкретни фирми, лица и форми на реализация“.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 630, л. 12

71. Изходяща шифрограма, *11 октомври 1990 г.*
Прилагането на новата концепция на държавното ръководство, основаваща се на надпартиен принцип. НРС трябва да преосмисли своите задачи, като при изпълне-

ието на които трябва да се спазва най-строго принципът на незасягане на националната сигурност и да не се увреждат националните интереси на страните – домакини.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 633, л. 13-14

III. Сътрудничество

1) Съвместни срещи със социалистическите разузнавания

72. Справка относно: Някои изводи от проведените срещи и разговори с представители на НТР от братските разведки, *10 декември 1973 г.*
Обобщение на по-важните въпрси: организационна структура на НТР; използването на прикрития и работата от територията на страната; финансиране на НТР и работата по линия на „ембарго" в братските страни, като на базата на техния опит са направени предложения в насоките на развитие на НТР.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 150, л. 119-126

73. Справка относно: Сътрудничеството между отдел VII, ПГУ-ДС със службите за Научно-техническо разузнаване в братските страни, *18 ноември 1974 г.*
Сътрудничеството със сродните служби се изразява най-вече в обмен на научно-техническа и оперативна информация, като на двустранните срещи се обсъждат проблеми по структурата; основните направления и страни на работа; работата със сътрудниците, кадрови проблеми и др. Отчетено е и сътрудничеството с всяка една страна.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 150а, л. 41-45

74. Докладна записка на генерал-полковник Димитър Стоянов – министър на вътрешните работи, до генералния секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет Тодор Живков относно: Многостранното съвещание на ръководителите на научно-техническите разузнавания на братските страни, *6 май 1983 г.*
Проект на поздравително писмо към участниците в многостранното съвещание на ръководителите на научно-техническите разузнавания на социалистическите страни, на което домакин е България.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 500а, л. 162-163

75. Поздравително писмо от Тодор Живков във връзка със съвещанието на НТР, *без дата*
Отчита се изключителната роля, която заемат службите за научно-техническите разузнавания, изразява се мнение, че срещата ще издигне на още по-високо ниво сътрудничеството между тях.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 500а, л. 164-167

2) Със Съветския съюз

76. Доклад от Иван Йорданов, началник отдел VII при Управление I – КДС, *6 юни 1966 г.*
Свързан е с командировка в Москва за изучаване на съветския опит в областта на научно-техническото разузнаване. В доклада е описана структурата и основните направления, по които работи научно-техническото разузнаване към Първо главно управление на КГБ, начина на заплащане на получената информация и агентурно-оперативната обстановка в разузнаваните страни.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 442, л. 1-10

77. Перспективен план за взаимодействието между органите на външното разузнаване на КДС при МС на СССР и МВР на НРБ през 1972-1975 г. – Цанев – Андропов, *29 март 1972 г.*

Отнася се до съвместната работа по разширяване на възможностите за придобиване на данни за най-новите научно-технически постижения във военната област. От българската страна се очаква да съсредоточи своите усилия за укрепване на съществуващите и създаване на нови агентурни възможности по линия на НТР; двустранно подобряване на взаимната размяна на информация. Съветското разузнаване трябва да окаже помощ на българите в разработването на задачи за агентурата; двете разузнавания трябва да си сътрудничат и в други аспекти.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 446, л. 11-14

78. Препис-извлечение на задачите от перспективния план за взаимодействие между ПГУ- МВР и ПГУ-КГБ, отнасящи се за отдел VII, *25 юни 1975 г.*

Съвместна работа по разширяване на възможностите за придобиване на данни за най-новите научно-технически постижения във военната област, като за целта се организират съвместни мероприятия за агентурно проникване; подобряване на взаимния обмен на научно-техническа информация.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 448, л. 32-34

79. Писмо до министъра на вътрешните работи на НРБ Димитър Стоянов от председателя на КГБ при СССР – Андропов, *10 септември 1976 г.*

Изказва се признателност за оказаната помощ по линия на научно-техническото разузнаване на военна тематика.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 150в, л. 47

3) С Германската демократична република

80. Справка относно: Сътрудничеството между УНТР, ПГУ-ДС и НТР-ГДР за периода 1978-1981 г., *2 февруари 1982 г.*

През периода има проведени няколко двустранни срещи, на които се обсъждат най-вече сътрудничеството в областта на агентурно-оперативната работа и информационния обмен; набелязват се насоките на развитие и обекти за проникване.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 487, л. 31-37

4) С Чехословашката социалистическа република

81. Препис-извадки от перспективния план за взаимодействие между ПГУ-ДС и Главното разузнавателно управление при УМВР – ЧССР за периода 1974 – 1977 г., *27 април 1976 г.*

Предвижда се обмяна на опит и провеждане на съвместни мероприятия; предаване на научно-техническа информация, представляваща взаимен интерес.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 150в, л. 1

82. Справка относно: Сътрудничеството между УНТР, ПГУ-ДС и НТР-ЧССР за периода 1978 – 1981 г., *1 февруари 1982 г.*

През периода има проведени няколко двустранни срещи, на които се отчита сътрудничеството в областта на агентурно-оперативната работа и информационния обмен; набелязват се насоките на развитие и обекти за проникване.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 489, л. 78-82

83. Препис-извлечение от Протокола за сътрудничество между ПГУ-МВР на НРБ – ПУ на КНС на ЧССР за периода 1984-1990 г., *ноември 1984.*

Двете научно-технически разузнавания ще развиват и задълбочават сътрудничеството си в областта на взаимния обмен на технически материали. В икономическата област ще отделят особено внимание на плановете и намеренията на Европейската икономическа общност; обмен на форми и методи на работа на вражеските специални служби.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 545, л. 58-59

5) С Унгарската народна република

84. Справка относно: Сътрудничеството между УНТР, ПГУ-ДС и НТР-УНР за периода 1978 – 1981 г., *3 февруари 1981 г.*

През периода между двете научно-технически разузнавания има проведени няколко двустранни срещи, на които се разглеждат конкретни въпроси, по които им е необходима информация; обмен на опит по ембаргови доставки; общи мероприятия; информационният обмен.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 488, л. 12-16

6) С Полската народна република

85. Споразумение за сътрудничество между НРБ и ПНР /препис-извлечение/, *10 юни 1974 г.*

Разговорите са на равнище министри, като договарящите се страни трябва да си сътрудничат в придобиването и обмяната на информации в научно-техническата област.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 156, л. 163

86. Справка относно: Сътрудничеството между УНТР, ПГУ-ДС с НТР-ПНР през 1978 – 1981 г., *3 февруари 1982 г.*

През периода между двете научно-технически разузнавания има проведени няколко двустранни срещи, на базата на които е направен изводът, че сътрудничеството през периода се развива успешно и съществуват възможности за неговото разширяване.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 490, л. 6-8

7) С Куба

87. НТР – задачи по сътрудничеството с Куба, *[1979 г.]*

Основното е установяване на редовен двустранен обмен на информация за фирми, лица, задачи, представляващи взаимен интерес.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 155, л. 3

88. Справка относно: Сътрудничеството между УНТР, ПГУ-ДС и НТР-Куба за периода 1978 – 1981 г., *3 февруари 1982 г.*

През периода между двете научно-технически разузнавания има проведени няколко двустранни срещи, на които са обсъждани възможности за работа против САЩ; провеждане на съвместна разузнавателна дейност; развитието на обмена на научно-техническа информация.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 491, л. 8-10

8) С други поделения на МВР

89. Справка относно: Взаимодействието между отдел VII, ПГУ – ДС и окръжните управления на МВР в страната, *25 февруари 1974 г.*
Отчетена е активната помощ, оказвана на НТР в работата на територията на страната; направени са препоръки за подобряване на ефективността в работата.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 439, л. 2-4

90. Становище относно: Взаимодействието на отдел VII, ПГУ – ДС с други поделения на МВР, *20 септември 1978 г.*
Основното взаимодействие е с ВГУ-ДС; VI управление – ДС; СГУ – МВР и окръжните управления на МВР; набелязани са и мероприятия за подобряване на взаимодействието; отчетени са основните резултати и организацията по съвместната работа; слабостите и нерешените проблеми.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 139, л. 98-101

91. Докладна записка относно: Съвместната дейност с окръжните управления на МВР в страната през 1980 г., *13 март 1980 г.*
Отчетени са резултатите от взаимодействието с окръжните управления на МВР.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 451, л. 1-3

9) С други министерства и ведомства в НРБ

92. Ориентировка по използване възможностите на ведомствата в работата на НТР и организация на работа на разузнавателния отдел при ведомствата, *14 април 1967 г.*
Разяснява начина на внедряване на оперативни работници в дадено ведомство, посредством създаване на разузнавателен отдел, чието ръководство и контрол се осъществява от разузнавателните органи. Пояснени са основните задачи и мероприятия за изпълнение, като илюстрация на това са дадени примери за работата.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 443, л. 22а-22и

93. Мероприятия на ПГУ – ДС във връзка с Решение № Б - 69 - 1306 от 03.08.1970 г. на КИНТС при МС, *11 април 1970 г.*
Набелязани са шест точки, които трябва да служат за основа на бъдещо сътрудничество между ПГУ-ДС и КИНТС.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 384, л. 18-19

94. Положение за съвместна работа на ДКНТП и МВР по набиране, оценка и реализация на научно-техническата информация, придобита по официален и неофициален път, *3 юли 1970 г.*
Посочва кой има задължение да събира научно-техническа информация; създава се координационен орган, който да определя основните задачи за придобиване на информация по официален и секретен път; определят се начините за заплащане на получената информация и контрола по нейната реализация; организират се работни групи в представителствата на НРБ в капиталистическите страни, ръководени от МВР, но под прикритието на ДКНТП.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 364, л. 12-16

95. Прикрития в страната на ОР от НТР, ***18 януари 1971 г.***
В табличен вид са показани местата, в които има ОР в страната.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 415, л. 14

96. Докладна записка относно: Изграждането на отраслови резидентури при някои министерства, ***18 декември 1974 г.***
Предвижда се с изграждането на резидентури в отрасловите министерства резидентът да е на длъжност „съветник" на министъра, а оперативните работници да се назначават в подходящи отдели.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 418, л. 78-80

LIST OF THE DOCUMENTS WITH ANNOTATION

I. Basic documents regulating the activity of the scientific and technical intelligence

1) Orders, instructions and decisions of the Politburo

1. **Decision "B" № 12 of the Secretariat of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party of *10 August 1966***
   Agreement to work in relation to the scientific and technical intelligence of the Intelligence Division to the Committee for State Security to be granted 30 officers and 2 sergeant positions .
   АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а.е. 70, л. 1

2. **Decision № 141 of the Council of Ministers of *13 June 13 1975***
   Appointment of advisers in some ministries on the use of foreign experience in the field of science and technology.
   АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 366, л. 1-2

3. **Temporary instruction on the organization of the work of the Scientific and Technical Intelligence Department to First Main Directorate – State Security, *19 November 1976***
   Outlines the main directions of work, structure and tasks of the sector and overseas residency and Information and Analysis Division.
   АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 367, л. 1 – 7

4. **Order of the Deputy Minister of Interior of People's Republic of Bulgaria: Staff disbanding of Department XIII and improving the future work in relation to the economic intelligence,*1976***
   Treats the establishment of an operational unit with specific economic tasks, by representatives of the former Department XIII, and staff allocation and assumption of existing tasks from other departments.
   АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 453, л. 3-4

5. **Order of the Head of First Main Directorate – State Security, *15 August1977***
   It states clearly and precisely who organizes, manages and coordinates all activities on the economic intelligence. Outlines the main sites of penetration and reporting of information obtained.
   АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 149а, л. 66-68

6. **Order of the Minister of Interior:** Organization of the Ministry of Interior authorities obtaining of scientific, technical and economic information**, *6 June 1978***
   Determines the leading role of First Main Directorate to State Security as a guiding factor in obtaining, reporting, controlling, implementation and provision of scientific, technical and economic information in the country and the fraternal socialist countries.
   АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 139, л. 191-193

7. **Decision of the Politburo of theCentral Committee of the Bulgarian Communist Party /draft/ *[after 31 October 1979]***
   It generally approves the structure of Scientific and Technical Intelligence Directorate to First Main Directorate – State Security, provides additional staff positions, the head of Scientific and Technical Intelligence Directorate must be a member of the Scientific and Technical Policy Committee and a member of the Collegium of the State Committee for Science and Technical Progress. Permission is granted to the Minister of Interior to propose to the Council of Ministers a list of positions in the central institutions and overseas units that can be occupied by the operative workers of the Scientific and Technical Intelligence Directorate. A system for the formation of a currency and monetary Fund for Scientific and Technical Intelligence is approved.
   АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 466, л. 34-38

8. **Temporary instruction on the organization of the work of Scientific and Technical Intelligence Directorate to First Main Directorate– State Security, *26 December 1979***
   Determines the main directions, means and methods of work, the tasks of the departments, the group of residents and data analysis, the structure of the Scientific and Technical Intelligence Directorate, as well as the control of the overall activity on the cooperation with the fraternal intelligence services.
   АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 443, л. 8-19

9. **Decision "В" № 17 of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party of *25 June 1980***
   It refers to the transformation of Scientific and Technical Intelligence Department into Scientific and Technical Intelligence Directorate, allocates additional staff positions, places some organizational issues.
   АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а.е. 96, л. 1-3

10. **Order № 43 of the Bureau of the Council of Ministers of 18 July 1980to create a directorate on state security within the system of the Ministry of Interior - Scientific and Technical Intelligence Directorate is established to the First Main Directorate – State Security of the Ministry of Interior, number of staff members is increased.**
    АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 589, л. 21

11. **Order № I-90 of the Minister of Interior on the organization of the activities of the State Security authorities on the obtaining of military, scientific, technical and economic information from the enemy, *4 May 1981***
    Applies to all units of State Security, which, according to their capabilities, shall organize and conduct operations for acquisition of military, scientific, technical and

economic information.Coordination of activities to be performed by the Scientific and Technical Intelligence Directorate.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 11, а.е. 333, л. 155-160

12. **Order of the Head of First Main Directorate – State Security: Introducing the position deputy resident on Scientific and Technical Intelligenceto the residency of First Main Directorate – State Security in countries under intelligence, *12 January 1982***
Introduces the position deputy resident on Scientific and Technical Intelligence, who can be appointed by the Head of First Main Directorate– State Security upon a proposal of the Head of Scientific and Technical Intelligence Directorate.Regulates the rights and duties of deputy residents on Scientific and Technical Intelligence.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 483, л. 75-78

13. **Temporary addition to instruction of Scientific and Technical Intelligence Directorate, First Main Directorate - State Security, *6 April 6 1987***
Refers to the work of Department 05 to the Scientific and Technical Intelligence Directorate which exercises control and operational management of the specialized units to Scientific and Technical Intelligence Directorate, First Main Directorate –State Security.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 574, л. 30-34

2) Structural documents

14. **ProposalonsomechangesinthestructureofDirectorateI–StateSecurity,5August1959**
In paragraph 3 of the document is proposed to establish a group of three people to the base of the scientific and technical intelligence.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 716, л. 1-4

15. **Organizational structure of Department VII, Directorate I- Committee for State Security in perspective development to 1970-71, *25 April 1967***
Specifies the tasks through which scientific and technical information will be obtained; the organizational structure of the department; places to hide abroad and the work in the country and the functional responsibilities of operative workers.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 412, л. 12-16

16. **Proposal for improvement of the work of First Main Directorate to State Security in relation to the economy,** 1974
Contains nine points to improve the performance, as it is first proposed to merge departments VII and XIII[1]*;*
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 418, л. 5-7

17. **Proposal on the establishment of residency in key sectorial ministries, *January 1974***
Proposes the establishment of residency in sectorial ministries and describes and positions to be occupied by the operative workers and secret collaborators.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 366, л. 9-14

---

[1] Department XIII deals with obtaining economic information.

18. **Proposals on the organizational development, staff and structure of the Scientific, Technical and Economic Intelligence /STEI/ - Department VII, First Main Directorate – State Security,** 25 April 1974
Expresses the opinion that the existence of the two departments as independent is not necessary, therefore proposes their merging into a single Department VII - Scientific, Technical and Economic Intelligence /STEI/; the tasks assigned to former Department XIII were transferred to the current tasks of this department.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 418, л. 20-24

19. **Note from Major General VasilKotsev– Head of First Main Directorate – State Security on:**
Establishment of residency of scientific and technical intelligence in some ministries, 1975
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 366, л. 18-20

20. **Proposal on the enhancement and extension of the work of First Main Directorate – State Security in relation to the scientific and technical intelligence, *5 November 1976***
Estimates the increase in the number of staff and fulfillment of the scientific and technical intelligence; modification of the structure and use of Bulgarian specialists.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 421, л. 13-14

21. **Staff and structure of Scientific and Technical Intelligence Department for the period 1977 - 1978, *17 November 1976***
Graphic scheme of the department - Annex 1
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 421, л.15

22. **Perspective plan for operational staff of the Scientific and Technical Intelligence Department *[17 November 1976]***
Table of staff allocationwithin the department - Annex 2.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 421, л. 16

23. **Considerations on the structure of Scientific and Technical Intelligence Department and the appropriateness of its improvement, *14 March 1979***
Proposes structural improvement through establishment of a "line block" in parallel with the existing"sectorial block"; there are two annexes to the document that explain more precisely the development, subjects and work of the individual blocks.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 139а, л. 69-77

24. **Proposal for organizational measures for implementation of Decision № 5 dated 30 September 1986 of the Party State Commission on Scientific and Technical Policy**
Proposes the creation of Department 05 within the Scientific and Technical Intelligence Directorate to govern the specialized company dealing with the NEVA and MONBLAN projects.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 548, л. 18-20

25. Reference for development of new operative covers, ***31 January 1989***
In relation to the reorganization and the new economic opportunities discovered for the creation of a new kind of cover – "deposit house";
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп.4, а.е. 612, л. 192-198

26. Resolution to Mr. Manchev forestablishment of a specific bank, ***1 February 1989***
Explains the possibilities of establishing a specific bank owned by First Main Directorate to State Security;
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп.4, а.е. 612, 2 неномерирани листа между л. 191 и 192

27. Concept for new forms of work of Department 05, Scientific and Technical Intelligence Directorate in terms of business organization of the national economy, ***29 September 1989***
Provides for the creation of explicit and implicit offshore companies in the capitalist countries and limited liability companies in the country, as it provides for the establishment of a specialized banking unit of the Scientific and Technical Intelligence Directorate;
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп.4, а.е. 612, л. 233-237

28. Schemes of organization of the companies ***[29 September 1989]***
Graphic schemes of work organization and mechanism of relationships and hierarchical connections of explicit and implicit companies abroad.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп.4, а.е. 612, л. 238-239

29. Proposal on setting up new structures /companies/ - covers for the National Intelligence Service, ***9 August 1990***
Proposes establishment of private firms and agencies concerned with vocational guidance under the tutelage of the National Intelligence Service.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 633, л. 11-12

3) Overseas activity

30. Proposals on the possibility to diversify the covers in relation to the National Intelligence Service, ***18 May 1974***
Outlines the main areas that are suitable for cover for operatives from the National Intelligence Service.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 388, л. 16-19

4) Charts - annexes

31. Organizational scheme of Department VII, Directorate I – State Security ***[1969]***
Graphic scheme of Department VII, Directorate I – State Security.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 414, л. 20

32. General organizational structure of the service for scientific and technical intelligence, information dissemination and "Embargo" to First Main Directorate– State Security ***[1970]***

Organizational schemes presented in graphs.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 46 б

33. Organizational structure of Scientific and Technical Intelligence Department, 19 January 1971 *Graphic scheme of Scientific and Technical Intelligence Department (1971)*
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 415, л. 10

34. Staff and structure of Scientific, Technical and Information Intelligence Department for 1974/75, *[1974]*
Graphic scheme of Scientific, Technical and Information Intelligence Department.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 418, л. 26

II. Documents reflecting the activity of the scientific and technical intelligence

1) **Annual activity reports on the scientific and technical intelligence**

35. Information about the organization and status of work in relation to the scientific and technical intelligence, *4 May 1966*
Gives a report on the activities carried out since the creation of the department as a result of which there are already some results on the obtaining of scientific and technical information.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 380, л. 1-4

36. Information about the work of First Main Directorate – State Security in relation to the Scientific and Technical Intelligence Department, *26 March 1974*
The main activity of Scientific and Technical Intelligence Department aims to obtain information on military- strategic tasks; scientific, technical, design, technology and manufacturing documentation; obtaining information and specimens from new tools used by the intelligence, counterintelligence and police authorities of the enemy; attention is paid to the staff members of the department; work with agents and secret collaborators; interaction with the Centre for information and fraternal exchanges with scientific and technical intelligence authorities.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 388, л. 20-29

37. Reference on the work of Scientific and Technical Intelligence Department, *2 October 1978*
Specifies the civil specialties of the operative workers; Describes the method of operation through the sectorial ministries and the residency established therein; specifies the overseas activities of the department in the capitalist countries and the existence of difficulties in the information activities.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 139, л. 118-123

38. Reference on the work of Scientific and Technical Intelligence Department in relation to the sites for penetration, *20 April 1979*
Specifies the number of sites for penetration by countries and sectors for obtaining information; gives examples of s from which valuable scientific and technical information is obtained; makes conclusions and recommendations on the work.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 139а, л. 50-56

39. Implementation of National Program B - 1300, ***1985***
The embargo restrictions have been overcame with the help of operative workers from Scientific and Technical Intelligence Directorate and the newly created forms of work with the network of overseas implicit companies.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 556, л. 12-14

40. Implementation of the information task for the ninth Five-Year Plan, ***15 November 1986***
Provides information about the contribution of Scientific and Technical Intelligence Directorate to the implementation of national complex programs, outlines the priority areas for obtaining scientific and technical information.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 554, л. 2-15

41. Scientific and technical intelligence in the 40-year history of the intelligence in the People's Republic of Bulgaria, ***March 1987***
Thorough review of the work and the most important events in the existence of the scientific and technical intelligence, the contribution to support the economy is taken into account.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 572, л. 40-47

42. Information on the contribution of Scientific and Technical Intelligence Directorate to support the economic development of the People's Republic of Bulgaria in the ninth Five-Year Plan, 1987
During the reviewed period, Scientific and Technical Intelligence Directorate's efforts were focused on the following areas: microelectronics, computing, automation, biological and chemical industry, nuclear energy, military and special equipment.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 564, л. 186-198

2) Obtained and deployed information

43. Information about the contribution of Scientific and Technical Intelligence Department to obtaining valuable scientific, technical and economic information and its place in the development of our economy, ***30 October 1978***
Besides the guidelines for work in the different areas, in which Scientific and Technical Intelligence Department obtains information, the latter works on the following areas: issue planning; utilization of information; establishment of a network of executives and professionals in ministries and other institutions to work with limited information; Delivery of samples and equipment under embargo.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 139, л. 104-117

44. Information about the activity of Scientific and Technical Intelligence Department in relation to the implementation of program "Electronics C" and basic nomenclature tasks under the MEE, ***9 April 1979***
Refers to information provided by Scientific and Technical Intelligence Department on the project;it is noted that at present,the obligations to the program are almost exhausted; recommendations on the joint work are made.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 140в, л. 7-16

45. Reference on scientific, technical and economic information obtained by Scientific and Technical Intelligence Directorate for the period 1 November 1979 – 11 January 1980, *3 November 1980*
Specifiesthe volume of information obtained over a period of three years, as well as the place of receiving it.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 444, л. 195-196

46. Reference on the economic impact from the application of scientific and technical information obtained by Scientific and Technical Intelligence Directorate, First Main Directorate– State Security in 1980, *19 December 1980*
Specifies the volume of information and samples obtained during the year; estimate is made by sectors for the profit from the information obtained.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 449, л. 1-5 /втора номерация/

47. Reference on the economic impact from the application of scientific and technical information obtained by Scientific and Technical Intelligence Directorate, First Main Directorate – State Security in 1980, *1 February 1982*
Specifies the volume of information and samples obtained during the year; estimate is made by sectors for the profit from the information obtained.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, Ф. 9, оп. 4, а.е. 449, л. 101-104 /втора номерация/

48. Reference on the performance and results in relation to obtaining information about the excellence of the scientific and technical progress on the main directions for country development in the eighth Five-Year Plan, *28 August 1982*
Specifies the main sectors, in which scientific and technical information was obtained, as well as its volume;also specifies the volume of information in process of deployment.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 482, л. 151-159 /и гърбовете/

49. Reference on the economic impact from the application of scientific and technical information obtained by Scientific and Technical Intelligence Directorate, First Main Directorate – State Security in 1982, *19 November 1982*
Specifies the volume of information and samples obtained during the year; estimate is made by sectors for the profit from the information obtained.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 449, л. 105-107

50. Reference on the economic impact from the application of scientific and technical information obtained by Scientific and Technical Intelligence Directorate, First Main Directorate – State Security in 1984, *5 February 1985*
Describes the 5 scientific documentation packages and samples, which received the higher score; specifies the economic impact of Scientific and Technical Intelligence Directorate on some sectors;
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 534, л. 211-213

51. Information about weaknesses in the deployment of foreign and our excellent scientific and technical achievements in the national economy, *28 June 1985*
Besides the reports on the obtained and deployed technology, there is also one, in which serious difficulties were faced during the deployment of new technologies, which led to unsatisfactory results for the national economy.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 535, л. 88-99

52. Reference on the economic effects of the activity of Scientific and Technical Intelligence Directorate, First Main Directorate– State Security in 1985, 10 February 1986

Emphasis is placed on reducing development time; provision of embargoed equipment; acquiring new technologies; supporting research activities and development of warfare. The estimated economic impact of the obtained information is presented in figures.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 552, л. 42-44

53. Reference on the economic efficiency of the activities of Scientific and Technical Intelligence Directorate, First Main Directorate – State Security in relation to obtaining scientific and technical documentation – 1988, *31 January 1989*

Outlines the approximate economic impact of the resolution of the priority tasks in 1988, as the main point in the work of Scientific and Technical Intelligence Directorateis raising the technical level of production and product quality; provision of embargoed equipment; prognostic planning and economic information and contribution to the fight against terrorism.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 605, л. 4-5

54. Information about the contribution of Scientific and Technical Intelligence Directorate to the realization of project "DON" ("AMUR"), *6 February 1989*

The certain commitments that our country should meet, respectively Scientific and Technical Intelligence Directorate, are regulated with the signing of an agreement between the USSR Ministry of Radio Industry and the Ministry of Mechanical Engineering of the People's Republic of Bulgaria.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп.4, а.е. 612, л. 51-52

55. Reference on the activities carried out in the banking sphere, *12 September 1989*

Describes the actions and the pattern to acquire a large amount of shares.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп.4, а.е. 612, л. 175-177

3)Documentation from the meetings with the operational staff

56. Note from the reviewof the work of Department VII – First Main Directorate – State Security, *25 February 1974*

Instructions aimed primarily at improving the performance of the department are given in the presence of the Minister, Deputy Minister of Interior and the management of First Main Directorate.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 410, л. 1-3

57. Statement of Mr. Ognyan Doynov during the meeting with the Minister of Interior, the management of First Main Directorate –State Security and Department VII *[July 1980]*

The role and importance of the scientific and technical intelligence was considered as a key factor in solving the tasks set before the public. The focus was on creating joint companies with the western countries; work on developing countries, as the control of incoming materials and their implementation was not ignored.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 449, л. 80-84

4) Documents to PB, CC, CM, TodorZhivkov

58. Proposal by the Deputy Chairman of the Committee for State Security – Mircho Spasov, *29 July 1966*
It is about increasing the number of staff of Intelligence Directorate performing tasks in relation to the scientific and technical intelligence.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а.е. 70, л. 2-3

59. Note from the Minister of Interior - Lieutenant General Dimitar Stoyanov to the First Secretary of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party - Todor to provide places for workers from the scientific and technical intelligence in some sectorial ministries, *10 June 1975.*
The request concerns the position adviser at thesectorial ministers and Deputy Chairman of the Council of Ministers on industry issues.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 366, л. 3-5

60. To the State Council of the People's Republic of Bulgaria - Proposal on rewarding Scientific and Technical Intelligence Directorate to First Main Directorate –State Security, Ministry of Interior, *19 May 1986*
Scientific and Technical Intelligence Directorate is proposed to be awarded the GeorgiDimitrov Medal for achieving high scores in implementing its tasks.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 555, л. 26-28

5) Problems facing the scientific and technical intelligence and work improvement proposals

61. Key issues, on which scientific and technical intelligence will work during the period 1971-1973, *12 January 1971*
Outlines the major areas, in which scientific and technical information need to be obtained: electronics, radiocommunications equipment, computers and instrumentation, chemical Industry, industrial microbiology, warfare and military industry, special operational equipment; agriculture.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 432, л. 115-122

62. Note on the system for scientific and technical information obtained by First Main Directorate – State Security under the scientific and technical intelligence, *12 July 1971*
As the volume of scientific and technical information increases, it is necessary to build a system for determining the tasks, storage, evaluation and implementation of scientific and technical information under the scientific and technical intelligence. It is considered that this system should be built jointly with the State Committee for Science, Technical Progress and Higher Education because it acts as an intermediary between users and providers of tasks under the scientific and technical intelligence.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 385, л. 9-11

63. Perspective work plan in relation to Department VII, First Main Department – State Security during the period 1972 - 1975, *19 April 1972*

The plan outlines the main strategic objectives of the scientific and technical intelligence, the main tasks and sites of penetration; work of the agents, interaction with other departments of the directorate, divisions of the Ministry of Interior, Intelligence Directorate of the Ministry of Interior and fraternal intelligence authorities, organizational and staff issues.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 374, л. 1-15

64. Observations on the guidelines for development of the Scientific and Technical Intelligence Department, *[1979]*

Determines the leading role of the Scientific and Technical Intelligence Department in relation to the problems of the material and the immaterial sphere; control over the obtained information, and strengthening coordination between Scientific and Technical Intelligence Department and sectorial ministries, improving interaction with socialist intelligence services, extending the scope of action; improving the function and structure of Scientific and Technical Intelligence Directorate, etc.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а.е. 96, л. 21-23

65. Program plan of First Main Directorate – State Security on the implementation of the tasks set in the Ninth Five-Year Plan, *17 July 1986*

It determines the goals; funds; activities ensuring implementation of tasks; sites for penetration; planning and deployment of information; main directions of the intelligence activities of the First Main Directorate– State Security; monitoring and control activities; organizational and structural tasks.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 548, л. 45-63

66. Priority tasks of Scientific and Technical Intelligence Directorate to First Main Directorate – State Security through the ninth Five-Year Plan and until 2000, *24 February 1986*

Defines the tasks to be performed in the following fields: military and special equipment , electronic assemblies and components , electronics , communication equipment , software microelectronics , automation , new materials, biotechnology , chemical technology , energy, organic materials.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 552, л. 97-103

67. Proposals on the reconstruction and further development of the intelligence directorate within the Ministry of Interior, *15 March 1988*

The second section focuses on the work in relation to the scientific and technical intelligence, which is focused on areas such as: electronics; chemistry; biotechnology; engineering; defense industry. It is envisaged the completion of the establishment of sectorial residency; construction of coordination councils; using new forms of economic, scientific and technical cooperation with capitalist and developing countries; expanding the scope of activities; more active use of the specialized companies of Scientific and Technical Intelligence Directorate.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 589, л. 10-18

68. Incoming cryptogram on "MONBLAN– 1", *23 February 1990*

Gives a clear request to withdraw from the project on which the country is unable to continue working.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 630, л. 24

69. Incoming cryptogram on the Implementation of "NEVA", *19 March 1990*

Due to the presence of economic and financial problems, it is necessary to reconsider the future work and preparation for destruction of documents enabling discrediting of partners in formalizing the performed activity performed.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 630, л. 18

70. Incoming cryptogram on the "NEVA" and "MONBLAN" projects, *5 April 1990*

After a meeting with the projects partner, it was proposed to take measures on the "clearing" and "destroying" available materials that can give evidence for "future governments on specific companies, individuals and forms of realization."

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 630, л. 12

71. Outgoing cryptogram, *11 October 1990*

The implementation of the new concept of the state government based on non-partisan approach.

National Intelligence Service has to reconsider its tasks,as during their implementation it should follow closely the principle of not affecting national security and not harming national interests of host countries.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 633, л. 13-14

III. Cooperation

1) Joint meetings with the socialist intelligence services

72. Reference on some conclusions from the meetings and discussions held with representatives of fraternal scientific and technical intelligence services, *10 December 1973*

Summaries the more important questions: organizational structure of the scientific and technical intelligence; the use of covers and the work from there; funding the scientific and technical intelligence and work under the "embargo" in the fraternal countries, as on the basis of their experience, proposals have been made to the guidelines for development of the scientific and technical intelligence.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 150, л. 119-126

73. Reference on the cooperation between Department VII, First Main Directorate – State Security and the services for technical and scientific intelligence in the fraternal countries, *18 November 1974*

Cooperation with related services is expressed mostly in the exchange of scientific, technical and operational information, as during thebilateral meetings structural problems are discussed;main directions and sides of work, the work of collaborators and other staff problems. The cooperation with each country is also reported.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 150а, л. 41-45

74. Note from Colonel General Dimitar Stoyanov - Minister of Interior addressed to the Secretary General of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party and State Council Chairman Todor Zhivkov in relation to Multilateral meeting of heads of scientific and technical intelligence units of the fraternal countries, *6 May 1983*

Draft congratulatory letter to the participants in the multilateral meeting of heads of scientific and technical intelligence units of the socialist countries, hosted by Bulgaria.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 500а, л. 162-163

75. Congratulatory letter from Todor Zhivkov in connection with the meeting of the scientific and technical intelligence units, *undated*

Specifies the unique role played by the scientific and technical intelligence units; expresses the opinion that the meeting will rise to an even higher level of cooperation between them.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 500а, л. 164-167

2) Cooperation with the Soviet Union

76. Report by Ivan Yordanov, Head of Department VII to Directorate 1 – Committee for State Security, *6 June 1966.*

It is related to a secondment to Moscow to study the Soviet experience in the field of scientific and technical intelligence. The report describes the structure and the main directions of the Scientific and Technical Intelligence Unit to the First General Directorate of the KGB, the ways of payment for information received and the intelligence and operational situation in the countries under intelligence.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 442, л. 1-10

77. Perspective plan for interaction between the foreign intelligence services to the Committee for State Security, Council of Ministers, USSR and the Ministry of Interior of the People's Republic of Bulgaria for the period 1972- 1975, Tsanev - Andropov, 29 March 1972

Refers to the joint work to expand opportunities for obtaining information about the latest scientific and technical developments in the military field. Bulgaria is expected to focus its efforts on strengthening existing and creating new agents' opportunities in relation to the scientific and technical intelligence; bilateral improvement of mutual exchange of information. Soviet intelligence has to assist the Bulgarians in the development of tasks for the agents; both intelligence servicesshould also cooperate in other aspects.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 446, л. 11-14

78. Excerpt of tasks from the perspective plan for interaction between First Main Directorate – Ministry of Interior and First General Directorate KGB concerning Department VII, *25 June 1975*

Joint work on expanding opportunities for obtaining information about the latest scientific and technical developments in the military field by organizing joint activities on agents' penetration; improving mutual exchange of scientific and technical information.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 448, л. 32-34

79. Letter to the Minister of Interior of the People's Republic of Bulgaria Dimitar Stoyanov from the Chairman of KGB, USSR - Andropov, *10 September 1976.*
Expresses appreciation to the assistance provided under the scientific and technical intelligence on military sites.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 150в, л. 47

3) Cooperation with the German Democratic Republic

80. Reference on the cooperation between Scientific and Technical Intelligence Directorate, First Main Directorate – State Security and Scientific and Technical Intelligence Unit, German Democratic Republic for the period 1978 – 1981, *2 February 1982*
Several bilateral meetings have been held during that period to discuss cooperation especially in the field of agents' operational activities and information exchange; identifies guidelines of development and penetration sites.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 487, л. 31-37

4) Cooperation with the Czechoslovak Socialist Republic

81. Excerpt from the perspective plan for interaction between First Main Directorate –State Security and General Intelligence Department, Czechoslovak Socialist Republic for the period 1974 - 1977, *27April 1976*
Envisages exchange of experience and holding joint events; transmission of scientific and technical information of mutual interest.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 150в, л. 1

82. Reference on the cooperation between Scientific and Technical Intelligence Directorate, First Main Directorate– State Security and Scientific and Technical Intelligence Directorate, Czechoslovak Socialist Republic for the period 1978 – 1981, *1 February 1982*
Several bilateral meetings have been held during that period to discuss cooperation especially in the field of agents' operational activities and information exchange; identifies guidelines of development and penetration sites.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 489, л. 78-82

83. Excerpt from the Protocol for Cooperation between First Main Directorate – Ministry of Interior – People's Republic of Bulgaria – First Directorate – Committee for State Security of Czechoslovak Socialist Republic for the period 1984-1990, *November 1984.*
Both scientific and technical intelligence services will develop and intensify their cooperation in the exchange of technical materials. In the economic area, they will pay particular attention to the plans and intentions of the European Economic Community; the exchange of forms and methods of work of the enemy special services.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 545, л. 58-59

5) Cooperation with the People's Republic of Hungary

84. Reference on the cooperation between Scientific and Technical Intelligence Directorate, First Main Directorate – State Security and Scientific and Technical Intelligence Unit – People's Republic of Hungaryfor the period 1978 – 1981, *3 February 1981*
Several bilateral meetings have been held during that period to discuss specific questions in relation to needed information; exchange of experience in embargo deliveries; joint events; information exchange.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 488, л. 12-16

6) Cooperation with the People's Republic ofPoland

85. Cooperation agreement between the People's Republic of Bulgaria and People's Republic of Poland /excerpt/, *10 June 1974*
Conversations at ministerial level, as the contracting parties will cooperate in obtaining and exchanging information in science and technology.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 156, л. 163

86. Reference on the cooperation between Scientific and Technical Intelligence Directorate, First Main Directorate – State Security and Scientific and Technical Intelligence Unit – People's Republic of Poland for the period 1978 – 1981, *3 February 1982*
Several bilateral meetings have been held during that period to reach to the conclusion that the cooperation during the relevant period has been successful and there are even opportunities to expand it.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 490, л. 6-8

7) Cooperation with Cuba

87. Scientific and Technical Intelligence - tasks in cooperation with Cuba, *[1979]*
The key goal is to establish regular bilateral exchange of information about companies, people and tasks of mutual interest.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 155, л. 3

88. Reference on the cooperation between Scientific and Technical Intelligence Directorate, First Main Directorate – State Security and Scientific and Technical Intelligence Unit – Cuba for the period 1978 – 1981, *3 February 1982*
Several bilateral meetings have been held during that period to discuss opportunities to work against the Unites States of America; execution of joint intelligence activities; developing the exchange of scientific and technical information.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 491, л. 8-10

8) Cooperation with other divisions of the Ministry of Interior

89. Reference on the interaction between Department VII, First Main Directorate – State Security and district directorates of the Ministry of Interior in the country, *25 February 1974*

Specifies the active support for the scientific and technical intelligence in the country, recommendations are given to improve the work efficiency.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 439, л. 2-4

90. Statement on the interaction of Department VII, First Main Directorate – State Security with other directorates of the Ministry of Interior, *20 September 1978*
The main interaction is with the Second Main Directorate – State Security; VI Directorate – State Security; Sofia Main Directorateand district directorates of the Ministry of Interior; identifies measures to improve the cooperation; specifies the main results and organization on the joint events; weaknesses and unsolved problems.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 3, а.е. 139, л. 98-101

91. Note on the joint work with the district directorates of the Ministry of Interior in the country in 1980, *13 March 1980*
Specifies the results from the interaction with district directorates of the Ministry of Interior.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 4, а.е. 451, л. 1-3

9) Cooperation with other ministries and departments in the People's Republic of Bulgaria

92. Orientation in relation to using the capabilities of the institutions to carry out intelligence activities and organization of work of the intelligence units at the institutions, *14 April 1967*
Explains the way of deployment of operative workers in the institutions by creating an intelligence unit, which is managed and controlled by the intelligence authorities.It clarifies the main activities and tasks to be performed by giving work examples.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 443, л. 22а-22и

93. Activities of First Main Directorate – State Security in relation to Decision № В – 69– 1306/ 3 August 1970 of the Commission for Economic, Scientific and Technical Cooperation within the Council of Ministers, *11 April 1970*
Identifies six points that should serve as a basis for future cooperation between First Main Directorate – State Security and the Commission for Economic, Scientific and Technical Cooperation.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 384, л. 18-19

94. Joint work of State Committee for Science and Technical Progress and Ministry of Interior for recruitment, evaluation and implementation of scientific and technical information obtained through official and unofficial ways, *3 July 1970*
It specifies who has the obligation to collect scientific and technical information; acoordinating body is established to define the main tasks for obtaining information through official and secret ways; determines the way of payment for information and the control of its implementation; working groups are organized in the representations of the People's Republic of Bulgaria in the capitalist countries led by the Ministry of Interior, but under the cover of the State Committee for Science and Technical Progress.
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 364, л. 12-16

95. Covers from operative workers from the scientific and technical intelligence in thecountry, *18 January 1971*

The places with operative workers in the country are shown in tabular form.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 415, л. 14

96. Note on the establishment of sectorial residency in some ministries, *18 December 1974*

It is envisaged the establishment of residency in sectorial ministries on the position "advisor" of the minister, while operative workers should be appointed to the appropriate departments.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а.е. 418, л. 78-80

1

Р Е Ш Е Н И Е "Б" №..12..

НА СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК НА БКП ОТ 10.VIII1966 Г.

Дава съгласие за работа по линия на научно-техническотс разузнаване на Разузнавателно управление при Комитета за държавн сигурност да се отпуснат 30 офицерски и 2 сержантски длъжности

Вярно с оригинала

СЛУЖБА "ИНФОРМАЦИЯ И АРХИВ" МВР

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

197-

ПРЕПИС

ПОВЕРИТЕЛНО

12202

НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
ДЕПАРТАМЕНТ
Вх. № 1923 от 14.6. 1975 г.

РЕШЕНИЕ № 141

от 13 юни 1975 година

ЗА назначаване на съветници в някои министерства по въпросите за използуване на чуждия опит в областта на науката и техниката

БЮРОТО НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Р Е Ш И:

1. От 1 юли 1975 г. да се открият длъжности "съветник" /помощник/ към:

- зам.-председателя на Министерския съвет, който наблюдава въпросите на промишлеността;
- министъра на електрониката и електротехниката;
- министъра на машиностроенето и металургията;
- министъра на химическата промишленост;
- министъра на земеделието и хранителната промишленост,

по въпросите за използуване чуждия опит в областта на науката и техниката.

198
2

2.

Назначаването на тези съветници става съгласувано с министъра на вътрешните работи.

2. Министерството на финансите да отрази тези промени в щата на горните министерства, като намали с 5 бройки щата на съответното мероприятие на Министерството на вътрешните работи.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Ст. Тодоров

ГЛ. СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Ст. Петров

Вярно,
за Н-К НА ОТДЕЛ ОБЩА КАНЦЕЛАРИЯ: /Ст. Шиков/

До
М-вото на вътрешните работи
М-вото на финансите
М-вото на електрониката и електротехниката
М-вото на химическата промишленост
М-вото на земеделието и хранителната промишленост
М-вото на машиностроенето и металургията

Размножено в 7 екз.
Екз. № 1 до 6 - на адресанта
Екз. № 7 към оригинала

Протокония в 3 екз на 14-6
1 ПГУ
2 кадри

Из архивите на ДС

Строго секретно!
Екз. единствен

467
1

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

УТВЪРЖДАВАМ:
Н-К ПЪРВО ГЛАВНО УПРАВЛЕНИЕ-ДС
ген.майор
София, 20 IV 1976 година

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ—ДС
гр. София
Рег.№ 8989, екз.№ 1
3.VI 19 74 год.

ВРЕМЕННА ИНСТРУКЦИЯ

за организацията на работата на НТР при ПГУ-ДС

I. Насоки на работата

НТР при ПГУ-ДС има следните основни задачи:

1. Изучаване на определените обекти за проникване и вербовка на агентура.

2. Придобиване на секретна научно-техническа информация и образци по военно-стратегически въпроси за състоянието и перспективите на научноизследователската работа на противника във военната област.

3. Придобиване на секретна научно-техническа информация за фундаментални научни изследвания, имащи решаващо значение за развитието на науката, техниката и икономиката.

4. Придобиване на конструктивна и технологична информация за решаване на конкретни проблеми, свързани с развитието на нашата промишленост и внедряване на нови ефективни производства.

5. Придобиване на научно-техническа технологична информация и образци в областта на селското стопанство.

168
2

6. Придобиване на научна икономическа информация, необходима за дългосрочно и перспективно планиране развитието на народното стопанство.

7. Придобиване на конкретна икономическа информация за икономическото положение, външно-търговската и ценова политика, финансово-валутните и кредитни отношения; финансовата, търговска и производствена интеграция на основните разузнавани страни, както и по въпросите на промишленото коопериране и научно-техническото сътрудничество.

II. Структура на НТР

Структурата на НТР се изгражда на отраслов принцип. Ръководството се осъществява от н-ка на отдел VII, ПГУ-ДС и трима негови заместници.

В съответствие с основните направления на работа се изграждат следните звена:

1. Четири отраслеви отделения:

Отделение "Военна техника, машиностроене, металургия, енергетика, транспорт, строителство".

Отделение "Електроника, електротехника и изчислителна техника".

Отделение "Химия, микробилогия, селско стопанство, местни суровини и лека промишленост"

Отделение "Икономическо"

2. Оперативна група "Задгранични резидентури"

3. Отделение "Информация и анализ"

Из архивите на ДС
53

Из архивите на ДС

54

169
3

III. Задачи на отраслевите отделения

1. Осъществяват ръководство на съществуващата агентура във всички разузнавани страни с възможности в дадения отрасъл и водят съответните дела.

2. Водят разработки на перспективните лица, с цел вербовка и съответните дела.

3. В зависимост от основните задачи на отрасъла предлагат за утвърждаване основните обекти за проникване. Ръководят цялостната работа на резидентурите по тях. Откриват и водят делата на обектите за проникване.

4. Участвуват в планирането и ръководят информационната работа на резидентурите за решаване на номенклатурните задачи на НТР по съответния отрасъл.

5. Извършват подбор, вербовка, подготовка и извеждане на секретни сътрудници с възможности по съответния отрасъл.

6. Работят от територията на страната по придобиване на наводки, изучаване и вербовка на чужди граждани, представляващи интерес за НТР. Организират и провеждат технически мероприятия по временно пребиваващи чужди специалисти у нас за придобиване на научно-техническа информация по номенклатурните задачи на НТР.

7. Работят по допълнително поставени задачи с особена важност за дадения отрасъл. За тяхното решаване за определен период от време могат да се формират специални групи.

8. Ръководят работата на вътрешните резидентури към съответния отрасъл.

3

Из архивите на ДС

55

9. Оказват контрол и съдействие чрез ОР на прикритие за внедряване на придобитата научно-техническа информация в дадения отрасъл.

10. Получават от група "Задгранични резудентури" входящите пощи по отрасъла и вземат оперативно отношение по тях.

11. Изготвят, съгласуват в работен порядък със служебното ръководство и предават на групата "Задгранични резидентури" изходящите пощи за изпращане.

12. При поискване от групата "Задгранични резидентури" изготвят и предават оценка за оперативната работа по съответния отрасъл на ОР зад граница.

13. Получават придобитата научно-техническа информация по отрасъла, дават й първоначална оценка и след съгласуване със съответния зам. началник отдел на тази оценка и степента на секретност я регистрират в отделение "Информация и анализ" При необходимост обезличават предаваната документация.

14. Следят състоянието на съответния отрасъл в НРБ перспективите за неговото развитие, държавните и ведомствени планове за внедряване на нови технологии, плановете на съответните НИИ и възникналите проблемни задачи.

15. Изучават достиженията и развитието на дадения отрасъл в напредналите капиталистически страни.

16. Участвуват в специализирани научни симпозиуми, конференции и конгреси по съответния отрасъл, провеждани у нас и в чужбина, а също в отделни комисии за двустранно сътрудничество чрез КНТПВО (респ. ЦПИ) и др.

Из архивите на ДС

56

IV. Задачи на групата "Задгранични резидентури"

1. Получава входящите пощи от резидентурите и ги разпределя по отраслевите отделения. Води делата "Входяща поща" по страни. Комплектова и изпраща на задграничните резидентури изходящите пощи, подготвени от отраслевите отделения. Води делата "Изходяща поща" по страни.

2. Взема отношение по първичните наводки на разидентурите и по преценка ги подава на отраслевите отделения за понататъшна работа или ги отнася след съответна първична работа и проверка по КА към работните дела на задграничните ОР.

Води личните и работни дела на задграничните ОР.

3. Получава и докладва на началник отдела финансовите отчети на резидентурите. (съгласува с отраслевите ръководители)

Води делата "Финансови отчети" по страни.

4. Взема отношение по всички общи и технически въпроси на задграничните резидентури по линия на НТР.

5.Получава и съхранява материалите по агентурно-оперативната обстановка, вкл. места за срещи, ПДЯ, тайници и др.

Води делата "АОО" по страни.

6. Анализира и периодично информира ръководството на отдела за оперативната натовареност на ОР зад граница.

7. Осъществява координация с другите отдели от ПГУ-ДС по въпросите на задграничните резидентури.

8. Отговаря за връзката на НТР с другите поделения на МВР и координира провеждането на технически мероприятия от отраслевите отделения на територията на страната.

3

Из архивите на ДС

172
6

9. Подпомага ръководството на отдела за контролиране на изпълнението на плановете за подготовка на заминаващите зад граница ОР.

10. Подготвя проекто-заданията на заминаващите зад граница ОР въз основа на получените задачи от отраслевите отделения и другите отдели на ПГУ-ДС.

11. Изготвя обща оценка за оперативната и информационна работа на задграничните ОР по линия на НТР въз основа на отделнит оценки от отраслевите отделения и отделение "Информация и анализ".

57

V. Задачи на отделение "Информация и анализ"

1. Регистрира и картотекира постъпилата в отдела научно-техническа и икономическа информация.

2. Контролира степента на секретност, обезличаването и извършва размножаването на регистрираната научно-техническа информация.

3. Предоставя чрез ЦПИ на потребителите регистрираната научно-техническа информация и следи за своевременното получаване на оценките. Предава получените оценки на отраслевите отделения за оперативно ползуване.

4. Приема от оперативните отделения и регистрира въпроси за изясняване. Осигурява своевременно получаване на отговорите чрез ЦПИ и предаването им за ползуване на отраслевите отделения.

5. Извършва анализ на информационната работа на отделни обекти по искане на отраслевите отделения, съгласувано със съответния зам. началник отдела.

173
7

6. Изготвя шестмесечни и годишни справки за информационната работа на отдела и задграничните резидентури по основните информационни показатели.

7. Изготвя периодични оценки на информационната работа на отделни ОР зад граница при искане от групата "Задгранични резидентури".

8. Изготвя периодично справки за състоянието на информационната работа по отделните отрасли.

9. Изготвя съвместно с ЦПИ общия информационнен план на отдела и ориентировките по плановите задачи.

10. Следи получаваните в отдела официални издания и други източници на информация и при целесъобразност запознава с тях ОР от отраслевите отделения.

11. Осъществява информационния обмен с братските разведки. Организира използването ~~по~~ на получените обмена материали.

Води делата "Поща"със социалистическите страни.

19.XI.1976 г.
София

№ 0729/17540

Съгласен!
Зам. нач. ПГУ
Зав. В края на първото приложение на 1977 г. да се обсъди повторно и се внесат изменения, ако е необходими

Размножено в 2 екз.
Изпратен ... списък
към оригинала
София, 6.4 1977 г.

Препис! Ок Строго секретно! 224 ~~188~~ 3

Екз. № 3

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ЗАПОВЕД

НА ЗАМ. МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА Н. Р. БЪЛГАРИЯ

Съдържание: относно щатното разформироване на отдел XIII – ПГУ-ДС и подобряване бъдещата работа на управлението по линия на икономическото разузнаване.

№ 484 София, 19 76 год.

В изпълнение на утвърденото от др. Министър предложение, с което щатно се разформирова отдел XIII при ПГУ – ДС и с цел подобряване ефективността и качеството на разузнавателната работа на Първо главно управление за подпомагане икономиката на страната,

З А П О В Я Д В А М:

1. На базата на разформирования отдел XIII, да се изгради в рамките на отдел VII, ПГУ-ДС оперативно звено със следните задачи:

а) придобиване на научна икономическа информация, необходима за дългосрочното и перспективно планиране развитието на народното стопанство;

б) придобиване на интересуваща НР България информация за икономическото положение, външно-търговската и ценова политика, финансово-валутни и кредитни отношения, финансова, търговска и производствена интеграция на основните разузнавани страни, както и по въпросите на промишленото кооперирание и научно-техническо сътрудничество;

в) придобиване на научно-техническа информация от развитите капиталистически страни в областта на селското стопанство.

Из архивите на ДС

~~225~~ 189

2. Съгласно отделно утвърденото разпределение към отдел VII, ПГУ-ДС да се прехвърлят 17 щатни бройки от щата на бившия отдел XIII и 14 от наличните служители.

3. Останалите 18 щатни бройки и 10 служители да се предадат на други отдели от управлението.

4. Работата по Общия пазар, като обект за проникване и протичащите по него задачи да се поемат от отдел III, ПГУ-ДС.

5. Задължавам началниците на I, II, III, IX, XI и XVII отдел да работят по придобиване и на икономическа инфо мация в съответните разузнавани страни, а също от територията на страната, като същата се реализира посредством информационното звено на отдел VII и отдел VI.

6. Ръководството на отдел VI, ПГУ-ДС да направи преоценка на досегашната обработка на информационните материали по линия на икономическото разузнаване и набележи мерки за подобряване на същата.

Изпълнението на настоящата заповед възлагам на началника на Първо главно управление.

Препис от заповедта да се даде на отдел "Кадри" и VII отдел при ПГУ за сведение и изпълнение. ~~да~~ на другите опер. отдели които имат отношение по проблема

Отпеч.в 3 екз.

№ 1-Секр.ПГУ
№ 2-Кадри
№ 3-VII отдел

Изпъл.: (п)

№ К-17104
написала:МС

ЗАМ. МИНИСТЪР: (п) Ст.Савов
генерал-майор

Вярно,

III, V, VI, IX, XI, XVII, VI

13685/15.8.77

проект 66

Строго секретно!
Екз.№ 1.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ПЪРВО ГЛАВНО УПРАВЛЕНИЕ ДС

З А П О В Е Д

№____

София,_____,1977 година

В условията на съвременната техническа революция XI Конгрес на БКП начерта перспективите на развитие на НРБ и определи огромни задачи, които трябва да се решават през Седмата петилетка. Юлският пленум на ЦК на БКП през 1976 година с голяма острота постави въпроса за осигуряване на висока ефективност на народното стопанство. От тези решения произтичат големите и отговорни задачи в областта на външно-икономическата дейност.

Голям принос в изпълнение на горните задачи и за подобряване на ефективността на външно-икономическата дейност може да даде икономическото разузнаване.

Практиката обаче показа, че настъпилата децентрализация в областта на икономическото разузнаване не дава положителни резултати, както при конкретното поставяне на задачите, така и при реализирането на получената информация, която не достига до съответния заинтересован потребител.

Имайки предвид горното, необходимо е наред с решаването на конкретните задачи по другите направления, да се обърне по-сериозно внимание на въпросите на икономическото разузнаване.

Из архивите на ДС

62

За подобряване на работата по линия "И" и за нейното централизиране,

З А П О В Я Д В А М :

1. Цялостната дейност по въпросите на икономическото разузнаване да се организира и ръководи от отдел XII,ПГУ-ДС, който поставя задачи, методически насочва и координира тази дейност.

2. Да се активизира дейността на резидентурите в развитите капиталистически страни по придобиване на икономическа информация и документация. Отдел XII да разработи допълнителни задачи към изпратените ориентировки по линията на икономическото разузнаване.

3. За отдел XII ПГУ-ДС основен обект за проникване да се счита и Комисията на ЕИО - отделните нейни дирекции, занимаващи се с търговските условия по външнотърговския ни стокообмен със страните членки на общността, валутните въпроси, цени, проучвания, прогнози и пр.

По целесъобразност към отдел III ПГУ-ДС остават задачите по политическото развитие на ЕИО и връзката ЕИО - НАТО.

4. Да се започне по-целенасочена дейност по икономическите проблеми на някои от развиващите се страни, с които НРБ има голям стокообмен като Индия, Иран, Пакистан, Алжир, Тунис, Мароко, Либия, Нигерия и др., ~~независимо, че в съответните резидентури няма о.р. на отдел XII ПГУ-ДС,~~ като същият се задължава да разработи и изпрати ориентировки и конкретни задачи по въпросите на икономическото разузнаване в тези страни.

5. Да се възложи на един от заместниците на отделите I-ви и II-ри ПГУ-ДС непосредствено да се занимава с организирането и ръководенето на икономическото разузнаване в съответните страни. А отдел XII, ПГУ-ДС периодически да оказва методическа помощ при разработване на задачите.

6. Работата на о.р., намиращи се на прикритие в Търговско-икономическите служби (ТИС) при мисиите, да бъде насочена и за решаване на основните задачи на икономическото разузнаване.

Из архивите на ДС

68

Всички о.р. на ПГУ-ДС зад граница, на прикритие в ТИС и търговските фирми, да придобиват през месеца най-малко една икономическа информация, а о.р. от НТР регулярно да изпращат такава Новозаминаващите о.р. на прикритие в ТИС се задължават при подготовката си да се явяват в отдел VII ПГУ-ДС за изясняване на задачите по линия "И".

7. Линейните отдели да преразгледат възможностите на агентурата, ОВ, ДВ и СС за получаване на икономическа информация и документация с ограничено разпространение и направят предложения за придаването на VII отдел на тези от тях, чиито възможности са изключително по линия "И", а на останалите с по-малки възможности за получаване на такава, се разработят конкретни задачи по линия"И".

8. Придобитата икономическа информация и документация от о.р. ~~на прикритие в ТИС~~ да се изпраща директно до "Зидаров"., който периодически изготвя оценки за работа на о.р. от другите направления и ги предоставя на съответните отдели.

9. Отдел "Кадри" при ПГУ-ДС на базата на щатните оперативни бройки по линия "И" да осигури места за изпращането през следващата година нао.р. в ГФР, Франция и Италия, където икономическите интереси на НРБ са значителни и се запазят местата в Австрия и Англия.

Настоящата заповед да се доведе до знанието на всички н-к отдели при ПГУ-ДС и резидентурите. Контролът на същата възлагам на група КАП при ПГУ-ДС.

рег. № 13605

Н-К ПЪРВО ГЛАВНО У-НИЕ ДС

Генерал-майор_____

Отп. в 2 екз.
№ 1 -
№ 2 - архивен протокол № 206 от 1978 г.
Изп.:07/17302
ЛК-784-Б
15.VIII.1977 г.

188
191

ЗАПОВЕД

НА МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Съдържание: Организация на дейността на органите на МВР по придобиване на научна, техническа и икономическа информация.

№..... София,.....19.....год.

С Решение № 326 на Бюрото на Министерския съвет от 25.V.1973г. бяха одобрени "Основни положения за изграждането на Подсистема за научна, техническа и икономическа информация с ограничено разпространение". По същество изградената подсистема обхваща цялостната дейност по планирането, придобиването, обработването, използуването и внедряването на научна, техническа и икономическа информация и се явява единствен вход-изход по тази информация за МВР.

Основен орган на подсистемата е Центърът за приложна информация /ЦПИ/, който развива своята дейност съгласно правилник, утвърден от министъра на вътрешните работи и председателя на Държавния комитет за наука и технически прогрес. За постигането на необходимото качество и сигурност в дейността на подсистемата към нея е изградена мрежа от ръководители и специалисти при съответните институти, държавни стопански обединения, министерства други ведомства.

Центърът за приложна информация води картотека на придобитата научна, техническа и икономическа информация, организира нейната срочна и компетентна оценка и осъществява контрол по използуването и внедряването ѝ. За дейността на подсистемата периодически се информират ръководството на МВР, ДКНТП и отрасловите министерства. Всяко тримесечие от името на МВР се изготвя бюлетин за по-важните придобити информации, който се изпраща до ЦК на БКП, Държавния съвет и Министерския съвет.

Работата на подсистемата показва, че при правилна организация и координирани действия от страна на всички участници в нея значително се повишава качеството и ефективността от цялостната дейност по използуване опита и постиженията на капиталистическите страни .

Все още има случаи когато поделения на МВР предоставят придобитата от тях научна, техническа и икономическа информация директно на институти, ведомства и министерства, като се задоволяват с първоначално дадената от тях най-обща оценка. Някои поделения изпращат придобитата информация на братските органи без селекция и без първична оценка.

Недостатъчна съгласуваност в работата на ПГУ и контраразузнавателните органи на ДС по придобиването на научна, техническа и икономическа информация от граждани на капиталистическите страни на територията на НР България не винаги позволяват да се постигнат най-добри резултати.

С цел по-нататъшно усъвършенствуване на дейността на органите на МВР за придобиване на научно-техническа и икономическа информация на територията на НР България и по-рационалното й използване

З А П О В Я Д В А М:

1. Дейността на органите на МВР по провеждането на мероприятията за придобиване на научна, техническа и икономическа информация на територията на страната и зад граница да се ръководи и координира от ПГУ-ДС.

Поделенията на МВР да оказват активно и всестранно съдействие на ПГУ. При провеждане на мероприятия по своите направления и попадане на източници, от които може да се придобие научна, техническа и икономическа информация, незабавно да

Из архивите на ДС

уведомяват ПГУ-ДС за организиране изземването и обработката ѝ.

2. ВГУ, III, IV и VI управление - ДС, НТУ, Софийското градско и окръжните управления, както и другите поделения на министерството да предават на ПГУ-ДС цялата придобита научна, техническа и икономическа информация.

3. Началникът на ПГУ-ДС да създаде необходимата организация за отчитане дейността на поделенията на министерството, по придобиването на научна, техническа и икономическа информация.

Да осигурява срочни и компетентни оценки на придобитите материали чрез Подсистемата за научна, техническа и икономическа информация, както и контрола по тяхното използуване или внедряване и своевременно да информира поделенията, придобили информацията, за получените оценки и резултатите.

4. Изпращането на научна, техническа и икономическа информация на братските органи да става само чрез ПГУ-ДС след предварителна оценка и селекция на материалите.

Контрола за изпълнението на заповедта възлагам на зам.министрите, които отговарят за работата насъответните поделения.

До 31 май 1979г. началникът на ПГУ-ДС да информира отговарящия за управлението зам.министър за резултатите от изпълнението на заповедта.

Препис от заповедта да се изпрати на централните оперативни поделения по ДС, НТУ, Софийското градско и окръжните управления на МВР и с нея да се запознае ръководният състав от началник на отделение и нагоре по ДС.

Отп. в 1 екз.
Изп. Печов
Нап.ИМ-731
6.6.78г.
Размн. в екз.
Рег. № I -

М И Н И С Т Ъ Р:

34

П Р О Е К Т

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Р Е Ш Е Н И Е №

Н А П О Л И Т Б Ю Р О Н А Ц К Н А Б К П

Основните насоки в развитието на нашата икономика и принципиално новите проблеми, поставени в доклада на др.Тодор Живков пред Националното съвещание, проведено на 31.X.1979 г., изискват решително и качествено подобряване на работата на Научно-техническото разузнаване. Необходимо е да се преодолее възникналото несъответствие между обективно нарастналите изисквания, свързани с развиващата се научно-техническа революция и отговорните задачи, поставени от Партията и Правителството от една страна и ограничените организационни и функционални сегашни възможности на Научно-техническото разузнаване от друга.

Предвид на това и в съответствие с Решението от 30 октомври по въпросите на научно-техническата политика, Политбюро Р Е Ш И :

1. Дава се положителна оценка на дейността на Научно-техническото разузнаване при Първо главно управление - ДС, МВР.

Из архивите на ДС

2. Одобрява принципно структурата на Управление "НТР" при ПГУ-ДС на МВР, която да се усъвършенствува в процеса на работата.

3. На Управление "НТР" да се отпуснат допълнително щатни бройки, които да се разпределят по години и по предназначение както следва:

	1980 г.	1981 г.	1982-85 г.
за работа в Центъра с пълен фонд работна заплата	40	25	40
за работа в други ведомства в страната с непълен фонд работна заплата	10	20	20
за работа зад граница	35	30	30
технически и обслужващ персонал	общо 27, от които 11 - старшински състав и 16 - волнонаемни.		

4. Перспективните планове за придобиване на разузнавателна научно-техническа информация да се одобряват от председателя на Комисията по научно-техническа политика при ЦК на БКП.

7
36
69
Из архивите на ДС

5. Началникът на НТР да бъде член на Комисията по научно-техническата политика и член на Колегиума на ДКНТП.

6. Министерският съвет в срок до 30 март 1980 г. да утвърди, по предложение на министъра на вътрешните работи, списък на длъжности в централните ведомства и стопански организации, както и в задграничните представителства на НРБ, които да бъдат на разположение и се заемат от оперативни работници на НТР или от лица, посочени от МВР.

7. Центърът за приложна информация, като единствен в страната орган за планиране и реализация на научно-техническа информация с ограничено разпространение, да се обособи в самостоятелно звено на пряко подчинение при председателя на ДКНТП, като оперативното ръководство и в бъдеще се осъществява от НТР. На директора на ЦПИ да се даде ранг на зам.председател на ДКНТП.

В рамките на ЦПИ да се създаде отдел за прогнозиране и перспективно планиране на направленията на научно-техническия прогрес, по които, след одобрение от Комисията по научно-техническата политика при ЦК на БКП, научно-техническото разузнаване следва да насочва своята дейност. Този отдел да се изгради на държавно-обществени начала, като за изпълнение на възложените му функции се привличат компетентни учени и отговорни служители от различните сфери на икономиката ни.

Из архивите на ДС

Министерският съвет, по предложение на председателя на ДКНТП и министъра на вътрешните работи, в срок до 30 март 1980 година да одобри необходимите изменения в щатното разписание и документите, регламентиращи задачите, дейността и структурата на Центъра за приложна информация.

8. Министерският съвет, по предложение на председателя на плановия комитет, министъра на финансите и министъра на вътрешните работи, в срок до 30 март 1980 г. да одобри система за образуване на валутен и паричен фонд, който да се предостави на НТР.

9. Министерският съвет в срок до 30 март 1980 г. да осигури и предостави на МВР необходимите средства във валута и лева за подобряване на материално-техническата база на НТР.

10. Задължава кмета на Софийски общински народен съвет в срок до 30.VI.1980 г. да предостави подходяща сграда за нуждите на НТР.

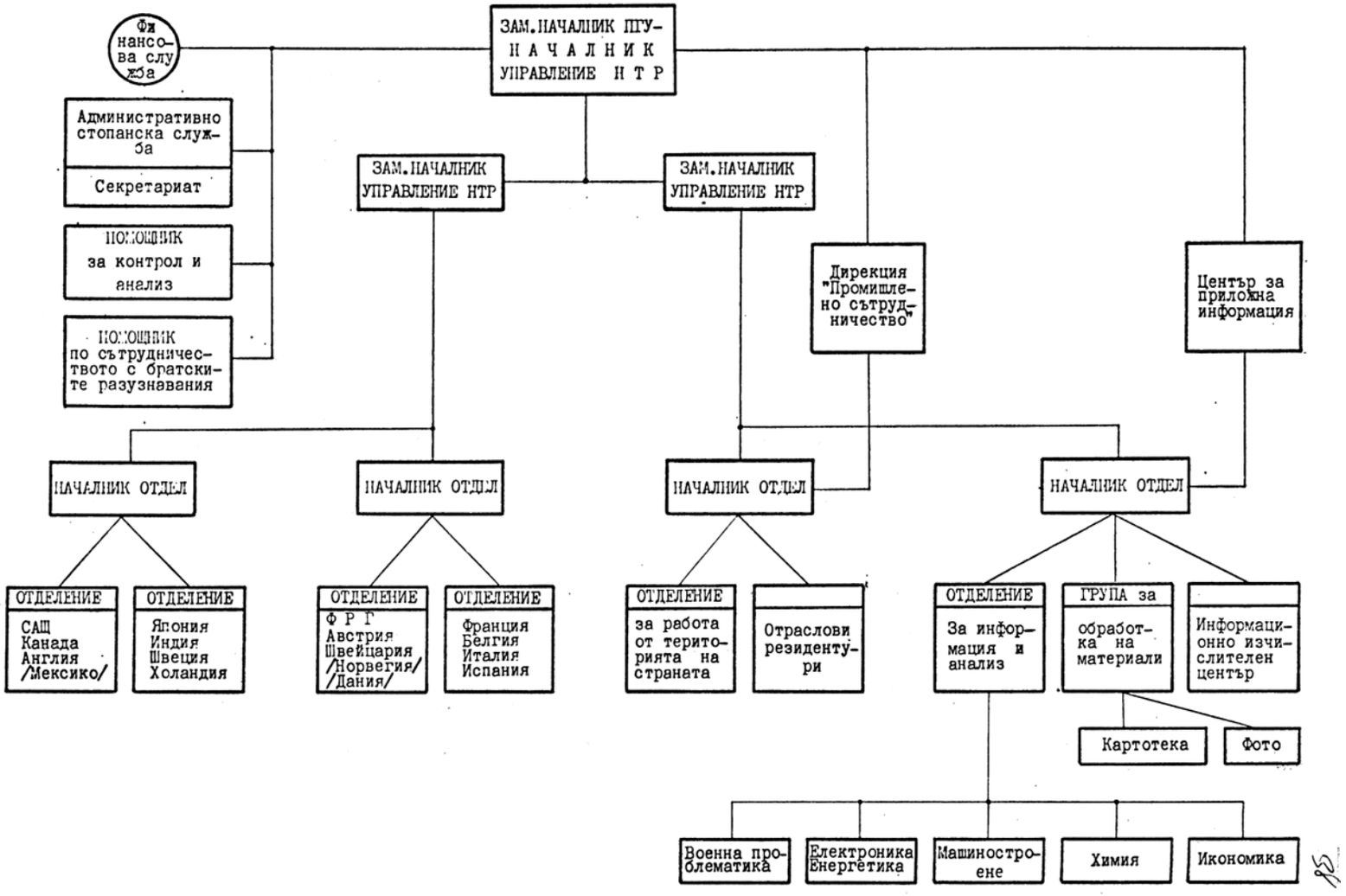

Из архивите на ДС

0701

Да! Утвърждавам!
5.1.1980г.

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

УТВЪРЖДАВАМ:
Н-К ПЪРВО ГЛАВНО У-НИЕ-ДС
ген.майор: _____
София, _____ 1979 година

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ-ДС
гр. София
Рег.№ 651, сек.№ _____
_____ 19 ____ год.

ВРЕМЕННА ИНСТРУКЦИЯ

за организацията на работата на НТР
при ПГУ-ДС

I. Насоки на работа

НТР при ПГУ-ДС има следните основни задачи:

1. Придобиване на секретна научно-техническа информация за фундаментални изследвания, имащи решаващо значение за развитието на науката, техниката и икономиката.

2. Придобиване на секретна научно-техническа информация и образци по военно-стратегически въпроси, за състоянието и перспективите на научноизследователската работа на противника във военната област.

3. Придобиване на конструктивна и технологична информация за решаване на конкретни проблеми, свързани с

Из архивите на ДС

развитието на нашата промишленост, както и информация и образци за селското стопанство.

4. Придобиване на научна икономическа информация, необходима за дългосрочно и перспективно планиране развитието на народното стопанство, както и конкретна информация за икономическото положение, външнотърговска и ценова политика, финансово-валутните и кредитни отношения; финансовата, търговската и производствена интеграция на основните разузнавани страни, въпросите на промишленото кооперране и научно-техническото сътрудничество.

73

II. Средства и методи на работа

1. Научно-техническото разузнаване работи по обектовия принцип, като определя ОБЕКТИ ЗА АГЕНТУРНО ПРОНИКВАНЕ - водещи фирми, институти и организации в развитите капиталистически страни, които разполагат с най-съвременните технологии и инженерни разработки и където се очакват върхови постижения в областта на науката и техниката в бъдеще.

2. Основно средства в работата на НТР се явява вербовката на агентура из средата на изтъкнати учени и специалисти - чужди граждани, както и използуването на широк кръг връзки на конспиративна основа.

3. Агентурата и доверителните връзки се привличат към сътрудничество на идейна, морално-психологична и материална основа.

Из архивите на ДС

74

4. Научно-техническото разузнаване привлича към секретно сътрудничество български граждани - учени и специалисти, заминаващи на работа или специализация в разузнаваните страни с цел придобиване на разузнавателна научно-техническа информация, както и за изучаване на представляващите интерес за НТР чужди специалисти.

5. За провеждане на разузнавателната работа на територията на разузнаваните капиталистически страни НТР създава в състава на резидентурите на ПГУ-ДС резидентурни групи, които се ръководят непосредствено от резидента или от помощник-резидент по НТР.

6. Научно-техническото разузнаване води разузнавателна работа и на територията на НРБ, като изучава, разработва и вербова агентура из средите на чуждите специалисти и студенти, пребиваващи в страната. Изучава възможностите, подготвя и провежда оперативно-технически мероприятия за придобиване на научно-техническа информация.

III. Структура на НТР

Структурата на НТР се изгражда на линейно-отраслов принцип. Ръководството се осъществява от началника на Управление НТР - ПГУ-ДС и двама негови заместници.

В пряко подчинение на началник управление е секретариата, административно-стопанска служба, финансова служба,

8
Из архивите на ДС
75

ОР за анализ и контрол, както и ОР за сътрудничество с братските разузнавания.

В съответствие с линейно-отрасловия принцип на работа се изграждат следните звена:

Два линейни отдела:

I отдел - задокеански странис две отделения:

- отделение САЩ, Канада, Англия (Мексико);
- отделение Япония, Индия, Швеция;

II отдел - европейски страни с две отделения:

- отделение ФРГ, Австрия, Швейцария (Норвегия,Дания);
- отделение Франция, Белгия, Холандия, Италия, Испания;

III отдел - за работа от територията на НРБ:

- отделение за работа от територията на НРБ;
-група на отрасловите резидентури;

IV отдел - за информация и анализ:

- отделение за информация и анализ по основните тематични направления:

"Е" - електроника, електротехника и изчислителна техника;

"М" - машиностроене, металургия, роботика, енергетика, транспорт, строителство;

"Х" - химия, микробиология, селско стопанство, местни суровини и лека промишленост;

"В" - военна техника;

"И" - икономика

Из архивите на ДС

76

- Група за обработка на материалите, включваща:
  - картотека;
  - фотолаборатория;
  - електронно-изчислителен център.

На подчинение при началника управление НТР и началника на отдела за работа от територията на страната е Дирекция за промишлено сътрудничество.

На подчинение при началника на НТР и началника на отдела за информационно-аналитичната работа е Центъра за приложна информация.

IV. Линейни отдели

1. Линейните отделиосъществяват непосредственото ръководство на резидентурите зад граница. Осъществяват ръководството на съществуващата агентура в съответната страна и водят делата на резидентурите.

2. Водят разработки на перспективни лица с цел вербовка и съответните дела. Провеждат анализ на оперативните дела.

3. В зависимост от плановите задачи на НТР предлагат за утвърждаване основните обекти за агентурно проникване в съответната страна. Ръководят цялостната работа на резидентурите по тях. Откриват и водят делата на обектите за проникване.

8

Из архивите на ДС

13

4. Съвместно с отдела за информация и анализ участвуват в планирането и ръководят информационната работа на резидентурите за решаване плановите задачи на НТР.

5. Извършват подбор, вербовка, подготовка и извеждане на секретни сътрудници с възможности по линия на НТР.

6. Координирано с отдела за работа от територията на НРБ и с помощта на резидентурите в съответните страни работят по придобиване на наводки, изучаване и вербовка на чужди граждани, представляващи интерес за НТР и пребиваващи в страната ни. Участвуват в организираните технически мероприятия по временно пребиваващи чужди специалисти у нас за придобиване на научно-техническа информация по задачите на НТР.

77

7. Получават оперативните пощи, взимат оперативно отношение по тях, провеждат необходимите мероприятия за изясняване на поставените въпроси и първични наводки от резидентурите.

8. Изготвят, съгласуват в работен порядък със служебното ръководство и изпращат изходящата поща.

9. Водят личните и работни дела на ОР зад граница, изготвят анализ за извършената от тях оперативна работа зад граница.

10. Взимат отношение по всички общи и технически въпроси на задграничните резидентури по линия на НТР.

11. Получават и съхраняват материалите по агентурно-оперативната обстановка, включително места за срещи, ПДЯ, тайници и др.

Из архивите на ДС

78

Водят дела "АОО" в разузнаваните страни.

Водят дела наводки на лица интересни за НТР.

12. Получават и докладват на н-к ~~отдела~~ у-ние НТР финансовите отчети на резидентурите.

Водят делата "Финансови отчети" по страни.

13. Анализират и периодично информират ръководството на ~~отдела~~ у-ние НТР за оперативната натовареност на ОР зад граница.

14. Предават на отдела за информационно-аналитична работа получените от резидентурите документални материали и образци.

V. Отдел за работа на територията на НРБ

Отделът за работа на територията на НРБ е основно координационно и ударно звено в агентурно-оперативната работа по чужди граждани, пребиваващи у нас.

V.1. Отделение за работа от територията на страната

1. Координира цялостната дейност от територията на страната:

- поддържа връзка с други поделения на ПГУ, МВР и МНО по тези въпроси;

- обработва получените от задграничните и отрасловите резидентури, ЦПИ и др. източници данни за симпозиум, конферен-

8

15

Из архивите на ДС

79

ции и посещения на чужди специалисти в нашата страна и организира и координира оперативните и технически мероприятия по тях.

2. Изучава и вербова агентура из средите на чуждите специалисти, пребиваващи в нашата страна.

3. Изучава и вербова агентура из средата на чуждестранните студенти с технически специалности, учащи се в нашата страна.

4. Разработва във взаимодействие с резидентурите комбинации и оперативни мероприятия по чужди специалисти.

5. Извършва подбор, вербовка, подготовка и извеждане зад граница на секретни сътрудници с възможности по линия на НТР.

V.2. Група отраслови резидентури

1.Участвуват в организирането и провеждането на мероприятия по изучаване и вербовка на чужди специалисти, пребиваващи на територията на съответното отраслово министерство.

2. Изучават, подготвят и вербоват секретни сътрудници в съответния отрасъл.

3. Следят контактите на звената от съответното министерство с организации, фирми, институти и др. от капиталистическите страни (като покупка на лицензии, създаване на съвместни инжинирингови организации, съвместни проучвания и проекти,провеждане на симпозиуми, конференции и др.) и предлагат

Из архивите на ДС
80

мероприятия по използуването им по линия на НТР.

4. Участвуват активно в подготовката на заявките и ориентировките за информация с ограничено разпространение по основните проблеми на съответното ведомство и неговите подразделения.

5. Съдействува за изграждането и укрепване мрежата ръководители и специалисти към подсистемата за Информация с ограничено разпространение в съответния отрасъл.

6. Оказват съдействие на ЦПИ по оценяването на материалите и по тяхното използуване и внедряване.

7. Участвуват активно в изготвянето на темите за специализации в капиталистическите страни, като съгласуват това с ЦПИ и линейните отдели.

8. Съвместно с ЦПИ и линейните отдели предлагат кандидати от наличните СС и от подсистемите за ИОР за специализация в кап. страни.

VI. Отдел за информация и анализ

Отделът за информация и анализ работи по въпросите на планирането на проблемите, по които работи НТР, на основа анализ на възможностите на НТР, другите поделения на МВР и братските страни. Участвува в процеса на придобиване на разузнавателна информация. Обработва и анализира постъпващите материали и контролира тяхното използуване.

8
17
Из архивите на ДС
81

VI.1. Отделение за информация и анализ

1. Изготвя информационния план на НТР и контролира неговото изпълнение.

2. Обработва съвместно с ЦПИ заявките на потребителите.

3. Изготвя съвместно с ЦПИ ориентировки по задачите.

4. Поддържа връзка с подразделения на МВР и МНО за изготвяне на задачите и ориентировките по специалната проблематика.

5. Обработва инициативните предложения (въпросите за изясняване и за специалисти) от линейните направления с отделението за работа от територията на страната.

6. Обработва и изяснява поставените с листовете за оценка задачи във връзка с конкретните материали.

7. Обработва и анализира заявките за информационните материали от братските страни и подадените от тях възможности за предоставяне на такива материали на нашата страна.

8. Участвува съгласувано с отдела за работа на територията на страната в оперативни мероприятия от територията на страната (за изясняване възможностите на източниците, за подбор на материалите, вербовка и подготовка на СС, оперативно-технически мероприятия и др.)

9. Обработва и анализира постъпващата информация (класифициране, заглавия, предварителна оценка и т.н.).

Из архивите на ДС

82

10. Насочва материалите за оценка в ЦПИ, братските страни, МВР, МНО и др.

11. Обработва и анализира оценките на материалите.

12. Следи чрез ЦПИ и отрасловите резидентури внедряването на материалите и информира ръководството на НТР.

13. Изготвя анализи за обектите за проникване и на информационните възможности на източниците с цел по-рационалното им използуване.

14. Дава становище за възнаграждения за придобитата информация.

15. Извършва подготовка по информационната работа на ОР, заминаващи на задгранична работа.

VI.2. Група за обработка на материалите

1. Регистрира и картотекира постъпилите в отдела материали.

2. Обработва и вкарва данните в ЕИМ.

3. Извършва размножаването на регистрираната информация и поддържа информационния архив на отдела.

4. Изпраща материалите за оценка и следи за своевременното получаване на оценките.

5. Обработва получените оценки, нанася данните в картотеката и ги предава чрез тематичните направления на линейните отдели.

8

Из архивите на ДС

83

19

6. Изготвя текущи шестмесечни и годишни справки за информационната работа на отдела, задграничните резидентури и за отделни ОР.

7. Осъществява информационния обмен с братските разузнавания.

8. Обработва въпросите за изясняване и за специалисти.

<u>На пряко подчинение на н-к управление НТР се намират:</u>

- <u>ОР за анализ и контрол</u>

1. Подготвя общия оперативен план на НТР и контролира неговото изпълнение, като периодически информира началник управление НТР за това.

2. Контролира изпълнението на указанията на ръководството на ПГУ-ДС и МВР.

3. Подготвя материалите за ръководството на ПГУ-ДС и МВР, и висшестоящи органи.

4. Следи за срочното изпълнение на решенията на ръководството на НТР.

- <u>ОР за сътрудничество с братските разузнавания</u>

Контролира цялостната дейност на НТР по сътрудничеството с братските разузнавания.

<u>Отп. в 1 екз.</u>
<u>Доразмножено в 4 екз.</u>
Изп.: 07-17208
Нап. Колева/1519-Б
София, 26.XII.1979 г.

ПРЕДЛАГА:
Н-К ОТДЕЛ 07, ПГУ - ДС:
майор:
/Ж. Манчев/

5.1.1980

Р Е Ш Е Н И Е "Б" № ..17..

НА ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП от ..25 ЮНИ.. 1980 г.

Основните насоки в развитието на нашата икономика и принципиално новите проблеми, поставени в доклада на др. Тодор Живков пред Националното съвещание, проведено на 31.X.1979 г., изискват решително и качествено подобряване и разширяване на досегашните положителни резултати по придобиване на необходимата разузнавателна научно-техническа документация и образци. За да осигури перспективното развитие на научно-техническото разузнаване и изпълнението на поставените пред него важни и отговорни задачи и в съответствие с решението на Политбюро от 30 октомври 1979 г. по въпросите на научно-техническата политика, Политбюро на ЦК на БКП смята за необходимо:

1. Министърът на вътрешните работи да издаде до 30 юни т.г. необходимите заповеди за целесъобразните структурни и организационни промени в Управление "Научно-техническо разузнаване".

2. На Управление "Научно-техническо разузнаване" да се отпуснат за 1980 и 1981 г. допълнително 95 щатни бройки офицерски състав /от които 30 с непълен фонд "Работна заплата"/, 65 щатни бройки за работа зад граница и 27 щатни бройки за технически и обслужващ персонал. Щатни-

Из архивите на ДС

те бройки и фонд "Работна заплата" да бъдат за сметка на съкращенията в щата на Министерството на вътрешните работи, предвидени с Разпореждане на Министерския съвет № 31 от 7 февруари 1980 г.

3. Управление "Научно-техническо разузнаване" да внесе до 30 юни в Комисията по научно-техническата политика на ЦК на БКП за одобрение перспективния план за придобиване на разузнавателна научно-техническа информация през 1980 и 1981 година. Двегодишните планове да се осъвременяват и внасят за одобряване в Комисията до 15 януари всяка година.

4. С цел подобряване базата за работа и връзките на Управление "Научно-техническо разузнаване" с министерства, други централни ведомства и стопански организации, министърът на вътрешните работи в срок до 30 юни т.г. да внесе за одобрение в Комисията по научно-техническата политика на ЦК на БКП списък на длъжности в тези звена, както и в задграничните представителства на НРБ. Тези длъжности да бъдат на разположение и се заемат от оперативни работници на НТР или от лица, посочени от МВР.

5. Министърът на вътрешните работи да осигури взаимодействие и съгласуваност в действията на Второ главно управление, VI-то Управление ДС, окръжните управления и другите поделения на МВР с Управление "Научно-техническо разузнаване" по изпълнение на поставените пред него задачи

6. Центърът за приложна информация, като единствен в страната орган за планиране и реализация на научно-техническа информация с ограничено разпространение, да се

Из архивите на ДС

обособи като самостоятелно звено на пряко подчинение при председателя на Държавния комитет за наука и технически прогрес. Оперативното ръководство и в бъдеще да се осъществява от Управление "Научно-техническо разузнаване".

За целта Министерският съвет, по предложение на председателя на Държавния комитет за наука и технически прогрес и министъра на вътрешните работи, до 30 юни 1980 г. да одобри необходимите изменения в щатното разписание и документите, регламентиращи задачите, дейността и структурата на Центъра за приложна информация.

7. Министърът на вътрешните работи до 30 юни 1980 г. да внесе за одобрение в Комисията за научно-техническа политика към ЦК на БКП предложение за подобряване на материално-техническата база на Управление"Научно-техническо разузнаване".

8. Председателят на Изпълнителния комитет на Столичния общински народен съвет до 31 декември 1980 г. да предостави подходяща сграда за нуждите на Управление "Научно-техническо разузнаване".

Вярно с оригинала

86

Строго поверително

Вх. № 6027 28/7/80

Екз. № 1 ... 21

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

РАЗПОРЕЖДАНЕ № 43

НА БЮРОТО НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

от 18 юли 19 80 година

за създаване на управление по Държавна сигурност в системата на Министерството на вътрешните работи

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
ИНФ. ОРГ. У-НИЕ
Вх. № 10564 18.07.94

БЮРОТО НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
Р А З П О Р Е Д И:

1. Създава управление "Научно-техническо разузнаване" към Първо главно управление – ДС на Министерството на вътрешните работи.

2. Увеличава щатната численост на Министерството на вътрешните работи по държавна сигурност със 187 бройки: офицери – 160, от които 60 за работа зад граница и 30 по действуващия резерв, сержанти – 12 и волнонаемни – 15, за сметка на съкращенията на персонала на Министерството, извършени с разпореждане № 6 на Бюрото на Министерския съвет от 1980 г.

3. Държавният комитет за планиране и Министерството на финансите да осигурят по бюджета и валутния план на Министерството на вътрешните работи необходимите средства за фонд "Работна заплата", вещеви и други лични доволствия и материално-техническо обезпечаване дейността на състава на управление "Научно-техническо разузнаване".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Ст. Тодоров

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Ив. Шатов

В я р н о.

НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ
ОБЩА КАНЦЕЛАРИЯ: /Ив. Желев/

ДС - разузнаване информационно аналитична дейност

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

155

Строго секретно!

З А П О В Е Д

НА МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

СЪДЪРЖАНИЕ: Организация на дейността на органите на ДС по придобиване на военна, научна, техническа и икономическа информация от противника

№ I-90

София, 04.05. 1981 г.

Сложната международна обстановка изисква непрестанното укрепване на бойната и икономическа мощ на НРБ и страните от социалистическия лагер. Българската комунистическа партия издигна девиза за повсеместно внедряване на техническия прогрес, за широко използуване на чуждия опит, за ускорено развитие на стратегическите направления в нашата икономика. Внедряването на новия икономически механизъм създаде обективни условия и предпоставки за по-нататъшното разширяване и задълбочаване на външно-икономическите връзки на НР България с капиталистическите и развиващите се държави.

В етапа на изграждането на зрелия социализъм, наред с основното им предназначение да обезпечават сигурността на Народна Република България, за органите на Държавна

сигурност произтича особено важна задача - със своите специфични сили, средства и методи да придобиват военна, научна, техническа и икономическа информация от противника. По такъв начин те дават своя реален принос за ускореното развитие на националната икономика, за повишаване отбранителната способност на нашата страна. Съществен принос за повишаване ефективността от работата на Държавна сигурност в тази насока има правилното координиране дейността на Второ главно управление-ДС, Трето управление-ДС, Шесто управление-ДС, отдел "Задгранични паспорти", Софийско градско управление и окръжните управления на МВР с Управление „Научно-техническо разузнаване" при Първо главно управление- Държавна сигурност.

Постигнати са определи успехи, но все още не се използуват докрай наличните резерви и възможности. Не всички поделения на ДС придобиват системно такава информация. В отделни случаи се допуска несъгласуваност в действията и дублиране на мероприятията, което създава реални условия за провали с тежки последици.

С цел активизиране работата по придобиването и използуването на секретна военна, научна, техническа и икономическа информация и създаване на по-добра организация и координация между поделенията на ДС

З А П О В Я Д В А М :

1. Всички оперативни поделения на Държавна сигурност, съобразно своите компетенции и възможности, организират и провеждат мероприятия за придобиване на военна, научна,

Из архивите на ДС

89

Из архивите на ДС

90

техническа и икономическа информация. С цел координиране и съгласуване, в началото на всяка година и при конкретни случаи Управление НТР при ПГУ-ДС да информира оперативните поделения на Държавна сигурност по проблематиката във военната, научно-техническата и икономическата област, представляваща интерес за НРБ.

2. Управление НТР при ПГУ-ДС да планира, провежда и координира вербовъчната работа, насочена към придобиване на военна, научна, техническа и икономическа информация.

3. Второ главно управление-ДС, Трето управление-ДС, Шесто управление-ДС, Отдел "Задгранични паспорти", Софийското градско управление и окръжните управления на МВР при провеждане на мероприятия по своите направления и попадане на лица - чужди граждани, преки или косвени носители на военна, научна, техническа и икономическа информация, да уведомяват по установения ред Управление НТР при ПГУ-ДС за съгласуване работата по тях.

4. Второ главно управление-ДС, Трето управление-ДС, Шесто управление-ДС, Софийско градско и окръжните управления на МВР да планират и провеждат оперативно-технически мероприятия за придобиване на военна, научна, техническа и икономическа информация главно на територията на страната.

5. Управление НТР при ПГУ-ДС при провеждане на оперативно-технически мероприятия за придобиване на военна,

научна, техническа и икономическа информация от чужди граждани, временно пребиваващи на територията на страната, да съгласува действията си със съответното контраразузнавателно поделение на ДС, по чието направление на работа са чужденците.

6. Второ главно управление-ДС, Трето управление-ДС, Шесто управление-ДС, Отдел "Задгранични паспорти", Софийското градско и окръжните управления на МВР, след предварително съгласуване с Управление НТР при ПГУ-ДС, могат при целесъобразност да провеждат мероприятия зад граница със свои агенти и доверени лица при пребиваването им там като специалисти, служители, туристи, гости и други за придобиване на военна, научна, техническа и икономическа информация.

7. Второ главно управление-ДС, Трето управление-ДС, Шесто управление-ДС, Отдел "Задгранични паспорти", Софийското градско и окръжните управления на МВР, при необходимост и оперативна целесъобразност, да предават на ръководството на Управление НТР при ПГУ-ДС свои агенти и доверени лица, които могат да изпълняват зад граница и на територията на страната задачи по линия на НТР.

На Управление НТР при ПГУ-ДС за предаваните агенти и ДЛ да се съобщават следните данни: регистрационен номер; псевдоним; специалност; какви чужди езици владее - писмено, говоримо, степен на владеене; месторабота; пол; възраст; кога, къде и по какъв повод е бил зад граница и оперативният работник, който непосредствено поддържа връзка или ръководи агента или ДЛ.

Към 1 януари и 1 юли всяка година на Управление НТР да се съобщават настъпилите промени по предадените агенти и ДЛ, като преминаване на друга работа, усвояване на нов чужд език и др. подобни.

8. Управление НТР при ПГУ-ДС, при необходимост и оперативна целесъобразност, да предава на ръководство при заинтересованите контраразузнавателни поделения на ДС свои секретни сътрудници за използуване по конкретни задачи на територията на страната.

Из архивите на ДС

91

Из архивите на ДС

92

9. Придобитата от контраразузнавателните поделения на ДС военна, научна, техническа и икономическа информация да се изпраща на Управление НТР при ПГУ-ДС за оценка и използуване.

За резултатите от оползотворяването на придобитата информация Управление НТР при ПГУ-ДС да уведомява съответните поделения.

Управление НТР при ПГУ-ДС след предварителна преценка и селекция да изпраща подходящата военна, научна, техническа и икономическа информация на братските органи за научно-техническо разузнаване.

10. Търговско-ценовата и техническа информация, която Второ главно управление-ДС, Шесто управление-ДС, Софийско градско управление и окръжните управления на МВР придобиват във връзка с технически и търговски преговори между наши предприятия и чужди фирми, да се предава незабавно чрез Второ главно управление-ДС и Шесто управление-ДС на заинтересованите министерства, ведомства и организации за ползуване, при спазване условията на пълна конспирация относно методите на работа, източниците и обектите, от които е получена. За резултата Второ главно управление-ДС и Шесто управление-ДС да информират съответните поделения.

11. В края на всяка година Управление НТР при ПГУ-ДС да изготвя и предоставя на контраразузнавателните поделения на ДС обобщени справки за степените на използуване, ефективност и оценки, дадени от потребителите на военната, научната техническата и икономическата информация, изпратена от тях.

Из архивите на ДС

93

160

Контролът за изпълнение на настоящата заповед възлагам на зам.министрите, които отговарят за работата на съответните поделения на ДС.

Препис от заповедта да се изпрати на Първо главно управление-ДС, Второ главно управление-ДС, Трето управление-ДС, Шесто управление-ДС, Отдел "Задгранични паспорти", Софийското градско управление и окръжните управления на МВР за запознаване и изпълнение, а на ПК при МВР-за сведение.

Отменям окръжно № I-5398 от 19.11.1968 г.

М И Н И С Т Ъ Р :

РАЗМНОЖЕНО 80 екз.

Вярно с оригинала

ПОДЛЕЖИ НА ОТЧЕТ В ДНЕВНИК ПРИЛОЖЕНИЕ №6

Проект

Строго секретно! 33 102 56 (7)

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ПЪРВО ГЛАВНО УПРАВЛЕНИЕ ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ—ДС
гр. София
Рег. № 723, екз. №
15. 01. 1982 19 год.

З А П О В Е Д

№_____

София,_____,1982 г.

СЪДЪРЖАНИЕ: Въвеждане на длъжност заместник резидент по НТР към резидентурите на ПГУ-ДС в разузнаваните страни.

В резидентурите на ПГУ-ДС в разузнаваните страни през последните години нарастна броят на оперативните работници по линия на НТР (нарастна). Тази тенденция ще се запази и в следващите години. В някои разузнавани страни съществуват и отделни резидентурни групи, съставени само от работници на НТР. Такива са групите в гр.Милано - Италия и гр.Франкфурт - ФРГ. В ръководството на разузнавателната работа на тези групи, резидентите ползуват помощта на специално определени ръководители на тези групи.

Из архивите на ДС

Спецификата на работата по линия на НТР, нарастналите изисквания и увеличеният брой задачи налагат и специализирано ръководство в резидентурите на работещите по тази линия.

Оперативната практика потвърди необходимостта от въвеждането на помощните длъжности - зам.резидент по НТР и старши оперативен работник по НТР към резидентурите на ПГУ-ДС в развитите капиталистически страни. С оглед правилното определяне на правата и задълженията на заместник-резидента по НТР,

З А П О В Я Д В А М :

1. Заместник-резидентът по НТР се назначава от началника на ПГУ-ДС по предложение на началника на УНТР, ПГУ-ДС. При оценка на кандидатите да се изхожда от техния оперативен опит, длъжност, звание, поредност на задграничната командировка, длъжност по прикритие, постигнати конкретни резултати в разузнавателната работа, умение да се работи с подчинени. Като ръководители на Заместник-резиденти да се назначават (когато съществуват) резидентурни групи на НТР, географски отдалечени от секретните помещения и средствата за връзка с Центъра на резидентурите на ПГУ-ДС.

2. Заместник-резидентът по НТР има служебни права и задължения:

- да познава подробно агентурно-оперативната обстановка в разузнаваната страна, обектите за агентурни проникване по линия на НТР, насоките за водене на разузна-

Из архивите на ДС

~~55~~
104
~~58~~
42

вателната работа по линия на НТР;

- да е запознат с делата на агентите, обектите на оперативен отчет, оперативните връзки, секретните сътрудници, с които работят оперативните работници от УНТР в разузнаваната страна;

- да участвува в планирането, провеждането и контрола на мероприятията, по агентурата, обектите и връзките по линия на НТР в обем и мащаби, съгласувани с резидента;

- да дава мнения и предложения пред Центъра по отделни оперативни въпроси, свързани с проведени оперативни срещи, проверочни мероприятия, възнаграждения на агентурата и обектите;

- да участвува в оформянето на изходящата и входяща оперативни пощи по линия на "Зидаров" и да планира мероприятия по поставените от Центъра задачи за срочно изпълнение;

- да систематизира и подготвя годишните проекто-планове на резидентурата за работата през следващата година в разузнаваната страна по линия на НТР;

- при физическа невъзможност за консултиране на резидента по определяне размери на възнаграждения на агентурата и обектите, да разрешава разхода на оперативни средства в лимита на резидента;

- да контролира ползуването и поддържането на оперативните коли (от опер. р-ници на УНТР и обезпечава ОР с ГСМ.)

12

Из архивите на ДС

97

~~36~~
~~105~~
~~54~~

3. В съответствие с моя заповед № 368 от 10.V.1977 г., резидентът отговаря за цялостната агентурно-оперативна, политическа, кадрова работа и финансовата отчетност в резидентурата, за изпълнението на единния план, като степенува по важност задачите, разпределя ги между всички оперативни работници и контролира тяхното изпълнение.

Препис от заповедта да се изпрати на всички оперативни отдели и служби за сведение и изпълнение и на ПК за сведение.

Отп. в 1 екз.
УНТР-8177
ЛК
София, 12.I.1982 г.

Н-К ПЪРВО ГЛАВНО У-НИЕ ДС
Генерал-лейтенант:_____

30

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УП[illegible] — ДС
[illegible]. Со[illegible]
Рег.№ 6195, екз.№ 1
14. 04. 1987 год.

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

УТВЪРЖДАВАМ:
ЗАМ.-МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Генерал-лейтенант: /Ст.Савов/
София, 13/04. 1987 година

ВРЕМЕННО ДОПЪЛНЕНИЕ КЪМ ИНСТРУКЦИЯТА НА УНТР,ПГУ-ДС

Отдел 05 УНТР, ПГУ-ДС се създава на основание предложение №20009 от 1.12.1986 година, утвърдено от министъра на вътрешнит работи на НР България за осъществяване на оперативното ръководство и финансов контрол на специализираните звена на УНТР, ПГУ-ДС, по планирането и реализирането на специфичната им дейност, както и координацията на дейността им и взаимодействието им с други организации в страната и зад граница.

Отдел 05 УНТР е на непосредствено ръководство на началника на УНТР, ПГУ-ДС.

Взаимодействието между отдел 05 и останалите отдели на УНТР се извършва на ниво началник отдели в съответствие със заповед №368/1977 година.

Отделът ръководи съгласувано с линейно-териториалните от-

дели предадените му оперативни работници от резидентурите зад граница и на територията на страната, както и изпълнението на поставените му задачи.

Отдел 05 води разработки на перспективни лица с цел вербовка и съответните дела. Провежда анализ на оперативните дела.

Оперативните връзки на УНТР, ПГУ-ДС - агентура, лица на ДОР, ДОП, ОВ зад граница и на територията на страната, с възможности за решаване на специфични задачи по трансфер на технологии с оборудване, по преценка на ръководството на УНТР, се предават от линейно-териториалните отдели на ръководство на отдел 05 УНТР по установения ред.

Отдел 05 води кореспонденция с резидентурите с отделна глава от оперативната поща по оперативни така и по информационни, технически, финансови и други въпроси на работата съгласувано с началника на съответния линейно-териториален отдел.

Отделът съгласува с линейно-териториалните отдели по установения ред провеждането на остри мероприятия зад граница.

При необходимост взема отношение по общи въпроси на задграничните резидентури, където работят ОР на отдел 05.

Координирано с отдел 03, УНТР участвува в организиранетс и провеждането на оперативно-технически мероприятия, оказва помощ при подбора и работата по чужди граждани зад граница и на територията на страната.

Съвместно с отдела за информация и анализ участвува в планирането, поставя задачи и ръководи информационната работа на ОР от отдела в резидентурите зад граница и на територията на страната за решаването на планови задачи на УНТР, като за резултатите се отчита пред отдел 04 УНТР.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

100

Отдел 05 предава на отдел 04 информация за постъпилите задачи към отдела или към отделни ОР и звена, с оглед включването им в единния план за информационната работа на УНТР, ПГУ-ДС.

Регистрира придобитата информация и образци в съответствие с Инструкцията за регистриране на информацията.

Предоставя на отдел 04 разгърнати оценки на потребителите по реализирания трансфер на технологии и оборудване, усвоени модели, технологии и производства, реализирана ефективност, включително и икономически ефект.

Предоставя в отдел 04 УНТР полугодишни и годишни отчети за изпълнение на плановите задачи.

При необходимост и по преценка на ръководството предоставя на отдел 04 копие от придобитата информация, като посочва по преценка потребителите, на които може или не може да бъде предоставена съответната информация.

Отдел 05 УНТР при целесъобразност предоставя задачи, обезпечени със средства, на отдел 04 УНТР за възлагане за изпълнение при наличие на възможности на други отдели на УНТР и ПГУ-ДС.

Отдел 04 УНТР при необходимост поставя задачи на отдел 05 УНТР за изпълнение при наличие на възможности.

Отдел 05 УНТР изисква от отдел 04 оценки и анализи на информационната работа на източниците и ОР на отдела в задгранична командировка и на територията на страната.

Поддържа връзки с отделите на ПГУ-ДС, подразделенията на МВР и НТР на братските разузнавания по оперативни въпроси по установения ред.

Отдел 05 УНТР, ПГУ-ДС има следните структурни направления, които при необходимост могат да се променят с разпореждане на началника на УНТР, съгласувано с началника на Първо главно управление ДС:

1. Направление за оперативно ръководство.

2. Направление за юридическо осигуряване и за осъществяване на финансов контрол.

Направлението за оперативно ръководство работи по следните структурни направления:

1. Военна и специална оперативна техника, оптоелектроника и лазерна техника.

2. Електроника, електротехника, автоматизация, машиностроене и др.

3. Биотехника, биохимия, биотехнологии, химия, микробиология, нови материали и др.

4. Мрежа от явни и неявни фирми зад граница.

Направлението за юридическо осигуряване и финансов контрол има две направления:

1. Юридическо осигуряване на операциите и източниците.

2. Финансов контрол на операциите и дейността на звената.

Отдел 05 УНТР води литерни дела на всички операции, провеждани от специализираните звена, като се прилагат копия от всички съпътстващи операцията документи.

Задължаването на сметките в чужбина при финансови операции на специализираните звена-фирми по създадените от тях мрежи от "неявни" фирми става с подписите на директора на съответното външнотърговско звено и началник отдел 05, УНТР.

Отдел 05 УНТР изготвя шестмесечни и годишни баланси на финансовите средства и ги представя за контрол и одобрение на ръководството на УНТР, ПГУ-ДС и МВР.

Отп. в 1 екз.
Изпълнил: УНТР-8225
Написала: Цветкова-914
София, 06.04.1987 година

Размножено в 1 екз.
Изпратени по списък
към оригинала
София, 7.IV 1987 г.

ПРЕДЛАГА:
ПЪРВИ ЗАМ.-НАЧАЛНИК ПГУ - ДС
И НАЧАЛНИК УНТР, ПГУ - ДС
Полковник: .....
/Г.Манчев /

СЪГЛАСЕН:
НАЧАЛНИК ПЪРВО ГЛАВНО У-НИЕ-ДС
Генерал-лейтенант: .....
/Вл.Тодоров/

Строго секретно! 51/1

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

УТВЪРЖДАВАМ
МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ
Ген.полковник _____
12 VIII 1959 година
С О Ф И Я

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

Относно някои изменения в структурата на I-во управление ДС.

В изпълнение решението на Политбюро на ЦК на БКП от 1955 и 1957 год. и решенията на Колегиума на МВР от 1958 и 1959 год. по работата на Управление I-ДС, бяха проведени редица мероприятия, насочени към подобрение разузнавателната работа зад граница. Нарастна агентурния апарат, повиши се квалификацията на оперативния състав зад граница, увеличи се броя на резидентурите и техния обем на работа се разшири. В Управлението постепенно израства служба "Информация" на висотата на задачите, които стоят пред нея, увеличи се обема на работата на служба "А".

Във връзка с активизиране на работата по главното направление в Турция и Гърция и по другите страни и отпочване работа срещу САЩ - главен противник, непосредствено в САЩ, от нашата страна и чрез трети страни, изисква се от оперативните отдели в Управлението по-квалифицирано и оперативно грамотно ръководство и оказване помощ на резидентурите. Изхождайки от горните обстоятелства се налагат някои структурни промени в Управление I-ДС, поради което

П Р Е Д Л А Г А М:

1. На базата на сега съществуващите два отдела за работа с резидентурите в различните страни /на брой 19/ да се създадат четири отдела.

Големият брой резидентури и страни, по които стоят задачи за водене на разузнавателна работа, трудната обстановка, при която

Из архивите на ДС

са поставени нашите оперативни работници да работят, особено в Турция, по придобиването на агентура, необходимостта центъра да използва турския и друг контингент в страната по придобиване и извеждане агентура за работа в Турция и други страни, проучването, обработката и вербовката на чужди граждани от капиталистическите страни, посещаващи нашата страна, подготовката, организацията и провеждането на специални и активни мероприятия срещу определени капиталистически страни и реакционната емиграция, отпочването разузнавателна работа непосредствено в САЩ и по Канада, не позволяват ръководствата на двата отдела в детайли да се запознават с обстановката, агентурата, доверителните връзки, разработките и пр., което води до неконкретно, а общо ръководство. Разделянето на двата отдела на четири в известна степен ще отстрани тези недостатъци.

На четиритех отдела да се даде следното разпределение:

а/ Първи отдел - за работа срещу Турция и в Израел. Този отдел освен непосредствена работа в Турция по ръководството на резидентурите в Истанбул и Анкара, ще има за задача да използва възможностите за работа против Турция в нашата страна, извършване на подготовка за провеждане активни и специални мероприятия в Турция и работа чрез Израел в Турция.

Структурата на отдела ще бъде:

Началник отдел	-	1
Зам.н-к отдел	-	1
Опер.работници	-	9
		11

Щата на отдела е съставен в рамките на щата на Управлението.

б/ Втори отдел - за работа по Гърция, Сирия, Египет, Ливан и Ирак.

Структурата на отдела ще бъде:

Началник отдел	-	1
Зам.н-к отдел	-	1
Опер.работници	-	9
		11

Из архивите на ДС

3.- 3

Да се завиши една длъжност началник отделение по щата на Управлението в зам.началник отдел.

в/ Трети отдел - за работа по Зап. Европа /ГФР, Франция, Италия, Австрия, Белгия, Испания, Швеция и Швейцария/.

Структурата на отдела ще бъде:

Началник отдел	- 1
Зам.н-к отдел	- 1
Опер.работници	- 10
	12

Щата на отдела е съставен в рамките на щата на Управлението.

г/ Четвърти отдел - за работа по САЩ, Англия, Канада, Аржентина и Индия.

Структурата на отдела ще бъде:

Началник отдел	- 1
Зам.н-к отдел	- 1
Опер.работници	- 6
	8

Щата на отдела е съставен в рамките на щата на Управлението.

Длъжността началник отделение в Управлението да се запази само като степен на оперативна квалификация, но функциите му на ръководно звено като началник отделение да се премахнат. Това ще даде възможност за по-квалифициране ръководство на оперативния състав непосредствено от началника на отдела и заместника му

2. Изхождайки от разширяването на задачите и работата на служба "А" и служба "Информация", същите да се преименуват в отдели- съответно пети и шести отдели - Управление I-ДС.

3. За поставяне основа на научно-техническото разузнаван и събиране данни за интересуващите ни новости от научно-технически характер, към I-во управление ДС да се създаде група от трима специалисти и съответно увеличи щата на Управлението със следнит длъжности: началник отделение - 1, зам.н-к отделение - 2.

4. Групата "ПК" /Паспортен контрол/ да се прехвърли от Управление I-ДС на ръководство към отдел VIII-ДС. Тази група главно се занимава с проверка на лица, което е свързано с функциите и обязанностите на VIII-ми отдел ДС.

Прехвърлянето на групата към отдел VIII-ДС няма да попречи на Управление I-ДС оперативно да използва паспортните преписки, защото същите, както и до сега, ще минават през отделите на Управлението за вземане на отношение.

Останалите служби при Управлението /канцелария, картотека, фото и финансова служби/да се оформят в служба "Секретариат".

5. Изхождайки от разширяването на работата, за да се подобри ръководството и контрола в Управлението, необходимо е да се назначи още един заместник началник на Управлението.

По такъв начин структурната промяна в Управлението ще се проведе в основному при наличния щат. Ще бъде необходимо известно минимално увеличение на щата за цялостно оформяване на новите структурни единици, което се свежда до следното:

Завишение на длъжности:от началник отделение в заместник началник отдел - 1.

Увеличение на щата:

Зам.началник управление - 1.

За научно-техническо разузнаване:

Началник отделение - 1

Зам.н-к отделение - 2

5.8. 1959 г.
София

ПРЕДЛАГА
НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ I-ДС
Полковник

СЪГЛАСЕН
ЗАМ.МИНИСТЪР ПРИ МВР
Ген.лейт.:
5. 8. 1959 година

ИМ-340
2 екз.

Др. Соколов
Моля запознайте се, това е един от въпросите ни за Вас за отбор –
[signature]
25.4.67г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно! 43/12
Екз. № 1.

ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА НА ОТДЕЛ VII -УПРАВЛЕНИЕ I КДС В ПЕРСПЕКТИВНО РАЗВИТИЕ ДО 1970-71 г.

I. ЗАДАЧИ:

Отдел НТР влиза в състава на У-ние I КДС и извършва научно-техническа разузнавателна работа по следните основни направления:

1. Научно-техническо разузнаване на военно-стратегическите въпроси за придобиване на информация и образци, разкриващи състоянието и песпективите на научните изследвания, които се провеждат в САЩ и главните капиталистически страни, свързани с производството на нови видове въоръжение.

2. Разузнаване на фундаментални въпроси от научно-техническите изследвания, които се провеждат в развитите капиталистически страни, определящи перспективите и прогнозите за развитие на науката и оказващи влияние върху цялостното промишлено развитие на социалистическите страни.

3. Разузнаване на конкретни научно-технически въпроси, свързани с перспективите на развитието на нашето народно стопанство.

4. Разузнаване на въпроси от научно-икономически характер, които непосредствено влияят за повишаване ефективността на промишленото производство.

Като главни тематични насоки за научно-техническо разузнаване се определят:

а/ Атомната енергия - въпроси, свързани с използването на атомната енергия за създаване на нови технически средства,свързани със стратегическите въпроси и използването на същата за мирни цели.

Из архивите на ДС

108

44
13

б/ Ракетостроенето и самолетостроене - що се отнася до изследователската работа в създаването и производството на нови видове ракетни установки, установени за управляеми снаряди и самолети.

в/ Радиоелектроника - въпроси, свързани със създаването на нови видове средства за управление на снаряди и ракети, а също така използуването на радиотехнически средства с отбранителни цели: създаване на нови електронни строителни материали и използуване на електрониката в автоматизацията и управлението на производствените процеси.

г/ Химията и биологията - създаване на нови материали, използувани във военната индустрия и активни химически и бактериологически средства за масово поразяване; достиженията в областта на полимерите, синтетичните каучуци, синтетичните влакна, нефтохимията и индустриалната микробиология.

д/ Машиностроенето и металургията - що се отнася до изработката и усъвършенствуването на нови видове подемно-транспортни средства, електро и мотокари, създаването на нови типове металообработващи машини и въвеждането на прогресивни технологически методи в производството.

е/ Организационно-технически методи за управление и ръководство на производството - що се отнася до приложението на нови ефективни методи в организацията на производството и приложението на математически методи и изчислителна техника при управлението на труда.

II. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА

Отделът организационно се изгражда на принципа направления по страни, като всяко направление решава разузнавателните задачи по основни направления и тематични насоки. Обект на разузнавателна дейност представляват капиталистическите страни с високо развита наука и индустрия. Разузнаването се извършва от о.р., прикрити в нашите официални представителства.

Освен това широко да се използува и формата на прикриване на о.р. в интересуващи ни обекти като специализанти, студенти,

Из архивите на ДС

45
14

"невъзвращенци" и други възможности. Да се обсъдят възможностите за организиране на работата от нелегални позиции по линията на НТР и се излезе с отделно предложение.

От територията на страната се извършва разузнавателна работа с пребиваващите чужденци като специалисти, туристи или търговци, а също така с помощта на наши научни работници-специалисти, заминаващи в капиталистическите страни по различни поводи.

В съответствие със задачите и формите на водене на разузнавателна работа отделът се изгражда с организационна структура, както следва:

- н-к отдела с двама заместници;
- един ком. н-к отдела по кадрите, който се придава към отдел "Кадри";
- две отделения за ръководство оперативната работа на резидентурите;
- едно оперативно отделение за работа на територията на страната;
- двама оперативни работници за работа с нелегалните, които се придават към отдел V;
- едно отделение "Информация", което включва: картотека за картотекиране на задачите и получената информация и фотолабораторията.

III. ФУНКЦИОНАЛНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

а/ I и II оперативни отделения за ръководство на резидентурите:

- ръководят оперативната работа на резидентурите и анализират работата на агентурата, формите и методите на работа по линията на НТР;
- съвместно с отделение "Информация" подготвят задачите за разузнаване, спускат ги на резидентурите и следят за тяхното изпълнение;
- получават информация и извършват първоначален анализ и оценка на информацията и я предават за по-нататъшна обработка;
- анализират връзките на резидентурата и дават заключение за целесъобразността и излизат с предложение за утвърждаване на разработките;

109

Из архивите на ДС

110

46
15

- изучават разузнаваните страни и търсят нови форми на водене на разузнавателна дейност.

б/ III отделение за работа в страната

- извършва разузнавателната работа на територията на страната чрез активна разработка на чужденци - като за целта изгражда агентурна мрежа във ведомствата и други учреждения, които имат преки отношения с чужди специалисти;

- ръководи о.р., намиращи се на прикритие в различни ведомства в страната;

- подготвя и ръководи наши специалисти, заминаващи на специализация в капиталистическите страни по различни поводи;

- осъществява взаимодействие с линейните отдели на Управление I, служба 8 и Управление II КДС и с Окръжните управления КДС за съвместна разработка на чужденци и наши специалисти;

- анализира връзките и излиза с предложение за утвърждаване на разработките;

в/ IV отделение "Информация/

- разработва годишните планове по задачите, спуска ги на оперативните отделения, контролира и координира тяхното изпълнение;

- подготвя първоначална оценка на получените материали;

- обезличава и размножава секретната документация и я изпраща до заинтересованите ведомства за оценка и реализация;

- контролира реализацията на материала и получаване на окончателна оценка на базата на получения икономически ефект;

- извършва периодична оценка на получената информация по тематични насоки;

- изготвя научно-технически обзори за перспиктивите на развитие в областта на науката и техниката;

- поддържа връзки с министерствата, ведомствата и научно-изследователските институти.

г/ Помощник-началник по кадрите

- в тясно взаимодействие със служба "Кадри" към Управлението и оперативните отделения извършва подбор на назначаваните кадри за НТР.

15
Из архивите на ДС
111

16

- извършва перспективна разстановка за движението на кадрите;

- организира оперативната, специалната и езиковата подготовак на кадрите.

д/ Първи зам.началник на отдела

- организира и ръководи цялостната оперативна работа на I и II оперативни отделения;

- чрез отделенията осъществява ръководството на резидентурите и разузнавателната работа извън страната;

- прави анализ и оценка на агентурно-оперативната работа по линия на НТР извън страната и активно съдействува за нейното подобряване.

- съвместно с помощник-началника на отдела по кадрите се грижи за попълняне на отделенията и резидентурите с оперативни работници.

е/ Втори зам.началник на отдела

- организира и ръководи цялостната оперативна работа на III отделение;

- организира и ръководи НТР на територията на страната;

- организира и ръководи разузнавателната работа по линията на НТР от наши научни работници и специалисти, заминаващи по различни поводи в капиталистическите страни;

- организира и ръководи разузнавателната работа от нелегални позиции;

- прави анализ и оценка на работата на НТР на територията на страната и от нелегални позиции и предлага активни мерки за нейното подобряване.

ж/ Началник отдела

- ръководи оперативната и административна работа на отдела;

- Чрез зам.началниците на отдела организира и ръководи цялостната разузнавателна работа по линията на НТР.

- пряко ръководи работата на пом.началниците по кадрите

- пряко ръководи работата на отдел "Информация"

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно!
Екз.единствен.

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Я

за подобряване работата на ПГУ-ДС по обслужване на икономиката

ПГУ-ДС води целенасочена и последователна дейност за обезпечаване на научно-техническа и икономическа информация и документация за изпълнението на произтичащите от решенията на Десетия конгрес на БКП и последвалите го пленуми задачи, стоящи пред нашето народно стопанство, наука и военно дело.

ПГУ-ДС работи по особено важни за народното стопанство проблеми, съгласувани с отраслевите министерства и ведомства, произтичащи от народностопанския план.

За подобряване работата по оценяването и внедряването на придобитата научно-техническа и икономическа документална информация, с Решение № 326 на Бюрото на Министерския съвет от 25.V.1973 година бе създаден Център за приложна информация, ръководен от Министерството на вътрешните работи, който планира проблемите, по които се прави заявка пред МВР за придобиването на научно-техническа информация, а също така работи по реализацията и внедряването на информацията с ограничено разпространение.

Из архивите на ДС

145
6

Във връзка с по-нататъшното подобряване на работата в това отношение,

П Р Е Д Л А Г А М :

1. Да се обединят отделите VII и XIII на ПГУ-ДС, с оглед по-пълното използуване възможностите на оперативните работници зад граница по придобиването на научно-техническа и икономическа информация за нуждите на народното стопанство.

2. Да се ускори изграждането на цялостна система за оценяване и използуване на научно-техническата и икономическа информация, придобита от ПГУ-ДС в изпълнение на Решението на МС от 25.V.1973 година. За целта в срок до м.юни т.г. да се проучат лицата, предложени от ведомствата за работа с научно-техническа информация с ограничено разпространение.

3. През текущата 1974 година да се изградят резидентури на ПГУ-ДС в главните отраслеви министерства, с цел правилно ориентиране по интересуващите тези ведомства проблеми по придобиване на съответни информации, а също така тяхното рационално оползотворяване.

4. Да се засили съдействието по оперативен път за сключване на изгодни и предотвратяване сключването на неизгодни външно-търговски сделки на НРБългария с капиталистическите и развиващите се страни.

При обработката на сделките с отделните фирми, да се използуват създалите се благоприятни условия за установяване на оперативни връзки и вербовката на лица, чрез които ще може да се получават информации по условията на третираните сделки.

5. Да се проучат,чрез Министерството на външната търговия, основните сделки, които ще се третират през периода 1974-1975 г. за вноса на комплектни обекти и лицензии по

Из архивите на ДС

114

446

линия на ВТП "Технокомплект", с цел извършване на предварителни проучвания и провеждане на конкретни оперативни мероприятия за получаване на по-изгодни условия и цени при контракциите.

6. Да се провеждат оперативни мероприятия за получаване на ценова и друга документална информация за износа на комплектни обекти, на металургични и селскостопански произведения.

7. Да се събира информация за финансово-валутните проблеми на основните капиталистически страни и възникващите в тази връзка кризисни явления, за които своевременно да се уведомяват заинтересованите ведомства.

8. Ще бъдат дадени указания на резидентурите зад граница, на оперативните работници намиращи се на прикритие в системата на външната търговия, както и на подходящите за целта секретни сътрудници, да следят текущите проблеми и конкретните сделки по вноса и износа, с цел подпомагане външнотърговските организации при провеждането на тяхната дейност.

9. В съответствие с утвърдения от Консултативния съвет план за придобиване на научно-техническа информация от развитите капиталистически страни, отдел VII-ми, ПГУ-ДС да разработи и изпрати в двумесечен срок на резидентурите подробни ориентировки.

_____,1974 год.
СОФИЯ

Н-К ПЪРВО ГЛАВНО У-НИЕ ДС
Полковник:_____

Отп. в 1 екз.
0703/17540
ЛК.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

173
9

Строго секретно!
Екз.единствен.

УТВЪРЖДАВАМ:
МИНИСТЪР НА ВЪТР. РАБОТИ
Генерал-майор_____
София,_____,1974 год.

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: Създаване на резидентури на НТР в основните отраслови министерства.

Решенията на Десетия Конгрес на БКП, на Юлския и Декемврийския пленум на ЦК на БКП, постановлението за "ускорено внедряване на научно-техническите постижения в производството" на ЦК на БКП и МС и цялостната партийна и правителствена политика за ускорено изграждане на развитото социалистическо общество в нашата страна, поставят нови и отговорни задачи и пред научно-техническото разузнаване. В периода на своето изграждане и утвърждаване от 1966 година досега НТР успешно е решавало поставените от Партията и Правителството задачи. Натрупаният от нас опит, както и практиката на братските разузнавания по линия на научно-техническото разузнаване показват, че на настоящия етап НТР трябва да рационализира своята структура, за да може ефективно и качествено да решава новите задачи в променената международна политическа и икономическа обстановка. Като първа стъпка в тази насока трябва да бъде изграждането на резидентури на

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

116

1274
90

НТР в структуро-определящите отрасли, явяващи се основен заявител и потребител на научно-техническата информация придобивана от разузнаването. Това се налага поради необходимостта от детайлно познаване проблематиката на съответния отрасъл, организацията, структурата и кадровия състав заангажиран в развойната, плановата, управленческата и производствената дейност. НТР трябва да създава и ръководи широк сътруднически апарат на различните нива в даденя отрасъл, активно да участвува и оперативно да използува външно-търговската дейност и дейността по кооперирането с развитите капиталистически страни за решаването на поставените пред разузнаването научно-технически задачи. Тези и редица други фактори поставят като актуална задача въпроса за изграждане на резидентури на научно-техническото разузнаване към основните отраслови министерства и техните подразделения. Комплексното и цялостно решаване на тази задача изисква един по-продължителен период от време, поради редица обективно действуващи трудности. На първо място стои проблемът за кадрите. Наличният кадрови и щатен състав на НТР е съобразен с досегашната организационна структура на същото и не съответствува на новите изисквания и задачи, поставяни пред научно-техническото разузнаване. Отделянето на кадри от наличния състав на VII отдел за окомплектоване на резидентурите в министерствата по същество е невъзможно. Това изисква отпускането на допълнителни щатни бройки на отдела. На второ място стои проблемът с оперативната квалификация на работниците. Подготовката на един специалист за разузнавателна работа по линия на НТР отнема няколко години. Изпращането на вече подготвени оперативни работници от НТР в резидентурите към министерствата ще се отрази изключително неблагоприятно върху работата на VII отдел със задграничните резидентури. На настоящия етап този проблем може да се реши по следния начин: Ръководството на резидентурите в министерствата да се поеме от ръководния състав на отдела. В самите министерства да се изпратят на работа като зам.резиденти подготвени

17

Из архивите на ДС

175
11

оперативни работници от VII отдел, а на тяхно място, както и като оперативни работници в резидентурите да се назначат служители с оперативен опит от другите поделения на МВР.

Отчитайки важността и необходимостта от създаването на резидентури на НТР към основните отраслови министерства и изложените по-горе съображения,

П Р Е Д Л А Г А М :

I. През 1974 година да се изградят резидентури на Научно-техническото разузнаване към министерствата в състав както следва:

1. Министерство на електрониката и електротехниката - трима оперативни работници и седем секретни сътрудници:

зам.резидент - н-к отдел "Промишлено кооперране" към Управление "Външна търговия"

оперативни работници - двама в отдел "промишлено кооперране"

секретни сътрудници - седем - служители в отделите "нови технологии и изделия", "изчислителна техника", "автоматизация, приборостроене и орхатехника", "електронни елементи", "многостранно сътрудничество".

2. Министерство на машиностроенето и металургията - трима оперативни работници и пет секретни сътрудници:

зам.резидент - н-к отдел "промишлено кооперране с несоциалистическите страни" към управление "Външна търговия".

оперативни работници - двама в отдел "промишлено кооперране".

117

Из архивите на ДС

118

176
12

секретни сътрудници – пет от управления "нови технологии и модернизация на производството", "усвояване и модернизация на изделията", "металургия и рудодобив".

3. Министерство на химическата промишленост – трима оперативни работници и шест секретни сътрудници:

зам.резидент – съветник на министъра.

оперативни работници – двама; един в отдел "двустранно или многостранно сътрудничество" и един в отдел "комплексни обекти и задгранично строителство" към управление "Външноикономически връзки и интеграция".

секретни сътрудници – шест от управления "наука, технически прогрес и перспективно развитие", "външноикономически връзки и интеграция", "контрол на производството и модернизация" и Главно управление по микробиологична промишленост.

4. Министерство на земеделието и хранителната промишленост – трима оперативни работници и седем секретни сътрудници.

зам.резидент (от икономическия отдел на ПГУ-ДС) – съветник на министъра.

оперативни работници – двама (от икономическия отдел на ПГУ-ДС) в отдел "двустранно сътрудничество" към управление "Международно сътрудничество".

секретни сътрудници – седем от управление "международно сътрудничество", "наука, технически прогрес и висше образование" и от Селскостопанската академия.

II. Ръководството на резидентурите да се осъществява от резидент – ръководен служител от VII отдел и зам.резидент-

17

Из архивите на ДС

177
13

119

служител на VII отдел, респективно XIII отдел, работещ в съответното министерство.

Резидентът отговаря за цялостната работа на резидентурата и ръководи част от сътрудническия апарат главно из средата на по-отговорните служители (началници управления и отдели.

Зам.резидентът отговаря и ръководи пряката дейност на оперативните работници и сътрудническия апарат в министерството и неговите подразделения.

III. За щатното и кадрово окомплектоване на резидентурите на НТР в министерствата, на VII отдел да бъдат възстановени най-късно до 31.III.1974 година съкратените през 1973 година 6 щатни бройки, като същите бъдат попълнени с подходящи оперативни работници от други поделения на МВР, владеещи западен език с инженерна подготовка по специалностите: химия - 2 о.р.; електроника и електроинженерство - 2 о.р.; машинно инженерство - 2 о.р.

IV. Съставът на резидентурите в министерствата да се окомплектова до края на 1974 година. Издръжката на оперативните работници в резидентурата да се обезпечи от нашия щат, като п чрез Министерство на финансите се прехвърлят необходимите средства и щатни бройки на съответните министерства, но същите бъдат използувани единствено от НТР.

V. Ръководството на министерството и на ПГУ-ДС да договори с ръководствата на съответните ведомства въпроса по назначаването и статута на нашите оперативни работници.

VI. При изпращане на задгранична работа на о.р. от резидентурите на НТР в министерствата, на същите да се

Из архивите на ДС

120

178
14

провежда съкратена стажировка по линия на Министерство на външната търговия в предвид на това, че по прикритие същите ще имат необходимата търговска подготовка и опит.

ЗАБЕЛЕЖКА: В приложенията към настоящото предложение са посочени основните звена на министерствата (управления и отдели), представляващи интерес за научно-техническото разузнаване, в които трябва да се назначат оперативни работници и да се привлекат секретни сътрудници.

1, 1974 година
СОФИЯ

Н-К ПЪРВО ГЛАВНО У-НИЕ ДС
Полковник:_____

Отп. в 1 екз.
ЛК.

107

Строго секретно
Екз.единствен

УТВЪРЖДАВАМ:
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
генерал-лейтенант: _____
София, _____ 1978 год.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: Организационно изграждане, щат и структура на научно-техническо-икономическото разузнаване /НТИР/ отдел VII, ПГУ-ДС

През 1966 год. бе създадено и започна да функционира ново разузнавателно направление - научно-техническото разузнаване /НТР/, организационно изградено като отдел VII на ПГУ-ДС.

През 1968 год. в системата на ПГУ-ДС бе създаден отдел XIII, с основна задача провеждане на икономическо разузнаване. В периода на своето изграждане НТР и икономическото разузнаване с успех решаваха поставените пред тях задачи за обезпечаване на нашето народно стопанство с научна, техническа и икономическа информация. Развитието на международните отношения, прехвърлянето на основната тежест в борбата между двете системи в сферата на икономиката, науката и техниката, решенията на X-я Конгрес на БКП и последвалите партийни и държавни решения поставиха нови, извънредно важни и отговорни задачи пред нашето разузнаване. Тези задачи, новите условия и възможности на настоящия етап и натрупаният опит започват да влизат в противоречие със съществуващата структура и принципи на организационно изграждане на VII и XIII отдели. Тази структура бе рационална в периода на изграждането на научно-техническото и икономическото

Из архивите на ДС

122

108
21

разузнаване, но новите задачи и изисквания налагат нейното рационализиране и оптимизиране.

Функционирането на научно-техническото разузнаване и икономическото разузнаване като самостоятелни разузнавателни направления при новите условия придобива чисто механичен характер и води до редица отрицателни последствия. На първо място разделянето на тази еднородна дейност в две разузнавателни направления, не позволява максимално и най-ефективно използуване на нашите сили зад граница. Почти без изключение всички оперативни работници по линия на НТР са в състояние да придобиват активно и икономическа информация и обратно - работниците от икономическия отдел имат възможност да придобиват научно-техническа информация. Обективно е неправилно да се разделя единия вид информация от другия. Не може една научно-техническа информация да е пълна, ако същата не включва и производствено-икономическа информация. Разделянето на задачите и ръководството по тяхното изпълнение, разделянето на самата информация, трудностите при координирането на тази дейност съществуващи при настоящата структура и т.н., обективно спъват повишаването на ефективността на разузнавателната работа.

На настоящия етап една от главните задачи на научно-техническото и икономическото разузнаване е обезпечаването на стратегическа информация за нуждите на партийното и държавно ръководство, за нуждите на ръководството на нашето разузнаване. По същество обаче, тази информация не се получава готова, тя се създава в резултат на задълбочен анализ и отсейване на огромен обем информация. Това изисква съществуването на единно аналитично звено, извършващо обработката, отсейването и анализ на цялата постъпваща информация по линия на VII и XIII отдели.

Всичко това налага сливането на научно-техническото и икономическото разузнаване в единно разузнавателно направление. В ползата на това решение е и дългогодишният опит на съветските другари и другите братски страни. Придобиването на икономическа информация е целесъобразно да продължи и се разшири и от страна на линейните отдели при ПГУ-ДС.

Из архивите на ДС

123

100 22

Обединението на VII и XIII отдели, както и новите задачи изискват рационализиране на съществуващата организационна структура. За тази цел, най-правилно за настоящия етап би било да се запази линейната структура за ръководство на оперативната работа, като се укрепи и засили информационно-аналитичното отделение, което да се изгради на отраслов признак. Предимствата на такава структура са, че същата е изпитана и утвърдена в дългогодишния опит на съветските другари и се явява продължение и усъвършенстване на досегашната структура на отдел VII. Новото е, че се развива едно силно информационно-аналитично звено, изградено на отраслов признак. Това звено, взаимно допълващо се с Центъра за приложна информация, създава предпоставки за усъвършенстване на цикъла "планиране-оценяване-внедряване", както и за формулиране информационните задачи за оперативните звена и за повишаване контрола по тяхното изпълнение и отчет.

Основен принцип при рационализирането на структурата, организационния строеж и перспективното развитие на научно-техническото и икономическо разузнаване, трябва да бъде програмно-целевия подход.

Изхождайки от перспективните задачи, поставяни от партийното и държавно ръководство пред научно-техническо-икономическото разузнаване, необходимо е да се планира в една по-далечна перспектива щатното и кадрово развитие на направлението. Отчитайки факта, че подготовката на един оперативен работник е продължителен процес, обхващащ няколко години, дългосрочното планиране на щата и кадрите е задължително изискване за обезпечаване на правилното функциониране и развитие на НТИР. Използувайки богатия опит на съветските другари, положителните резултати в работата на немските и полските другари по линия на научно-техническото разузнаване, изхождайки от перспективните задачи на НТИР и съществуващите реални възможности, смятаме за необходимо през следващите 7-8 години направлението да нараства годишно с 10 оперативни работника с оглед през 1981 год. да достигне оптимален щат от 200 служители.

Из архивите на ДС

Но 23

Във връзка с горното,

П Р Е Д Л А Г А М :

1. Съществуващите в структурата на ПГУ-ДС VII-ми и XIII-ти отдели да се обединят в общо разузнавателно направление - НАУЧНО, ТЕХНИЧЕСКО И ИКОНОМИЧЕСКО РАЗУЗНАВАНЕ /НТИР/, като в структурата на Управлението това направление се организира като VII отдел.

2. Работата на разузнавателното направление НТИР да се организира и насочи към решаването на следните конкретни задачи:

- придобиване на стратегическа научна, техническа и икономическа информация, необходима за долгосрочното и перспективно планиране развитието на народното стопанство;

- придобиване на научна информация в областта на фундаменталните изследвания с военен и приложен характер;

- придобиване на конструктивна, технологична и производствено-икономическа информация за военната промишленост и структурно-определящите отрасли - електроника, химия, микробиология, машиностроене, металургия, енергетика, селско стопанство;

- придобиване на интересуваща Н.Р.България информация за икономическото положение, външно-търговската и ценова политика, финансово-валутни отношения, финансова, търговска и производствена интеграция на основните разузнавани страни, както и по въпросите на промишленото кооперране и научно-техническото сътрудничество;

- да се задължат линейните отдели при ПГУ-ДС да работят по придобиване на икономическа информация, отнасяща се до разузнаваните страни.

3. Да се утвърди структурата на НТИР на базата на съществуващия щат на отделите VII и XIII, съгласно приложение ...

18

Из архивите на ДС

125

111
24

4. Щатното и организационно развитие на направление НТИР до 1982 г. да се осъществява съобразно приложения перспективен план - приложение № 2.

5. До края на 1976 год. да се доокомплектоват резидентурите с нови работници, като се попълни съществуващия задграничен щат на отделите VII и XIII.

6. Да се изградят и се окомплектоват резидентурите на НТИР в следните отраслови министерства:

- Министерство на електрониката и електротехниката
- Министерство на химическата промишленост
- Министерство на машиностроенето и металургията
- Министерство на външната търговия.

7. Работата на оперативните работници в резидентурите на НТИР към отрасловите министерства след краткотрайна подготовка в Министерството на външната търговия да се зачита като стаж, предхождащ задграничната командировка.

25.04. 1974 год.
София

ПРЕДЛАГА:
Н-К ПЪРВО ГЛАВНО [illegible] ДС
Полковник: [signature]

Отп. в 1 екз.
Нап.ИБ

СЪГЛАСЕН:
ЗАМ.МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Генерал-майор: [signature]

Въпроса е решен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

19
18

Строго секретно!
Екз. № ___

ДО
ДРУГАРЯ МИНИСТЪР
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

От ген.майор Васил Коцев - началник ПГУ-ДС

ОТНОСНО: Изграждане резидентури на НТР при някои министерства.

ДРУГАРЮ МИНИСТЪР,

Във връзка с дадените от Вас указания за изграждане резидентури на НТР към някои от отрасловите министерства беше извършено следното:

В Министерство на машиностроенето и металургията по договореност със Зам.министъра Йордан Тенов беше назначен като негов помощник капитан Асен Соколов, който беше определен за резидент по линия на НТР. Отделно беше изпратен към отдела за кооперирane с капиталистическите страни капитан Николай Христов. Веднага след преминаване на др. Тенов на друга работа сегашното ръководство на ММП нареди Асен Соколов да премине на работа в отдела за соц.страни. Всички наши усилия включително интервенцията на др. Савов пред ръководството на това министерство не дадоха резултати и се наложи кап. Асен Соколов

20
13
2.-

да се завърне в ПГУ-ДС. С помощта на другият о.р. Христов в момента решаваме някои оперативни въпроси, без да е известно на ръководството на ММИ, че същият принадлежи към МВР. По този начин въпроса за изграждане на резидентура към Министерство на машиностроенето и металургията остана нерешен.

Беше направен опит за изграждане на резидентура в Министерство на електрониката и електротехниката. За резидент бе определен майор Милчо Гачев и при посещение при Министър Йордан Младенов бе поискано уреждането на неговото назначаване като съветник в това министерство. Др. Младенов даде своето съгласие и "разпореди" на Зам.министъра Петър Кисьов да уреди назначаването. По-късно бяхме уведомени, че не могат да го назначат за "съветник" и сами предложиха длъжност "главен специалист". За да не губим повече време, по указание на др. Савов ние се съгласихме да приемем тази длъжност. Това обаче бе изненада за ръководството на Министерство на електрониката и електротехниката, които очевидно са предполагали, че няма да се съгласим и веднага започнаха да търсят други оправдания и обяснения, че и такава длъжност нямали и т.н. След консултация с Министерство на труда и социалните грижи беше съобщено на МЕЕ, че е достатъчно да имат една само бройка, за да се уреди въпроса, тъй като ще се разреши да я трансформират в каквато желаят друга такава. От направената проверка се оказа, че по щата на това министерство има незаети две бройки. Ръководството на министерството обаче нежелае да уреди въпроса и дава с нищо немотивирани обяснения. Очевидно то не желае близкото присъствие в МЕЕ на служители на МВР, което е непонятно за нас обстоятелство. При това положение трябва да се счита, че нашите усилия за легално уреждане на въпроса с изграждане на резидентура в това министерство не дават резултати.

Не сме предприели стъпки за уреждане на този въпрос в Министерство на химическата промишленост, тъй като изчаквахме решението му в горните две министерства. Трябва обаче да се предполага, че подобни трудности ще се срещнат и там.

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

21/20

3.-

При разговорите със съветските другари през м.януари т.г. по линия на НТР др. ни информира, че те са минали по същия път и че дълго време при тях също се оказвало невъзможно изграждането на резидентури на НТР към министерствата докато най-после въпросът е бил решен от Министерския съвет. В момента имат длъжности в различните отраслови министерства /зам.министър, н-к управление, н-к отдел/ на които не могат да се назначават други лица освен такива дадени от НТР.

Изхождайки от нашия несполучлив опит да изградим резидентури, като се договорим с ръководствата на отрасловите министерства и на базата насъветския опит, считаме че въпроса трябва да се постави пред висшестоящите инстанции. За целта Министерския съвет би могъл да определи по няколко длъжности в отрасловите министерства, които да се заемат от служителите на ПГУ-ДС респективно НТР.

Имайки пред вид горното

П Р Е Д Л А Г А М :

Да се внесе предложение в Министерския съвет,с което да се утвърдят длъжности в структурата на отрасловите министерства /МЕЕ, ММП, МХП, МВТ/, които да се ползуват само от ПГУ-ДС респективно НТР.

_____ 1975г.
София

НАЧАЛНИК ПГУ-ДС
ГЕН.МАЙОР:

182
Строго секретно! 93
Екз. № 1

УТВЪРЖДАВАМ:
МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ
ген.-лейтен: _____
София, 17.11.1976 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: Подобрение и разширение на работата на ПГУ-ДС по линия на научно-техническото разузнаване

През последните години, в резултат на активната работа на ПГУ-ДС по линия на НТР, бяха постигнати сериозни резултати в придобиване на научно-технически информации за нова военна техника и за нови технологически процеси, намерили приложение в народното стопанство. С цел да се подобри и разшири понататък дейността на ПГУ-ДС по линия на НТР, което съответствува на изискванията на Единадесетия конгрес на БКП за понататъшното изграждане на развито социалистическо общество,

П Р Е Д Л А Г А М:

1. Структурата на НТР да се измени, като същата се изгради на отраслов принцип, в съответствие с ПРИЛОЖЕНИЕ № 1

Срок - 31.XII.1976 г.
Отг. - Н-к отдел VII,ПГУ

2. Да се разшири състава на НТР, като достигне през периода 1977/78 год. цифрата 125 служители, в рамките на щата на ПГУ-ДС.

През 1979/80 г. състава на НТР да нарастне на 155 служители, съгласно ПРИЛОЖЕНИЕ № 2. Необходимите допълнително

2.- ~~18~~ 14

30 щатни бройки се обезпечават за сметка на предвиденото във връзка с Юлския пленум на ЦК на БКП от 1976 г. общо съкращение в ПГУ-ДС. Тези бройки постепенно, с тяхното освобождаване да се предоставят на НТР за назначаване на нови ОР.

Отг. -Н-к у-ние КАДРИ, МВР и
Н-к отдел КАДРИ, ПГУ-ДС

3. Да се издирят и прехвърлят в НТР оперативни работници от други отдели на ПГУ-ДС, а също така и от Окръжните управления на МВР, с инженерна и езикова квалификация, За целта да се състави комисия, която да извърши подбора и направи предложения. Да продължи изучаването и назначаването на нови кандидати, с предимство на дефицитните специалисти (химици, микробиолози и машинни инженери) за нуждите на НТР.

Срок - 15.II.1977 г.
Отг. - Н-к ПГУ-ДС

4. Съвместно с КНТПВО да се обсъди и утвърди система за използуване на широк кръг български специалисти по линия на НТР.

Срок - 15.I.1977 г.
Отг. - Н-к ПГУ-ДС

ПРИЛОЖЕНИЕ: № 1 - 1 лист

ПРИЛОЖЕНИЕ: № 2 - 1 лист

5.11. 1976 г.
София

ПРЕДЛАГА:
НАЧАЛНИК ПГУ - ДС
ген.-майор: [подпис]

Отпеч.в 2 екз.
№ 0723/17540
Написа/ИИ

Съгласен: [подпис]
5.11.1976 г

Утвърждавам:
Министър, Ген.лейт. _____
17.11. 1976г., София

ЩАТ и СТРУКТУРА
на НТР за 1977/78 год.

Строго секретно!
Приложение №1

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

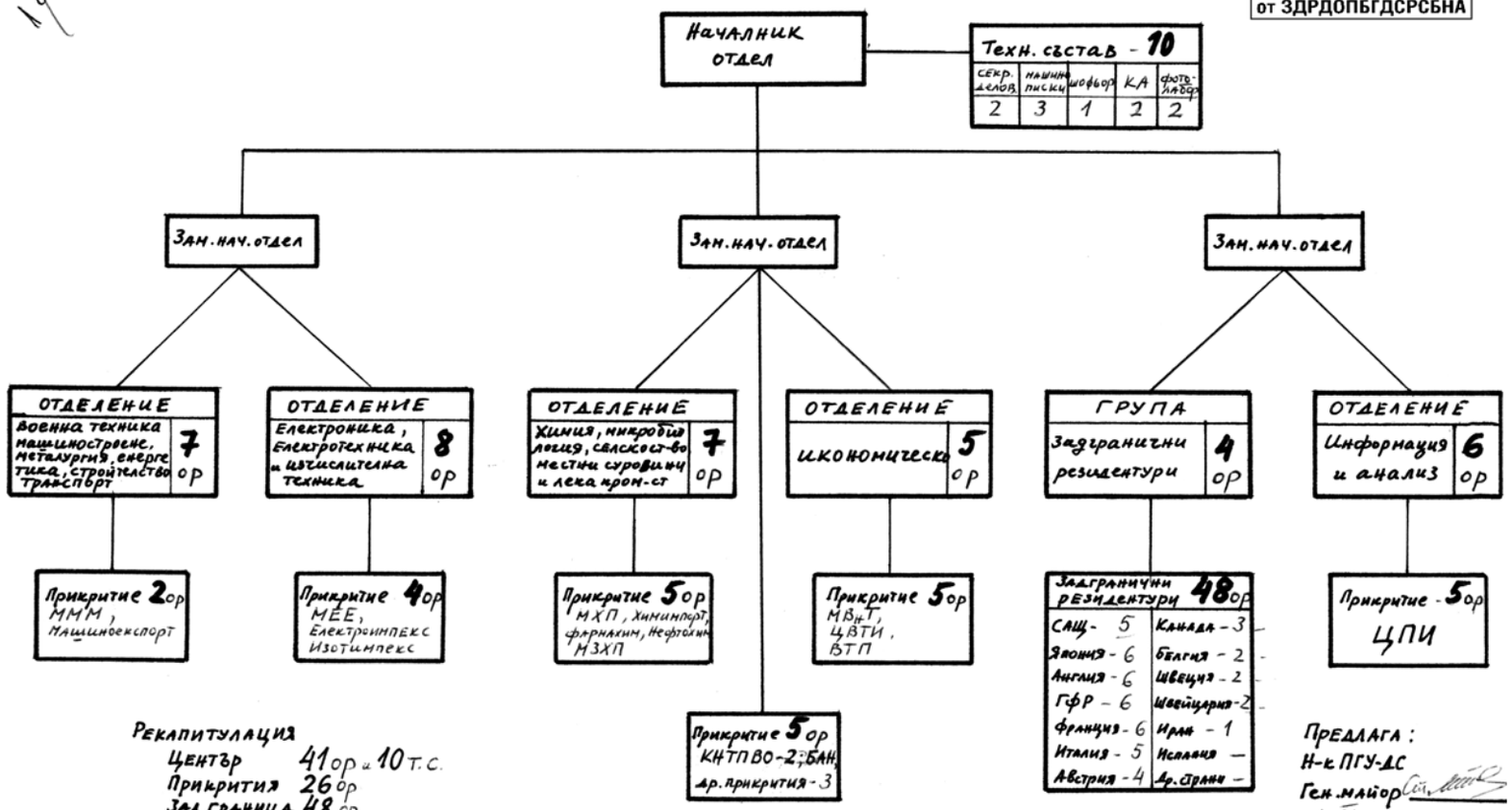

Рекапитулация
Център 41ор и 10 т.с.
Прикрития 26ор
Зад граница 48 ор
Общо 125 служ.

Предлага:
Н-к ПГУ-ДС
Ген.майор _____
21. X. 1976 год.

0722-17540

Из архивите на ДС

УТВЪРЖДАВАМ:
МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ
ген.лейтенант_____
София,_____1976 година

Строго секретно!
ПРИЛОЖЕНИЕ № 2

16

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПЕРСПЕКТИВЕН ПЛАН
за оперативния състав на НТР

			година 1977/78	1979/80
Център - 51 бр.	Ръководство		4	4
	Отделение "Електроника,електротехника, изчислителна техника		8	10
	Отделение "Химия, микробиология, селско стопанство, местни суровини		7	9
	Отделение "Военна техника, машиностроене, металургия, енергетика,транспорт,строителство,лека промишленост		7	9
	Отделение "Икономическо		5	7
	Отделение "Информационно аналитично"		6	6
	Група задгранични резидентури		4	6
	Технически състав		10	10
Прикрития-26 ОР	Център за приложна информация		5	5
	МЕЕ		4	4
	М-во на хим.промишленост		4	4
	ММП		2	3
	М-во на външната търговия		5	5
	КНТПВО		2	5
	М-во на земеделието и хр.промишленост		1	2
	Други прикрития	в страната	3	5
		подготовка зад граница	–	5
Опер. на НТР	Окръжно у-ние МВР - Пловдив		–	2
	Окръжно у-ние МВР - Варна		–	2
	Окръжно у-ние МВР - Бургас		–	2
	Други			135
Резидентури - 48бр.ОР	САЩ		5	5
	Япония		6	6
	Англия		6	6
	ГФР		6	6
	Франция		6	6
	Италия		5	5
	Австрия		4	5
	Канада		3	4
	Белгия		2	3
	Швейцария		2	3
	Швеция		2	3
	Иран		1	2
	Испания		–	2
	Други страни			4
		ОБЩО:	125	155

ПРЕДЛАГА:
Н-К ПЪРВО ГЛАВНО У-НИЕ-ДС
/ ген.майор

447
63

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ—ДС
гр. София
Рег.№ 11231, спис.№
14.6.79 год.

С Ъ О Б Р А Ж Е Н И Я

ОТНОСНО: Структурата на НТР и целесъобразността от нейното подобрение

От началото на 1977 година НТР при ПГУ-ДС премина към нова организация на работа, безираща се на отраслова структура на звената в Центъра. В съответствие с нея бяха създадени отделения, специализирани по основните тематични направления от информационния план на НТР.

Главният мотив за създаване на отраслова структура бе организацията на работата в Центъра да се приведе в съответствие с основните задачи, които се поставят за решаване от НТР при използуване на оперативни средства и методи на работа. Преди това от създаването на НТР до 1976 год. включително е работено на линеен принцип. Т.е. в Центъра е имало отговорници по линии (страни). В резултат на текучеството в състава и отговарящите по страни, липсваше целенасочено ръководство на задграничните ОР за решаване на основните задачи. В резултат на това в голяма степен придобиваната информация не касаеше основните задачи, а Центъра търсеше начин да я пласира. Фигуративно казано НТР през онзи период се намираше в сегашното

Из архивите на ДС

134

положение на някои други поделения на МВР (като например ВГУ-ДС), които придобиват информация при случайно създадени обстоятелства и след това търсят потребители, които биха дали по-добра оценка, без да се интересуват от реалните нужди на промишлеността и внедряване на информацията.

С внедряването на новата структура в НТР не са извършени каквито и да са промени в организацията на работата в самите резидентури. Т.е. тази структура касае само звената в Центъра. В резултат обаче на по-добрата и целенасочена работа на отрасловите отделения рязко се подобри количеството и качеството на придобитата информация. Особено показателна в това отношение е 1978 год. (втората година след въвеждане на отрасловата структура), когато е отбелязан общ ръст от 24 %, а по планови задачи от 46 %. През 1978 год. са извършени 8 броя вербовки, което също е значително повече отколкото когато и да е било по-рано.

Посочените два показатели на резултатите от оперативната и информационна дейност на НТР през последната година могат да бъдат единственото обективно мерило за пригодността на нововъведената отраслова структура. Всички теоретически обосновки, колкото и аргументирани да изглеждат, биха носили белезите на субективизъм.

Независимо от горната уговорка, целесъобразно е да се разгледат по-подробно някои моменти, свързани с отрасловата структура и отнасящи се, както до нейните предимства, така и до недостатъците й без каквито нито една организация не би могла да съществува.

23

Из архивите на ДС

135

При отрасловата структура отделенията са не само добре информирани, но също така допринасят за непосредственото внедряване на научно-техническата информация. При линеен принцип отделният ОР, отговарящ за дадена страна, би трябвало да се занимава с всички отрасли. Практически той лично няма да познава проблемите, а ще бъде един куриер за тяхното поставяне. Той ще бъде изцяло изолиран от ръководствата на ведомствата. Ще излезе така, че основния оперативен състав на НТР в Центъра ще има най-голямото желание да помага на ведомствата, а практически няма да му бъде съвсем ясно кое е най-важното за отделните отрасли.

Основният мотив за линеен принцип на работа при ВПР е, че ПГУ-ДС се стреми да узнае всичко касаещо политиката и намеренията на правителството на дадена страна. Това е правилно и абсолютно необходимо. Поставянето на подобна задача обаче в областта на науката и техниката, т.е. ние да узнаем всичко, което се прави в дадена страна е непосилно и извън нашите възможности, предвид малкия брой ОР, с които работим. В замяна на това отрасловия принцип ни позволява, изхождайки от решенията на Партията и Правителството да съсредоточим усилията на оперативния състав по главните направления на техническия прогрес у нас.

Създавайки отделение "Електроника" например, ние можахме да постигнем придобиването на документална технологическа документация, образци и чужд опит преди всичко в областта на изчислителната техника и микроелектрониката, които бяха свързани с правителствената програма ("Електроника-С"). Без

Из архивите на ДС

136

~~150~~
72

компетентно звено в НТР, с относително постоянен оперативен състав тази задача не би могла да се реши, а това би означавало МВР да остане настрана от решаването на едно от основните направления на техническия прогрес. Възражението, че такова звено може да се създаде в информационното отделение е неприемливо, тъй като е необходимо не само формулирането на задачата, но и непосредствена оперативна работа за нейното решаване.

Като пример за ефективност на съществуващата структура може да се посочи също отделение "Химия", което проведе целенасочена работа по придобиване на изключително важни за страната щамове и документации за антибиотици. Без наличието на звено в Центъра не би могло да се координира работата на територията на Италия и у нас по начин не само да се придобият, но и внедрят горните щамове.

Основен недостатък на отрасловата структура, който се приема като главен аргумент на нейните противници, това е че няма един или повече ОР в Центъра, които да са напълно в течение на цялостната работа на НТР в дадена страна, освен ръководството на отдела. Това е вярно. Но и до въвеждането на настоящата структура, поради текучество на водещите линии, такова познаване не се поддържаше на необходимото ниво и тъй като количеството на оперативния състав в Центъра не се изменя, това не може да бъде достатъчен мотив за промени.

От друга страна, ако се възприеме, че всяко отраслово отделение съответствува на едно направление в НТР, достатъчно важно за икономиката на страната, то тогава въпросът за общия

Из архивите на ДС

137

151
73

поглед върху работата на резидентурите следва да се разглежда от позиция на цялото ПГУ-ДС, по отношение на което този недостатък също се проявява. С други думи прекалената привързаност към една линейна структура би ни довела до абсурдното предложение - НТР въобще да не съществува като самостоятелен отдел, а да има само едно отделение "Информация НТР", като цялостната организация на работа и връзка с резидентурите се предостави на териториалните отдели в ПГУ-ДС (I, II, III, IV, IX и др.).

Изхождайки от горното, е очевидно, че една реорганизация на НТР и връщане към линейна структура ще бъде крачка назад и обективна пречка за решаване на отговорните задачи, които се поставят пред НТР и са свързани с основните направления на техническия прогрес у нас.

От друга страна, съвсем логично е да се направят известни усъвършенствувания в отрасловата структура, които да избегнат посочения по-горе недостатък, без да се променя нейната същност. Целесъобразно би било, наред с отрасловия блок, който сега съществува, да се разшири групата за връзка с резидентурите до размера на "линеен блок" за ръководство на резидентурите. По този начин звената от този блок, отговарящи за съответните линии (страни),ще бъдат в течение на цялостната оперативна работа там и ще решават проблемите на отрасловите отделения в съответствие с нарастващите изисквания за съответния отрасъл. Целесъобразно е разпределението на работата между двата блока да стане съобразно приложението.

ПРИЛОЖЕНИЯ: № 1 - 1 стр.; № 2 - 3 стр.

Отп. в 1 екземпляр
Изп. 07 17540
Нап. Колева/323-Б
София, 14.III.1979 год.

Н-К ОТДЕЛ 07, ПГУ-ДС:
полк.

Из архивите на ДС

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1

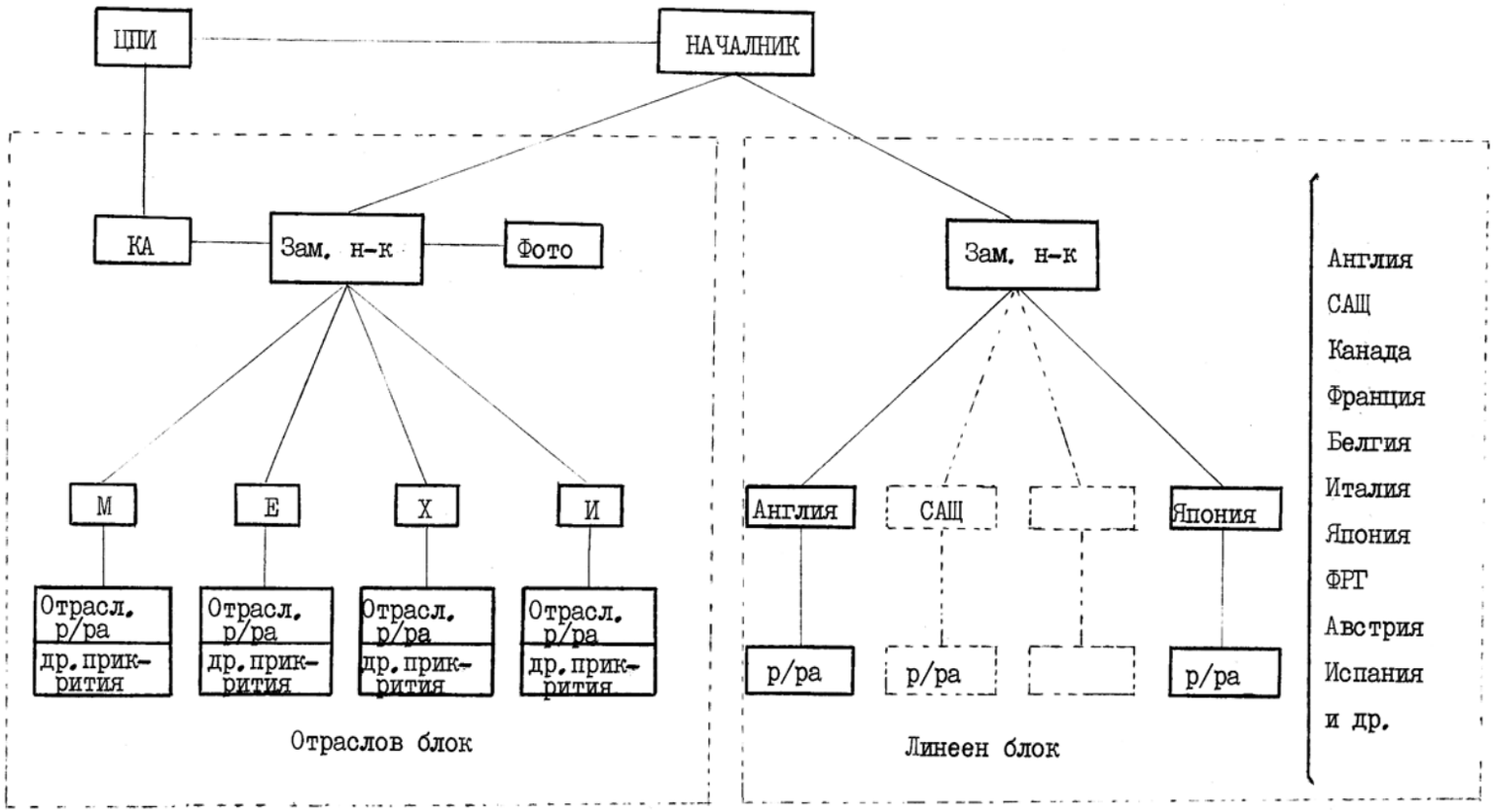

23

Из архивите на ДС

139

153
75

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2

ФУНКЦИИ НА СТРУКТУРНИТЕ БЛОКОВЕ В Н Т Р

I. Отраслов блок

В него се оформят четири отраслови отделения на базата на досега съществуващите, а именно отделения "М", "Е", "Х" и "И".

Всяко отраслово отделение, освен оперативен състав в Центъра, включва също:

- отраслови резидентури към съответното министерство;
- ОР на постоянни прикрития в страната.

Отрасловият блок изпълнява следните функции:

1. Определя (съвместно с ЦПИ) проблематиката по която НТР следва да работи за съответния отрасъл.

2. Ръководи (с посредничеството на линейния блок) част от наличната агентура с разузнавателни възможности в дадения отрасъл.

3. Провежда вербовъчна дейност на територията на страната по чужди граждани. Създава перспективна агентура из средата на чуждестранните студенти.

4. Извършва подбор, вербовка и подготовка на секретни сътрудници, които чрез линейния блок се предават на връзка на резидентурите.

5. Провежда технически мероприятия (М-Г) по временно пребиваващи у нас чужди специалисти.

6. Ръководи ОР, които са на постоянни прикрития към съответните министерства.

Из архивите на ДС

140

459
76

7. Ръководи отрасловите резидентури.

8. Съвместно с ЦПИ провежда дейност по внедряване на придобитата научно-техническа информация.

9. Обработва получената от резидентурите (чрез линейния блок) научно-техническа информация, картотекира я (в КА) и я предава на потребителите чрез ЦПИ, или директро при необходимост.

10. Разглежда и уточнява проблемните "въпроси за изясняване", имащи оперативно значение и са свързани с разработка на обектите.

11. Води делата по обектите за проникване по дадения отрасъл.

II. Линеен блок

В него се оформят толкова линии, колкото са страните, в които НТР работи. Допуска се групиране на страни с по-малък брой ОР на НТР.

Всеки линеен сектор, освен постоянния състав в Центъра, включва и ОР на прикритие, които са в процес на подготовка за задгранична работа.

Секторите от линейния блок изпълняват следните функции:

1. Водят личните и работни дела на задграничните ОР.

2. Водят кореспонденцията с резидентурите.

3. Водят делата за агентурно-оперативната обстановка по страни.

4. Водят разработки на чужди граждани.

5. Водят агентура, чийто разузнавателни възможности касаят повече от един отрасъл.

23

Из архивите на ДС

141

455
77

6. Разпределят получените от резидентурите информации и ги предават за реализация и използуване на отрасловите отделения.

7. Водят финансовите разходи на резидентурите.

8. Подготвят оценки за работата на задграничните ОР и протоколират разглежданията им при ръководството на НТР.

9. Извършват съгласуване в работата на съответните резидентури на ниво водещи линии от другите отдели на ПГУ-ДС.

10. Водят на контрол задачите от информационния план на НТР на "личен отчет" при отделните задгранични ОР.

11. Водят отчет на цялостната оперативна работа по ОР зад граница и подготвят текущи отчети за изпълнение на оперативните планове от резидентурите.

София, 14.III.1979 год.

18

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ — ДС
гр. София
Рег.№ 20009, екз.№ 1
01. 12. 1986 год.

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

УТВЪРЖДАВАМ:
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Ген.-полк.:
/Д.Стоянов/
София, _____ 1986 год.

08.01.1986 г.
Дач-547

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: Организационни мерки за изпълнение Решение № 5 от 30.09.1986 г. на Партийно-държавната комисия по научно-техническата политика.

С цел създаване на организация за изпълнение на Решение № 5/30.09.1986 год.,

П Р Е Д Л А Г А М:

I.1. В УНТР, ПГУ-ДС да се изгради отдел 05-УНТР за ръководство на специализираната фирма по проектите НЕВА и МОНБЛАН.

Личният състав на отдела да се сформира от наличния щат на УНТР, ПГУ-ДС в следния вид:

1. Началник отдел - 1
2. Зам.-началник отдел- 1
3. Отделение за оперативно ръководство - 5 ОР.
4. Отделение за юридическо осигуряване на провежданите операции по трансфер на технологии и оборудване и за осъществяване на финансовия контрол - 4 ОР.

II. Отдел 05 се подчинява пряко на началника на УНТР.

III. На отдел 05-УНТР се възлага оперативното ръководство и финансовия контрол на съществуващите специализирани звена-фирми - ИНКО, МАТХИМ, както и координирането на оперативните операции по трансфер на технологии и оборудване между тях и външнотърговските организации, ползвани за прикритие на ОР от УНТР - КИНТЕКС, ТЕХНИКА, ИЗОТИМПЕКС, БИСА и др.

IV. Оперативните връзки на УНТР, ПГУ-ДС - агентура, лица на ДОР, ДОП, ОВ зад граница и в страната с възможности за решаване на специфичните задачи по трансфер на ембаргови технологии и оборудване се придават от линейно-териториалните отдели на ръководство на отдел 05-УНТР. Предаването на оперативните връзки на отдел 05-УНТР, както и от едно звено за ползване от друго става по установения ред в ПГУ-ДС.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

V. Финансовият контрол, осъществяван съгласно Решенията на ПДКНТП от МВР, се провежда по следната схема:

1. В отдел 05-УНТР се водят дела на всички операции, водени от специализираните звена-фирми, като се прилагат копия от всички съпътствуващи операцията документи - договори, фактури, акредитиви, разплащателни чекове, разписки и др.

2. Задължаването на сметките в чужбина по проектите НЕВА и МОНБЛАН става с подписите на н-к отдел 05-УНТР и директора на съответното външнотърговско звено по решение на ръководителя на проектите.

Същата схема да се прилага и при другите звена-фирми, когато има финансови операции по създадените от тях мрежи от "неявни фирми".

3. Отдел 05-УНТР изготвя тримесечни и годишни баланси на финансовите средства и ги представя за контрол на ръководствата на ПГУ-ДС и МВР.

Отп. 1 екз.
Изп.:УНТР-8177
МК [illegible]
София,14.11.1986 г.

ПРЕДЛАГА:
ПЪРВИ ЗАМ.-НАЧАЛНИК ПГУ-ДС
И НАЧАЛНИК У И Т Р, ПГУ-ДС
Полковник: _____
/Г.Манчев/

С Ъ Г Л А С Н И:

ЗАМ.-МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ
Ген.-лейт.: _____
19/11 86 /Ст.Савов/

НАЧАЛНИК ПЪРВО ГЛАВНО У-НИЕ ДС
Ген.-лейт.: _____
/Вл.Тодоров/

Размножено в 1 екз.
Изправени по списък
към оригинала
София, 1. XII. 1986 г.

192

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ — ДС
гр. София
Рег.№ 1453, екз.№ 1
31.01.1989 год.

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Разработване на нови оперативни прикрития

Започналите преустройства на икономическите структури и частични изменения на формите и функциите на държавните органи ще окажат значително въздействие върху възможностите на прикритията зад граница и в страната, осигурявани по линията на МВнР, МВИВ и средствата за масова информация.

Успоредно с горепосочените промени, в недалечно бъдеще следва да се очаква и въвеждането на дългговременни валутни и финансови ограничения, пряко засягащи дейността на държавния апарат.

Настоящите и особено бъдещите промени предполагат разработването, подготовката и организирането на нови форми на прикритие. Тези прикрития, наред с възможностите за оперативна работа, биха могли да осигурят, на базата на неизползвания засега потенциал на нашите оперативни работници и покриване на част от левовите и валутни разходи.

Една от подходящите форми на прикритие, със значителни оперативни и икономически възможности представлява финансово учреждение, комбинирано с търговска дейност.

Из архивите на ДС

1. Същност на прикритието "депозитна къща". Прикритието "депозитна къща" (банка) в София би могло да се развие по следната основна схема: привличане на валутни депозити на дребни и средни вложители от съседните и арабски страни, а евентуално и на български граждани и организации, срещу умерена валутна лихва и "гарантирана тайна на влога". Покупка и съхранение за сметка на клиента на златни и други ценности.

При правилно организиране и ръководство депозитната къща би могла да се разрастне чрез въвеждането на други банкови услуги, откриване на филиали в съседните и други интересуващи ни страни. Важно място в по-нататъшното развитие на прикритието би могло да заеме организирането и първоначалното финансиране дейността на реекспортни дружества с персонал от наши оперативни работници, разположени на Запад или в развиващите се страни.

2. Възможности на прикритието в оперативен план.

Значителна част от дейността на т.н. международни банки се доближава до тази на националните разузнавателни служби. С цел ограничаване на предишните рискове банките събират и обработват широк обем информация за икономическото и политическо състояние на отделните страни длъжници. Събира се до детайли и информация за кредитирани фирми, както и за отделни лица вал. политици и висши държавни служители. При събиране на информация се ползуват всякакви средства включително т.н. секретни методи.

По налична официална информация всички крупни западни банки разполагат с официални и тайни информационни служби. Преди няколко години по инициатива на най-крупните международни частни банки, във Вашингтон бе създаден неправителствен институт за събиране информация за икономическото и политическо състояние на страните-длъжници.

Из архивите на ДС

193

Предвид горепосоченото, прикритието "банков служител" позволява легендирано извличане на политическа и икономическа информация, вкл. и на данни за физически лица. Организирането на предлаганата форма на прикритие би позволило и набирането на силен компроматериал по отделни лица и фирми: укриване на доходи, тайни комисиони и други. Сумирано, възможностите на прикритието позволяват:

- получаване на разузнавателна информация под флага на учреждението;

- работа по чужди лица, вкл. от територията на нашата страна;

- установяване на контакти със западни банкови центрове, вкл. извличане на информация от тях;

- провеждане на активни мероприятия по отделни лица или фирми.

3. Икономически възможности за изграждане на прикритието "финансова къща".

В съседните балкански страни: Турция, Гърция, СФРЮ, а също в арабския регион и Иран съществува крупен личен депозитен пазар. Част от населението: дребни и средни собственици, лица със свободни професии, корумпирани държавни служители, бивши икономически емигранти притежават валутни средства, които по съображения от лична или търговска сигурност не желаят да вложат в местните банки. Отчасти това състояние се обуславя от необходимостта да се прикриват доходите, а отчасти поради недоверие в банковите системи и правителствата. Поради посочените причини част от валутните средства са на съхранение в лицата, а част са вложени в западната банкова система.

Наред с горепосочените обеми валутни средства, в банки на съседните страни и арабския регион са депозирани значителни по размер лични валутни влогове при съпоставимо неблагоприятни условия: плащания на лихвата в местна валута, ислямски безлихвени влогове,

ограничена възможност за теглене.

От наличната информация, само в СФРЮ валутните влогове на населението надхвърлят 9(девет) милиарда долара. Лихвата по същите се плаща в местна валута, тегленията по влоговете са плафонирани. Крупни обеми валутни средства са депозирани по лични влогове и в гръцките и турски банки. Значителна част от икономическата емиграция на горепосочените страни държи спестяванията си в западни банки.

Общо за света, по данни на международните финансови организации от 30 до 50 милиарда долара, годишно, собственост на частни лица от по-слабо развитите страни, под различни форми се влагат на Запад. Зад тези движения на валутни средства стоят както съображения за печалба, така и за сигурност.

Потенциалните възможности за създаване на депозитен център у нас се обуславят от поредица допълващи се предимства:

- географска принадлежност към регион, където са концентрирани множество средни и дребни притежатели на валута;

- крупен транзитен поток на лица, потенциални вложители;

- сигурност на политическата система, към което се добавя и важния в психологическо отношение, елемент на допълнителни гаранции поради връзките на НРБ със СССР;

- непринадлежност към системата на западни финансови учреждения, фактор който придобива значение при изграждането на единна система за финансов контрол в Западна Европа.

4. Легендираност на прикритието.

Създаването на подобно прикритие предполага съчетаване на легендираността от оперативна и икономическа гледна точка. Това налага да се вземат предвид както редица психологически моменти, обуславящи поведението на потенциалните вложители, така и взаимо-

196

отношенията с държавните органи и стопански организации в страната.

Удобно съчетание на тези изисквания би представлявало легендиране на прикритието като филиал на външен финансов център, което може да се оформи юридически чрез създаване на дружество - фантом в т.н. "страни на данъчен рай" - Бахамски острови, Панама или на друго подходящо място. С оглед придаване тежест на прикритието като филиал на външен финансов център, би могло да се лансира в "конфиденциален"порядък информацията, че зад финансовата институция стоят капитали от кевейтски, западен и или евентуално съветски произход.

Юридическата и "конфиденциална" легендираност биха представлявали и удобен параван както по отношение на различни наши държавни органи и организации, така и при евентуално откриване на по късен етап на представителства, филиали и реекспортни дружества в чужбина.

Подобна легендираност е възможна при прилагане на новите разпоредби за стопанска дейност.

5. Основни организационни въпроси.

При обективно съществуващите у нас икономически дадености нормалното функциониране на предлаганата финансова институция е свързано с редица условия, които следва да бъдат отразени в неговия статут:

- пълна автономност спрямо български стопански организации и банки;

- утвърден на необходимото компетентно ниво ред на взаимоотношения с държавните финансови органи и банките в страната;

- строг вътрешен статут-правилник, включващ основните пропорции на използуване на депозираните средства и начина за разпределяне на печалбата.

Из архивите на ДС

Организирането и първоначалното развитие на прикритието би било свързано със сравнително ограничени разходи: помещения, техника, обучение на основния и помощен персонал. При правилен подход изплащането на вложените средства би могло да се очаква в период от 3 до 6 години. С оглед осигуряване икономическа жизненост на прикритието, особено на първоначалния етап, основната част от набраните депозитни средства би следвало да се инвестира в западни ценни книжа (държавни облигации, съкровищни бонове) с висока степен на гарантируемост и ликвидност.

Независимо от наличните потенциални възможности за привличане и рационално използване на значителни валутни депозити, създаването и развитието на специализирана депозитна институция, по инициатива на националния банков сектор е малко вероятно.

Дейността в това направление очевидно ще продължи да бъде рудиментарна и разпокъсана. Причините са както липса на достатъчно подготвен персонал, така и очертаващите се промени в характера и обхвата на банковата дейност у нас, особено по отношение на вътрешните клиенти. Ето защо от потенциалните възможности вероятно биха се възползували, както и досега, западните банки.

При създалото се положение, службата се явява основната съществуваща институция, способна да организира мащабно подобна дейност - свързана с решаването както на специфични, така и на общодържавни въпроси.

Тези възможности се предопределят от:

- наличие на дисциплинирани, умеещи да боравят в секретност кадри: задължително условие при организиране на международна депозитна дейност;

- голям, потенциално неизползуван контингент от официални контакти, създавани зад граница и в страната. Съчетаването на тези

Из архивите на ДС

7
198

възможности, при създаване на финансово прикритие, би позволило наред с изпълнението на основните ни задачи да се решават и проблеми от общоикономически характер. Съществуват и реални перспективи за обвързване и подпомагане решаването на задачите, свързани с ускоряването на научно-техническия прогрес у нас.

Дейността на предлаганото прикритие, организирано и изцяло ръководено от службата, би позволила по-пълна изява на потенциалните възможности на нашите служители, които не винаги намират адекватна оценка и признание във ведомствата-прикрития.

x

x x

При евентуално принципно възприемане на основните съставни части на предложението би следвало:

1. Създаване на експертна група за разработка на предложението.

2. Осъществяване на допълнителни проучвания в следните направления:

- оценка възможностите за привличане на валутни депозити на лица от съседните и арабски страни;

- информация за организирането на депозитната дейност на швейцарските и други банки;

- юридическите варианти за легендиране на прикритието;

- възможностите на действуващата нормативна база у нас.

ВАСИЛЕВ

Нап. в 2 екз.
№ 1-УНТР
№ 2-17 отдел
Изп.Василев
Нап. ЦС-11
31.01.1989 г.
С о ф и я

др. Манчев,

1. По същество се касае за създаването на специфична банка, която не извършва всички банкови операции, а само една малка част от тях. За създаването на такава депозитна къща по Указ 56 няма никакви пречки включително и с чуждо участие.
2. Използуването на банка за прикритие е много удобно, но ОР работещ в банка трябва да има много висока професионална подготовка и сериозен стаж в тази област.
3. Пропуснато е да бъде упомената, че банката ще се занимава с борсова дейност (злато, ценни книжа и пр. са борсови стоки), както и за депозитни операции в чуждестранна валута, иначе ритъмът е много бавен.

4. Като идея е много добра, но със наличните ни сили сега не сме в състояние според мен да я реализираме. Бихме могли да пренасочим млади ОР или назначим такива, които след сериозна банкова подготовка (минимум 5-6 години) бихме могли да поемат изпълнението на такова начинание.

5. Предлагам да бъде обсъдено това предложение и се изгради работна група, проведат консултации с БВБ, „Банка. Биохим" и „Транспортна банка" — (и трите имат борсови операции.

6. Идеята за автономност на заведението спрямо българските организации е добра.

7. Не ми е ясно как би могло да се реализира „Банка" собственост на ПГУ-ДС. С всичките отговорности.

1.02.89г.

233

СТРОГО СЕКРЕТНО !

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

К О Н Ц Е П Ц И Я

ОТНОСНО: Нови форми на работа на отдел 05, УНТР в условията на фирмената организация на народното стопанство.

Въвеждането на фирмената организация на народното стопанство в НРБ с Указ № 56 и Правилника за неговото прилоjение промени съществуващите взаимоотношения между УНТР и потребителите от една страна и механизмите за поставяне и отчитане на задачите, както в краткотраен аспект, така и дългосрочно. Появи се необходимост от привеждането на начина на работа на отдел 05, УНТР към сега реалните условия в страната и зад граница.

За по-бързо и ефективно напасване на механизма на работа на УНТР към обективните условия в страната и зад граница е наложително да бъдат проведени някои организационни промени, запазвайки рационалното от натрупания богат опит в миналото. Съществуващата сега нормативна база дава възможност за бързо преориентиране в основните структуроопределящи

отрасли на икономиката. С цел актуализация по текущите задачи, информираност и оказване на помощ на висшия ешалон на държавата-партийното и държавно ръководство, в рамките на отдел 04,УНТР е необходимо да се създаде постоянна работна група под ръководството на зам.началник УНТР, която да извършва необходимата аналитична и прогностична работа на база придобитата информация.

В рамките на отдел 05, УНТР е целесъобразно да се приемат и някои нови форми на текуща работа, както следва:

1. На територията зад граница:

- Създаване и регистриране на явни и неявни фирми в страните на ЕИО и в района на Югоизточна Азия, използувайки местните законодателства, които дават данъчни привилегии и облекчен административно-финансов режим. Има се предвид формата на off-shore company в Англия, холдинг-формите в Швейцария, Австрия, Лихтенщайн, Люксембург, Кипър и Малта, анонимните фирми в горецитираните страни плюс ФРГ, Бенелюкс, Гърция, Франция и Италия ; т.н. Dutch Sandwitch в Холандия и нейните бивши колонии и по-специално Антилските острови.

Същите фирмени структури са възможни и в района на Югоизточна Азия - в Тайланд, Малайзия, Сингапур и пр., а също така и в Панама.

Създавайки тези явни и неявни фирми, се постигат няколко преимущества:

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

- Физическо присъствие в западния свят, без да се свързва тяхната дейност с нашата страна;

- Имаме възможност за движение на капитали и стоки, без те да имат "български произход";

- Възможности за достъп до кредитиране по наши вътрешни проекти като западен партньор на нашите фирми на територията на НРБ;

- Гъвкаво откриване и закриване на тези фирми може да легендира при необходимост изпълнението на отделни целеви задачи.

Разходите по създаването им се движат в съвсем приемливи граници - между 5 и 8 хиляди долара, които след закриването се възстановяват.

2. На територията на НРБ.

- Създаване на дружествени фирми с ограничена отговорност на специализираните звена на УНТР с потребителите, които използуват нормативната база на Указ 56 и Правилника за неговото приложение, за решаване на текущи, краткосрочни и дългосрочни задачи на икономическа основа. Същите могат при необходимост да откриват свои филиали в страната и свои представителства зад граница.

- Създаване на смесени фирми в НРБ с чуждестранно /западно/ участие и специализираните звена на УНТР в структуроопределящите отрасли на икономиката. Същите могат да излизат

27

Из архивите на ДС

157

kakto на западния пазар, taka и на този на страните от СИВ, чрез дъщерни фирми и представителства.

- Създаване на представителства на западни фирми в НРБ към специализираните звена на УНТР или самостоятелно.

- Откриване на филиали на западни фирми на територията на НРБ /явни и неявни по т.1/, на основание чл.100, чл.102 от Указ № 56.

С оглед бързата и ефективна апробация на придобитата информация на УНТР е целесъобразно това да се извършва на икономическа основа, използувайки гъвкаво горецитираната инфраструктура. За да не се затруднява дейността на звената от данъчни съображения, следва да се прилага член 112 от Указ № 56 /освобождаване на фирмите от данъци при дейност в областта на "високите"технологии/. Това може да бъде регулирано с партийно-правителствен документ.

Изхождайки от спецификата на работа на УНТР, подбора и обучението на кадрите, е необходимо в срочен порядък да се вземат мерки за преподготовка на състава, да се извърши подбор на подходящи СС, ОРОН и ДЛ . При новоназначаваните ОР да се привличат млади специалисти - икономисти, финансисти, юристи. Инженерните и технически кадри задължително да минават курсове за квалификация по управление на икономиката, финанси и фирмено право, както в страната, така и в чужбина.

Необходимо е участието на представители на УНТР в управителните съвети на основните стопански банки, лизингови фирми,

Из архивите на ДС

а също така там да бъдат изведени на постоянно прикритие ОР със съответните професионални качества.

Новите постановки в икономиката включват задължителното участие на банките във взаимоотношенията на фирмите в страната и зад граница. В по-далечна перспектива би било целесъобразно създаването на банково специализирано звено на УНТР.

По отношение на оперативното ръководство на звената зад граница като възможен вариант се явява създаването на т.н. "регионални резидентури" опит от миналото на ПГУ-ДС, които да обединяват и координират дейността. Предимствата са, че ще има възможност за комплексен подход при решаването на задачите и няма да се пилеят сили и средства. Предпоставки за това са "обединена Европа" след 1992 г., откритото движение на капитали и технологии в света, прегрупирането на икономиките в световен мащаб и т.н.

Отп. в 1 екз.
Изп.: УНТР-9475
ЛК
София, 29.09.1989 г.

Н-К ОТДЕЛ 05, УНТР ПГУ-ДС
Майор: _____
/Ст.Дончев/

Приложение №

Схема № 1

Организация на явни и явни фирми зад граница

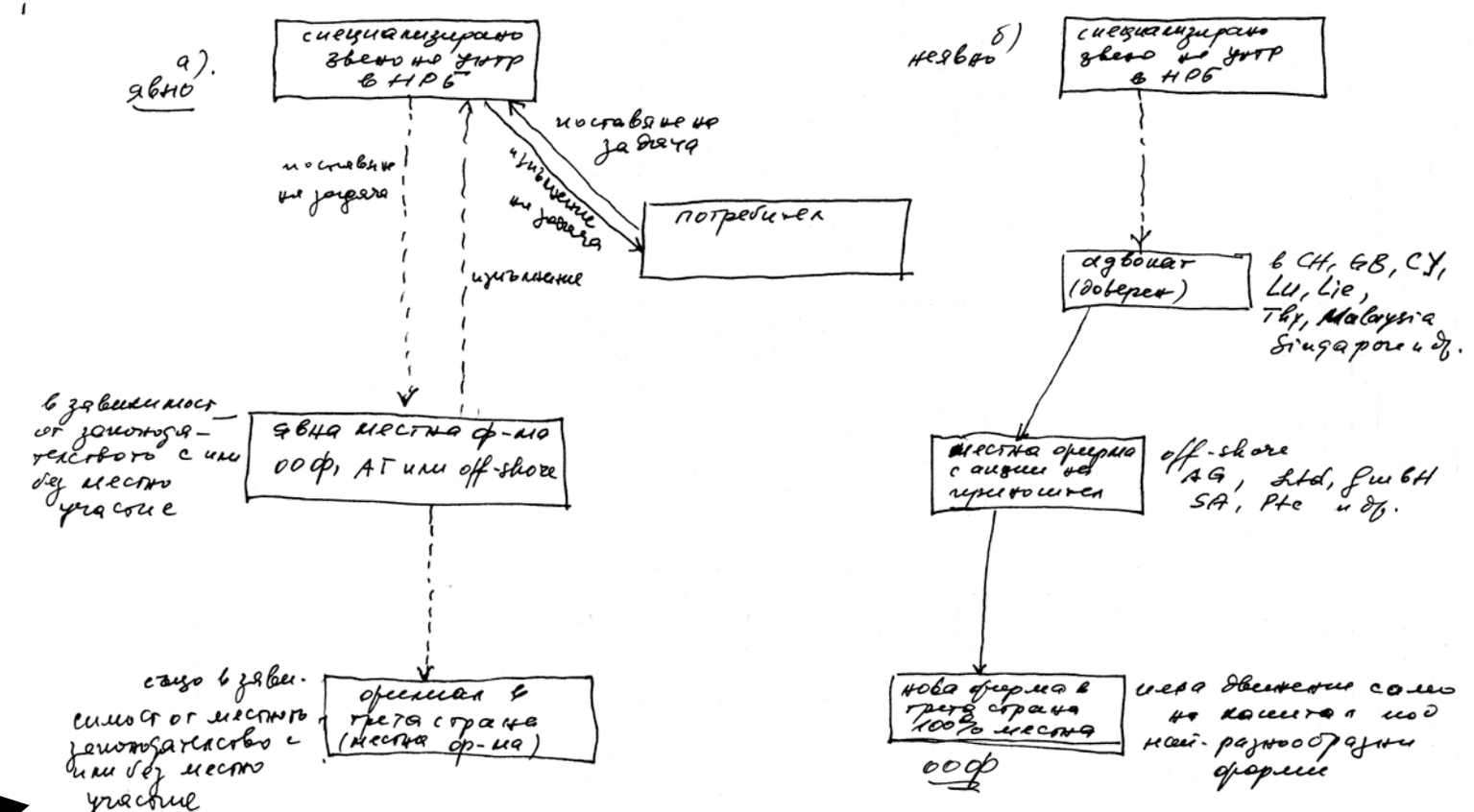

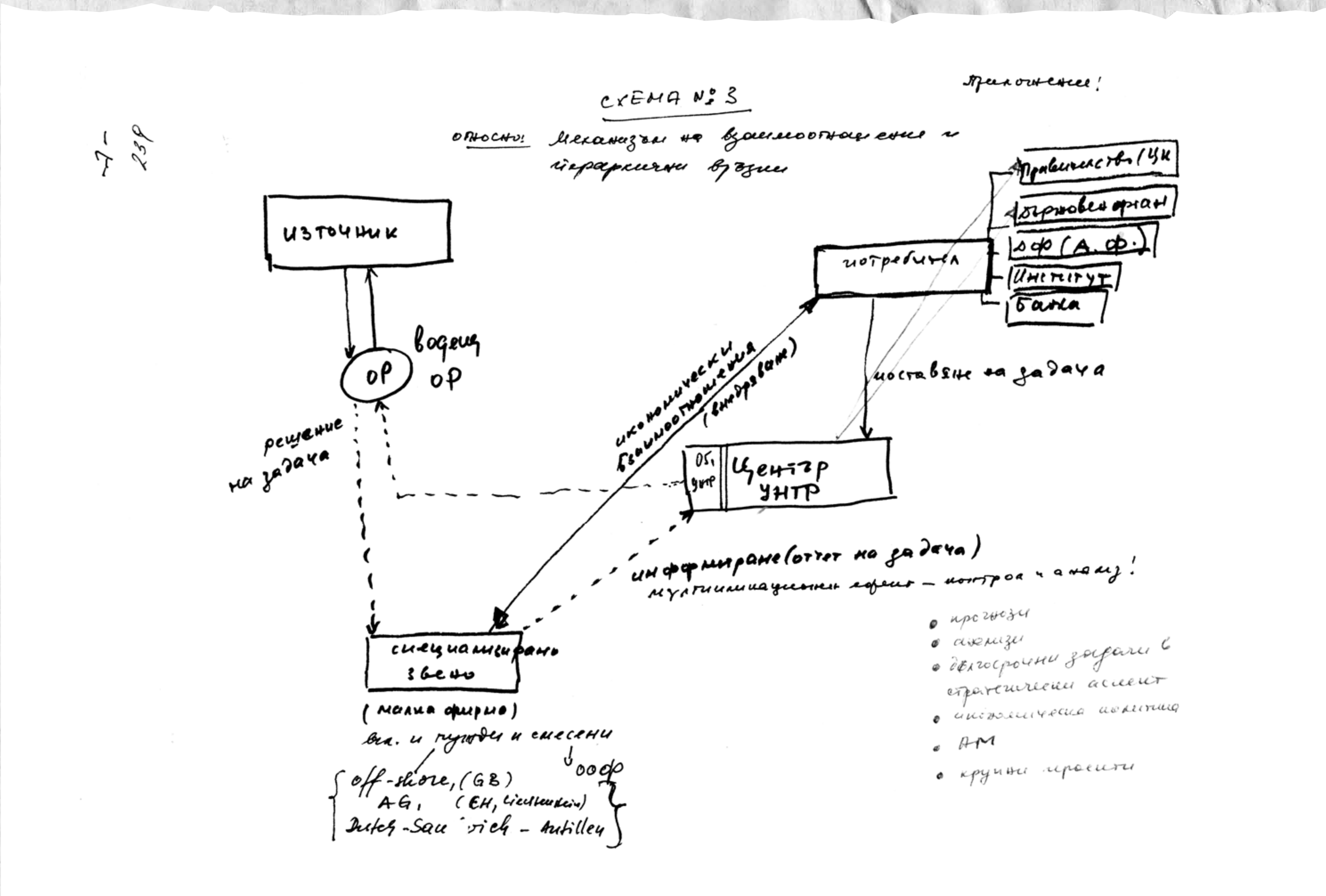
Т-239
Приложение!
СХЕМА №3
относно: Механизъм на взаимоотношение и йерархични връзки
източник
водещ ОР
ОР
решение на задача
потребител
Правителство/ЦК
Държавен орган
ДФ (А.Ф.)
Институт
Банка
поставяне на задача
икономически взаимоотношения (внедряване)
Об. УНТР
Център УНТР
информиране (отчет на задача)
мултипликационен ефект – контрол и анализ!
специализирано звено
(малка фирма)
вкл. и чужди и смесени
ООФ
off-shore, (GB)
AG, (EH, Liechtenstein)
Dutch-Sandwich – Antillen
прогнози
анализи
дългосрочни задачи с стратегически аспект
икономическа политика
АМ
крупни проекти

- 11 -

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Съгласен съм. Да се започне проучвателна дейност по въпроса, като се уредят и възникналите по организационните и финансови въпроси.
14/8-

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР НА Н Р С

Ген.-майор:_____________

/Р.Тошков/

София,__________ 1990 год.

ПРЕЗИДЕНТСТВО
НАЦИОНАЛНА РАЗУЗНАВАТЕЛНА СЛУЖБА
Рег. № 7931 екз. №
22. 08. 1990 г.

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: Създаване на нови структури /фирми/, прикрития на НРС.

Новата обстановка в нашата страна налага създаването и на такива структури /фирми/, чийто обект на дейност да бъде човекът. По такъв начин дейността на подобни структури /фирми/ ще бъде от определен интерес за НРС.

Подходяща структура от този тип може да бъде частна фирма, която да се занимава и с "професионално ориентиране" на учащите се в горния курс на средните училища, на базата на качествени оценки.

Фондът от качествени оценки за лица ще се обогатява и актуализира и тези лица в подходяща форма ще бъдат насочвани или предлагани във всички сфери на дейност у нас, НРС в това число.

-11-

Важен момент в осъществяването на горната дейност ще бъде директното и легендирано участие и на ОР от направление "Оперативна психология".

Поради обстоятелството, че дейността на фирмата ще даде за НРС реални резултати едва след няколко години, целесъобразно ще бъде и създаването и на следните фирми:

- бюро за организиране на курсове по редица въпроси на "менъджмента" като обект на дейност ще бъдат студенти от икономически, инженерни и други факултети;

- бюро за търсене и предлагане на квалифицирана работна ръка в чужбина.Там ще се натрупва и поддържа (съгласно изискванията на западните фирми) фонд от творчески характеристики на наши специалисти и ще поддържа редовни, легални отношения със специализирани в този бранш чужди фирми.

С оглед неразкриване на интересите на НРС, изграждането и функционирането на всяка отделна фирма ще се извършва по отделен план и легенда, която да издържа проверка.

Предвид горното.

П Р Е Д Л А Г А М:

В рамките на НРС да бъде отпочната работа по създаването и функционирането на горните фирми по отделни планове и легенди.

Отп. 1 екз.
Изп.:УНТР-8378
МК
София,9.08.1990 г.

ПРЕДЛАГА:
Н-К ОТДЕЛ 01, УНТР, Н Р С
Подполк.:_____
/П.Костадинов/

СЪГЛАСЕН:
ПЪРВИ ЗАМ.-ДИРЕКТОР Н Р С
И НАЧАЛНИК У Н Т Р, Н Р С
Ген.-майор:_____/Г.Манчев/

ДС И НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ
30

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

Строго секретно!
Екз. № _____

140
16

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

УТВЪРЖДАВАМ:
Н-К ПЪРВО ГЛАВНО У-НИЕ ДС
Полковник: _____
_____ 1974 год.
София

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: Възможностите за разнообразяване на прикритията зад граница по линия на НТР.

В доклада на зам.министъра др. Ст.Савов, изнесен пред състава на ПГУ-ДС на 5.III.1974 год., беше поставен въпроса за необходимостта от намиране на нови прикрития с цел разширяване възможностите за работа на НТР в разузнаваните капиталистически страни.

В момента НТР работи в 10 страни с 23-ма оперативни работници. Разпределението на ОР по прикрития е както следва:

- в посолства – 2 ОР
- в търговски представителства – 20 ОР
- в смесени дружества – 1 ОР

През 1973 год. под формата на специализация бяха изпратени за временно пребиваване зад граница 2-ма ОР, които специализираха в съответствие с подписаните двустранни научно-технически и културни спогодби на нашата страна с развитите капиталистически страни. Така например ОР Бойко Георгиев беше на 6-месечна специализация в – гр. – САЩ и ОР Стефан Косев – за една година в – Англия.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

164

141
12

Анализът от работата на ОР на прикрития зад граница в смесени дружества показа, че тези ОР са заангажирани извънредно много по линия на прикритието, поради което много малко време остава за оперативна работа.

В посолствата ОР са ограничени във възможностите си да контактуват с контингент от специалисти, представляващи интерес за НТР. Известни възможности имат ОР, които отговарят за сектора по икономическо и научно-техническо сътрудничество.

Възможностите на ОР на прикритие в търговските представителства относително са по-добри. В своята работа ОР контактуват с голям брой чужди специалисти на първо място с търгов ски служители, но посредством тях, достигат и до интересуващите си специалисти от научно-изследователските центрове и бази на съответните фирми и институти.

Ние смятаме за необходимо, анализирайки работата по използуване прикритията зад граница и предстоящото изпращане на допълнителен брой ОР по линия на НТР, като главно първостепенно прикритие и за в бъдеще да останат Българските търговски представителства в разузнаваните капиталистически страни. Това се налага поради обстоятелството, че ОР по линия на НТР са инженери. Същите много бързо усвояват необходимата квалификация по линия на търговията и успешно се справят с възложените им задачи.

Многократно сме получавали оценки от страна на ръководството на М-вото на външната търговия, че нашите ОР в търговските представителства са най-добрите търговски служители, и че те в основни линии носят товара на търговската работа зад граница.

От друга страна следва да се отбележи, че отделът се насочи към използуване местата по линия на КНТПВО в търговските представителства, които по силата на своите служебни обязаности и на първо място като отговарящи за промишленото кооперране със съответните капиталистически страни, създават

30

Из архивите на ДС

165

142

възможност за контактуване с лица, представляващи определен интерес за НТР.

Наред с използуване на основните прикрития /търговски представителства/, нашият опит показва, че пълноценно могат да бъдат използувани и възможностите, които се разкриват за използуване на наши ОР по линия на специализациите. Успешно тези прикрития могат да бъдат използувани за преминаване на първоначален задграничен стаж на ОР. Що се касае до използуването им като прикрития за по-продължителна задгранична работа на ОР по линия на НТР, то това е възможно в случаите, когато ОР започнат подготовка и работа за защита на кандидатска, респективно докторска дисертация в тези страни.

Имайки предвид горното,

П Р Е Д Л А Г А М :

1. Като основно прикритие по линия на НТР в разузнаваните капиталистически страни да се използуват Българските търговски представителства, както следва:

а/ местата по линия на КНТПВО;

б/ длъжностите зав.стокообмени по машиностроителните, химическите и електротехническите централи, занимаващи се с внос и износ на съответните изделия.

2. Да се използуват като прикрития посолствата на НРБ в капиталистическите страни и по-специално местата по линия на икономическото и научно-техническото сътрудничество /КИНТС/.

3. Да се използуват възможностите за изпращане на дългосрочни специализации на ОР по линия на НТР, с цел подготовка на кандидатски и докторски дисертации, за онези ОР, които отговарят на съответните научни изисквания.

Из архивите на ДС

143

4. Задграничните смесени дружества да се използуват като прикрития на НТР само в краен случай, където в дадени райони няма възможност да се използуват други прикрития. Да се избягва заемането на длъжностите "директор на смесени дружества".

5. Възможностите за специализация по силата на двустранните научно-технически и културни спогодби, да се използуват за изпращане на краткостраен оперативен стаж до 1 година на млади ОР, главно в разузнаваните страни.

18.III.1974 год.
София

ПРЕДЛАГА:
НАЧАЛНИК ОТДЕЛ VII, ПГУ-ДС
Подполковник: _____

Отп. в 2екз.
Разм. № 0729-17465
Нап.ИБ

СЪГЛАСЕН:
ЗАМ.НАЧАЛНИК П Г У - Д С
Полковник: _____

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно!

ОРГАНИЗАЦИОННА СХЕМА
на отдел VII, Управление I-ДС

- пом.началник по кадрите
- НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ VII-ми
  - техн.сътрудник
  - техн.сътрудник
  - опер. шофьор
  - група "Н" 2
  - зам.началник отдел
    - отделение "Европейски страни" — н-к 1
      - Г Ф Р — Център 1, Резид. 1
      - ФРАНЦИЯ — Център 1, Резид. 4
      - ИТАЛИЯ — Център 2, Резид. 2
      - АВСТРИЯ — Център 1, Резид. 2
      - ШВЕЙЦАРИЯ — Център 1, Резид. 1
    - отделение "Извън-европейски страни"
      - С А Щ — Център 1, Резид. 3
      - ЯПОНИЯ — Център 1, Резид. 4
      - АНГЛИЯ — Център 1, Резид. 2
  - зам.началник отдел
    - отделение "Вътрешно" — н-к 1
      - оперативен работник 1
      - оперативен работник 1
    - отделение "Информация" — н-к 1
      - оперативен работник 1
      - оперативен работник 1
      - о.р.-фотограф 1
      - техн. сътрудник н.т. документация 1
      - техн. сътрудник н.т. документация 1

ДС И НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ
31

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОБЩА ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА НА СЛУЖБАТА ЗА НТР, ИР и "ЕМБАРГО" ПРИ ПЪРВО ГЛАВНО У-НИЕ ДС

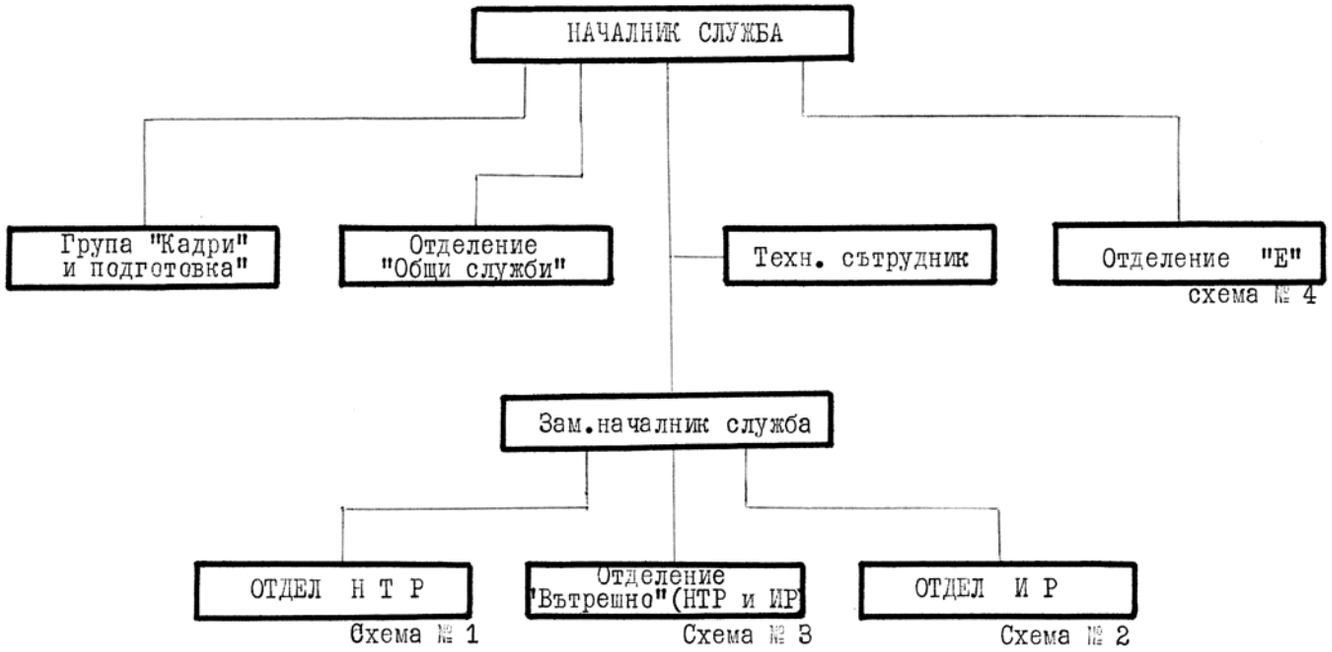

Обща схема

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА НА ОТДЕЛ НТР

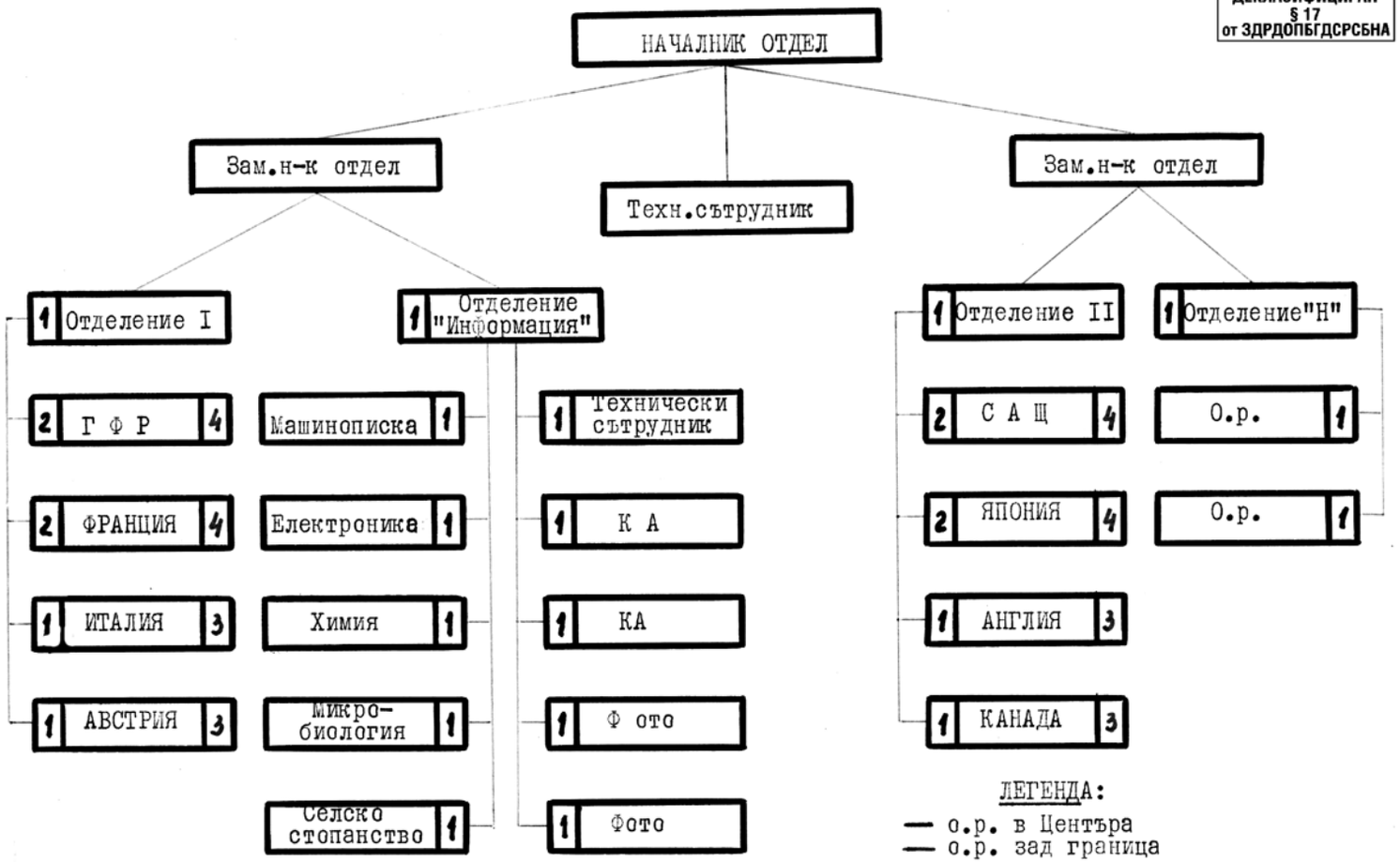

Схема № 1

Из архивите на ДС

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОТДЕЛ ЗА ИКОНОМИЧЕСКО РАЗУЗНАВАНЕ

(И Р)

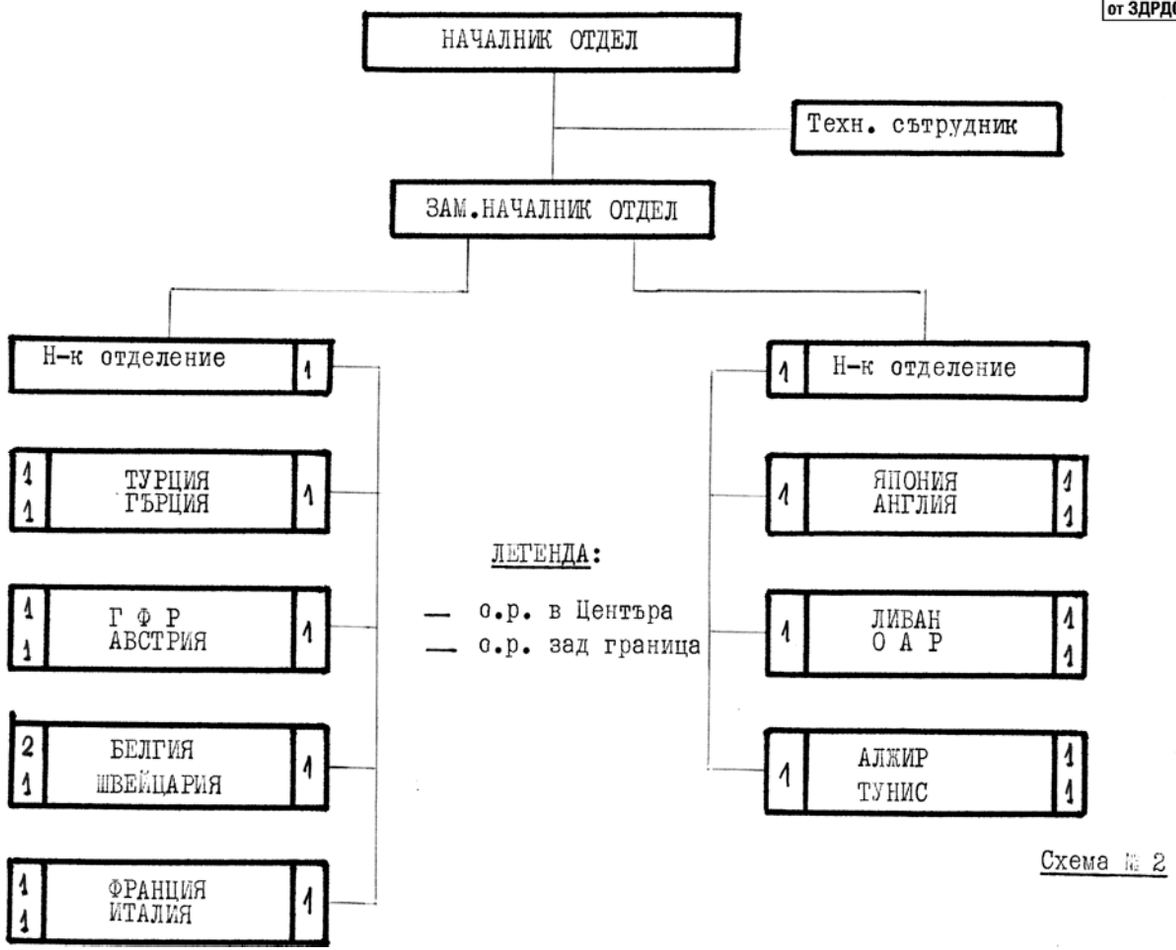

Схема № 2

Строго секретно!

ОТДЕЛЕНИЕ ЗА РАБОТА ПО ЧУЖДЕНЦИ В СТРАНАТА

(ВЪТРЕШНО ОТДЕЛЕНИЕ)

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

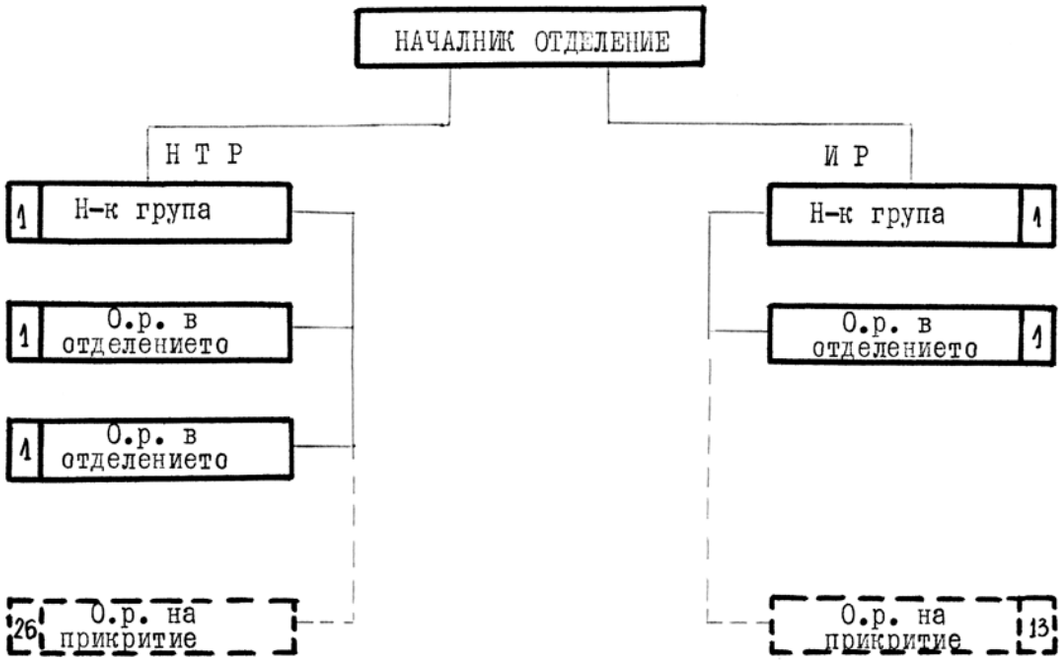

Схема № 3

Из архивите на ДС

-Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ГРУПА "Е"

(ТЪРГОВСКА КАНТОРА(БЮРО)

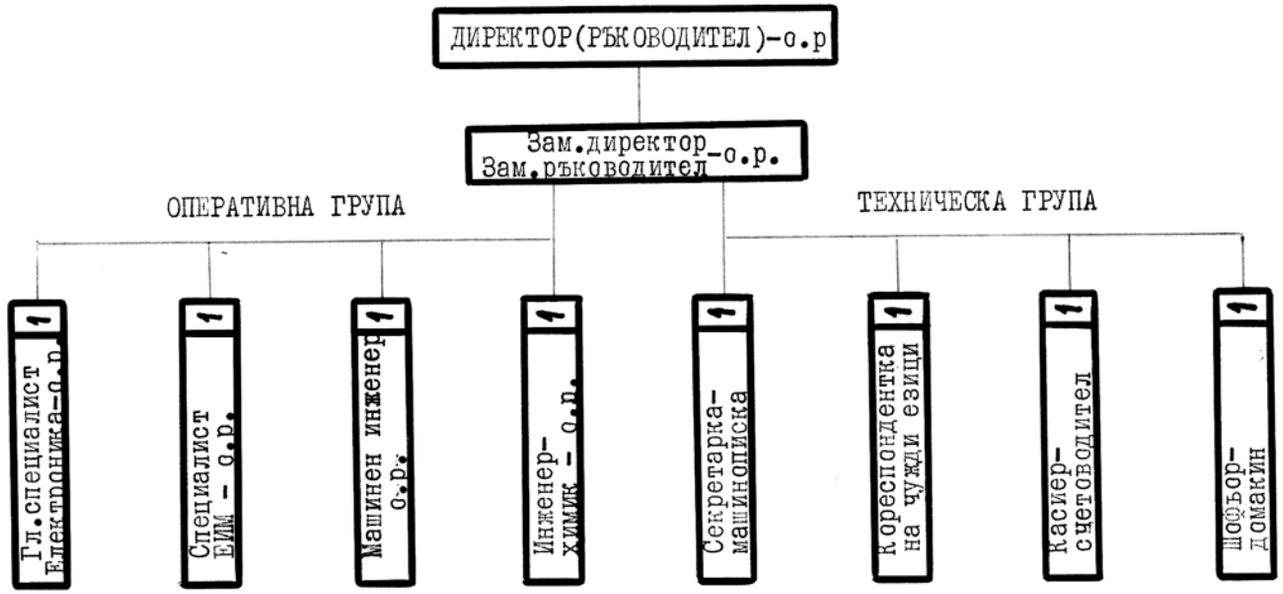

Схема № 4

Строго секретно!

УТВЪРЖДАВАМ:
Н-К ПЪРВО ГЛАВНО У-НИЕ ДС
Генерал-майор
София, 19. I 1971 год.

ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА НА ОТДЕЛ НТР

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

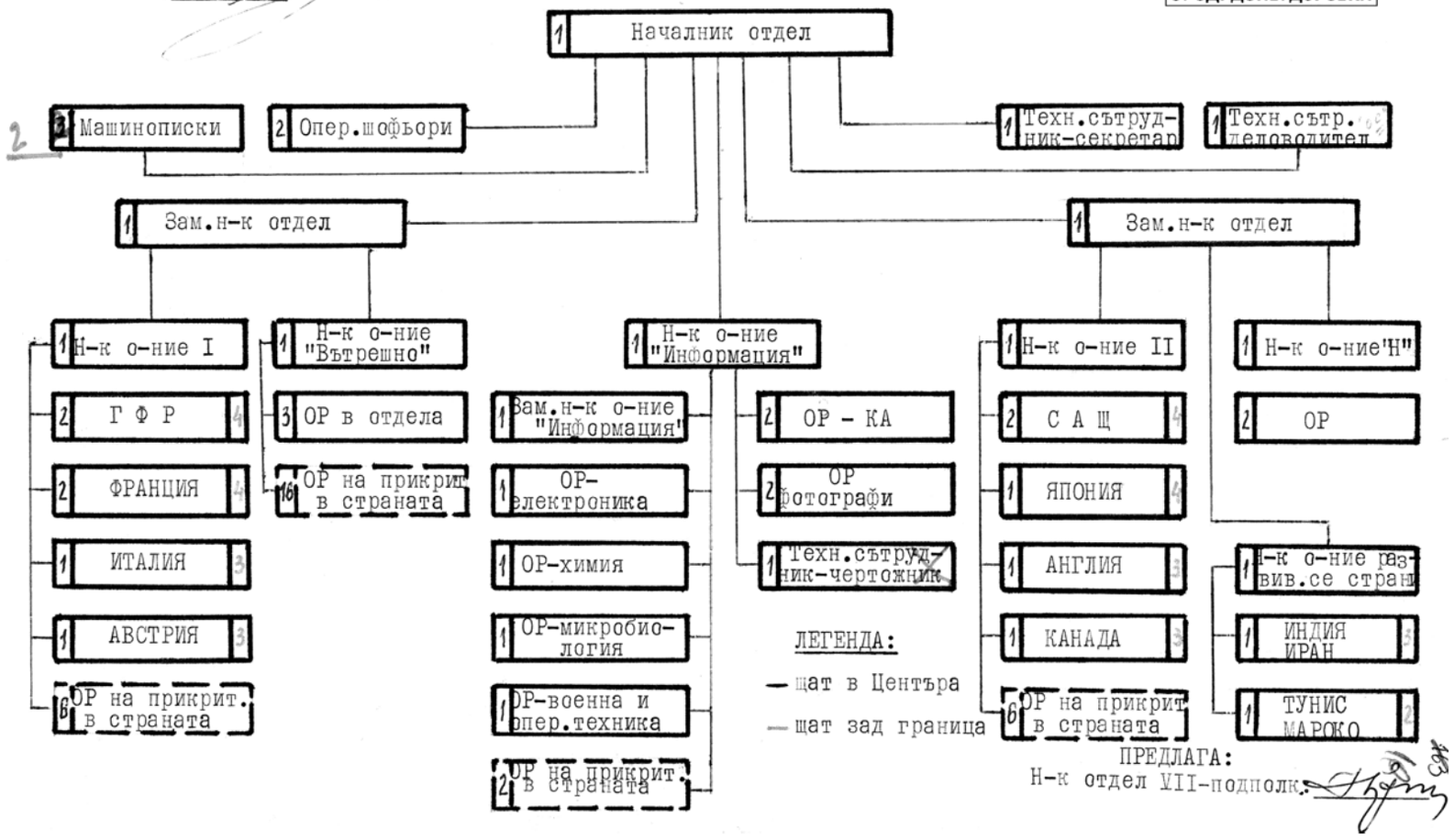

ПРЕДЛАГА:
Н-к отдел VII-подполк.

КРДОПБГДСРСБНА
/ ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Утвърждавам:
МИНИСТЪР генерал-майор ...
_____ 1974, София

ЩАТ и СТРУКТУРА

на НТИР за 1974/75 год.

приложение №1

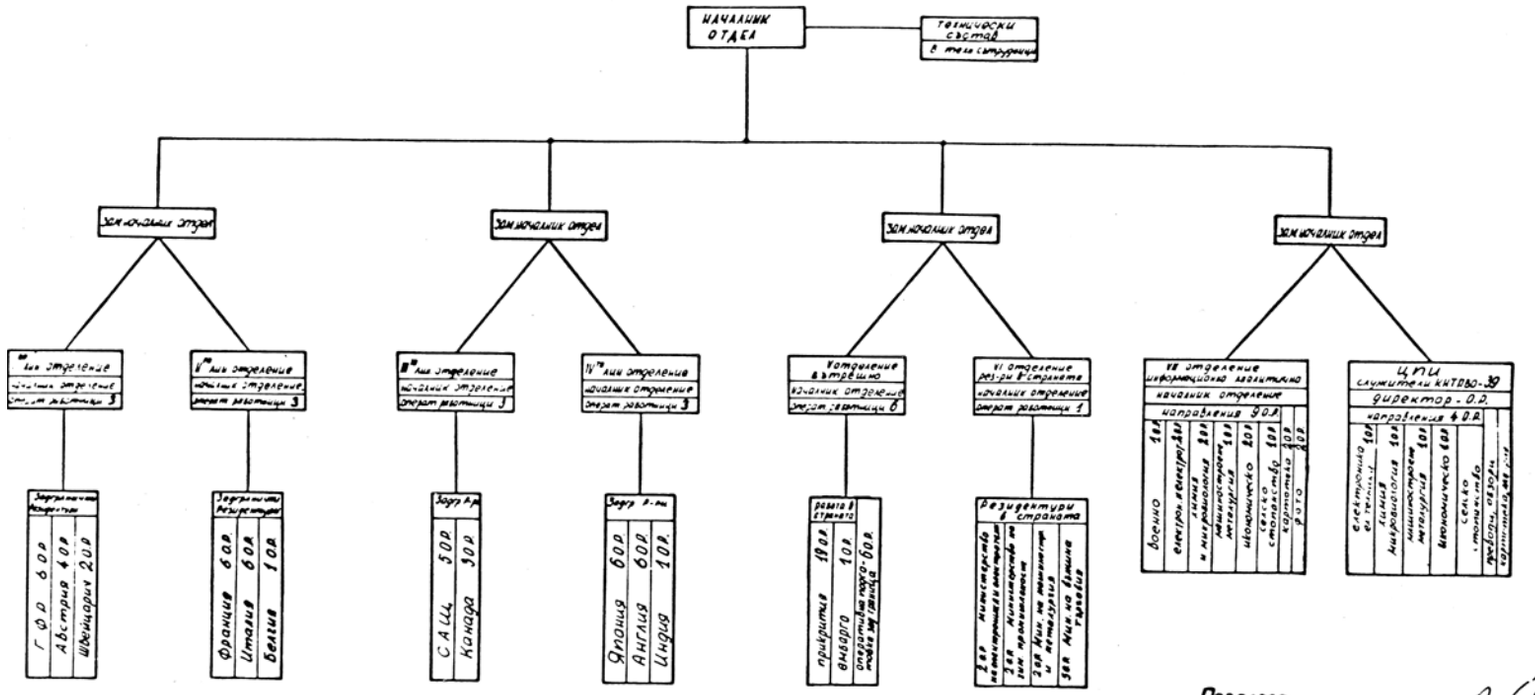

Рекапитулация
център 40 ор и 12 тс
приятия 42 ор
зад граница 46 ор

Предлага:
Н-к ПГУ-ДС
полковник
_____ 1974 г.

Съгласен:
Зам министър
генерал-майор
1974 г.

34
ДС И НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г. Секретар :

138

Строго секретно!
Екз. №____

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ОТНОСНО: Организацията и състоянието на работата по линия на НТР

Работата по линия на НТР към Управлението е организирана сравнително късно – към края на 1959 г., когато е създадено самостоятелно отделение. До края на 1964 г. така създаденото отделение е извършило известна организационна работа по уточняване на задачите, подбиране на кадрите и тяхната подготовка и др.

Основните задачи, обектите за проникване, страните по които трябва да се работи и структурата, която трябва да има отдела за НТР са напълно изяснени едва при идването на др. Квасников в началото на 1964 г. в нашата страна. За голямата помощ, която той е указал по цялостната работа по линия на НТР, ръководството на Управление I КДС изказва своята сърдечна благодарност на ръководството на I главно управление на КГБ и лично на др.

През 1964 г. се създава отдел с щат 30 души, от които 14 зад граница. Подбират се съответно специалисти- които през 1965 г. прекарват специален курс в Съветския съюз и в настоящия момент се подготвят за извеждане зад граница. С щатни бройки зад граница отделът разполага в развитите капиталистически страни, както и в САЩ и Япония. Засега на задгранична работа по линия на НТР се намират 4 работника. Предстои изпращането

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

А59
2

на още 6. Освен това, в щата за 1966 г. на отдела са дадени и няколко бройки за технически персонал.

На базата на задачите, които бяха поставени и организационното укрепване на отдела, усилията бяха насочени към създаване на агентурна база за решаване на тези задачи. На първо място, бяха поставени въпросите по изучаване на възможностите на някои наши резидентури за работа по линия на НТР - Италия, Франция, Австрия с оглед да се открият някои обекти, разработки и агенти, които имат прек или косвен достъп до институти и учреждения, представляващи интерес за нас.

От друга страна се отпочна изучаването на лица от български произход, придобили чуждо гражданство и специалисти в различните области на науката и техниката, останали на работа в някои капиталистически страни.

Отдели се също така внимание и на чуждите специалисти, посещаващи нашата страна по различни поводи /строителство на обекти, летовници, туристи и други/.

Правилно и резултатно се оказа използуването на наши специалисти, изпращани в капиталистически страни за по-продължителен период от време на специализация, или за изпълнение на отделни задачи в различните институти, заводи и учреждения.

В резултат на извършената работа започна да се получава известна научно-техническа документация главно в областта на химията, полупроводниковата техника, фармацефтиката, телефонната техника. В настоящият момент у нас съществуват източници за по-системно получаване на научно-техническа документация в Австрия, Италия, Франция и от части Швейцария. Първоначалният приток на научно-техническата документация постави пред нас въпроса за нейната обработка, обезличаване

Из архивите на ДС

177

140
3

и предаването й на съответните институти за ползуване. Липсата на достатъчен технически персонал и техника за размножаване затруднява обработката на информацията. За да се излезе от това положение със съгласието на ЦК на Партията към Държавния комитет за наука и технически прогрес се създаде отдел с 10 щатни бройки с основна задача да обработва и се грижи за внедряването на получаната по наша линия научно-техническа информация. Този отдел ще работи в една сграда с нашия, като неговите кадри ще се назначават със съгласието на Комитета за ДС. В тази нова форма на работа още от сега се виждат някои трудности, които трябва да се преодоляват, но за сега ние считаме, че тя до голяма степен ще облекчи нашата работа. Този отдел, който е подчинен на председателя на ДКНТП в административно отношение, по въпросите на секретността и конспирацията ще бъде починен на началника на отдела за НТР. Неговите работници ще имат достъп до оригиналните материали, добити по наша линия, ще ги обработват и ще се грижат по-нататък за тяхната оценка и внедряване. Отношенията ни с този отдел ще се регулират с инструкция, утвърдена от председателя на КДС и ДКНТП.

Малката практика, която имаме досега показа някои положителни страни, особено по придвижването и оценката на материалите, тъй като специалистите от този отдел се явяват служители на Комитета за наука и технически прогрес и имат административна власт над ведомствата и учрежденията, към които е отпратена нашата информация. Те по-лесно се добират до нейната оценка и по-авторитетно дават указания за нейното използуване.

141
4

Да се разкаже за резултатите по работата с чужденци, пребиваващи в нашата страна и наши специалисти, изпращани в капиталистическите страни./"Бор", "Грубер", и др./

Някои въпроси по обработката и съхранението на материалите.

София, 4.V.1966 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно!
Екз.единствен. №1

МВР — I ГЛ. УПРАВЛЕНИЕ Д
Вх. № 6484 25.III 1974

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ОТНОСНО: Работата на ПГУ-ДС по линия на научно-техническото разузнаване (НТР).

През 1966 година в системата на ПГУ-ДС, по указания на ЦК на БКП и на Ръководството на МВР, бе създадено и започна да функционира ново разузнавателно направление - научно-техническо разузнаване (НТР), организационно изградено като отдел VII на ПГУ-ДС. От създаването си досега НТР е било обект на специално внимание и грижи от страна на партийното и държавно ръководство, ръководството на министерството и управлението. В резултат на тези грижи в продължение на последните 6-7 години направлението се изгради организационно, бе окомплектовано кадрово, значително укрепна и заработи активно за изпълнение на поставените му задачи. Периодът на изграждане на НТР бе период и на натрупване на практически опит, период на създаване на плацдарм зад граница за разгръщането на активна разузнавателна дейност, период на утвърждаване като важно разузнавателно направление при настоящата международна обстановка и при стоящите вътрешни и външни политически и народостопански задачи.

Дейността на научно-техническото разузнаване е насочена в следните направления:

Из архивите на ДС

180

- Придобиване на научно-техническа информация по военно-стратегически въпроси, важни за повишаване отбранителната мощ на социалистическия лагер.

- Придобиване на научна, техническа, конструктивна, технологична и производствена документация в областта както на фундаменталните изследвания, така и за нуждите на отделните отрасли на народното стопанство.

- Придобиване на научно-техническа информация и образци от нови оперативно-технически средства, разработвани и използувани от разузнавателните, контраразузнавателни и полицейски органи на противника.

Укрепвайки организационно и оперативно, НТР започна все по-пълно да обхваща и решава стоящите пред него военни и народостопански задачи и на първо място тези в областта на електрониката, изчислителната техника, приборостроенето, автоматизацията, химията, микробиологията и машиностроенето.

Дейността си зад граница НТР провежда в развитите капиталистически страни - САЩ, Англия, Япония, ГФР, Франция, Италия и Австрия. През последните години бе започната работа по линия на НТР и от територията на трети страни - Индия и Тунис.

За решаването на поставените задачи, вниманието е насочено главно към водещите фирми и научно-изследователски центрове в разузнаваните страни. В момента 25 такива фирми и центрове са определени като основни обекти за проникване по линия на НТР, като работата по същите се води по отделно изготвени планове.

Кадрово VII отдел е окомплектован с оперативни работници с инженерна подготовка, владеещи по един, а някои и по два западни езици.

Из архивите на ДС

43
22

181

В момента по щата на НТР са назначени 86 оперативни работници, които се разпределят както следва:

- В Центъра - 31 оперативни работници, 2 о.р. в картотеката на отдела, 2 о.р. фотографи и 4 технически сътрудници;

- На прикрития в страната и стажанти зад граница - 19 оперативни работници;

- На задгранична работа - 23 оперативни работници;

- На школа в СССР (извън щата) - 5 оперативни работници.

По отношение на кадровото окомплектоване на отдела може да се каже следното: НТР е не само едно от най-новите разузнавателни направления, но по отношение на възрастовия показател е и най-младото. Около 50 % от оперативния състав на отдела са оперативни работници с трудов стаж под 3 години. В Центъра работят само 7 о.р. със задграничен опит, а от задграничните оперативни работници само 4 са работили и преди това зад граница. Този факт обяснява и съществуващото в момента не най-оптимално съотношение между броя на оперативните работници на работа в страната и тези зад граница. Ръководството на Управлението и отдела отчитат този недостатък и се провеждат мероприятия, насочени към интензификация и повишаване ефективността на подготовката на младите оперативни работници, с цел скъсяване периода на подготовка и извеждането на по-голям брой о.р. на задгранична работа. За целта от три години действува създадената към ПГУ-ДС тримесечна разузнавателна школа в Банки, в която новоназначените о.р. получават в сравнително кратък срок най-необходимата начална подготовка. Най-ефективна форма за получаване на задълбочена разузнавателна подготовка се явява десетмесечната школа в СССР. В тази връзка ще бъде изключително полезно, при наличие на възможност,

Из архивите на ДС

182

да се изпрати отделно един випуск само по линия на НТР, което ще позволи за кратко време голяма част от младите о.р. на VII отдел да получат необходимата подготовка.

За повишаване оперативната подготовка на работниците от Центъра, се провежда разгърната програма от учебни мероприятия в рамките на служебната квалификация в отдела. През 1973 г. започна да се използува като средство за конкретна подготовка и изпращането на млади о.р. зад граница като стажанти в нашите постоянни представителства и под формата на научни специализации. Тази форма дава много добри резултати и е необходимо да се разшири още повече нейното използуване.

Недостатък в кадровата окомплектовка на отдела, който трябва да се преодолява, е че е допусната известна едностранчивост при подбора на кадрите. Така например има достатъчно специалисти-електроници с английски език, но липсват или са недостатъчни оперативните работници химици, микробиолози и други с английски език. Този недостатък е отчетен и са взети мерки за отстраняването му, както по пътя на назначаване на нови о.р. с подходящи специалности по наличния щат, така и по пътя на изучаване на нови езици от страна на назначените о.р. - т.е. повишаване на тяхната "универсалност" и възможности да бъдат използувани по различни страни.

Решавайки поставените отговорни задачи, НТР насочва основните си усилия към създаването на постоянен и широк агентурен апарат с възможности за придобиване на ценна научно-техническа документация. В момента агентурният апарат на VII-ми отдел включва 21 агента зад граница.

Освен наличната агентура, в момента са взети на активна разработка с реални изгледи за вербовка по линия на НТР 24 чужди граждани.

36

Из архивите на ДС

183

45
24

Освен обектите на активна разработка, през последната година - 1973, е водена и целенасочена работа в резидентурите по оперативните връзки. Работено е общо по 50 оперативни връзки, като по-голямата част от тях се очертават като перспективни и съществува възможност да прерастнат в разработки с цел вербовка.

Общо по агентурния апарат по линия на НТР могат да се направят следните принципни критични забележки: На първо място количествено агентурата не е достатъчна за решаване на новите задачи, поставянипред НТР. Освен това, дори и наличната в момента агентура в основната си част е вербована и се използува в страни с по-малки възможности по линия на НТР, докато в страни като САЩ, ГФР и Италия е недостатъчна.

На второ място, качествено агентурата ни се нуждае от подобряване - все още няма агентура в редица важни обекти за агентурно проникване. Преодоляването на тези недостатъци е основна и постоянна задача на отдела.

В своята дейност VII отдел наред с агентурата активно използува и секретни сътрудници измежду наши граждани-специалисти. Така през 1973 година отделът активно е използувал за граница 52 с.с. вербовани и подготвени в страната и изведени зад граница под формата на специализации и дългосрочни командировки. Освен това, отделът разполага и със значителен брой сътрудници в страната, които вече са били използувани зад граница, а в момента се използуват като консултанти по линия на отделение "Информация" или за участие в провеждани оперативни комбинации.

Извършеният анализ на работата по използуването на секретни сътрудници през 1973 година показва, че от общо придобитата през годината информация по линия на НТР 32 % е постъпила чрез с.с.-временно пребиваващи зад граница.

Из архивите на ДС

184

Трябва да се отбележи, че през последните години се проявява тенденция за непрекъснато намаляване на този процент. Това е положителен показател, тъй като в абсолютни цифри има увеличение, но относителният дял на участие на секретните сътрудници в процеса на придобиване на информация намалява поради непрекъснатото увеличаване дяла на агентурните източници.

През изтеклата 1973 година НТР е работило за изпълнението на общо 174 задачи, утвърдени от Ръководството на ПГУ-ДС. През годината са придобити общо 1493 информации, от които 749 броя по основните задачи. По количество информацията се разпределя както следва: страници 33,067; фотокадри - 32,865; фотокопия - 5,262; образци - 301; чертежи - 115; таблици 12 и един прожекционен филм.

По отрасли придобитата информация се разпределя както следва:

военно дело	- 629 броя
електроника	- 354 броя
химия и металургия	- 164 броя
машиностроене, енергетика	- 98 броя
други отрасли	- 248 броя

По източници придобитата документална научно-техническа информация се разпределя както следва:

от агентура	- 786 броя
от обекти на разработка	- 38 броя
от оперативни връзки	- 170 броя
от секретни сътрудници	- 271 броя
от нещатни оперативни работници	- 45 броя
от о.р. лично	- 101 броя
от технически мероприятия	- 7 броя
съвместно с други поделения на МВР	- 75 броя

36

47
26

Из архивите на ДС

185

Трябва да се отбележи, че част от придобитата документация е комплектна и пълна и позволи решаването на важни и проблемни задачи на отделни отрасли на народното стопанство с получаването или предстоящо постигане на висок икономически ефект. Така например, бе придобита военна информация за атомно гориво за подводници, получила особено висока оценка от съветските другари. Придобитият високоактивен щам и документация за производство на полусинтетичен пеницилин, документацията за производство на МОС-интегрални схеми със "силициев гейт" и други, още в процеса на лабораторните и полузаводски изпитания дадоха изключително добри резултати и гарантират много голям икономически и научно-технически ефект при тяхното внедряване.

Правилният процес на информационната работа бе затруднен сериозно от липсата на система, която на базата на народостопанския план да определя проблематиката, по която трябва да работи НТР, да оценява, използува и внедрява придобитата по секретен път научно-техническа информация. В резултат на това имаше случаи, когато на НТР се поставяха задачи без особена важност за народното стопанство или такива, чието решаване бе възможно по официален път. Голяма част от придобиваната от НТР информаци се оценяваше формално и използуваше частично. Отчитайки съществуващите трудности и недостатъци, влияещи отрицателно върху цялостната дейност на НТР, в отдел VII бяха разработени конкретни предложения за изграждането на една стройна система в национален мащаб, целяща качествено подобряване дейността по определяне проблематиката, по която ще работи НТР, системата за оценяването на придобиваната информация и нейното най-пълно използуване и внедряване.

През м.март 1973 година Бюрото на Министерския съвет утвърди "Основни положения за изграждане на подсистема за информация с ограничено разпространение" и бе създаден Център за приложна информация. Въпреки краткия период, за който бе

Из архивите на ДС

186

създаден и започна да функционира ръководения от НТР Център за приложна информация, първите положителни резултати са налице. Информационният план на НТР за 1974/75 г. за първи път бе съставен въз основа на конкретни заявки на отрасловите министерства, утвърдени от техните ръководства, допълнително обсъдени от утвърдения от Председателя на Министерския съвет др.Станко Тодоров Консултативен съвет и конкретно съобразени с единния народостопански план. Това дава гаранция, че НТР ще работи по най-важните и проблемни въпроси на нашето народно стопанство. Значително се подобри системата за оценяване на придобиванета от НТР документация и са налице необходимите предпоставки за нейното най-комплексно и пълно използуване и внедряване.

Активно се развива информационният обмен с братските органи и на първо място със съветските другари. Така през 1973 година на съветските другари бяха предадени общо 871 броя информации (от тях 655 броя информации са получени от агент "Делон" и предадени директно чрез Резидентурата в Швейцария). От съветските другари бяха получени 170 броя информации. С другите братски страни обменът е както следва: ГДР - предадени 49 броя, получени 138 броя; ЧССР - предадени 31 броя, получени 43 броя; УНР - предадени 50 броя, получени няма; ПНР - предадени 33 броя, получени няма.

Анализирайки и отчитайки дейността на научно-техническото разузнаване в периода на неговото създаване, организационно и кадрово изграждане и утвърждаване като разузнавателно направление трябва да отчетем, че основните задачи, поставени пред НТР до този момент, са решавани успешно.

Развитието на международните отношения на настоящия етап, прехвърлянето на основната тежест в борбата между двете системи в сферата на икономиката, науката и техниката,

36

Из архивите на ДС

187

79
28

решенията на Десетия Конгрес на БКП и последвалите партийни и държавни решения поставят нови, извънредно важни и отговорни задачи пред нашето разузнаване и в частност пред НТР. Тези нови задачи изискват нов подход в нашата дейност, изискват рационализиране и оптимизиране на структурата на НТР, максимално и най-ефективно използуване и качествено и количествено разширяване на създадената агентурна база зад граница, качествено подобряване на работата ни на територията на страната и т.н. Планирайки и развивайки дейността на НТР при новите условия и изисквания, трябва на практика активно да се приложи програмно-целевия подход. Промените, които се налагат на сегашния етап, трябва да отговорят на няколко основни изисквания:

Трябва да се промени съотношението между оперативните работници на задгранична работа и на работа в страната. На първо място това изисква пълно използуване на наличния щат от задгранични бройки, както и осигуряването на допълнителни такива. Наред с това трябва да се подобри и съкрати срока за подготовка на оперативните работници, като активно се използува за тази цел изпращането на млади оперативни работници в капиталистическите страни, като стажанти в нашите постоянни представителства и по линия на научните специализации.

Трябва да се ускори подбирането, проучването и назначаването на нови оперативни работници с цел попълване на наличния в момента щат. Необходимо е на част от вакантните места да се назначат специалисти с оперативен опит от други поделения на МВР.

Трябва максимално да се подобри и оптимизира процесът на "планиране-оценяване-внедряване" по пътя на укрепване и развитие на информационно-аналитичното отделение на VII отдел на отраслов признак, доизграждане на Центъра за приложна информация и Подсистемата за информация с ограничено разпространение и със създаването на активно действуващи резидентури на НТР в основните отраслови министерства.

Из архивите на ДС

188

50
28

В перспективното развитие на НТР количественото нарастване трябва да е насочено основно към увеличаване броя на оперативните работници на задгранична работа.

Анализирайки постигнатите досега резултати, натрупаният опит, новите задачи и изисквания, поставяни към Научно-техническото разузнаване от Партията и правителството, от Ръководството на МВР и ПГУ-ДС, Ръководството на VII отдел разработи конкретни мероприятия за подобрение и активизиране на вербовъчната работа през периода 1974-75 год.

26. 3., 1974 година
София

Отп. в 1 екз.
Размножено в 2 екз.

147
118

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Работата на научно-техническото разузнаване

НТР има за задача да придобива секретна научно-техническа информация за най-новите постижения на науката и техниката в напредналите капиталистически страни. Създадено е като самостоятелно направление в българското разузнаване през 1964 год., като основния състав е назначен след 1967 година.

Средствата, с които разузнаването си служи за придобиване на интересуващата ни информация, са вербовка на агентура из средата на чужди специалисти, създаване на широк кръг контакти и връзки и поддържане на отношения с тях на конспиративна основа.

За да се ориентират по-добре в интересуващите страната проблеми, целият оперативен състав на НТР се състои от инженери с различни специалности: машинни инженери, електроници, химици, а така също микробиолози, физици и др. Всички те владеят най-малко по един западен език. Езиковият подбор

Из архивите на ДС

190

448
119

е едно от основните изисквания при назначаването на разузнавачи, като се вземат главно такива завършили езикови гимназии. Обикновено се назначават лица, които имат известна гражданска професионална подготовка, т.е. да са работили вече в институти, заводи и т.н. Но за да могат да изпълняват поставените им задачи, освен гражданската специалност и езиковата подготовка, е необходимо те да се допълнят с професионална разузнавателна подготовка. Освен минималната подготовка в това отношение у нас, всички разузнавачи преминават едногодишна разузнавателна школа в СССР, а периодически една част от състава преминава и преподготовка в продължение на няколко месеца. Благодарение на съветската помощ и добрата организация на подготовката на нашите разузнавачи, те до голяма степен са способни и решават поставените им оперативни и информационни задачи.

Научно-техническото разузнаване организационно е изградено на отраслов принцип. Отделение "М" се занимава с военна техника, машиностроене, металургия, енергетика; отделение "Е" - електроника, изчислителна техника, електротехника; отделение "Х" -химия, микробиология, селско стопанство; отделение "И" - икономически и търговски проблеми.

Всяко отраслово отделение има свой представител в основните министерства, по чиито проблеми работи, а именно: В МХП, МЕЕ, ММ, МЗХП, ДКНТП.

Оперативният състав на НТР е разпределен в три групи: Център, прикрития в страната (министерства и външно-търговски

37

Из архивите на ДС

149
120

централи) и командировани зад граница.

Основната дейност НТР провежда в развитите капиталистически страни, като САЩ, Англия, Япония, ГФР, Франция, Италия, Австрия. Има отделни представители в Белгия, Канада, Швеция, Швейцария.

Разузнавачите на НТР зад граница са на прикрития главно в търговските представителства и отчасти в посолствата. Рядко са използувани смесени фирми или пък под формата на специализации към институти и висши учебни заведения. Една от основните длъжности,заемани от нашите работници зад граница по официална линия, е била представител на ДКНТП. Тази длъжност, макар фактически на много места да не е съществувала, е използувана като легенда.

191

Зад граница оперативния състав на НТР изпълнява своите официални функции, напр. като търговски работници. Общата оценка, която получаваме от МВТ за нашите ОР е, че те успешно се справят с поставените им търговски задачи. Едновременно с това оперативния ни състав върши конспиративна дейност в съответните страни: Създава контакти и връзки, изгражда агентурни отношения с отделни лица и по този начин ги превръща в постоянни източници на научно-техническа информация.

През последните години обстановката в развитите капиталистически страни стана изключително тежка. Провежданата линия на шпиономания, вземаните драстични мерки за охрана на секретите в резултат на технологическата линия на тези

Из архивите на ДС

192

450
121

страни към социалистическите страни, правят почти невъзможно придобиването на информация по официален път за нови съвременни технологии. Това налага да се прилагат методите на разузнаването. Към този вид дейност прибягват и останалите социалистически страни. На нас е известно например, че всички места на комитетите за наука и техника от другите социалистически страни зад граница се използуват само от разведките. Нещо повече - тези комитети са създадени, за да служат за прикритие на този вид дейност. Научно-техническото разузнаване извършват и капиталистическите страни и не само към нас, но и по отношение на останалите развити капиталистически страни. Има случаи, когато отделни посолства на капиталистическите страни изцяло са разузнавачи или ангажирани от разузнаването. Типично явление е посланиците лично да се занимават също или да оказват открита помощ на специалните служби.

Горното отбелязваме във връзка с това, че у нас от някои ведомства се проявява открита тенденция за придобиване на научно-техническа информация от официални позиции, без да се съобразяват с реалните възможности и рискове в това отношение.

Нашият собствен опит през последните години показва, че най-сериозни материали, които са могли да намерят приложение в разработките или направо да се внедряват, са придобити именно по пътя на разузнаването.

В организацията на информационната дейност на НТР преминахме през много трудности. В началото ние нямахме никак-

37

Из архивите на ДС

А51
122

ви трайни източници, поради което се работеше"на парче", т.е. придобиваха се материали по собствено усмотрение и преценка на разузнавача и в зависимост от конкретните възможности. Понастоящем обаче ние имаме една стройна организация за определяне на интересуващите страната ни проблеми, като се стъпва на народностопанските планове.

193

Ведомствата определят най-важните проблеми, за които се счита наложително придобиването на документация от неофициални източници. Тези въпроси се съобщават в Центъра за приложна информация. Обсъждат се след това в Консултативния съвет (в него са включени по един зам. министър от съответния отрасъл). Уточненият списък се утвърждава от др. Папазов и се предава като заявка в МВР. Нашият план, освен получените заглавия на проблемите, утвърдени от Консултативния съвет, включва и допълнителни задачи по военна проблематика, получени от съветските другари.

За нашия принос в придобиването на военно-техническа информация ние получихме специална благодарност от др. Андронов.

От наша гледна точка, ако се допусне да се изпратят 152
в капиталистическите страни представители (на ДКНТ), които не са разуз- 123
навачи, ще бъде много по-неизгодно за държавата в сравнение с това, ако въобще не се изпратят. За да има ефект от дейността на тези представители, те трябва да имат специална подготовка и да ползуват средствата на разузнаването. Един добър наш специалист (ако не е разузнавач) няма да получи нищо зад граница, напротив - ще бъде изолиран от новостите и ще се стреми да придобива само онова, което се намира в пресата или което му диктуват личните тясно професионални интереси. От такава дейност страната ни няма да има полза.

Отп. в 1 екземпляр
Изп. 07 17540
Нап. МК 1430-Б

София, 2.X.1978 год.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно

М.В.Р.
ПЪР. О ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ—ДС
гр. София
Рег. № 7832 , от № 0
7. 4. 79 год.

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Работата на НТР по обектите за проникване.

В условията на научно-техническата революция всяка следваща година задачите пред НТР се усложняват и разширяват. Наред с досегашните основни задачи по отделните отрасли на промишлеността, все по-широко място заемат и задачи по чисто военна проблематика, спомагащи за повишаване отбранителната мощ на социалистическия лагер. Съобразявайки се с основните насоки за развитието на нашата страна, плановите задачи на НТР са в областта на : електрониката, химическата и микробиологическа промишленост, селското стопанство, производство на нови типове оръжия, проблемите на машиностроенето, металургията, енергетиката, икономиката и др.

Именно плановите задачи на НТР предопределят критериите при уточняване и определяне на обектите за проникване на НТР. В това отношение значително спомагат подробно разработените ориентировки по отделните проблеми, включващи водещите страни, фирми и институти. При определянето на обекти, в които се разработват военно-технически проблеми, решаващо значение оказват и консултациите със съветските другари.

НТР работи по 33 обекта за проникване, които по страни се разпределят както следва: Англия - 4 обекта, Австрия - 4, Италия - 3, САЩ - 5, Франция - 5, ГФР - 6, Япония - 4, Белгия - 3, Швция - 1. За Канада и новите страни се доуточняват обектите за проникване.

Из архивите на ДС

По отрасли обектите са в областта на : химическа и микробиологическа промишленост - 9 обекта, електронно- изчислителната техника и електроника - 8, военни въпроси, машиностроене - 9, икономика - 7.

Пълната съгласуваност между обектите за проникване на НТР и основните проблеми, залегнали в народостопанския план позволяват текучеството на обектите да се сведе до минимум.

Процесът на изучаването на обектите за проникване е сложен и продължителен. Едновременно с това се поставя и изискването за бързо определяне на интересуващите ни звена, създаване на трайни източници с конкретни възможности за решаване на основните задачи и пълноценно използуване на тези възможности.

Работата по обектите за проникване изисква непрекъснатото и задълбоченото им изучаване с оглед изграждане на цялостна картина за обекта. Необходимо е да се изясняват взаимоотношенията на обекта с други фирми и институти, уточняване на интересуващите ни звена в него и изясняване възможностите за създаване на контакти. За НТР представлява интерес обекта не като цяло, а онези звена, в които може да се намери решение на поставените задачи от информационния план.

Може да се каже, че работата в Центъра по обектите за проникване в оперативно отношение като цяло се води целенасочено и планово. Подготвени са справки по отношение местонахождението, структурата и организацията на работа, състояние на кадровия потенциал, основни насоки на научноизследователската дейност, характер на производствената дейност, състояние и ниво на конкретни практически достижения. За целта са използувани и информационните сборници от съветските другари, които се получават редовно в НТР. При необходимост по наша молба съветските другари ни изпращат допълнителна информация по отделни конкретни обекти. През 1978г. ни бяха изпратени допълнителни сведения по три обекта за проникване, свързани с военното производство.

Из архивите на ДС

52

3.-

В началото на всяка година в НТР се разглеждат резултатите от конкретната дейност, по отделните обекти за проникване и се изготвят годишни планове за по-нататъшна работа. През 1978г. са изготвени такива планове по всички обекти за проникване. В плановете са включени задачи и мероприятия за активизиране на работата. Основно се набляга на отговорността на ОР по дейността за проучването на обекта, максимално използуване на информационните възможности на наличната агентура, за придобиване на материали по планови задачи, създаването на нови перспективни връзки, изясняване на възможностите за провеждане на мероприятия за косвено проникване в обектите.

През 1978г. бяха придобити 144 информации по планови задачи от източници, работещи в обектите за проникване или имащи отношение по производствената и търговската дейност на обектите. Придобитата информация беше предоставена за ползуване от наши и съветски специалисти и получи висока оценка. Три от информациите бяха оценени от съветските другари като "особено ценни" за тяхната военна промишленост. Много висока оценка получават и материалите в областта на роботиката, придобити чрез оперативен източник в обект на проникване в Япония.

Целият комплекс от мероприятия, извършван от ОР в Центъра се насочва към пълното изучаване на обектите за проникване и най-вече създаването на контакти с лица, чрез които да може да се постигне задълбочено проучване и проникване в обектите. Ползата от този род контакти е голяма. Показателен в това отношение е постигнатия резултат по официална линия с участие на наши ОР за уреждане на наши специалисти на обучение в обект за проникване в Япония които ще бъдат използувани, както за изпълнението на стоящите пред отдела планови задачи, така и за създаване на нови връзки в този обект . За съжаление работата от територията на страната по изучаване на обектите за проникване и създаване на контакти в тях все още не е на необходимото ниво.

Из архивите на ДС

Основната работа разбира се остава за задграничните ОР, които трябва да доразвиват тези контакти, да създават нови такива и при умело ръководство да задълбочават отношенията, да ги използуват както за придобиване на информация, така и за създаване на нови връзки.

Като положителен пример в това отношение може да се посочи агент, внедрен в обект за проникване, работещ по военни проблеми в САЩ, от когото се придобиват изключително полезни материали по военно-технически проблеми.

В обект за проникване във Франция, занимаващ се с проблемите на авиационната и космическа техника, работи агент, чрез който е придобита ценна научно-техническа документация в областта на авиацията. Постигнати са определени резултати и по изучаване на обекта, но все още не са използувани възможностите му за получаване на други наводки с оглед бъдещата работа по обекта.

Чрез агент, на работа в обект за проникване в ГФР, беше придобита ценна научно-техническа информация. В същия обект съществуват реални възможности за внедряване на секретни сътрудници. Създадени са и перспективни връзки, от които в близко бъдеще може да се очакват добри резултати.

В резултат на целенасочена и планова дейност през изтеклия период в Австрия в обект за проникване беше реализирана вербовка на агент. Чрез него беше придобита голям брой информация по задачи на съветските другари, която получи оценка "ценен". Създадени са и две полезни връзки, чрез които се работи за внедряване на секретни сътрудници в обекта. Не се използуват възможностите за вербовка на студенти и аспиранти, имащи сключени договори за работа в обекта с лед приключване на образованието си.

Във фирма, работеща в тясна връзка с обект за проникване в ГФР, занимаващ се с военни проблеми, е внедрен агент. Придобитата информация от агента касае военно производство.

54

5.-

В Белгия, във фирма работеща в областта на препаратите за битова химия разполагаме с агент благодарение на което е осъществено резултатно проникване и придобиване на ценна научно-техническа информация. Много от материалите намериха практическа реализация за изготвянето на редица наши препарати за битова химия. Необходимо е да се обърне по-голямо внимание на придобиването на наводки за интересни перспективни лица от обекта, с оглед трайното проникване в последния.

Наред с посочените положителни примери на добра организация и постигнати конкретни резултати, редица ОР не работят активно по обектите за проникване нямат създадени перспективни връзки и контакти някои даже не са изготвили обобщени справки по обекта за проникване, оправдавайки се с изключително трудния режим на секретност в тези обекти и създадената система за опазване на фирмените секрети. Такива ОР излизат с предложение за смяна на обекта за проникване а някой считат че за НТР не е необходимо да има обекти за проникване. Важното било да се изпълняват плановите задачи, независимо от кои фирми.

Действително много фирми и институти в западните страни организират суров режим по охрана на фирмените секрети и технологии и това правят най-вече водещите фирми, които са и обекти за проникване на НТР. Това налага да се изучат непрекъснато обектите за проникване, да се изгради цялостна картина за обекта, да се изяснят неговите контрагенти, доставчици, дъщерни фирми и спомагателни звена. Да се търсят по оперативен път околните пътища за подхождане и проникване в обекта.

Общо в обектите за проникване на НТР през миналата година са създадени 31 оперативни връзки, което говори че средно на обект се пада по по-малко от една връзка, Характерът на връзките в много случай е официален. има обекти обаче, в които до сега не са създадени даже и официални контакти. Такива обекти има например в Италия, Франция, Англия.

Из архивите на ДС

200

От създадените връзки в обектите за проникване през 1978г. са получени около 110 материала. Добрата оценка на тези материали говори, че там където работата по създаването на връзки е поставена на добро ниво резултатите не закъсняват.

Работата по изучаването на обектите за проникване от официални позиции и установяването на лични контакти с лица, заемащи възлови места в тези обекти има и един друг аспект. В редица случаи на базата на сключените двустранни научно-технически спогодби се разкриват благоприятни възможности за внедряване на наши секретни сътрудници в съответните фирми или институти. Известни успехи в това отношение имаме в обекти в Австрия, Италия. Япония, Франция. Чрез известните секретни сътрудници бяха подадени някои наводки за служители от обектите и беше получена не малък брой научно-техническа информация.

През миналата година се създадоха добри възможности за използуване в бъдеще на значителен брой секретни сътрудници в обектите за проникване. Работата по подготовката на някои от тях вече започна.

Анализът за състоянието на работата по обектите за проникване през 1978г ни дава основание да направим следните изводи и препоръки:

1. Извършената работа по обектите за проникване през последните години е положителна стъпка в работата на НТР. В резултат на целенасочена и планова дейност са реализирани две вербовки в обекти с важно военно и промишлено производство. Установени са и други интересни контакти. Като цяло обаче вербовачната работа в обектите за проникване е недостатъчна. Необходимо е да се провежда по-целенасочена дейност по създаване на контакти, разработката и вербовката на лица в интересуващите ни обекти.

2. Необходимо е да продължи активно работата по разкриване на нови възможности за извеждане на наши секретни сътрудници в обекти за проникване или във фирми имащи връзки с тях. Необходимо е да се обърне особено внимание на подготовката на заминаващите на обучение или специализация наши СС. В плана за работа на сътрудниците да се

Из архивите на ДС

56

предвижда задълбоченото изучаване на обстановката в обектите и създаването на перспективни връзки в тях, както и целенасочена работа по укрепването на контактите и предаването им на ръководство на ОР от съответната резидентура.

3. Развитието на оперативните отношения със създадените перспективни връзки в обектите за проникване да се вземе на личен контрол от началниците на отрасловите отделения в Центъра.

4. Работата от територията на страната по изучаване на обектите за проникване и създаване на контакти и връзки да се активизира, като се използуват възможностите на отрасловите резидентури и ОР на прикритие в страната.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ 07, ПГУ-ДС
полковник:

Отпечатено в 2 екз.
изп. 07 17540
Нап. Мартинова/498-Б
№ 1 -
№ 2 - КД 26.4.79
София, 20.IV.1979г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА Б-1300

С протокол № 3/21.04.1982 година на Валутната комисия на Политбюро на ЦК на БКП и със заповед № Р-50/26.04.1982 година на Министерския съвет беше възложено на УНТР, ПГУ-ДС и неговото специализирано звено ВТД "Индустриално кооперране" изпълнението на Програма Б-1300.

Задачата на Програмата беше създаването в НР България, респективно в заводите на ДСО "ИЗОТ", на мощности за усвояване на принципно нова технология, която ще направи възможно производството на външни запаметяващи устройства на магнитен диск (ВЗУМД) тип "Уинчестър", с капацитет 317 МВ и 635 МВ.

Целта на Програмата беше НР България да запази своето водещо място в СИВ като основен и най-крупен доставчик на ВЗУМД за електронно-изчислителната техника, още повече, че с такава техника не разполага нито една социалистическа страна. В сравнение с произвежданите досега устройства, базирани на сменяеми носители, новите ВЗУМД се отличават с по-голямото си бързодействие и капацитет и с по-високата си надеждност. Тези параметри са от изключително значение за съвременните електронно-изчислителни машини.

Оборудването, технологията и крайното изделие попадат под силните ембаргови ограничения за социалистическите страни от страна на главния противник САЩ и съюзниците му от НАТО и Япония. Ако този проект не беше реализиран, това би означавало

произвежданите в нашата страна периферни устройства, а така също и общото ниво на електронно-изчислителната техника в СИВ, да бъде с 15-20 години по-назад от това на развитите капиталистически страни.

В продължение на 3 години служителите на УНТР, ПГУ-ДС и на специализираното му звено ВТД "ИНКО", на базата на целия натрупан опит, осъществиха всички доставки, предвидени в Програмата.

Работата протичаше в изключително сложна и постоянно влошаваща се международна обстановка, паралелно с разгърнатата от страна на специалните служби на САЩ операция "ЕКЗОДЪС", целяща да се спрат доставките на високи технологии за социалистическите страни.

Тежката оперативна обстановка наложи, в изпълнение на Програмата, УНТР и ВТД "ИНКО" да приложат нови форми на работа. Беше **създа**дена задгранична мрежа от неявни фирми, които бяха включвани, според нуждите, в операциите по доставките. Това позволи да бъдат успешно осъществени комплектни доставки и цели производствени линии и технологии. Беше извършена огромна работа, тъй като в проекта пряко или косвено участвуваха над 100 фирми-производители и търговски фирми от Европа, САЩ и Япония.

Придобита беше технология, "ноу-хау" и техническа помощ, в това число за най-основните и непознати до момента у нас производства, като:

Из архивите на ДС

- единичен магнитен диск с висока плътност на записа;
- монтаж, настройка и тест на НИМ 317/635 МВ и ВЗУМД "Уинчестър";
- механична обработка на алуминиеви заготовки;
- магнитни глави.

Бяха проведени редица комбинации за довеждане на специалисти у нас за оказване на техническа помощ и за внедряване на придобитите технологии.

Основен завод и внедрител на изделието беше ОЗЗУ - Стара Загора, където беше доставено оборудване за над 67, 700,000 валутни лева. Едновременно с това бяха направени и отделни доставки за окомплектоващите заводи от по-долните ешалони, в частност ЗХ - Горна Оряховица, ЗПП - Русе, ЗМК - Благоевград и ЗМД - Пазарджик.

София,_____1985 год. М И Н И С Т Ъ Р:

Рег. №_____

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

1

СТРОГО СЕКРЕТНО !

ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИОННОТО
ЗАДАНИЕ ЗА IX ПЕТИЛЕТКА

2.1. Основни данни за резултатите от
от VIII петилетка

През годините на VIII петилетка пред Управление "Научно-техническо разузнаване" при ПГУ - ДС бяха поставени задачи, свързани с изпълнението на деветте Национални комплексни програми. Главни направления на информационната им дейност бяха програмите в областта на "Електронизацията", "Автоматизацията", "Химизацията" на народното стопанство и други.

Както е известно от 1981 година САЩ и страните от НАТО въведоха твърде строги ембаргови ограничения не само в търговията, но и в областта на научно-техническата информация.

Западните страни преустановиха научно-техническото сътрудничество с нашата страна в областта на микроелектрониката, електронноизчислителната техника, роботиката, биотехнологиите и други. От тяхна страна се отказват нашите предложения за специализации в тези области. Едностранно се намалява научния обмен. Ограничава се достъпа на научни международни мероприятия и търговски изложения. Действието на операция "ЕКЗОДУС" в западните страни за контрол на каналите за пренос на ембаргово оборудване, образци и информация усложни допълнително агентурно-оперативната обстановка.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

От нас бяха взети своевременно мерки за преодоляване ембарговите ограничения и контрола на операция "ЕКЗОДУС". Бяха въведени някои нови форми и методи на работа, особено в дейността на нашата организация "ИНКО".

През годините на VIII петилетка на потребителите в отрасловите министерства и научните звена бяха предоставени научно-техническа и прогнозна информация, базово и приложно програмно осигуряване, ембаргово оборудване и образци, щамове, елитни селскостопански култури и други. В сътрудничество с развойните и внедрителски звена УНТР при ПГУ-ДС оказа значителна помощ в решаване на 19 програми от национално значение, 183 задачи на отраслово ниво и 1647 задачи на институтите и ведомствата.

В изпълнение на Разпореждане Р-50 на Министерския съвет на НРБ с наше активно съдействие бе решена "Програма Б-1300" за производство на дискови запомнящи устройства тип "Уинчестър" с капацитет 317 и 635 мегабайта и "Програма ГАПС" за въвеждане на гъвкава автоматизирана производствена система за производство на електронноизчислителна техника.

На основа на предоставени от нас документации са усвоени редица производства на най-нови изделия на електронноизчислителната техника, като унифициран матричен процесор от високо ниво ЕС 2706 F___; единствената от рода си сред страните - членки на СИВ голяма ЕИМ, ИЗОТ 1014, съответствуваща на ; мини - ЕИМ ИЗОТ 1055 от типа на машините ; микро - ЕИМ "Правец" и други.

Микроелектрониката е осигурена с най-последните програми за автоматизирано проектиране на интегрални схеми и печатни платки, 1,25 - микронна Комплементарна Н-СМОС технология за производство на интегрални схеми, 16 К и 64 К памети, специализирани интегрални схеми и други.

Из архивите на ДС

207

ч

3.

Със своя принос УНТР при ПГУ-ДС подпомогна нарастването на промишлената продукция на бившето Министерство на машиностроенето от 6,282 млрд.лева през 1981 г. на 9,490 млрд.лева през 1985 година.

В изпълнение на Националната комплексна програма "Микробиология" и Националната комплексна програма "Химизация" на бившето Министерство на химическата промишленост бяха предоставени щамове и технологии за най-съвременни мощни антибиотици за хуманни цели и животновъдството, за производство на аминокиселини и ензими, рецептури за малотонажната химия и други. В редовно производство и с висок икономически ефект са антибиотици, като "НАРАЗИН", "ТИЛОЗИН", аминокиселината "L - ЛИЗИН" и други. Само от комплектната документация за ферментационен завод 2,000 $м^3$ е спестена валута в размер на 176 млн.вал. лева.

За големия ни принос за нарастването на микробиологичната промишлена продукция от 397,3 млн, лева през 1981 год. на 931,3 млн. лева през 1985 год Генералният директор на ТПО "Фармахим" изказа писмена благодарност на др. Министър на вътрешните работи.

Особено внимание бе обърнато на задачите на отбранителната промишленост и специалната техника. На специализираните производствени поделения на МНО са предоставени технически документации за снаряди, мини и други муниции, доставени са комплекси за балистични измервания, лазери с военно предназначение, радиосвързочни средства и други. В изпълнение на заповедта на Министъра за борба с тероризма в кратък срок бяха решени над 800 позиции за специализирани технически средства. Доставени са системи за контрол на трафика на наркотици, за паспортен контрол, откриване на взривни вещества и други.

4.

УНТР има принос в изпълнение на програмите "Автоматизация" и "Машиностроене". На потребителите са предоставени технически документации, програмно обезпечаване, образци и други по въпросите на роботиката, металорежещи машини с цифрово програмно управление, гъвкавите автоматизирани производствени системи, управление на непрекъснати технологически процеси и други.

В изпълнение на програмата "Енергетика" бяха придобити основните програми за анализ на термо-хидравличните режими и безопасност на ядрени реактори в АЕЦ, документации за методи за съхранение на радиактивни отпадъци, материали за рационално използуване на енергията и други.

По задачите на програма "Органични суровини" УНТР предостави на потребителите стотици елитни сортове зърнени и зеленчукови култури, овощни, семенна течност от елитни бици, рецептури за препарати за защита на растенията и други.

Управлението изпълни успешно и редица задачи от съветските другари във военната област. Продължи да се развива и усъвършенствува сътрудничеството с братските разузнавания.

Предоставените на потребителите технологични и конструктивни документации, щамове, програмни продукти, ембаргово оборудване и образци осигуриха значително съкращаване на сроковете на разработка и внедряване и повишаване качеството на изделията. Реализирани са икономии от спиране на внос и е получена допълнителна валута от износ. Резултатите от дейността на НТР не могат веднага да бъдат оценени в стойностно отношение. В случаите, когато може да се отчете резултатността от нашето съдействие е посочван икономическия ефект, реализиран от производствените предприятия и обединения. Сумарният икономически ефект от нашата дейност през петилетката, съгласно данни на потребителите, възлиза на около 550 млн. валутни лева.

Из архивите на ДС

6

5.

Съществен резултат от сътрудничеството на НТР със стопанските организации е задела от технологии, създаващи условия за постигане на високи темпове на развитие на структуроопределящите отрасли и през IX петилетка. Като резултат, НРБ зае достойно място в Програмата на СИВ за развитие на техническия прогрес до 2000 год.

2.2. Приоритетните направления на IX петилетка

Решенията на XIII конгрес, на Националната партийна конференция и Февруарския пленум - 1985 год. на ЦК на БКП поставиха качествено нови проблеми на научно - техническата революция у нас.

Като орган на Партията и Правителството за осъществяване на икономическата политика пред Научно-техническото разузнаване бе поставена задачата за подпомагане развитието на стратегическите направления на IX петилетка.

2.2.1. Подготовка на приоритетните направления, информационно задание, ориентировки.

На основа на поставените ни от първите ръководители на Стопанския съвет и Държавния комитет за иследвания и технологии основни задачи на приоритетните направления, съгласно с ръководството на Министерството и ПГУ-ДС, в началото на 1985 г. УНТР при ПГУ-ДС приведе в съответствие с тях информационния си план.

През IX петилетка усилията на УНТР при ПГУ-ДС щ се съсредоточат в осигуряване на технологическа и техническа документация, образци, оборудване и техническа помощ по задачите на приоритетните направления: Нови материали, Електроника, Съобщителна техника, Електронни възли и елементи, Програмно осигуряване, Автоматизация на монтажа, Биотехнологии, Химизация, Енергетика,

Органични суровини и военно-стратегическа проблематика и специална техника. По задачите на тези направления бе разработено тематично задание и изпратено на задграничните резидентури.

Специализираното звено на УНТР за планиране и разпространение на разузнавателната информация - Центърът за приложна информация (ЦПИ) към ДКИТ - отпочна разработването на ориентировки-задания за всяка една задача. Част от ориентировките бяха подготвени и изпратени на резидентурите за изпълнение. Все още, обаче, не всички ориентировки са готови, поради липса на утвърдени планове на някои предприятия и стопански организации.

2.2.2. Разпределение на основните задачи по страни и резидентури, ОР (да се спомене) (програмите ИСО, Еврика и др.).

За правилно организиране на информационната работа, основните задачи по информационното задание бяха разпределени между оперативните работници, като задачи на личен отчет. Дадени са указания за насочване на работата с постоянните източници по основните задачи, създаване на нови връзки с възможности по тях, преразглеждане на ГОАП и други. Агентурният апарат, с който разполага и работи УНТР има възможности по новите задачи. Независимо от това оперативният състав прие с високо чувство на отговорност новите задачи и за по-малко от година бяха създадени много (54 бр.) нови връзки с перспектива за оперативно развитие.

В центъра бе направена разгърната схема за разпределение изпълнението на задачите от новата тематика по оперативни работници и източници зад граница и Центъра.

Съществена задача, която стои пред нас е определяне на информационното направление на резидентурите. Тази задача е решена относно отрасловите резидентури, изградени в съответствие на новата структура на управление на народното стопанство.

Из архивите на ДС

7.

Центърът съвместно със задграничните и отрасловите резидентури анализира всестранно възможностите за информационна работа в разузнаваните страни.

Окончателното определяне на информационните направления ще стане след като бъдат утвърдени плановете на стопанските организации и ни бъдат възложени конкретните задачи по всички направления за IX петилетка.

2.2.3. Анализ, изводи и указания на постъпващата информация - основно ударение върху качеството, комплектността.

Задачите на УНТР при ПГУ-ДС за IX петилетка са предимно технологични. За тяхното решаване се изисква доставка на пълна технологическа документация и съответното специфично ембаргово оборудване. Ето защо като главен критерии в информационната работа е поставен критерият за комплектност и качество за сметка на количеството. При оценяване на информационната работа на оперативните работници се вземат под внимание най-вече материалите, осигурили цялостно решаване на дадена задача.

Понастоящем УНТР работи за решаване на задачите на приоритетните направления на IX петилетка. По съществените проблеми, които се решават са: щамове и технологии за микробиологията, технически документации и образци за производство на памети с висока плътност, технологии и оборудване за производство на нови материали , в т.ч. израстване на кристали за нуждите на микроелектрониката и оптоелектрониката и изтегляне на оптични влакна, програмно осигуряване на ядрената енергетика и други.

Из архивите на ДС

2.2.4. Анализ на специфичната дейност по доставка на ембаргово оборудване (националните програми за IX петилетка).

През последните години администрацията на Рейгън разгъна в широк мащаб комплекс от секретни мерки и мероприятия за пресичане достъпа и преноса на технологии и специфично оборудване от социалистическите страни. Чрез програмите "ЕКЗОДУС", "ДЕКА и други, организирани и изпълнявани от ЦРУ, ФБР, Департамента по търговията и Американската митница се създаде гъста мрежа от контролни митнически пунктове в цял свят, подставни фирми и агентура. Тяхната задача е да прихващат каналите и лицата, чрез които се доставя специфично ембаргово оборудване. Досега са конфискувани 4039 пратки за социалистическите страни на обща стойност 255 млн. дорала и са арестувани 534 души. През 1985 г. в "черните списъци" на фирми и лица, уличени в нарушение на експортния контрол са включени 220 имена.

УНТР предприе редица мерки за да отговори на нарастналите изисквания на създалата се нова обстановка.

Специализираното звено "ИНКО" за трансфер на ембаргово оборудване и информация по електроника разработи и осъществи редица мероприятия целящи преодоляване на ограниченията - изграждане на мрежа от неявни фирми с наше участие, въвеждане на "прикриващи договори", усъвършенствуване на транспортните и банкови операции и други.

По подобие на ВТД "ИНКО" в процес на изграждане е съгласно Решение на МС № 5 от 30.09.1986 год., на специализирано звено в областта на запаметяващите устройства.

С Решение на МС № 33 от 1986 год. към УНТР се изгражда ТП "Матхим" за решаване на специфични задачи в областта на новите материали и биотехнологиите.

Из архивите на ДС

10

9.

УНТР при ПГУ-ДС набеляза мерки за създаване на специализирани звена и към външно-търговките предприятия "Техника", "Изотимпекс" и други.

За координиране дейността и по-ефективно ръководство на специализираните звена предвижда се в рамките на УНТР да се създаде нов отдел.

Считаме, че с тези и други контрамерки се създават предпоставки за успешно изпълнение на задачите на приоритетните направления на IX петилетка.

2.2.5. По задачите на МВР, МНО (по тероризма)

От първостепенна важност за нас са задачите по направление "Военна и специална техника". В тематичното задание на УНТР са включени актуални технически и технологически проблеми на отбранителната ни промишленост и военно-стратегически въпроси. УНТР работи за придобиване на информация за военно-стратегическите планове на САЩ и страните от НАТО, нови видове оръжия и системи, материали и техника с военно и специално предназначение.

Широко раздухваната от САЩ и западните страни програма "ИСО" по същество е програма за развитие на електрониката и новите материали с военно приложение. Затова, както програмата "ИСО" така и редицата новосъздадени международни и национални програми имащи военно, а също така и гражданско значение, като "ЕВРИКА", "ЕСПРИТ" и други са обект на нашата разузнавателна дейност.

Във военната област УНТР работи и по редица задачи на съветските другари с което внасяме скромен вклад за увеличаване отбранителната мощ на армиите на Варшавския договор.

УНТР участвува активно в изпълнение на първостепенната задача на органите на МВР за борба с тероризма. Решени са над 800 позиции за специализирани системи, снаряжения, средства, ин-

Из архивите на ДС

формация за нуждите на специализираните поделения на МВР за борба с тероризма. В изпълнение заповедта на др. Министър ОР от УНТР придобиват и агентурно-оперативната информация по тероризма, която се предоставя за ползуване от заинтересованите поделения. Успешно се изпълняват и редица задачи на Оперативно-техническото управление.

2.3. Реализация на придобитата НТИ.

УНТР при ПГУ-ДС обръща особено внимание на реализацията на придобитата НТИ, като съществен етап на целия цикъл на информационна работа.

Основният поток от информация се реализира чрез специализираното звено на Управлението Центъра по приложна информация. Чрез него се осъществява обратната връзка с потребителите относно техните нужди за своевременно и качествено решаване на плановите задачи. Центърът е изградил широка потребителска мрежа от специалисти във ведомствата, научните звена и промишлените предприятия, чрез които контролира използуването на материалите и получава информация за приноса на НТР.

Все още обаче определена част от информацията не се използува по субективни и обективни причини, поради недостатъци на планирането, изменения в концепциите, противоречия с личните интереси и други.

Практиката показва, че се внедряват бързо онази информация, която е обвързана с конкретни планове и в повечето случаи за нейното придобиване са ползувани средства от потребителите.

Чрез ЦПИ годишно се получават между 50 000 и 100 000 вал. лева за информационната дейност на УНТР. Прехвърлянето на средства на УНТР не е регламентирано с правилника, което е своего рода закононарушение.

Из архивите на ДС

В основната си част исканията на потребителите не са обезпечени със средства въпреки, че за възнаграждения и покриване на разходи на източниците такива са нужни. Освен това задачите на научно-техническото разузнаване се възлагат предимно от низови ръководители и не съществува регламентирана отговорност за реализацията на информацията. Като резултат всичко това води до неефективното и несвоевременно използуване на част от информацията.

Вторият канал за реализиране на информация, ембаргово оборудване, щамове, технологическа документация, ноу-хау и техническ помощ за решаване на по-крупни задачи са отрасловите резиденту-ри във ВТД "ИНКО", ВТО "КИНТЕКС", СО "Химическа промишленост", СО "Машиностроене", СО "Нови материали" и други. Задачите изпълнявани по линия на УНТР в тези звена са планови, ~~и~~ обезпечени ~~са~~ със средства и конкретно за ВТО "ИНКО" се възлагат с постановления и решения на МС за изпълнението на Национални програми. Например за 1985 год. ВТД "ИНКО" е изразходвала 55,8 млн. вал.лева за изпълнение на националните програми Р - 50, ГАПС, МИКРОЕЛЕКТРОНИКА и други задачи. Дейността на отрасловата резидентура в областта на биотехнологиите се планира и финансира от НПО "Фармахим" на основа на утвърдено от председателя на Министерския съвет предложение от Министъра на вътрешните работи и Министъра на химическата промишленост.

Друга положителна предпоставка в дейността на отрасловите резидентури е тесния и пряк контакт между оперативните работници с планиращите и финансиращите органи от една страна и с потребителите от друга страна. Осъществява се пряк контакт и между потребителите и източниците, когато последните оказват техническа помощ на място.

Из архивите на ДС

Благодарение на тази организация ние отчитаме най-висока ефективност в информационната работа, изразена и в конкретен икономически ефект.

Известна част от специализираната информация, образци и изделия, придобита в изпълнение на задачи на МВР и МНО се реализира директно от отрасловата резидентура в "Кинтекс". Другата част се реализира от отдел 04 на УНТР.

При специфични случаи, обусловени най-вече от оперативни нужди, информация се реализира и от оперативните работници на Центъра и задграничните резидентури.

Както се вижда съществуват няколко канала за реализиране на информацията, което се обуславя от специфичните изисквания на нашата дейност и характера на материалите.

2.3.1. Кратка оценка на работата на отдел IV-ЦПИ

Отдел 04 "Информация и анализ" и Центъра за приложна информация действуват, като единно звено по планирането, разпространението, реализацията, оценяване и определяне на ефективността на информацията.

В съответствие с приоритетните направления на развитие на народното стопанство през IX петилетка двете звена определиха своевременно тематиката на информационното задание на УНТР. Понастоящем се разработват нови ориентировки, в съответствие с нарастналите изисквания към УНТР, произтичащи от задачите на IX петилетка. Значителна работа се извършва по изясняване на интересите и нуждите на потребителите. Вече изтича първата година от петилетката, а все още конкретни технологични задания от стопанските организации не са получени поради липса на утвърдени планове. Разбира се информационната работа при нас не е спряла, но се създават известни трудности.

Из архивите на ДС

При определянето на темите и конкретните проблеми от потребителите се допускат маловажни, общи и нереални задачи. Както бе отбелязано, това се отразява пряко на реализацията на информацията. Считаме, че е целесъобразно към ПДКНТП да се създаде специализирано звено, което да планира задачите на УНТР във военната и гражданската области.

В момента съществува парадоксалния факт, че служителите в Центъра за приложна информация с граждански статут получават за реализация секретна информация от звено на ДС при МВР и предоставят същата в повечето случаи на института и предприятия със специален статут. Това създава редица проблеми при съвместната работа и не отговаря на изискванията на конспирацията. Ето защо необходимо е служителите в Центъра за приложна информация да се назначат като волнонаемни служители на МВР.

С това ще се реши и един друг сериозен проблем в информационната работа и взаимодействието между отдел 04 на УНТР и Центъра. Понастоящем предвид характера на новите задачи особено се чувствува недостатъка от липса на директен контакт между оперативните работници от отдел 04 и потребителите и липсата на информация в Центъра за приложна информация за конкретните възможности на източниците.

2.3.2. Изводи, оценки и указания

В изпълнение решенията на XIII конгрес на БКП Управление НТР своевременно актуализира информационното си задание в съответствие с приоритетните направления на научно-техническия прогрес през IX петилетка. Задграничните резидентури пренасочиха оперативната си работа за създаване на източници с възможности по новите задачи. В Центъра се извърши преустройство в организацията и дейността на отрасловите резидентури.

Из архивите на ДС

Считаме, че изградения агентурен апарат и създадената организация са гаранция за качествена информационна работа.

Наред с това пред нас стоят задачите за доизграждане на някои специализирани звена в Центъра. Усъвършенстване на планирането, финансирането и реализацията на информацията. Като най-актуален проблем остава час по-скоро да се утвърдят конкретните задачи в съответствие с плановете на стопанските организации. Очакваме, че през януари - февруари 1987 год. ориентировките ще бъдат окончателно готови и изпратени за изпълнение на резидентурите.

Независимо от тези обективни причини отдел 04, ЦПИ и отраслovите резидентури следва да полагат максимум усилия за захранване на източниците със задачи и обезпечаване непрекъсваемост в информационната работа.

2.3.3. Проблеми по реализацията, предложения

За изпълнение на информационното задание на УНТР по задачите на IX петилетка предлагаме:

1. Да се създаде специализирано звено при ПДКНТП, което да има за задача да планира, финансира и контролира информационната работа на УНТР при ПГУ-ДС.

2. Да се даде статут на служителите в ЦПИ, като волнонаемни служители на МВР и на същите да се изплаща разликата между заплатата в МВР и ДКИТ.

3. Да се усъвършенствува взаимодействието между отдел 04 "Информация и анализ" и Центъра за приложна информация, като ръководителите на направления в отдел 04 се назначат и за директори на отдели в ЦПИ.

Отп. в 1 екз.
Изпълнил: УНТР - 8195
Написала: Златанова 2110
София, 15.11.1986 год.

40

НАУЧНО - ТЕХНИЧЕСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ В
40 - ГОДИШНАТА ИСТОРИЯ НА РАЗУЗНАВАНЕ
НА НР БЪЛГАРИЯ

В реализирането на научно-техническата и икономическата политика на БКП особено място заема научно-техническото разузнаване. Неговите направления на работа се определят от решенията на конгресите на БКП за развитие на научно-техническия прогрес у нас.

В изпълнение на поставените задачи научно-техническото разузнаване (НТР) придобива за нуждите на икономиката и отбранителната промишленост научно-техническа информация за най-нови технологии и изделия, техническа и технологическа документация, базови и приложни програми, щамове, елитни сортове, образци, embargo оборудване и осигурява негласна техническа помощ при тяхното внедряване у нас.

Особените грижи и внимание на ЦК на БКП и лично на Генералния секретар др.Тодор Живков са гаранция за правилното развитие и насочване дейността на НТР в условията на все по-усложняващата се международна и агентурно-оперативна обстановка.

За краткия период от 28 години с решения на партийно-държавното ръководство и Ръководството на МВР научно-техническото разузнаване претърпя изключително динамично развитие. Цялостната дейност, формите и методите на работа на НТР се разширяваха и развиваха в съответствие с изискванията на времето и задачите, които се поставяха с петгодишните планове за научно-технически прогрес у нас.

Из архивите на ДС

През 1959 год. в изпълнение на Решение на Политбюро на ЦК на БКП се създава към I-во управление на ДС (НТО) от трима специалиста в състав: Георги Караколев - началник и оперативни работници Панайот Радков и Любчо Михайлов. Задачата на отделението е събиране на данни от научно-технически характер. Във взаимодействие с другите отдели на Първо управление и с помощта на съветското научно-техническо разузнаване НТО бързо развива агентурно-оперативна и информационна дейност. През 1984 год. е изпратен в задгранична командировка във ФРГ първият работник на НТР. Следващата година заминават още двама в Англия и САЩ. Съвместно с другите отдели на Управлението вече се работи по линия на НТР основните капиталистически страни. Идват и първите успехи с придобиването от агент на технологическа документация в областта на нефтохимията, високо оценена от стопанските ръководители. Разгръща се интензивна и целенасочена информационна работа в областта на електронноизчислителната техника, химическата промишленост и други.

За подобряване организацията и управлението на агентурно-оперативната работа с Решение на Съвета при КДС - МВР от 13.05.1964 год. отделението се преобразува в отдел VII-НТР при Първо главно управление. Създават се "европейско" и "задокеанско "отделение. Обработката, анализа и разпространението на информацията се извършва от "информационното " отделение под прикритието на тогавашния КНТПВО.Изгражда се тясна връзка с отрасловите министерства. За усъвършенстване на координацията с потребителите, контрола по реализацията на информацията с ограничено разпространение и създаване на обратна връзка през 1973 год. се създава с Решение на Министерския съвет Център за приложна информация (ЦПИ) към отдел VII, под прикри-

Из архивите на ДС

тието на ЦИНТИ към ДКНТП. Годишните отчети и планове за информационна дейност на НТР се утвърждават от създадения по същото време Координационен съвет под председателството на Председателя на ДКНТП.

През този период става интензивно развитие на НТР. Увеличава се броя на разузнаваните страни, нараства броя на задграничните работници. Наред с това се извършва скокообразно нарастване на количеството на придобиваните информационни материали по все повече увеличаващия се обем задачи. Като резултат НТР се налага като високоефективна форма за бързо и качествено решаване на задачи в областта на електрониката, формацията, енергетиката, химическата промишленост и други.

221

В информационния план на направлението от 1972 год. се включват задачи в областта на военната и специална техника още от тогава. Това направление става главно информационно направление на НТР. През 1973 год. започва да се издава Червен бюлетин за основните достижения на НТР, предназначен за ръководителите на партията и държавата.

За по-целенасочено и по-пълно използуване на възможностите за работа от територията на страната през 1972 год. се изгражда специална група в рамките на отдел VII, ПГУ-ДС.

Извеждат се през 1974 год. на прикритие оперативни работници в тогавашните Министерства на електрониката и електротехниката, и химическата промишленост. Тяхната задача е използуване на възможностите в министерствата за работа от територията на страната и оказване съдействие при планирането и реализирането на разузнавателната научно-техническа информация.

4.

Поставените пред НТР задачи все повече се увеличаваха по направление и съдържание. Нарастваха нуждите на потребителите за конкретна техническа и технологическа информация. Наред с това се появи остра нужда от специфично оборудване за електронноизчислителната техника, забранено за внос в социалистическите страни. Това наложи, по предложение на МВР и решение на МС през 1974 год. да се създаде специализирано звено към отдел VII, ПГУ-ДС с търговски функции ИНКО, на което пръв директор стана др.Георги Манчев. За кратко време ИНКО показа висока ефективност в изпълнение на задачи от национално значение в областта на електронноизчислителната техника.

През годините на VII петилетка в резултат на успешно интегриране на усилията на промишлеността, НТР и външната търговия бе успешно решена програма "Електроника - С". На база на документация и образци, предоставени от НТР бяха разработени гама от интегрални схеми, дискови пакети с капацитет 100 МБ, 200 МБ и 317 МБ специализиран матричен процесор и други . Тези постижения определиха на нашата страна водещо място в СИВ в електронноизчислителната техника. В СКБХ "Верила" бяха внедрени редица производства на рецептури, предоставени от НТР. В ДСО "Фармахим" бе усвоено производството на антибиотици на база предоставени от НТР щамове и технологии. На ДСО "Металхим" бяха предоставени образци въоръжение и военни системи-НТР има принос през VIII петилетка и в машиностроенето, роботиката, енергетиката и селското стопанство.

Оценка на резултатите от дейността на НТР през VII петилетка се дава от др.Огнян Дойнов на среща през 1981 год. с Министъра на вътрешните работи, Ръководството на ПГУ-ДС и Ръководството на отдел

ч ч

5.

VII-ми при Управлението. Той казва, че "Др.Живков и ПБ с удовлетворение отбелязват, че през последните години НТР има много добри постижения". По-нататък др.Дойнов отбелязва, че "НТР завоюва признание вече в нашата страна и на нас ни е немислимо да работим и мислим без него".

Във връзка с изпълнението на Националните комплексни програми през VIII петилетка пред НТР бяха поставени нови задачи.

Всичко това предизвика необходимостта, структурата на НТР да се приведе в съответствие с новите

Всичко това предизвика необходимостта структурата на НТР да се приведе в съответствие с новите изисквания. С Решение на ПБ на ЦК на БКП КБ-17 от 25.06.1980 г. към ПГУ-ДС беше създадено Управление НТР с два линейно-териториални отдела за работа от територията на страната, един териториален и отдел "Информация и анализ". През 1981 год. се изгради автоматизираната информационна система на НТР.

Годините на VIII петилетка се характеризират с непрекъснато усложняваща се агентурно-оперативна обстановка. От 1980 год. непрекъснато се увеличава ембаргото върху високо-технологичното оборудване и информация. Въведе се комплекс от секретни мерки и мероприятия за контрол върху трансфера на модерно оборудване, технологии и информация, т.н. операции "ЕКЗ ДУС", "ДЕКА" и други.

Това наложи да се търсят нови форми и методи, като неявни и подставни фирми, разнообразяване на прикритията. Засили се работата от територията на страната. В последните години на петилетката започна изграждането на нови звена на нашата територия по подобие на ИНКО. Това се оказа наложително особено с определянето на

Из архивите на ДС

XIII конгрес на БКП на новите приоритетни направления на научно-технологическата революция у нас.и определените от др.Министър задачи на НТР на Националното съвещание на МВР, 1986 год. Основната част от задачите на IX петилетка за технологическо превъоръжаване и развитие на електрониката, роботиката, машиностроенето, биотехнологиите и суровинната база са под най-строг ембаргов контрол. Всичко това наложи да се усъвършенствува структурата на някои звена на Управлен-ето най-вече специализираните фирми, отрасловите резидентури, работа в трети страни и други. За ръководство на дейността на специализираните звена през 1986 год. бе решено към УНТР да се създаде нов отдел V-ти.

За противодействие на ограниченията и контрола от страна на САЩ и страните от НАТО УНТР при ПГУ-ДС проведе редица целесъобразни мероприятия и въведе нови форми и методи в агентурно-оперативната работа.

През VIII петилетка Управлението се развиваше по екстензивен път - главно ударение бе поставено върху качеството и комплектността при решаване на задачите. В резултата на това УНТР при ПГУ-ДС оказа значителна помощ в решаването на 19 програми от национално значение, 183 задачи от отраслево ниво и 1647 задачи на институтите и ведомствата. Успешно бяха решени"Програма Б-1300" и "Програма ГАПС". Усвои се производството на унифициран матричен процесор от високо ниво ЕС 2706___, единствена от рода си в страните членки на СИВ голяма ЕИМ ИЗОТ 1014, мини ЕИМ 1055 от типа на РДР и VAX, микро ЕИМ "Правец" и други. Микроелектрониката бе осигурена с най-последни програми за автоматизирано проектиране на интегрални схеми и печатни платки. Пуснато бе производството на 16 К и

Из архивите на ДС

64 К памети. На база на щамове и биотехнологии предоставени от УНТР бяха усвоени в промишлеността производствата на редица антибиотици, аминокиселини и ензими. На поделенията на МВР и МНО бяха предоставени специализирани технически средства за борба с тероризма, технически документации за снаряди и мини, балистични комплекси и други. За нуждите на атомната енергетика бяха придобити редица програмни пакети за технологичен анализ и безопасност на АЕЦ и други. Сумарният икономически ефект от приноса на УНТР при ПГУ-ДС през VIII петилетка съгласно данни на потребителите, възлиза на около 550 млн.валутни лева.

УНТР при ПГУ-ДС навлези в IX петилетка с готовност за изпълнение на новите задачи от приоритетните направления и дава своя принос в областта на електрониката, биотехнологиите, новите материали и други.

От създаването си до сега НТР се е ползувал от богатия опит на съветските чекисти. Поколения работници на НТР бяха обучени и възпитани в разузнавателните школи на ПГУ-КГБ. Безценен е за развитието на НТР опита на съветските другари по оръжие, които като съветници бяха рамо до рамо с работниците на ПГУ-ДС от първите крачки, през първите победи и днес. УНТР на ПГУ-КГБ оказва ценна помощ и по линия на обмена на научно-техническа информация.

Тясное сътрудничеството и взаимопомощта с НТР на братските разузнавания в ГДР, ПНР, УНР, ЧССР и Куба.

Със създаването на Научно-техническото отделение, на 21.11.1961 год. се учредява партийна организация със секретар Георги Тенчев. С образуването на отдела тя става 128 ППО, а от

47

8.

1985 год. при УНТР е образуван Съвет на секретарите на 120, 121 и 122 ППО.

Партийната организация при НТР има особено важно място в идеологическото възпитание на оперативните работници, в осъществяването на партийните решения в условията на НТР и в кадровото изграждане на служителите и офицерите. ППО е била винаги първия съветник на ръководството. Чрез методите на партийното убеждение и партийната отговорност е давала своя принос в повишаване ефективността от агентурно-оперативната и информационната работа на оперативните работници.

Сега можем да заявим, че НТР е важно звено на Министерството на вътрешните работи, което със специфични форми, методи и средства активно подпомага научно-техническия прогрес в НР България. Най-ярко признание за помощта, която оказва разузнаването за изграждане на икономиката на страната бе дадено и в Решение №5 от 24.04.1984 г., в което се казва: "Партийно-държавната комисия по научно-техническа политика към ЦК на БКП високо оценява приноса на Министерството на вътрешните работи и особено на научно-техническото разузнаване за развитието на стратегическите отрасли на националната икономика".

Развитието на НТР на НРБ би било немислимо без особеното внимание, което му отдавало ЦК на БКП и лично Генералния секретар др.Тодор Живков.

март 1987 год
Биз 1 придаден в КАП

КД-ПО/82 190
186

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ОТНОСНО: Приносът на УНТР при ПГУ-ДС за подпомагане развитието на икономиката на НРБ през IX петилетка

Решенията на XIII конгрес на БКП, Декемврийския пленум - 1986 год. на ЦК на БКП и задачите на страната в програмата на СИВ до 2000 - та година поставиха пред Научно-техническото разузнаване качествено нови проблеми, изискващи нови подходи, форми и средства за тяхното решаване.

За IX петилетка пред Управление научно-техническо разузнаване е поставена задачата да оказва съдействие за изпълнение плановете на приоритетните комплекси по електроника, роботика и металорежещи машини, биохимия, транспортни системи, суровинна база, лазерна техника и оптоелектроника. За осъществяване на тези задачи, УНТР предприе редица мерки за повишаване ефективността на своята дейност.

Изпълнението на поставените му задачи Научно-техническото разузнаване осъществява във все по-усложняващата се агентурно-оперативна обстановка. САЩ засилва натиска върху своите съюзници от НАТО и неутралните страни за ограничаване трансфера на технологии и оборудване. Зачестиха случаите на арести и осъждане на лица, осъществили предоставяне на технологий за социалистическите

Из архивите на ДС

~~191~~
182

страни. Предприемат се специални дискриминационни мерки срещу фирми извършили експортни операций на ембаргово оборудване.

Тези действия създават препятствия пред НТР при изпълнение на поставените му задачи.

Въпреки действията на противниковите специални служби УНТР при ПГУ-ДС провежда активна дейност за подпомагане развитието на икономиката на НРБ.

По-главните резултати, постигнати през досегашния период на IX петилетка в изпълнение на задачите на приоритетните направления са следните:

1. МИКРОЕЛЕКТРОНИКА

1.1. ТЕХНОЛОГИЯ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА N-MOS ИНТЕГРАЛНИ СХЕМИ

/През 85/86 год. бе осигурено технологично производствено оборудване и специализирана консултантска помощ по 2.5 микронна технология на линия 64K DRAM /външна динамична памет/. Производство то е усвоено в завода за интегрални схеми в Ботевград към Стопанско обединение "Микроелектроника".

Капацитетът на линията е 300 пластини дневно.

1.2. ТЕХНОЛОГИЯ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА C-MOS ИНТЕГРАЛНИ СХЕМИ

/От 1986 год. започна работата по обезпечаването на технологично оборудване на линия за C-MOS интегрални схеми по 1.5. микронна технология. Технологията се усвоява в Стопанско обединение "Микроелектроника" - Ботевград.

Предвижда се да бъдат произвеждани в началния етап 300 пластини дневно.

Из архивите на ДС

229

~~192~~
188

Във връзка с изграждането на двете технологии бе доставено при изключителна сложност на придобиване необходимото ембаргово оборудване.

1.3. МИКРОПРОЦЕСОРИ

/На основа на предоставена техническа документация, образци и специализирана консултантска помощ е усвоено производството на 16 битови микропроцесори. В Стопанско обединение "Микроелектроника" - Ботевград/.

1.4. ЛИНИЯ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ДИОДИ

/През 85/86 год. бе реализирана комплексна доставка, на оборудване и документация за линията за производство на диоди 1 ампер с капацитет 10 мил.броя годишно. Производството е усвоено в СО "Микроелектроника" - Ботевград.

С активното съдействие на УНТР при ПГУ-ДС бе подпомогнато и разработването на базови кристали и логически матрици за мини електронно изчислителни машини по образец на VAX.

1.5. КВАРЦОВИ РЕЗОНАТОРИ И ФИЛТРИ

/Придобита е документация и образци за производство на кварцови резонатори и филтри за честотен обхват 3.5 ÷ 8.8 МХц, 1.5÷2 МХц, 4÷20 МХц и кварцов филтър с честотен обхват 11.5 МХц. Същите са внедрени в производство в Завода за електроннопреобразователни прибори в София.

През 1986 год. е произведена продукция за 1 750 хил.лв./

1.6. ПАВ - ПРИБОРИ

/Предоставена е техническа документация и образци за производство на ПАВ - прибори. През 1986 год. са внедрени в

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г. Секретар :

Из архивите на ДС

производство в завода за електронно преобразователни прибори в гр. София.

Очаква се до края на 1987 год. да бъде произведена продукция за 2 мил.лева.

1.7. ТАКТОВ ГЕНЕРАТОР ЗА МИКРОПРОЦЕСОРИ

/Предоставена е техническа документация и образци за тактов генератор за микропроцесори с честотен диапазон 1÷20 МХц. Внедрени са в производство в завода за електронно преобразователни прибори в София през 1986 год. През същата година е произведена продукция за 200 хил. лева, а през 87 год. се очаква да бъде произведена такава за 2 мил.лева/.

2. ИЗЧИСЛИТЕЛНА ТЕХНИКА

2.1. ДОКУМЕНТАЦИЯ ЗА ТЕСТОВИ ПРОГРАМИ ЗА

/Подробно описание на тестови програми. Използват се за определяне работоспособността на отделни възли на мини машини . Документацията е предадена за ползване от Централния институт по изчислителна техника и технологии/.

2.2. ОПЕРАЦИОННА СИСТЕМА за

/Операционната система е основна управляваща програма, която организира, разпределя и контролира последователността на решаваните от електронно изчислителната машина задачи. Използва се от машини от типа . Предоставена и за ползване от Централния научноизследователски институт по комплексна автоматизация/.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

794
1370

2.3. ОПЕРАЦИОННА СИСТЕМА ВЕРСИЯ 1.0. ЗА

/Управляваща програма за електронно изчислителна мини машина тип . Предоставена на Институт по механика с изчислителен център при Българска академия на науките/.

2.4. МАТРИЧЕН ПРОЦЕСОР

/Придобита е техническа документация и образец матричен процесор . Същата е предоставена за усвояване от Централния институт по изчислителна техника. Работи се по придобиване на документация и образци от следващи, по-усъвършенствувани модели матрични процесори/.

2.5. ТЕХНИЧЕСКА ДОКУМЕНТАЦИЯ И ПРОГРАМНИ ПРОДУКТИ ЗА ДИАГНОСТИКА НА

/Документацията и програмните продукти служат за локализиране и отстраняване на дефекти. Комплектът е предоставен на Централния институт по изчислителна техника и технологии и ще бъде използван при разработването на аналогично изделие/.

2.6. КОМПИЛАТОР ЗА

/Комплект документация и две магнитни ленти в соурс код за компилатор за в.4.2. Материалите са предоставени за ползване на под. 24710 - МНО и Централния институт по изчислителна техника/.

2.7. СЕРВОТРАКРАЙТЕР ЗА

/Техническа и конструктивна документация за сервотракрайтер. Предоставена е за усвояване на Завода за запомнящи устройства - Стара Загора/.

Из архивите на ДС
42
231

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

Из архивите на ДС

~~145~~ 141

2.8. ОПЕРАЦИОННА СИСТЕМА ВЕРСИЯ 4.4. ЗА

/Управляваща програма за машини от типа . Предоставена за ползване на институт по микроелектроника.

2.9. ОПЕРАЦИОННА СИСТЕМА ЗА

/Материали за операционната система предназначена за мини машини . Същите са предоставени за ползване на Централния институт по изчислителна техника и технологии.

2.10. ОПЕРАЦИОННА СИСТЕМА ЗА 16 РАЗРЯДНИ МИКРОКОМПЮТРИ НА БАЗА

/Операционна система - система 5. Използва се в Централния институт по изчислителна техника и технологии и всички звена работещи с IBM съвместими 16 разрядни микрокомпютри.

3. АВТОМАТИЗАЦИЯ

3.1. ПРОГРАМНИ ПРОДУКТИ ЗА ПРОЕКТИРАНЕ НА ГОЛЕМИ ИНТЕГРАЛНИ СХЕМИ /ГИС/

/Програмен продукт предназначен за автоматизация на проектирането на ГИС. Продуктът е придобит в соурс код. Адаптиран е в Института по микроелектроника. Номиналната му стойност в САЩ е около 5 мил. долара/.

3.2. ПРОГРАМЕН ПРОДУКТ

/Продуктът е получен в соурс код. Предназначен е за топологично проектиране на матрични интегрални схеми и схеми със стандартни клетки. Предоставен е на Института по микроелктроника/.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г. Секретар :

Из архивите на ДС

196
192

3.3. ПРОГРАМЕН ПРОДУКТ

/Продуктът е получен в соурс код. Представлява интерактивна автоматизирана система за проектиране на интегрални схеми. Използването на продукта дава възможност да се намали времото за проектиране до 10 пъти. Предоставен е на Института по микроелектроника/.

3.4. ПРОГРАМНИ ПРОДУКТИ

/Програмните продукти служат за проектиране на многослойни печатни платки. Адаптацията е направена във ВМЕИ "Ленин" и Институт по Микроелектроника. Придобити са безплатно. Цената в щатски долари е 36 хиляди/.

3.5. ПРОГРАМЕН ПРОДУКТ

/Продуктът е предназначен за геометрично моделиране на двумерни и тримерни обекти. Адаптация на същия е извършена в Стопанско обединение "Металхим" и ВМЕИ "Ленин". Използването му повишава рязко качеството и производителността на инженерния труд/.

3.6. ПРОГРАМЕН ПРОДУКТ

/С помощта на продукта се моделират многослойни печатни платки на машини от серията и работни станции от типа и . Продуктът е предаден на ВМЕИ "Ленин" и Институт по специална електроника. Програмата е придобита безплатно, като цената и в долари на САЩ е 80-100 хил., в зависимост от броя на работните места/.

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г. Секретар :

~~197~~
193

3.7. ПРОГРАМЕН ПРОДУКТ

/Продуктът е предназначен за тримерно машинно проектиране с персонални компютри . Предаден е за ползване на ВМЕИ "Ленин" и СО "Металхим". Придобит е безплатно, като цената му е 20 хиляди щатски долара.

3.8. ПРОГРАМНИ ПРОДУКТИ

/Пакетите програмни продукти са придобити в обектен код. Предоставени са на различни потребители в страната нови усъвършенствувани версии.

4. БИОТЕХНОЛОГИЧЕСКА И ХИМИЧЕСКА ПРОМИШЛЕНОСТ

4.1. СЪОРЪЖЕНИЯ И ТЕХНОЛОГИИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА МЕМБРАНИ ЗА УЛТРАФИЛТРАЦИЯ И ОБРАТНА ОСМОЗА

/На завода за мембранна техника и мембранни технологии - Пловдив към СО "БИОТЕХИНВЕСТ" бяха предоставени комплектна технологична документация, спецификация на суровините и съоръжения с оригинална конструкция за получаване на два типа мембрани - за ултрафилтрация и обратна осмоза. Технологиите са внедрени през месец май 1987 год. Високото качество на мембраните бе потвърдено и от СССР, където те бяха изпробвани.

Мембраните за ултрафилтрация ще се използуват в хранително-вкусовата и химическата промишленост и при редица биотехнологични процеси. Себестойността на произвежданата у нас мембрана е 30 лв. за $м^2$. Цената на този тип мембрани на външния пазар е 100-

42

Из архивите на ДС

148
154

120 щ. дол./м². В момента в страните от социалистическия лагер не се произвежда мембрана с такава ширина /1 метър/ и качества/.

4.2. ЩАМ И ТЕХНОЛОГИЯ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА АНТИБИОТИКА ЦЕФАЛОСПОРИН - Ц

/През 1986 г. производството на антибиотика бе усвоено при полупромишлени условия в Научно изследователския химико-фармацевтичен институт - София. Доказана е висока активност на щама и ефективността на технологията, при която не се използува дефицитната суровина метионин.

ЦЕФАЛОСПОРИН - Ц е основен полупродукт за производство на редица други производни антибиотици.

Предстои промишленото производство да започне в края на 1987 год. в комбината за микробиални препарати Разград. Очакваният икономически ефект от износ по II-ро направление е 6 млн. щ.д./.

4.3. ТЕХНОЛОГИИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА РАНИТИДИН И НАЛИДИКСОВА КИСЕЛИНА

/Технологиите за производство на РАНИТИДИН - противоязвен препарат и на НАЛИДИКСОВА киселина - уроантисептик са предадени и усвоени в научно изследоватлеския химико-фармацефтичен институт /НИХФИ/ - София.

В малкото предприятие на института и в химико-фармацевтичния комбинат - Ст.Димитров през второто полугодие на 1987 г. ще бъдат произведени 10 тона РАНИТИДИН. От износ на активната субстанция по II-ро направление се очаква печалба от 2 млн.щ.д.

235

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

~~199~~ 195

В малкото предприятие НИХФИ ще произвежда и НАЛИДИКСОВАТА КИСЕЛИНА. Ще бъде спрян вносът на активната субстанция по II-ро направление и се откриват големи перспективи за износ на готови лекарствени форми по I-во направление/.

4.4. НАБОР ЗА БЪРЗА ДИАГНОСТИКА НА ХОЛЕСТЕРОЛ В КРЪВТА

/На центъра за биогенни стимулатори при СО "ФАРМАХИМ" бе предоставена технологична документация и пълна спецификация на изходните суровини и оборудването за най-съвременната технология за производство на диагностичния набор. Произведени са първите образци, чиито клинични изпитания са преминали успешно.

В резултат на внедряването на технологията е спрян вносът на диагностичния набор по II-ро направление.

Технологията за набора се предлага от западни фирми за 500 000 щ.д./.

5. АТОМНА ЕНЕРГЕТИКА

5.1. ПРОГРАМНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА АТОМНАТА ЕНЕРГЕТИКА

/През 1986 и 1987 г. бяха придобити, разработените от водещи научно-изследователски центрове в САЩ и Западна Европа програмни продукти за големи ЕИМ:

- програми за анализ на термо-хидравлични режими: нови версии на
- програми за изследвания на аварии: ;
- програми за проектиране на тръбопроводи в АЕЦ:

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г Секретар :

Из архивите на ДС

~~100~~ 196

Програмите са предадени на специалистите от СО "ЕНЕРГЕТИКА", Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика - БАН, Комитета по използуване на атомната енергия за мирни цели при МС и СО "АТОМНА ЕНЕРГЕТИКА" - Козлодуй. Същите се използуват за анализ на работата и водене на технологичния процес на атомните реактори ВВЕР-440 и ВВЕР-1000 с цел безопасна експлоатация/.

При разработването на програмите са изразходвани стотици милиони долара и са участвували десетки колективи от водещи специалисти в развитите капиталистически страни. Всичките програми не се предоставят на социалистическите страни по официален път /.

6. ВОЕННА И СПЕЦИАЛНА ТЕХНИКА

6.1.ПРОЕКТНА ДОКУМЕНТАЦИЯ ЗА ГРАНАТОМЕТ МОДЕЛ

/Придобитата конструктивна документация е предадена на СО "МЕТАЛХИМ" и ще бъде използвана за модернизация на българския противотанков гранатомет ПГ - 7/.

6.2. ПРЕНОСИМИ РАДИОСТАНЦИИ НА ФИРМАТА ПРОГРАМИРУЕМИ СЪС СИНТЕЗАТОРИ

/Предоставени са два броя образци и техническа документация на базата на която е започнато производство на 1000 бр. за нуждите на МВР/.

6.3. ЕЛЕКТРОННИ ВЗРИВАТЕЛИ ЗА АРТИЛЕРИЙСКИ СНАРЯДИ "FNZE" PAX/PDM - 131

/Придобити са образци на горния тип взривател и са предадени на Института по микроелектроника - гр. София и СО

Из архивите на ДС

~~104~~ 192

"МЕТАЛХИМ". Същите ще се използват като прототипи за създаване на наши взриватели за снаряди с различен калибър/.

6.4. ДЕТЕКТОР ЗА ОТКРИВАНЕ НА ПАСИВНИ И АКТИВНИ МИКРОФОНИ "СУПЕРСКАУТ"

/На базата на придобития образец се създава анналогично изделие за оперативните нужди на техническите подразделения на МВР.

6.5. ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА ЗА БОРБА С ТЕРОРИЗМА И ЗА НУЖДИТЕ НА КРИМИНАЛИСТИКАТА

/Продължава работата за придобиване на образци и документация на технически средства и системи за контрол предназначен за специализираните поделения на МВР за борбата с тероризма и криминалните престъпления.

Приносът на УНТР при ПГУ-ДС в развитието на икономиката на НР България през първите години на IX петилетка, по оценка на потребителите, се изразява в ускоряване решаването на задачите на приоритетните направления, повишаване качеството на продукцията, осигуряване на секретна икономическа и приложна информация, доставка на специализирано оборудване за борба с тероризма и други. Отчетеният от потребителите икономически ефект през 1986 год. и I-то полугодие на 1987 год. възлиза на 101,73 млн.долара.

Главният положителен резлутат от съвместната дейност на научно-техническото разузнаване с научните звена и стопанските организации е задела от технологии и доставено ембаргово техническо оборудване, което дава възможност на НРБ да заеме дойстойно

42

Из архивите на ДС

~~202~~
198

място сред страните-членки на СИВ и по редица теми от приоритетните направления на програмата на СИВ за развитие на техническия прогрес до 2000 година да получи водещо място.

Рег. №_____

София,_____1987 год.

239

158
104

Строго секретно!

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ
Рег.№ 20614
30 X 78

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
НАЧАЛНИКА НА ЦИАС-МВР
Т У К

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ОТНОСНО: Приносът на НТР по придобиването на ценна научно-техническа и икономическа документация и мястото му в развитието на нашата икономика

Придобиването на научно-техническа и икономическа информация с ограничено разпространение, необходима на нашите министерства, обединения и институти и други ведомства е основна задача на НТР, за чието решаване се използуват всички специфични средства и методи на разузнаването.

За постигането на оптимален ефект от тази дейност, по инициатива на НТР е създадена и се изгражда съгласно Решение № 326 от 25.V.1973 год. на Бюрото на МС "Под_система за научна, техническа и икономическа информация с ограничено разпространение". Създадена е и "Дирекция за производствено сътрудничество" за доставка на образци и технологично оборудване, намиращи се под строг ембаргов контрол за социалистическите страни. Изграждат се и резидентури в някои от отрасловите министерства като М-во на електрониката и електротехниката, М-во на химическата промишленост, М-во на машиностроенето,

459
103

М-во на земеделието и хранителната промишленост и др.
По този начин НТР е в състояние още по-ефективно да решава отговорните задачи, поставени от XI конгрес на БКП, Юлския пленум на ЦК на БКП, Националната партийна конференция и другите партийни и правителствени форуми.

Освен изграждането на агентурния и сътруднический апарат като средство за придобиване на информация, усилията на НТР са насочени и в следните направления, с цел - по-ефективното обслужване на народното стопанство:

I. Планиране на проблемите, по които е необходимо получаването на информация с ограничено разпространение (ИОР)

Крайната цел на тази дейност е изготвянето на реални планове и заявки, отразяващи важните проблеми на страната, за чието решаване е необходима такава информация. Проблематиката за придобиване на ИОР се подготвя и актуализира ежегодно като се подготвят двугодишни и петгодишни планове. Планирането започва от институтите, минава през обединенията и се оформя окончателно от ръководството на съответното министерство. Подготвеният проекто-план се разглежда от Консултативния съвет към Подсистемата за ИОР и се утвърждава от Председателя на ДКНТП. По всеки проблем от плана се изготвя задание, което отразява конкретните искания на потребителите.

Въпреки съществуващите обективни и субективни труд-

241

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

460
106

ности по оформянето на плановете за придобиване на ИОР, чрез тях усилията на НТР се насочватза решаване на действително необходимите за народното стопанство задачи.

През периода 1976/1978 год. на потребителите са предоставени около 1150 материала по заявените от тях теми, голяма част от които са използувани в съответните разработки.

242

II. Оползотворяване на придобитата от НТР информация

Правилното и пълноценно използуване на придобитата ИОР е важен момент от дейността на НТР. Всички получени материали се оценяват от съответните потребители, като един материал се изпраща средно на два-три потребителя. За посочения период са изпратени общо 9247 материала, които са използувани в конструктивни разработки, в научноизследователската и развойна дейност, при изготвянето на прогнози, за сравнение на показатели на изделия, като информация и др. Ръководствата на министерствата, обединенията и институтите получават периодически справки за ю-интересните материали. Работата и състоянието по материалите, които са получили добра оценка за своята полезност се проверява с цел действителното използуване на ценната ИОР. През същия период са извършени 4225 такива проверки.

43

Из архивите на ДС

243

161
107

III Изграждане на мрежа от ръководители и специалисти в министерствата, обединенията и институтите за работа по ИОР

Качественото и количественото изграждане на тази мрежа е важна предпоставка за повишаване ефективността от цялостната дейност на НТР. Правилното, отговорно отношение от страна на специалистите, включени в мрежата има голямо значение при планирането, оценяването и използуването на ИОР.

В резултат на извършената до сега работа, в момента тази мрежа се характеризира със следните данни:

Лица, имащи отношение към ИОР	- 5785
От тях включени в списъците, утвърдени от съответното ръководство	- 3478
С допуск	- 2887

Продължава работата по доизграждането и "възпитанието" на мрежата за ИОР.

IV. Доставка на образци и оборудване под ембарго

През последните няколко години доставката на материали и оборудване под ембарго стана една от основните насоки в дейността на НТР. Тези доставки се реализират или директро чрез ОР на отдел VII, ПГУ-ДС и резидентурите, или чрез други канали на НТР, като оформянето на търговската част се осъществява от Дирекция производствено сътрудничество.

Из архивите на ДС

244

Като главен резултат от тази дейност на НТР трябва да се отчете осигуряването на производствената база за реализиране на програма "Електроника С".

Някои от по-съществените резултати в отделните направления на народното стопанство, постигнати на базата на продибитата от НТР научна, техническа и икономическа информация с ограничено разпространение са следните:

I. <u>В областта на електрониката и електротехниката</u>

1. Микроелектроника

- Обезпечаване с пълна технологическа документация производството на МОС-интегрални прибори съгласно номенклатурата на програмата ("п" и "н"-канали силициев гейт, С-МОС);

- Обезпечаване с технологическа документация производството на биполярни интегрални схеми;

- Предоставяне на военни и други американски стандарти, методики за контрол, надежност и изпитания, необходими за производството на микроелектронните схеми;

- Предоставяне на образци съгласно номенклатурата на програмата;

- Обезпечаване на производствената база в развойните звена и пилотните производства с необходимото ембаргово технологическо оборудване за затваряне на работния цикъл.

43

Из архивите на ДС

А63
109

- Обезпечаване на тестово стопанство за междинен и краен контрол на продукцията, носещо ембаргов характер;

- Осигуряване на техническа помощ чрез негласно довеждане в страната на западни специалисти;

2. Тракт за магнитна дискова памет

- Обезпечаване с техническа документация, необходима за разработката на 100 и 200 МБ устройство;

245

- Предоставяне на образец от дисково устройство, на контролер и адаптор;

- Обезпечаване с пълна документация по микродиагностика на устройствата;

- Предоставяне на технологическа документация за производство на магнитни глави;

- Доставка на образци магнитни глави, на съответни магнитопроводи и други компоненти, необходими за отпочване на производството;

- Доставка на ембаргово технологическо и тестово оборудване за производство на магнитни дискове 100 и 200 МБ;

3. Микрокомпютерни системи

- Обезпечаване с технологическа и конструктивна документация за различни микрокомпютерни системи;

- Осигуряване на приложен и тестов софтуер;

- Доставка на необходимите образци

Из архивите на ДС

246

464
110

4. Многослойни печатни платки

- Обезпечаване с пълна технологична и конструктивна документация за производство на печатни платки;

- Доставка на необходимото оборудване за затворен технологически цикъл на завода;

- Обезпечаване с тестово оборудване за междинен и краен контрол на готовата продукция.

По горецитираните проблеми на програмата "Електроника С" се работи и по предоставяне на технологическа информация за производство у нас на материали, използувани в електронната промишленост (химикали, фоторезисти, свръхчисти вещества и т.н.).

5. Миникомпютри и системи

- Предоставяне на техническа и конструктивна документация за разработката на миникомпютернисистеми от типа ПДП 11/03, 45 и др.

- Придобиване на софтуерно обезпечаване за тези системи.

6. Полупроводникови прибори със зарядна връзка (ССД)

На базата на предоставените материали е разработена координационна програма, утвърдена от МЕЕ и ДКНТП за внедряване на ССД у нас. Инженерната и проектантска част се разработва от специалисти при ВМЕИ "Ленин". Реализирането на приборите в заводски условия ще бъде осъществено от МОС-цеха наЗЦП - Ботевград.

43

Из архивите на ДС

465
111

7. Часовникови кварцови резонатори

- На базата на предоставените материали в ЗЕПЕ - София е разработен кварцов резонатор за 32 Кхц с пръчковиден пиезоелемент с много малки размери и голяма устойчивост на удари. Този резонатор се внедрява в електронните часовници, които се произвеждат в Приборостроителния завод - Правец.

247

II. В областта на химическата промишленост

1. Антибиотици

Предоставен е високоактивен щам-продуцент на пеницилин-Ж с активност до 40000 ед.мл. С проявена настойчивост от страна на ръководството на НТР бяха преодолени всички пречки в производството, щама и технологията предоставена от нас е внедрена, достигната е активност от 38-40000 ед.мл. в постоянни производствени условия.

Полусинтетични пеницилини - предоставена е цялостна пълна технологична документация и методики. Изготвени са готови лекарствени форми, които са изпитани и одобрени от М-во на народното здраве. Предвижда се изграждането на цех от 1 XII.

2. Микробиален белтък

На М-во на химическата промишленост бе предоставена научно-техническа информация и щам-продуцент на микробиален белтък на база метанол. Бяха получени добри резултати, въз основа на които бе проектирана и пусната в действие полупромиш-

Из архивите на ДС

248

166
172

лена инсталация с капацитет 1000 т/год.

На база на придобития опит е изработен технологичен регламент за производствена инсталация с капацитет 100000 т/год.

3. Битова химия

На СКБХ "Верила" бе предоставена технологична документация за промишлено внедряване в областта на препарати за бита, текстилно-спомагателни средства, емулгатори за пестициди и други.

В редовно производство на база на предоставени от НТР НТИ са следните препарати: "Бета", "Гама", "Бела", Бриз", "Колосин", "Мостин" и други, като петте препарата са удостоени със златни медали на тридесет и четвъртия международен мострен панаир в Пловдив, а "Бриз" на международния панаир на химията "ИНХЕБА"-77 в ЧССР.

Очаква се получаването на [illegible] икономически ефект от [illegible] само през тази година, като икономическия ефект ще се мултиплицира през следващите години, когато количеството на внедрените производства ще нараства, а внедряването на новите обработени материали, предоставени от НТР, ще продължи.

4. На НИХФИ бе предоставена научно-техническа документация за производство на хигиенна паста за зъби с много добри качествени показатели: силна пенливост, приятен вкус и добър външен вид. Предоставената рецептура е възпроизведена. В момента е започната подготовката за производство на новата

43

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

167
113

паста за зъби, която със своите качествени показатели ще се подготви и за износ.

III. В областта на земеделието и хранителната промишленост

1. Предоставени са семена и схемата за кръстосване на сорт "Близард", за който швейцарската фирма " " е отказала да продаде лиценз на НРБ. Бащата-опрашител е канадския сорт Со-158, а майката - френския сорт $Ф_3$-7. В нашата страна започна самостоятелно семепроизводство на сорта "Близард".

249

2. Предоставени са високодобивни сортове ориз с къс вегетационен период на АПК "Тракия" - гр. Пловдив,с цел създаване на български високо продуктивен сорт ориз.

3. Придобито е и е предоставено на И-та по захарно цвекло - гр. Шумен растението "Стевия рибондиата", което съдържа веществото "стевисаид", което е 200-300 пъти по-сладко от захарта. Взети са необходимите мерки през пролетта на 1979 год. да се разсади растението на площ 1 декар, с цел получаване на веществото и провеждане на опити за индустриалното му производство.

4. Внедрени са рецепти за изкуствено приготовляване на храна на копринени буби. Създаден е колектив, който провежда опити и подготвя технология за изкуствено изхранване на буби. Очаква се да се намали себестойността на получаваната коприна.

Из архивите на ДС

250

168
114

5. Внедрена е нова високопроизводителна технология за сеитба на пшеница и ечемик, чрез предоставена от НТР научно-техническа документална информация. Засети са над 2 милиона декара, получените резултати са положителни.

6. Внедрява се нова технология по приложението на препарати за растителна защита заедно с поливната вода - "Хербигация". По този начин се постига висока производителност и икономически ефект 5-6 лв. икономии на декар. Чрез тази технология напоителните системи ще се превърнат в заводи, помагащи бързата и ефективна борба срещу неприятелите в селското стопанство, насекоми и плевели и ще се спомогне за рязко увеличение на добивите при намаление на разходите за труд и материали.

IV. В областта на машиностроенето

Голяма част от придобитите материали и образци се отнася до решаване на проблеми на военната ни промишленост.

ДСО "Металхим" използува редица материали за конкретни конструктивни разработки и решаване на практически задачи, а именно:

1. Предоставеният материал "Предаване на информация с инфрачервени лъчи" спомогна за решаването на разработка "Казбек".

2. Материалите армейска карабина "Щаер"- тип AVC, Спесификацията на патрони 5.56 мм, Ръчни гранати, използувани

43

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

189
115

от войските на НАТО, Електронно оръдейни запалителни системи-системи със закъснение и други бяха използувани в редица наши конкретни разработки при производството на леко стрелково оръжие, боеприпаси, гранати, снаряди и т.н.

3. Чрез оперативни мероприятия бе придобита информация за ембаргово полигонно оборудване. Създадени са условия за секретното му внасяне в нашата страна. Уредени са финансовите въпроси. Предстои вноса и монтажа му.

251

4. На база на придобита информация, под научното ръководство на медицинската академия във военните ни заводи бяха произведени изкуствен бял дроб и рейнфузионно устройство. Клиничните изпитания минаха успешно. Предстои масовото им внедряване. В напреднал стадий е и производството на сърдечни клапи.

За ДСО "Корабостроене" бе придобит пълния пакет програми " " за автоматизирано проектиране на кораби-разработка на испанската фирма " ". Програмата се внедрява усилено и е с голям икономически ефект. Разходът на метал се намалява с 3÷5 %.

На ДСО "Хидравлика" бе предадена технологична и конструктивна документация за производство на хидромотори. Същата е внедрена успешно.

Из архивите на ДС
252
КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г. Секретар :

АТО
116

V. В областта на енергетиката

Предоставените материали съдържат данни за горивно-енергийния баланс на различни страни, както и сведения за някои нови видове енергийни източници. Основното количество материали са по конструиране и експлоатация на АЕЦ. Послужили са главно като база за сравнение нивото на нашите разработки с това на световно известни институти, лаборатории, централи, както и като изходен материал при изготвяне на редица прогнози, ТИД и т.н.

Очаква се директно използуване на програмите - , , по сигурност на реактора, по отработилото гориво и по радиационната защита.

Част от материалите ще бъдат използувани и по преработка на реактивните отпадъци и построяването на хранилища за тях.

VI. В областта на икономиката и търговията

В Министерския съвет и М-во на външната търговия са предоставени редица материали, засягащи позициите на капиталистическите страни по отношение на социалистическите и конкретно НРБ.

Предоставената ценова информация на "Интеркомерс" спомогна за сключването на сделки при добри условия за

43

Из архивите на ДС

253

471
117

150000 тона иракски петрол.

В резултат на проведено мероприятие на "Химимпорт" е предоставена ценна информация, използувана при продажбата на 30000 т. тежка сода. В резултат на намалените цени е реализирана икономия от 90000 ДМ.

На "Родопоимпекс" е предоставена ценова информация за месо и животни.

С голям икономически ефект е информацията за повишаване цените на металите в ЕИО и въвеждането на антидъмпингови мита и други, които се използуваха при изработването на търговската политика на ВТП и МВТ.

Отп. в 2 екземпляра
Екз. № 1 - ЦИАС-МВР
Екз. № 2 - VII отдел,ПГУ
Изп. 07 17 583
Нап. МК 1574-Б

ЗАМ.НАЧАЛНИК ПГУ-ДС
ген.-майор:/п/Ив.Горинов

София, 30.X.1978 год.

ДС И НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ
44
Из архивите
254

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

115
7

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ—ДС
гр. София
Рег.№ 6915 Екз. № 1
11 IV 1979 год.

СТРОГО СЕКРЕТНО!

3394 12-4 79

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ОТНОСНО: Дейността на НТР по изпълнение на програма "Електроника-С" и основните номенклатурни задачи по линия на МЕЕ

Проблемите, разработвани в институтите и базите на МЕЕ, както и въпросите на новите производства в заводите към това ведомство са били и остават централна тематика на НТР по придобиване на НТ информация. В плана на НТР са залегнали 9 информационни проблеми, с решаването на които електронната ни промишленост ще стъпи на нова технологическа база и ще произвежда отговаряща на световните технически изисквания продукция.

Особено внимание НТР отделя на проблемите, свързани с програма "Електроника-С", както и с развитието, което тя се очаква да има в близко бъдеще.

Във връзка с пленума на ЦК на БКП през м. юли 1978 г. по техническия прогрес и в частност за ускореното развитие на електрониката. НТР още повече разшири своята дейност за решаване на произтичащите задачи.

Из архивите на ДС

255

В цифрови данни придобитата информация, предадена на МЕЕ и подразделенията му чрез ЦПИ, са:

- 701 броя през 1976 год.
- 726 броя през 1977 год.
- 965 броя през 1978год.

Или общо за периода от 1.I.1976 год. до 1.XII.1978 год. са предадени 2392 броя НТИ. В посочената бройка не влизат материали, предадени директно на потребителите, в рамките на програма "Електроника-С", чийто брой надхвърля 700.

Основните потребители на придобитата информация са производствените комплекси към МЕЕ, в чиято дейност влиза микроелектрониката и изчислителната техника. За горния период на ДСО "Изот" са предадени 1268 броя НТИ, а на ДСО "[redacted]Е" - 533. Или общо за двете обединения - 1801 броя НТИ.

Относителното участие на материалите, придобили оценка "К" от потребителите, е задоволително. Такава оценка имат 851 материали общо за МЕЕ или 36 %; за двете обединения, цитирани по-горе, 779 материали или 73 %.

Разпределението на предадените материали по потребители в МЕЕ е приведено в таблица, приложена към настоящата информация.

През изминалия период дейността на НТР не се ограничи само с доставка на НТИ. Основна негова задача бе и обезпечаване нуждите на развойните звена и новите производства на

Из архивите на ДС

256

МЕЕ с образци и технологическо оборудване, намиращи се под строг ембаргов контрол за социалистическите страни. Тази дейност първоначално се извършваше директно от НТР чрез задграничните звена, а напоследък - чрез дирекция "Инко", където се правят усилия да бъде концентрирана информацията за възможните ембаргови канали и тяхното използуване.

За целта за ръководител на дирекция "Инко" беше изпратен наш оперативен работник, който ползува при необходимост определени работници от задграничните звена. В близко бъдеще се предвижда съставът на дирекцията да бъде попълнен с нови наши работници.

Основни проблеми, които бяха решени през отчетния период от НТР, са:

А. Програма "Електроника-С"

1. Микроелектрониката

- Обезпечаване с пълна технологическо документация производството на МОС-интегрални прибори съгласно номенклатурата на програмата ("п" и "н" канали силициев гейт, С-МОС);

- Обезпечаване с технологическа документация производство на биполярни интегрални схеми;

- Предоставяне на военни и други американски стандарти, методики за контрол, надежност и изпитания, необходими за производството на микроелектронните схеми;

- Предоставяне на образци съгласно номенклатурата на програмата;

44

Из архивите на ДС

178
(1)

- Обезпечаване на производствената база в развойните звена и пилотните производства с необходимото ембаргово технологическо оборудване за затваряне на работния цикъл;

- Обезпечаване на тестово стопанство за междинен и краен контрол на продукцията, носещо ембаргов характер;

-Осигуряване на техническа помощ чрез негласно довеждане в страната на западни специалисти.

257

2. Тракт за магнитна дискова памет

- Обезпечаване с техническа документация, необходима за разработката на 100 и 200 МБ устройство;

- Предоставяне на образец от дисково устройство, на контролер и адаптор;

- Обезпечаване с пълна документация по микродиагностика на устройствата;

- Предоставяне на техническа документация за производство на магнитни глави;

- Доставка на образци магнитни глави, на съответни магнитопроводи и други компоненти, необходими за отпочване на производството;

- Доставка на ембаргово технологическо и тестово оборудване за производство на магнитни дискове 100 и 200 МБ;

Из архивите на ДС

258

179
11

3. Микрокомпютерни системи

- Обезпечаване с техническа и конструктивна документация за различни микрокомпютерни системи;

- Осигуряване на приложен и тестов софтуер;

- Доставка на необходимите образци;

4. Многослойни печатни платки

- Обезпечаване с пълна технологическа и конструктивна документация за производство на печатни платки;

- Доставка на необходимото оборудване за затворен технологически цикъл на завода;

- Обезпечаване с тестово оборудване за междинен и краен контрол на готовата продукция;

По горецитираните проблеми на програмата "Електроника-С" се работи и по предоставяне на технологическа информация за производство у нас на материали, използувани в електронната промишленост (химикали, фоторезисти, свръхчисти вещества и т.н.).

Б. Проблеми извън програмата "Електраника-С"

1. Миникомпютери и системи

- Предоставяне на техническа и конструктивна документация за разработката на миникомпютерни системи от типа ПДП 11/03, 45 и др.;

44

Из архивите на ДС

259

180
12

- Придобиване на софтуерно обезпечаване за тези системи.

2. Прибори със зарядна връзка.

3. Кварцови филтри и резонатори.

4. Големи изчислителни системи.

5. Телекомуникационни съоръжения и други.

През отчетния период в МЕЕ започна да функционира и укрепва вътрешна резидентура на НТР, ръководена от ОР, съветник на министъра на МЕЕ, чрез която се цели подобряване на двустранната връзка "доставчик-потребител/разработчик-внедрител)".

В настоящия момент задълженията на НТР по програмата "Електраника-С" в общи линии са изпълнени, като:

- В заводски условия е внедрена технологията за полупроводникови прибори - МОС интегрални схеми "п" канал силициев гейт. В институтски условия е експериментирана "н" каналната технология и е налице пилотно производство. На същия етап се намира и работа по биполярната технология за интегрални схеми;

- Приключена е разработката на 100/200 МБ дисково устройство и предстои серийното му производство. Образецът бе изложен на тазгодишния Пловдивски панаир. Беше привършена и разработката на контролера за съответния дисков тракт. Магнитните глави са в серийно производство. Произведени са образци от 100 МБ дискови пакети;

Из архивите на ДС

260

181
13

– Привъшва разработката на микрокомпютерна система на модули, позволяващи приложението й в различни области на техниката и икономиката.

В процеса на работа на НТР по тематиката на МЕЕ възникнаха някои проблеми, решаването на които ще подобри значително ефективността на нашата работа.

Въпроси:

1. Натрупаният опит в НТР в периода на работа по изпълнение на задачите по програмата "Електраника-С" показва че за успешно решаване на проблемите с такъв комплексен характер е необходимо те своевременно и пълно да бъдат дефинирани. Това позволява НТР да извърши предварително подготовка и да бъде в състояние да започне предоставянето на НТ информация, образци и оборудване, съобразно сроковете, установявани от нашите ръководни органи.

Подобни затруднения възникнаха в процеса на програмата "Електраника-С". Така например пред НТР бе поставена задачата за придобиване на микродиагностични дискети за дисковия тракт. Направените от нас проучвания показаха, че има над 100 такива дискети, а потребителите се нуждаеха само от четири, без да са в състояние да укажат кои именно.

В тази връзка е наложително още сега компетентните органи да дефинират конкретните въпроси, които ще бъдат обект на продължението на програмата ("Електраника-С") и всяка нова комплексноцелева програма от подобен тип.

44

Из архивите на ДС

261

182
14

2. При изпълнение на задачите от ембаргов характер, възложени на МВР, се изяви необходимостта от концентриране на дейността на ембаргото в рамките на една организация с участието на НТР. Такава организация съществува - "Инко", но за съжаление тя няма изключителен прерогатив върху тази дейност. МЕЕ и отделни негови ДСО и институти правят опити за доставка на интересуващи ги оборудване, образци и информация чрез други ВТП, най-вече чрез "Изотимпекс", "Електроимпекс", "Техника" и др. (например поръчката на ембаргово устройство "Уинчестер" чрез "Изотимпекс").

Наложително е ръководството на МЕЕ да вземе окончателно решение по горния въпрос. Предложението е тази дейност да се извършва под контрола на НТР чрез дирекция "Инко", тъй като:

- В последно време се отбелязва засилване на дейността на специалните органи на САЩ и НАТО по ограничаване на достъпа на социалистическите страни към процеси, технологии, оборудване и отделни апарати със стратегически характер;

- Използуването на традиционните външнотърговски предприятия не само че не решава въпросите, а нещо повече - афишира интереса на нашата страна към отделни проблеми;

- В крайна сметка се налага с решаването на даден проблем отново да се занимава НТР, респективно "Инко", но вече в значително по-усложнена обстановка на вече демонстриран интерес на нашата страна. В резултат са налице затруднения в реализиране на доставката, удължаване на сроковете,

Из архивите на ДС

262

влошаване на ценовите условия.

3. Във връзка с все по-разширяващата се съвместна работа на НТР и МЕЕ на преден план възникват проблемите на конспиративността и оттам на необходимостта от подобряване на изградената организация за ограничаване на броя на лицата, работещи директно с НТР.

С разширяване решение на ръководството на нашето Министерство, във връзка с конкретен случай за становището на НТР по този въпрос бе уведомен министъра на МЕЕ.

4. В някои случаи за успешно решаване на поставени от потребителите задачи и главно при доставка на образци, мостри и материали от ембаргов характер, са необходими определени валутни средства. Практиката е такива заявки да не са осигурени финансово, а ние не сме в състояние да използуваме определени средства.

Целесъобразно е на НТР, респективно дирекция "Инко", да бъде предоставена валутна квота, заделена от съществуващия фонд на ДКНТП за доставка на мостри, образци и др. Средствата от тази квота ще се използуват само по личното нареждане на министъра на ЕЕ.

5. В много случаи потребителите от МЕЕ заявяват, заедно с неофициалната и секретна информация, и редица официални материали, които могат да бъдат доставени директно от фирмата или чрез посредник срещу заплащане. Придобиването на такива материали не влизат в компетенцията на НТР. При положение обаче, че МЕЕ осигури необходимите валутни средства, НТР е в състояние да ги достави.

184
16

В последно време някои специалисти и дори отговорни служители от системата на МЕЕ отправят забележки и изказвания, че Програма "Електраника-С" не е изпълнила своето предназначение.

Характерно е, че тези изводи се правят от хора, които по една или друга причина не бяха включени в работата на Програмата или са отговорни за определени закъснения по внедряването на новите технологии.

Ние считаме, че основните причини за закъснението по сроковете за внедряване се дължат изключително на липсата на елементарна организация в производството, лоша технологическа дисциплина, неспазване на ритмичността в материалното снабдяване и известна недооценка от страна на специалистите за реалните срокове.

Независимо от това, може да се отчете, че Програмата "Електраника-С" създаде необходимата база за развитието на микроелектрониката и бе извършен чувствителен скок в овладяването на новите технологии.

Отп. в 2 екземпляра
Екз. № 1 - др Сивов
Екз. № 2 - VII отдел
Изп. 07 17218
Нап. Колева/447-Б

София, 9.IV.1979год.

ДС И НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ
45
Из архивите на
264

195

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ—ДС
гр. София
Рег.№ 18717, екз.№ 1
-8.11.80 19___ год.

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Придобитата научно-техническа и икономическа информация от Управление НТР за периода 01.XI.1979 г. - 01.XI.1980 г.

Динамиката на нарастването на придобитата от У-ние НТР научно-техническа и икономическа информация и образци през периода 1978 г. - 1980 г. е отразена в дадената по-долу таблица.

	1978 г.	1979 г.	1980 г.	Нарастване в % спрямо 1979 г.
ОБЩ БРОЙ	2038	4392	6848	56 %
в т.ч. по задачи	778	3388	3198	
в т.ч. от задграничните резидентури	1128	1894	1944	3 %
в т.ч. от Центъра	191	1970	3494	77 %
Материали с особено голям практически принос	382	2393	655*	

*Заб.: 4977 бр. материали не са оценени до момента от потребителите.

В Приложение 1 е дадена пълна справка за придобитата от УНТР научно-техническа документация и образци през 1980 г. В резултат на успешно проведени мероприятия отнаправлението за работа от територията на страната бяха придобити значителен брой материали - общо 3494 бр. От две М-Г са придобити ценна софтуерна, хард-

Из архивите на ДС

265

116

уерна и тестова документация за разработваните у нас ЕИМ.

Придобитите материали от отделните резидентури, в сравнение с 1979 г. са както следва:

РЕЗИДЕНТУРА	1979 г.		1980 г.	
	Общо	По задачи	Общо	По задачи
Англия	122	87	6 166	117 -6
Австрия	379	332	1. 332	259 -1
Италия	91	72	8 150	93
САЩ	184	108	7 160	101 6
Белгия	132	98	5 209	163 -3
Франция	196	165	4. 230	128 -4
Япония	357	307	2. 304	237 2
Швеция	44	17	10 43	14
Канада	78	73	9 19	4
Швейцария	7	6	3. 81	63
Индия	10	10	11 7	6
Холандия	-	-	12 18	13
Испания	1	-	14 4	3
ФРГ	213	145	3 231	111

По военно-техническите задачи на УНТР са придобити общо 117 бр. материали през 1980 г. За сравнение, през 1979 г. са придобити общо 104 бр. материали по военните задачи.

Отп. в 1 екз.
Нап. 07-8195
3.XI.1980 г.

НАЧАЛНИК У-НИЕ НТР
Подполковник: .....

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М.В.Р.
О ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ—ДС
гр. София
2839, скз. № 1
2. 81 год.

Моля след позвъняване да ми върне!

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Икономическият ефект през 1980 година от приложението на научно-техническата информация, придобита от У-ние НТР при Първо главно управление ДС.

Управление НТР придоби през 1980 година общо 6848 броя научно-технологическа и техническа документация и образци, което е увеличение спрямо 1979 година с 65 %. От общия брой информации 5409 броя (80 %) са по планови задачи на Управлението.

Приносът за народното стопанство от придобитата разузнавателна научно-техническа информация се изразява в обезпечаване на потребителите с военна и ембаргова документация и образци, съкръщаване на времето за разработка, създаване на нови изделия, реализиране на икономически ефект, обезпечаване с информация за развитие в световен мащаб на стратегическите направления и други.

Из архивите на ДС

Икономическият ефект (печалбата) от използуването на разузнавателната информация от Управление НТР, доказан с протоколи и официални писма и отчети на ръководни кадри е следния:

О Т Р А С Ъ Л / ТЕМА /	ПЕЧАЛБА ВЪВ ВАЛУТНИ ЛЕВА
I. ХИМИЯ И МИКРОБИОЛОГИЯ	
1. $0_т$ инвестирани средства за строеж на нови ферментационни мощности вследствие увеличаване на производителността на съществуващите чрез внедряване на високоактивни щамове и технологии.....	120 000 000 лева
2. Производство на лекарствени препарати с технологии и щамове.....	13 211 845 $ 11 600 000 в. лв. + 13 334 000 лева
В това число:	
а/ Производство на антибиотиците тетрациклин, гентамицин и тубоцин - от износ по II направление.....	11 503 417 $ 10 100 000 в. лв. + 11 615 000 лева
б/ Производство на бацитразин и биовит - от износ по II направление.....	1 708 428 1 500 000 в. лв. + 1 514 530 лева

Из архивите на ДС

II. ПРОИЗВОДСТВО НА ПРЕПАРАТИ
ЗА БИТОВАТА ХИМИЯ

1. Синтетични перилни препарати	5466970 ₰
- от спиране на внос по II направление....	4 800 000 в. лв. + 5520000 лева =
2. Спомагателни перилни средства	341686 ₰
- от спиране на внос по II направление....	300 000 в. лв. + 345000 лева =
3. Модифицирани перилни препарати	1366743 ₰
- от спиране на внос по II направление....	1 200 000 в. лв. + 1380000 лева =
4. Производство на емулгатор "Джерапон"	2050114 ₰
- от спиране на внос по II направление....	1 800 000 в. лв. + 2070000 лева =
ВСИЧКО.....	8 100 000 в. лв.

III. ХРАНИТЕЛНО-ВКУСОВА ПРОМИШЛЕНОСТ

1. Ефективно химико-технологическо окачествяване на нови сортове пивоварен ечемик.....	12528 ₰ 11 000 в. лв. + 12650 лева =
2. Усъвършенствуване на технология за повишаване екстрактното съдържание на малца и рандемана на малцуване	35672 ₰
- от повишаване на добива с 2 %.....	84 000 в. лв. + 96600 лева =

Из архивите на ДС

3. Установяване на оптимален режим на работа на тунелен пастьоризатор.....	16 000 в. лв.
4. Производство на пиво "Тракия" с нов щам - дрожди.....	19 000 в. лв.
5. Хранителни смески за фазани и пастърви - от спиране на внос по II направление.....	84 000 в. лв.
ВСИЧКО.....	214 000 в. лв.

IV. СЕЛСКО СТОПАНСТВО

1. Семенна течност от облагородени бици за НАПС от внос по II направление.....	780 000 в. лв.
ВСИЧКО.....	780 000 в. лв.

О Б Щ О.	120 000 000 лева
. . . . .	20 694 000 валутни лева

Най-голям брой информация е предадена през 1980 година на отраслите по ЕЛЕКТРОНИКА и ЕЛЕКТРОННО-ИЗЧИСЛИТЕЛНАТА ТЕХНИКА - общо 4416 броя или 64 % от общото количество, придобита от Управление НТР. Същата е използувана за решаване на плановите задачи по електронизация на народното стопанство и е допринесла за значително съкръщаване на времето за разработки и внедрявания.

общо 6848 бр.

5

5.-

Някои от задачите се решават единствено благодарение на информацията, получавана от Управление НТР, като паметите върху магнитни домени, матрични процесори, запомнящи устройства и много други.

В областта на МАШИНОСТРОЕНЕТО, РОБОТИКАТА, ЕНЕРГЕТИКАТА, а и в някои други отрасли икономическият ефект от информацията, предоставена от Управление НТР, ПГУ-ДС също така не се изчислява в конкретна левова стойност, а в съкращаване времето за разработки и внедряване, усъвършенствуване и създаване на нови изделия и други.

Отп. в 1 екз.
Изп. УНТР - 8195
Нап. Илкова - 1789
София; 19.XII.1980 година

Н-К УПРАВЛЕНИЕ Н Т Р, ПГУ-ДС
ПОДПОЛКОВНИК:
/ Г. МАНЧЕВ /

В изчисленията са отразени внедрени, доставени от нас технологии, [illegible] образци и документации.
19.12.1980 год.

~~S-7~~ 101

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М.В.Р.
ПЪР. О ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ—ДС
гр. София
Рег.№ 3933, екз.№ 1
10.03.1982 год.

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Икономическият ефект през 1981 год. от приложението на научно-техническата информация, придобита от Управление НТР при ПГУ-ДС

Управление НТР придоби през 1981 год. общо 5417 броя научно-техническа документация и образци, от които 4950 броя (91%) са по планови задачи на Управлението.

Приносът за народното стопанство от придобитите научно-техническа информация и образци се изразява в три основни направления:

1. Очакван ефект от внедряване и снижаване на планирани разходи.

2. Реализиран ефект от редовно производство на нови изделия.

3. Съкращаване на времето за разработка, създаване или усъвършенстване на технически средства, технологии, методики, програмни продукти и системи и др.

Икономическият ефект от използуването на разузнавателната информация от Управление НТР съгласно данни на потребителите е следния:

Из архивите на ДС

272

58/182

Отрасъл (тема)	печалба във вал.лв.
I. ЕЛЕКТРОНИКА	
1. Внедрено производство на монолитен кварцов филтър с честота 10.7 МХц. Износ на II направление.	46.000
2. Монолитен кварцов филтър за 21,4 МХц в миниатюрен корпус. Очакван износ по II направление	100.000
Общо:	146.000
II. ЕЛЕКТРОННО-ИЗЧИСЛИТЕЛНА ТЕХНИКА	
1. Подсистема ЗУМД ЕС 5067 (200 МБ)	7.000.000
2. Мини ЗУМД СМ 5410 (12МБ)	7.160.000
3. Подсистема ЗУМД ЕС 5067.02	1.128.000
4. Подсистема ЗУМД ЕС 5066.01	1.000.000
5. Текстообработваща машина ИЗОТ 1002С	500.000
6. Система ИЗОТ 1016 С	500.000
7. Система ИЗОТ 1003С	360.000
8. Система ИЗОТ 1005С	130.000
9. Печатащо устройство ИЗОТ 6302С	159.000
10. Други технически средства за ИИТ	700.000
Общо:	19.197.000

47

Из архивите на ДС

~~59~~ 103

Отрасъл (тема)	печалба във вал.лв.
III. ХИМИЯ	
1. Продукти на битовата химия (прах за пране, автокозметични препарати и др.)	21.800.000
2. Поливинилхлорид	7.000.000
3. Технологии за получаване лекарствени препарати ("Пирацетам","Тетрамизол")	1.400.000
4. Реконструкция производство на цефалоспорин. Реализирана икономия	450.000
5. Проекто-конструктивна и технологична документация за комплектен обект за производство на антибиотици в Разград	200.000.000
Общо:	230.000.000
IV. ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА	
1. Оптимизиране режимите на работа на ВВЕР 440 и ВВЕР 1000	3.072.000
2. Разработка на технология за прочистване на отпадъчни води	300.000
3. Разработка на технология за РАО (радиоактивни отпадъци)	1.000.000
Общо:	4.372.000
V. МАШИНОСТРОЕНЕ	
Производство на сервоклапани за работостроенето. Сместени от внос по II направление	20.000.000
ОБЩО:	274.365.000

273

Из архивите на ДС

274

60
104

Голяма част от информацията и образците, придобити от УНТР в областта на електрониката, изчислителната техника, машиностроенето, химията, енергетиката, военната техника и в някои други отрасли имат икономически ефект, който не се изчислява в конкретна левова стойност, а в съкращаване времето за разработка, създаване на нови изделия, внедряване и усъвършенстване на производството и пр.

Отп. в 1 екземпляр
Изп. УНТР 8596

София, 1.II.1982 г.

Н-К УПРАВЛЕНИЕ НТР, ПГУ-ДС
подполк.:
/Т. Мавчев/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

Др. Г. Димитров
В бъдеще тези 151
ще ги давате по
д-те нац. програми

СПРАВКА

ОТНОСНО: Извършената работа и постигнатите резултати по придобиване на информация за върхови постижения на научно-техническия прогрес по главните направления за развитие на страната през VIII петилетка

През отчетния период от УНТР са придобити общо 3686 бр. научно-технически и икономически информации, от които по планови задачи 2941 броя. По основните отрасли информации се разпределят както следва:

Основен отрасъл	Информации	Броя
Електроника и електротехника	1590	1457
Машиностроене	582	357
Химия	462	244
Икономика	472	426
Военна и специална техника	580	457
Общо:	3686	2941

През периода в процес на внедряване бяха следните по-важни информации:

ЕЛЕКТРОНИКА И ЕЛЕКТРОТЕХНИКА

1. Комплектна технологична документация за процеса на

Из архивите на ДС
276

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

отлагане на високоеднородни слоеве от силициев нитрид (обем 1398 стр.)

Материалите съдържат технологична документация за процесите на отлагане на тънки слоеве в микроелектрониката и епитаксиално израстване на висококачествени силициеви слоеве с дебелина 1 микрон.

Същите се използуват от специалистите в Института по микроелектроника за внедряване и усъвършенствуване технологията за отлагане на тънки слоеве от силициев нитрид.

2. Материали по кварцови резонатори - 2055 стр.

Описани са конструктивни и технологични разработки на кварцови резонатори, кварцови филтри, кварцови генератори с температурна компенсация, прибори и филтри на повърхностно акустични вълни.

Използуват се от специалистите в ЗЕПЕ - София при разработката на новото изделие - температурно компенсирани кварцови генератори и прибори на ПАВ.

3. "Техническа документация и образци на магнитни глави за ЗУМД" - (65 кад. + 9 образци)

В документацията са включени:

Спецификация на магнитни глави на фирмата "
", образец на магнитна глава за ЗУГМД с двустранен запис керамични тела на магнитни глави за ЗУГМД с двустранен запис.

Получените материали послужиха на ФИИТ - Стара Загора при разработката на двустранната флопи глава за ЗУГМД 5601С,

48

Из архивите на ДС

152

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

277

както и на ЗУГМД ЕС 5083.

4. "Техническа документация за интегрални и хибридни интегрални схеми" - 130 стр.

Материалът съдържа пълни електрически и принципни схеми и описание на хибридни интегрални схеми, произведени от фирмата " ". Дадени са електрически характеристики, методи за измерване, маркировка, спецификации и проверка на схемите.

Придобитата информация се използува от специалистите на ИМЕ - София при разработка на темата: "Серия хибридни интегрални схеми за транспортни радиостанции".

5."Техническа документация за миникомпютъра - 722 кадъра.

Придобитата информация съдържа ръководство по монтаж, настройка и експлоатация на МЕИМ . Направено е техническо описание на системата и е дадена пълна документация на платките, влизащи в централния процесор.

Материалите се използуват от специалистите на ЦИИТ - София при разработка на нови технически средства от СМ ЕИМ и чрез заимстване на схемните решения се очаква значително съкръщаване времето на разработката.

6. "Програмен продукт за информационна система "

Материалът е предназначен за запознаване с програмния продукт. Чрез него се осъществява достъпът на потребителите на терминали от типа до информационната система за разпределена обработка .

Из архивите на ДС
278
КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

Програмният продукт се използува от ИИТ - София при разработката на тема "Система за телеобработка - ЕСТЕЛ 4.2" и по-конкретно в избора на прототип за терминална станция ИЗОТ 8567.

7. Материали за микропроцесорни системи и програмното им обезпечаване (22 стр. и 102 кад. + 1 брошура).

Материалите съдържат богата информация за структурата на системи, базирани на микропроцесорите , на , както и на неговия аналог , произвеждан от френската фирма Дадени са някои приложни програми и примери за програмиране.

Материалите се използуват от ВМЕИ, катедра "АНП" за разработка на тема "Микропроцесорна система за контрол и автоматизация на технологични процеси".

8. Придобита интерактивна система за проектиране на и _____ интегрални схеми .

Системата се достави за нуждите на НПСК по ПТ - Ботевград, респективно ИМЕ - София в изпълнение на спусната задача по програма "Автоматизация".

В хардуерно отношение системата е с четири работни места с цветни интерактивни дисплеи и с богатата периферия, която позволява пълно автоматизиране на проектирането на схеми с висока степен на интеграция.

Системата е богато снабдена с програми за проектиране, в т.ч. и пакета ДДМ, който е първият пакет-програма за триизмерно проектиране от такова ниво, внесен у нас, който намира прило-

48

153

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

жение в проектирането на сложни механични конструкции в машиностроенето,в архитектурата и други с възможности за произвеждане на магнитна лента за ЦПУ на металорежещи машини.

По оценка на специалистите от ИМЕ, доставената система издига проектантската дейност на качествено ниво стъпало и съкръщава повече от 10 пъти процеса на проектирането в момента.

9. Придобит е изчислителен комплекс с дисков тракт .

Системата е една от последните от серията и Меморекс и се намира под най-строго ембарго за социалистическите страни.

С доставката на дисковия тракт се затваря кръгът на доставените гама модели и образци ЗУМД - устройства на 5 "носители , " - ___, 80 MB тип , 317 MB и 635 MB .

Съгласно програмата на ЦИИТ, експлоатирането на изчислителния комплекс с дисковия тракт MB ще послужи за разработването на аналогични серии системи, ще помогне за реализирането на следните по-важни теми:

-Програма Б - 1360;
- Програма ЕИМ ЕС - 1036/37;
- Операционни системи за ЕИМ от ЕС "Ряд 3";
- Проблемно ориентирани комплекси;
- Система за телеобработка с виртуална памет и др.

10. Технологична документация за производството на МОС интегрални схеми с висока степен на интеграция.

279

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

280

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г. Секретар :

В изпълнение стоящите задачи в подотрасъл "Микроелектроника" за нуждите на НПСК по ПТ - Ботевград се достави пълна технологична документация за производството на МОС интегрални схеми с висока степен на интеграция. В нея се предоставя конструктивна и технологична информация за производство на микропроцесори от типа " " и " ", както и на динамични памети с капацитет 4К, 16К и 64К. Технологичните процеси за производство на п-канална ИС с обем 4К са описани подробно и напълно. Предоставена е и информация за измерване на интегрални схеми, технологични процеси за работа с фотомаски и описание на монтажни процеси за керамичен и пластмасов корпус.

По оценка на специалистите от НПСК по ПТ - Ботевград получената документация директно може да се ползува за внедряване на производството на горепосочените ИС и създава предпоставки за значително съкръщаване на първоначално планираните срокове за усвояване.

11. Документацията за производство на магнитни дискови пакети.

В документацията са описани подробно процесите: струговане, химическо третиране, изготвяне на магнитен лак, поливане, термообработка, полиране и измиване, тестване на единични дискове, монтаж и окачествяване на гамата пакети от 7,25 МВ до 200 МВ, както и модули тип " " и 8 инчови памети.

Процесите са описани в последователност, която позволява пълно възпроизвеждане на технологията при условие, че се разполага със съответните материали, технологични съоръжения, аналитични и тестови апарати.

48

154

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г. Секретар :

Дадени са материалите и суровините, които се използуват, като за по-голямата част са дадени и фирмите-производители.

По оценка на специалистите, получената документация ще помогне да се усъвършенствуват технологичните процеси, използувани в завода за магнитни дискове и да се повишат рандеманите на пакетите 100 MB с 15 % и 200 MB с 25 %.

12. Документация предоставена на централната лаборатория по космически изследвания - БАН при създаването на български изкуствен спътник "България 1300.

В изстреляния на 7.VIII.1981 год. български изкуствен спътник "България 1300" са поместени 11 прибора, всеки от които се състои от чувствителна част (датчик) и блок електроника. Приборът "измервател на дрейф ИД 1" е съоръжен с микроконтролер послужи за съставяне на точна картина на йоносферата.

Концепцията за създаването на микроконтролера на този прибор е изработена на база предоставени описания и характеристики на американския микропроцесор . Много голямо значение за прецизната работа на прибора има и вложената в паметта му програма за бързо умножение с 24-битов масив, служаща за синхронизация с астрономическото време, също придобита по линия на УНТР.

Безупречната работа на прибора се доказва и от факта, че данните за йоносферата, получени от спътника съвпадат напълно с тези, получавани периодически от най-добрите подобни американски спътници.

281

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

282

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

МАШИНОСТРОЕНЕ

1. "Комплексна автоматична линия за зареждане на пакети при машинна обработка с машини-център" - 66 стр. на японски език.

В материала са изследвани насоките за развитие на автоматизацията на процеса за зареждане в машини-център и приложение на т.н."безлюдна технология"на фирмата " ". Използува се от ИММ за разработки по усъвършенствуване на машини от подобен тип.

2. "Автоматизирани системи за управление на производствения процес" - 108 кад. на англ. и руски език.

Материалът е описание на микропроцесорната система " ", която намира приложение в управление на процесите в енергетиката. Изпълнява функциите събиране и обработка на данни, пускане и спиране,и регулиране на процесите. Даден е пример за приложение на системата и в целулозната промишленост. Ще бъде използуван от ЦНИКА при разработка на подобни системи.

3. "Използуване на слънчевата енергия" - 193 стр. на англ., немски и руски език.

Съдържа многостранна информация за използуване на слънчевата енергия. Приложени са схеми на слънчеви инсталации с различно предназначение - в селското стопанство, в отбраната, в транспорта, в бита и други. Използува се от НПСК - Нови енергийни източници при разработване на системи с използуване на слънчева енергия.

48

155

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

Из архивите на ДС

283

4. "Методи за преработка и съхранение на радиоактивни отпадъци".

В материала са разгледани методи за преработка чрез фиксация: циментиране, включване в керамични и керметни форми. Представени са резултати от поведението на крайните продукти при различни условия на съхранение. Разгледан е също и методът за съхраняване в шуплести и скални маси на редиоактивни смеси в течен вид. Изследвани са проблеми по транспорта и е предложена програма за изграждане национално хранилище за РАО в САЩ.Информацията се използува от "Енергопроект" при разработката на тема "Разработване на технологии за преработка на РАО, транспорт и съхранение на продуктите в хранилаща".

5. " " (407 стр. на англ. език).

Матèриалът описва промишлен робот с три степени на свобода. Дадени са: принципиалните схеми на управлението, сервозадоволяващия блок и захранването, описание на интерфейса и инсталациите, необходими при използуването на робота за обслужване на различни металорежещи машини; инструкциите и начините на програмиране на робота с практически примери и инструкция за манипулиране с робота и неговото поддържане. Използува се от ВМЗИ - НИПР при разработка по тема.

6. Структурни ефекти от последните изследвания на съдове с отворени страни - 66 стр. на шведски език.

Материалът е изследване на усукването на 257.6 м кораб с много широко разкритие на полубите. Проучен е въпросът как влияят усукването броят и разположението на затворените контури в напреч-

Из архивите на ДС
284
КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

ното сечение. Изчисленията са извършени с мощна ЕИМ. Приложени са голям брой графики и таблици, отразяващи конкретните разултати от изследванията. Използува се от Института по корабостроене - Варна при разработка на тема.

ХИМИЯ, МИКРОБИОЛОГИЯ И СЕЛСКО СТОПАНСТВО

1. Рецептура и "ноу-хау" за производство на намаслители "Корипол С" и "Корипол К".

На базата на рецептурата и "ноу-хау" са произведени български контрапродукти "Верипол 8/1" и "Верипол 8/2". Ще се използуват като заместители на "Трупонам", "Липодерм ликер 1","Коризол Г" и "Коризол 333".

Двата намаслителя се произвеждат изцяло от местни суровини и се използуват за намасляване на меки кожи, телешки и говежди бокс. Предполагаемо количество за производствени нужди около 25 тона от двата намаслителя.

2. Рецептури за разтворители за лакови кожи и "Ноу-хау". На база на рецептури и "ноу-хау" са произведени български препарати "Верипол 18/10" и "Верипол 18/11", контрапродукти на " - " и " ". По състав и показатели отговарят на оригиналите.

Досега за нуждите на кожарската промишленост се внасят по II направление". " - 25 т/год. за 50 000 долара и " " - 20 т/год. за 40000 долара.

С внедряването на нашите препарати ще се спре вноса на използуваните досега вносни препарати.

48

Из архивите на ДС

156

285

3. Рецептури и технологична информация за 11 броя спомагателни средства за кожарската промишленост.

На базата на технологичната информация се провеждат опити за усвояване на производството им. Основна част от компонентите за производството им е наложително да се внася по второ направление. Правят се опити за замяне на някои от тях с наши суровини и се проучват цените на необходимите вносни суровини, за да се преценят възможностите за внадряване.

4. Технологична информация за производство на пенител "Генопол".

Усвоено е производството на български пенител В-8, заменящ вносния по II направление "Генопол"

Обезпечено е производството на 6 хил. тона пенител В-8 през 1982 год., което спестява на странатаразходи за 4,5 мил. вал.лева. В скоро време този пенител ще позволи да се произвеждат и изнасят за СССР 40 мил. опаковски шампоан.

5. Рецептура за производство на антистатичен перилен препарат.

На базата на технологичната информация е разработен модерен перилен препарат с антистатичен ефект "Астрик". Предстои пускането му в производството.

6. Технологична информация за производство на поливинилхлорид с намалено съдържание на мономер.

На базата на технологична документация представена на комплексния научноизследователски и проектантски институт при комбината в Девня е създадена нова марка поливинилхлорид с качествени

Из архивите на ДС

286

показатели, отговарящи на световните изисквания и подходящ за изготвяне на опаковски за хранително-вкусовата промишленост и изделия за битови цели.

С внедряването на неговата технология се осигурява:

- намаляване на енергийните разходи;

- преустановяван се вноса на поливинилхлорид за хранително-вкусовата промишленост и други битови цели;

- новата технология ще се реализира с по-малко средства, защото при внедряването й е необходимо да се закупи само отделно оборудване, а не цялостна инсталация и документация.

7. Усвояване на чужд опит в каучукопреработвателната промишленост.

Полагат се усилия за усвояване на нови прогресивни технологии в каучукопреработвателната промишленост, с което да се реши поставената от Правителството задача за използуване на безотпадъчни технологии.

При досегашната технология в каучуковите заводи отпадат около 4-5 хил. тона отпадъци, които се изхвърлят или използуват неефективно. Разработените прогресивни методи за западни фирми позволяват тези отпадъци да се превърнат в полупродукти, използувани за изготвяне на изделия с добри потребителски качества, а някои от тях се възстановяват напълно и се използуват като изходни суровини за изготвяне на автомобилни гуми.

От внедряването на тази технология се очаква ефект както по първо, така и по второ направление не по-малък от няколко милиона лева годишно.

48

Из архивите на ДС

287

157

УНТР разполага с възможности и проучва условията в комбинатите за довеждане на експерти, които на място да извършат подобрение на качеството на пневматични и плътни автомобилни и електрокарни гуми.

8. Придобита технологична информация и щамове-продуценти за ветеринарните антибиотици "тилозин" и "монезин".

За интензификацията на Завода за микробиални препарати в гр. Пещера бяха придобити:

- щам за "тилозин", който е с показатели 3 пъти по-високи от използувания до сега в НРБ щам. С новата технология се произвеждат за една година 100 тона повече "тилозин", който в стойностно изражение прави 10 млн. долара по II направление годишно;

- щам за "монезин", който е уникално творение в световната практика в областта на биотехнологията и е с активност 111000 ед/мл. Нашата страна разполагаше с щам с активност 1500 ед/мл С реализацията на придобития нов щам ще се решат изцяло основните проблеми и по предварителното въвеждане на новите мощности в завода гр. Пещера още в началото на 1982 год. вместо през 1984 год. С това през следващата година ще бъде осигурена продукция за износ по II направление за над 40 млн. долара. Общата промишлена продукция на завода за микробиални препарати в гр. Пещера ще се увеличи от 13 млн. лв. (3,2 млн.вал.лв от тях износ по II направление през 1982 год.) на над 70 млн. лв. и износ по II направление за около 30-40 млн.вал.лв. през 1983 год.

С изпълнението на тази програма се постига увеличение на промишлената продукция на завода с над 5 пъти, а износа по II направление - с над 9 пъти и се изравнява с показателите на завода

Из архивите на ДС

288

за хуманни антибиотици в гр. Разград.

9. Придобит високоефективен щам и технология за производство на антибиотика "тубоцин"

Тубоцин е антибиотик, който се използува за лечение на туберкулозата и има почти неограничени пазари по II направление в Латинска Америка, Азия и Африка.

Новият щам позволява сериозно интензифициране на производството на тубоцин още през 1982 год., като добивите се повишават от 6,25 кгр. на 13÷14 кгр. от $м^3$ на 1 месец. Благодарение на това през т.г. завода за антибиотици в Разград ще произведе над 30 тона тубоцин за износ по II направление на стойност на 12 млн. долара.

Внедряването на новия щам и технология за тубоцина позволи нашите показатели да се изравнят с върховите световни постижения, а в сравнение с показателите в социалистическите страни те са 5 пъти по-високи.

В резултат на приложената високоефективна технология стана възможно да се мултиплицира получения ефект чрез продажба на лицензии и "ноу-хау" на Бразилия, Индия и Нигерия. Само от тези три страни чрез дългосрочни спогодби при продажбата на лицензии през следващите пет години се очаква нашата страна да получи 30-40 млн.долара.

48

158

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 14.11.2013г. Секретар:

289

Из архивите на ДС

ИКОНОМИКА

1. Развитие на икономиките на страните-членки на ЕИО (1500 стр.).

Материалите съдържат обзор на структурните изменения на икономиката на ЕИО през 80-те години и прогноза за следващия 10-годишен период. Засегнати са такива важни области като енергетиката, промишлеността и селското стопанство, финансите, външната търговия и търговската политика. Голямо внимание е отделено на развитието на икономическите отношения със социалистическите и развиващите се страни. Разгледан е проблемът за осигуряване на важни за ЕИО суровини в перспектива.

Материалите ще бъдат използувани от МВТ и ИМОСИ при изготвяне на пазарно-ценови материали от краткосрочен и дългосрочен характер.

2. Вътрешна кореспонденция на фирмата " ", ФРГ.

Материалите съдържат кореспонденция на фирмата със съответните институции във ФРГ относно опита на ЕИО антидъмпингов процес срещу вноса на калцинирана сода от НРБ във ФРГ.

Материалите ще бъдат използувани от МВТ и "Химимпорт" при преговорите за завишаване цените на содата.

3. Проучване пазара на видеотерминали в Западна Европа до 1984 год.

Проучването е в четири тома. Включена е ценна информация за видеотерминали в Западна Европа. Дадена е търговска прогноза до 1984 год. Засегнати са положителните и отрицателните влияния

Из архивите на ДС

290

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

на пазарната конюнктура и отработената стратегия на производителите.

4. Материали на комисията на ЕИО по генералните преференции.

Материалите съдържат протоколи и документи на заплануваните сесии на ЕИО във връзка с подготовката за изготвяне на плана за генералните преференции за 1982 год. Разгледани са мненията по предложенията на комисията на ЕИО за генералните преференции. Приложени са документи за решението на ЕИО относно политиката спрямо социалистическите страни и НР България.

5. Договор за плаваща сондажна платформа, сключен между холандска фирма и шведска фирма.

Материалът съдържа подробни техническо-ценови данни за сключения договор и ще се използува при водените преговори за доставка на такава плаваща сондажна платформа за нашата страна от същата холандска фирма.

ВОЕННА И СПЕЦИАЛНА ТЕХНИКА

1. Комплексна документация за производство на взривни вещества и взривообезопасяване напроизводствените сгради.

Дадена е разработка на шведската фирма " ' за за производство на взривни вещества, изисквания към апаратурата и обезопасяване на помещенията.

Документацията се използува непосредствено в производството на ХЗ - Смядово. Съкратено е времето за проучване, изслед-

48

159

ване и разработка, и създаване на ново изделие. Икономисани са средства.

2. Комплексна документация за производство на радиосвързочни средства. Същата се използува от нашите специалисти за разработка на такива средства. Икономисани са средства. Съкратено е времето за проучване, изследване и разработка.

291

Отп. в 2 екземпляра

Екз. № 1 -

Екз. № 2 -

Изп. УНТР 8596

София, 25.VIII.1982 год.

Из архивите на ДС

61
105

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ—ДС
гр. София
Рег.№ 19058, екз.№ 2
19. II. 1982 год.

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Икономическият ефект през 1982 година от приложението на научно-техническата информация, придобита от Управление НТР при Първо главно у-ние ДС.

Управление НТР, ПГУ-ДС придоби през 1982 година общо 3990 броя научно-техническа документация и образци, от които 3625 броя са по планови задачи на Управлението.

Приносът за народното стопанство от придобитата научно-техническа информация и образци се изразява в три основни направления

1. Очакван ефект от внедряване и снижаване на планирани разходи.

2. Реализиран ефект от редовно производство на нови изделия.

3. Съкръщаване на времето за разработка, създаване или усъвършенствуване на технически средства, технологии, методики, програмни продукти и системи и други.

Икономическият ефект от използуването на разузнавателната информация от Управление НТР, ПГУ-ДС, съгласно данни на потребителите, е следното:

62 106

ОТРАСЪЛ	Печалба в млн. вал. лева	Печалба в млн.лева
Изчислителна техника		
1. Материали за: модели от фамилията PDP-11 и супермоделите на DEC-VAX-11/780 и VAX/11/750, различни видове периферни устройства и контролери за тях, операционни системи и програмни продукти и други.		20
Химия		
1. Тубоцин, тетрациклин, пеницилин, гентамицин и други хумани антибиотици	20	25
2. Проект за разширяване на завода за "пенициллин G" в Разград.(Разширението има стойност 250 млн.в.л., но са изразходвани 50 млн.в.л. и 150 млн.лв.)	200	
3. Ветеринарни антибиотици – тулозин, монензин и бациформин	13,5	
Малотонажна химия		
1. Оптимизиране на технологичните процеси в разпрашителната инсталация.		0,36
2. Нови асортименти шампуани (бор, тербер) и прахове за пране (биопон-81, алма)		0,25

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

~~63~~ 107

ОТРАСЪЛ	Печалба в млн. вал.лева	Печалба в млн.лева
3. Пенител В-8 за шампуана	0,25	0,5
4. "Веранин-К" - намаслител за кожарската промишленост	0,01	0,01
5. "Стабилизатор -В" - суровина за производство на пестициди	0,11	0,2
6. Универсална литиева консистентна смазка-ЕР	0,06	0,2
ОБЩО:	233,93	26,52

Енергетика

1. Внедрена технология в АЕЦ "Козлодуй" за дезактивиране на нискоактивните води		0,3
Общо за всички отрасли	233,93	46,82

Придобита е документация в областта на електрониката, енергетиката и химията, но икономическият ефект от нейното приложение се очаква от 1983 до 1985 година.

Голяма част от информацията и образците, придобити от Управление НТР по отрасли,съгласно националните програми, имат икономически ефект, който не се изчислява в конкретна валутна стойност, а в съкръщаване времето за разработка, създаване на нови изделия, усъвършенствуване на производството и пр.

Отп. в 2 екземпляра
Екз.№ 1 - Фин. отдел МВР
Екз.№ 2 - У НТР
Изпълнил: УНТР - 8596
Написала: Илкова - 1714

Н-К УПРАВЛЕНИЕ Н Т Р,ПГУ-ДС
ПОЛКОВНИК: /Г.МАНЧЕВ/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М. В. Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ—ДС
гр. София
Рег. № 1932, екз. № 2
-7. 02. 1985 год.

СТРОГО СЕКРЕТНО!

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Икономическият ефект през 1984 година от приложението на научно-техническата информация, придобита от УНТР, ПГУ-ДС

Управление научно-техническо разузнаване при ПГУ-ДС придоби и предостави на потребителите, през 1984 година, 5 броя комплектна научно-техническа документация и образци, които получиха най-високата оценка "ценен от особена важност" за цялостно решаване на програми от национално значение, а именно:

1. Комплексно решаване на Програма Б - 1300.

2. Комплексно решаване на Програмата за внедряване на гъвкава автоматизирана производствена система (ГАПС).

3. Усвояване производството на аминокиселини.

4. Комплексно осигуряване проектирането на интегрални схеми.

5. Технологии и щамове за производство на антибиотици.

Из архивите на ДС

Бяха придобити и 29 "особено ценни" документации и образци в областта на производството на антибиотици и ензими, софтуерни продукти за микроелектрониката, ембаргова техника и други, благодарение на които бяха решени редица задачи в отраслите на народното стопанство.

Общо през 1984 година УНТР придоби 3223 броя научно-технически документации, образци и други материали.

Ефективността на научно-техническата информация и образци се определя от потребителите в промишлеността и инженерно-внедрителските и научните организации в следните направления:

1. Изпълнение на задачите от приоритетните направления на Националните комплексни програми.

2. Реализиране на икономически ефект от износ по I и II направление и продажба у нас на нови изделия и изделия с повишено качество и снижена себестойност, предотвратяване на загуби от народното стопанство и икономия на валута.

Икономическата ефективност от разузнавателната научно-техническа информация се изразява в съкращаване времето за разработка, създаване на технологии, изделия, програмни продукти, методики, сортове и видове селскостопански култури и други, повишаване на техническото ниво на производствата у нас, доставка на ембаргово оборудване и информация.

Икономическият принос от работата на УНТР, ПГУ-ДС, определен от потребителите в случаите, когато той може да се определи ориентировъчно,е следният:

Из архивите на ДС

из ч

Отрасъл	Печалба в млн.вал.лв.	Печалба в млн.лева
Електроника и машиностроене (Програма Б-1300, ГАПС, интегрални схеми, софтуер и др.)	25	20
Химия и микробиология (аминокиселини, антибиотици, битова химия, парфюмерия и др.)	38	30
Металургия, съобщения, транспорт, селско стопанство и други	3	2
Общо	66 млн.вал.лв.	52 млн.лв.

Цялостният икономически ефект от приложението на придобитата от УНТР, ПГУ-ДС информация и нейното мултиплициране у нас, а също така в СССР и другите соц. страни, е невъзможно да бъде точно изчислен. Приносът се изразява главно в предоставянето на развойните звена на информация, която не може да бъде придобита по друг път, явяваща се предпоставка за срочното и качествено решаване на приоритетните задачи на НР България.

Отп. в 2 екземпляра
Екз.№ 1 -МВР-отд.финансов др.Стаменов
Екз.№ 2 -към дело
Изпълнил: УНТР - 8195
Написала: Илкова - 114
София, 5.02.1985 година

, Н-К УПРАВЛЕНИЕ Н Т Р ПГУ-ДС
ПОЛКОВНИК: _____

Др Ст. Косев

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

6616 17. 07. 1985

ЦВР
ВТОРО ГЛАВНО У-НИЕ – ДС
Рег. № 21863 Екз. 1
28 VI 1985 10 год.

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ОТНОСНО: Слабости във внедряването в народното стопанство на чуждестранни и наши върхови научно-технически постижения

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТР. РАБОТИ
Вх. № 19804 3-7 85

Февруарският пленум на ЦК на БКП от 1985 г. разработи нови подходи за интензифициране на икономическия растеж посредством повсеместно ускорено внедряване на върхови научно-технически достижения.

При оперативното наблюдение на този процес е установено, че независимо от някои добри резултати продължава получаването на сигнали за сериозни неблагополучия и слабости при внедрителската дейност, които нанасят щети на страната.

През второто тримесечие на годината не се почувствува съществено подобрение при изграждането на гъвкави автоматизирани производствени системи (ГАПС). Провеждат се изпитания и консултации, преработват се проекти и технологии, подменят се отделни възли, детайли и инструменти. Получава се забавяне или проваляне на пусковите срокове. От началото на годината не е отчетено внедряване на нито една ГАПС.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

В ОЗЗУ гр. Стара Загора внедряването на ГАПС се забавя поради неактуализирани технологии и неосигуряване на инструментална екипировка, която да е реално използваема. Сериозен е проблемът с пускането на автоматизираните технологични модули.

В ОЗЗУ гр. Стара Загора внедряването на ГАПС се забавя поради неактуализирани технологии и неосигуряване на инструментална екипировка, която да е реално използваема. Сериозен е проблемът с пускането на автоматизираните технологични модули. Трудностите се дължат на амортизиран машинен парк и неосигурена надеждна работа съвместно с роботите РБ 241. Не показват устойчивост в работата и конвенционалната транспортна линия и кранове в автоматизирания склад.

В същите заводи не е решен въпросът с техническото проучване на петящите магнитни глави за системата мб" при изпълнението на програма Б-1300. Форматирането на главите е решено с български образец, разработен в ЦИИТ, но не е на необходимото ниво. Подготвя се за пускане новозакупен форматер от английска фирма.

Продължава дейността по внедряването на ГАПС в обособеното производствено звено "Високомоментни задвижвания" в Завода за автомобилни генератори и стартери "Динамо" гр. Сливен. Проверките на експлоатационната годност на металорежещите машини,производство на ДСО ЗММ, показа доста ниска надеждност. Това ги прави практически неефективни и неподходящи за влагане и работа на автоматичен режим. Реално е застрашено изпълнението на производствения план на завода в перспектива с всички произтичащи последици.

Не показва надеждност и българското управляващо устрой-

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС
300

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

ство на робота РБ 242 Б. Напага се подмяна на програмното осигуряване и нови изпитания в ОЗЗУ, което ще удължи неопредепено срока на внедряване и ще затормозява реализацията на произвеж даните от НПСКР "Берое" роботи.

В комбината трябва да прикпючи усвояването на боядjийския робот РБ 212, но изпитанията на опитния образец са направени повърхностно. Роботът не може да достигне точността съгласно заданието – 1,5 пъти греши повече от изискванията.

Съществуват затруднения при внедряването на технопогичната пиния за производство на контактори в СК "Електроапаратурни заводи" гр. Пловдив. НПП "Балкан" от същия град не предал на комбината цяпата технопогична документация и инструментапна екипировка. Според специалисти, напичната екипировка няма да осигури производството на планираните 150 хиляди контактора.

Съвместно с фирмата" " САЩ в СКОА "Ст.Стаменов" гр. Шумен се подготвя внедряването на технопогия за пеене на апуминиево-магнезиева пента за подпожки на магнитни дискове. Специалисти твърдят, че лицензът е закупен от неспециализирана фирма. Затова качеството е на много ниско ниво по технопогични причини. Това се отразява зпе на потребителя на пентите – Завода за магнитни дискове гр. Пазарджик, чиято производствена програма е застрашена и бракът е недопустимо висок.

При реконструкцията на реформинговите инстапации на отделение "Сепектоксо" в СХК гр. Враца се оказа неефективен прескокът на кислород, което води до разпагане на диетанапамина. Това напага подмяна на разтворите. Преразходват се химикапи за около 100 х.пв. годишно. Поискана е консултация с доставчика – англпийската фирма " ".

51

Из архивите на ДС

301

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

Поради неосигурено технологично оборудване и системи за тестерно изпитване на електрониката от ДСО "Приборостроене и автоматизация" продължават затрудненията при внедряването на перспективното изделие "Иглопечатащо устройство към персонален компютър" в приборостроителния комбинат гр. Петрич.

Забавя се усвояването на секретното изделие" в завода за високоговорители "Гроздан Николов" – Благоевград. Не е осигурена инструментална екипировка от местно производство и внос на договорирани елементи и изпитателна апаратура от СССР.

Изпитва затруднения и Комбината по съобщителна техника – Благоевград при внедряването в редовно производство на квази–електронна централа тип "Квант". Причините продължават да бъдат ниското качество и неритмичните доставки на необходимите елементи от кооперираните предприятия в страната.

В Комбината за товарни автомобили "Мадара" – гр. Шумен съществуват проблеми при усвояването на технологиите и производството на различни модификации предни двигателни мостове за автомобилите "Шкода–Мадара". Причините се свеждат до липса на добро оборудване, механична екипировка и достатъчен практически опит на ръководните и изпълнителските кадри.

Закъснява внедряването на закупения лиценз от югославската фирма ' " за автоматизация на ж.п.транспорта. Причините са забавени доставки от фирмата, слабости в проектирането, ненавременна изработка на апаратните и програмни средства и обучение на кадрите и др. Изпълнението на договора между Министерство на машиностроенето и ЦНИКА за усвояване на лиценза е със закъснение около 14 месеца. Неопределено време ще се забави изграждането на пилотната система за участъка София–

Из архивите на ДС

Мездра главно по вина на инвеститора – СО "БДЖ", който все още не е предоставил изходни данни на ЦНИКА за изготвяне на проекта.

Една нова, изключително перспективна и рентабилна технология все още не е намерила широко приложение в строителството. Става дума за оползотворяване на сгуропепелните отпадъци от топлоцентралите като заместител на инертните материали при изготвяне на леки бетонни изделия и варови разтвори. В някои окръзи като Кюстендилски и Старозагорски и други са постигнати известни успехи. Но редица ръководители на ТЕЦ и СМК проявяват неоправдана мудност, дори и незаинтересованост за използване на нововъведението. С несложна механизация може да се организира изземване и товарене на отпадъчната пепел, извършване на качествен анализ и ритмичното й подаване на строителните предприятия. Според специалистите ефектът годишно се очертава на около 10 мил.лв. от една топлоцентрала и решаване на сериозни екологични проблеми.

В МДК "Г.Дамянов" гр. Средногорие, където се внедрява лицензова технология и оборудване, все още не са преодолени затрудненията, идващи главно от закъсняване на строително-монтажните работи и доставката на част от оборудването от наши заводи. Изградената деривация на язовир "Душанци" за нуждите на комбината е изпълнена от стомано-бетонови тръби с гумени уплътнители. При пускането й в действие се оказа, че всички съединения пропускат вода, което прави цялата деривация негодна. За нейното изграждане са изразходвани 3.5 мил.лв. Наши специалисти предлагат строителството на нова деривация със стоманени тръби и заварки, което ще оскъпи обекта и удължи с около две години

51

Из архивите на ДС

303

93

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

пусковия срок.

При внедряването на закупения лиценз с "ноу-хау" от английската фирма за производство на пиво марка "Скоп" в ПЗ "Кайпъка" гр. Плевен са установени редица неблагопопучия и пробпеми. При изпедване на пробните копичества пиво не са достигнати качествените показатели, запегнапи в договора. Установени са недопустими утайки и диацетип, който надвишава 4-5 пъти нормите. Представитепи на фирмата са направипи опит да прехвърлят вината на бъпгарската страна, но е очевидно, че те не могат да осигурят надеждна технология и постигане на предвидените параметри.

Установени са редица неблагопопучия и пробпеми в дейността на бъпгарските научни институти и звена, които са пречка за внедряването на значими и с висок ефект постижения.

По време на специализация в канадския университет "Ню Бруспик, ст.н.с. в Института по молекупярна биология при БАН успява да синтезира ген на гама-интерферон. Тази разработка е най-отговорната и амбициозната задача на генното инженерство. Интерферонът е най-мощният антивирусен и антитуморен агент, известен засега. Има стратегическо значение в мирно и военно време. Досегашните известни опити в света за експресия на щам продуценти не са дапи жепаните резуптати. Получаваният продукт е доказван само по биопогическа активност, а не като субстанция.

успява да конструира 14 различни вектора за експресия на гама-интерферон, като някои от тях дават 30-40% от тотапния белтък на клетката биопогично активен интерферон. Нашият учен успява да пренесе в страната експресираните гени. В момента те се намират в един неохраняван хладипник

Из архивите на ДС

304

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

в коридора на института.

Според директорът на института акад. Румен Цанев за продължаване на работата и успешното й довеждане до индустриално производство е необходимо закупуване на апаратура за пречистване и някои химикали за около 30 хиляди долара. Засега тези средства не са осигурени. Това забавя изследванията, патентоването на изобретението и внедряването му в производството. Има опасност страната да пропусне възможността да излезе на пазара за антиракови средства и да постигне много сериозен валутен ефект.

Ветеринарният лекар , в ДСО "Зърнени храни и фуражна промишленост" при посещение на фирмата ' " – ФРГ е успял да придобие и пренесе щам на салиномицин, който успешно е посят в наша хранителна среда и показва вече активност от 6%, т.е. колкото при немците. Салиномицинът се използува като лекарствен препарат, който се влага във фуражите. Предназначен е за предпазване на птиците от коксидиоза. За внос на препарата страната плаща ежегодно около един милион валутни лева. Ефектът може да се мултиплицира, ако Завода за микробиални препарати гр. Пещера успее да задържи и развие щама и да организира производството на салиномицин. Под друго име препарата може да бъде продаван и в чужбина за увеличаване на валутните постъпления по първо и второ направление.

В Централната лаборатория за фотопроцеси при БАН е много тежко положението с изпълнението на отговорната научна и технологична задача "Оптичен диск". Голямото закъснение се дължи на липсата на техническо задание и технологична концепция.

51
95
Из архивите на ДС
305

За това спомага и слабата заинтересованост, проявена на практика от страна на Министерството на машиностроенето.
Институтът по обща и неорганична химия към БАН разработи успешно технология за нанасяне на баридна паста върху стоманени инструменти за студена и гореща деформация. Технологията довежда до повишаване дълготрайността и производителността на инструментите,изготвяни от вносна стомана. Преминала е производствени изпитания и има издадено авторско свидетелство. Доказаният годишен икономически ефект е около 150 хил.лв. само за "Стан 250" на СМК "Л.Брежнев". Тук не е включена икономията на валута и мултиплицирания резултат при внедряването в други производства и предприятия. Независимо от перспективните икономически изгоди, ръководството на комбината се бави с взимането на решение за внедряване на технологията. По неофициални данни някои сътрудници на Института по черна металургия се стремели не към внедряване, а към издаване на съвместно авторско свидетелство.

Вирусологията в Централния ветеринарен медицински институт се намира на много ниско ниво и не се явява център за наука, диагностика и подготовка на специалисти. Не се ползват и внедряват методите на съвременната молекулярна вирусология в научните разработки. Темите не са актуални и нямат приложен здравен и икономически ефект. Главната причина за слабата работа на секция "Обща вирусология" е липсата на добре подготвени, знаещи и опитни научни работници. Кадровото укрепване на секцията ще допринесе за разработване на съвремени теми по генетика и селекция на вируси, генноинженерни биотехнологични манипулации, моноклонални антитела, създаване на клетки хибриди и др.

Из архивите на ДС
306

В Института по техническа кибернетика и роботика при БАН голям брой задачи приключват без съществени резултати или се изоставят като усилията се пренасочват към по-модерни теми, които могат да предизвикат фойерверк по панаирите и пред отговорни ръководители. Ръководството не провежда целенасочена и последователна политика за насочване дейността на института към бързо и резултатно приключване на разработки, които имат жизнено важно значение за народното стопанство. Научните съвети, на които се обсъждат и отчитат задачите, се провеждат вяло и некомпетентно, без задълбочен анализ. По тези причини крайните резултати са незадоволителни.

Подобни са причините за недовеждане до успешен край на редица основни теми, разработвани в звеното НИРД към НПСК "Нови енергийни източници". За осмата петилетка е сключен договор за около един милион лева, но залегналите задачи не са изпълнени. Голяма част от средствата са изразходвани не по предназначение. Не са доведени до внедряване основните разработки за водния и въздушния колектор, геолитовия хладилник, термопомпените агрегати и др.

Мудно се придвижва темата "Аналози и производни на цидрин", разработвана от Института по молекулярна биология при БАН по договор с ПТО "Фармахим". Въпреки усилията на ръководителите на института, не е решен въпроса за внос на необходимите за експеримента кучета- порода "Бигъл".

Поради организационни слабости не е приключена разработката на "Робот за дезактивация на атомни реактори", изпълнявана от Института по механика и биомеханика при БАН. Не са осигурени щатни бройки и производител на уникалните де-

51

Из архивите на ДС

307

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

тайпи, няма условия за експериментиране на опитния образец и др.

Получават се сигнали, че в някои организации и институти съществуват условия и предпоставки за изтичане на важна информация, свързана с внедряването на научно-техническите постижения.

На ИСО "Техноинвест" е доставена електронно-изчислителна техника и програмни продукти, намиращи се под ембарго. При усвояването на такава техника не се предприемат и спазват мерките за запазване в тайна на произхода й. Разменя се информация и се провеждат съвещания с разширен кръг специалисти от различни институти. Писмата често пъти се движат по явната поща, което допринася за разширяване кръга на информираните.

Такива проблеми съществуват и при внедряването в масово производство на минифлопи - дисково устройство за българските миникомпютри. То се осъществява в Приборостроителния завод "Кочо Цветаров" гр. Пловдив. В тази връзка предстоят чести посещения на представители на американски фирми в София, Пловдив и Стара Загора. Изтичането на информация за внедряването в страната на западна техника, поставена под ембарго ще предизвика компрометиране на България.

На фирмата - ФРГ, е предадено наше изобретение "Дискова и конусна резачка". То е дело на Института за черна металургия. Машината е предназначена за раздробяване на твърди материали. За оказване техническа помощ по внедряването на лицензa бе командирован във ФРГ основният автор и конструктор .

Из архивите на ДС

308

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

Преди два месеца станало известно, че е подал в ИНРАзаявка за ново авторско свидетелство за някои изменения в първоначалната конструкция на машината под името "Сферично зъбно-дискова трошачка". За съавтор е посочен собственика на фирмата . Предполага се, че подобна заявка е направена и във ФРГ.

Тези действия е извършил без знанието и съгласието на компетентните български органи, нарушил е Закона за авторското право. Според лицензионния договор фирмата се освобождава от плащания, ако произведе машина, различаваща се от българския патент. Налице са опасения, че Генев се е договорил със собственика на фирмата с цел лично облагодетелстване, в разрез с интересите на страната.

Група български специалисти са посетили фирмата " - " - САЩ, за запознаване и водене разговори по предложението за прокарване проучвателни шахти в Добруджанския въглищен басейн. По редица технически въпроси е проличала неподготвеността и некомпетентността на директора на инвеститорския контрол Владимир Жегов. Неговото поведение и действия са предизвикали съмнение в американската страна, че сме сериозен партньор.

При осъществяването на внедрителската дейност, органите на ДС дават съществен принос за нейното подпомагане и недопускане нанасянето на щети на страната. Със специфичните свои сили и средства те допринасят за провеждането на партийната политика в областта на техническия прогрес.

Из архивите на ДС

99

*

* *

В заключение могат да се направят някои изводи и оценки за изпълнението на задачите по научно-техническия прогрес през началните месеци на годината.

1. В научните институти, стопанските организации и предприятия не е настъпил прелом в дейността им по внедряването на авангардните постижения на науката и техниката.

2. Повишени са разходите за живия труд. Чистата продукция за 100 лв. е произведена с 48,64 лв. ФРЗ, при 35,78 лв. за същия период на 1984 г.

3. Икономическият ефект от внедрените разработки за първите пет месеца е 156 млн.лв., което е 14,4% от предвидения за годината.

4. По субективни причини голям брой планирани разработки остават невнедрени.

5. Планирането на внедрителската дейност по месеци и тримесечия е неритмично. За първото шестмесечие се залагат едва 10-15% от броя на разработките и очаквания ефект.

Отп. в 2 екз.
№ 1 - др. Министър
№ 2 - ВГУ-ДС,14 отдел
Изп.: ген.м-р Величков/СС-14
Нап.: Павлова-16232
28.06.1985 г.

ЗАМ.-МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ И НАЧАЛНИК НА ВГУ-ДС
Ген.-лейтенант

/Г.Аначков/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ — ДС
гр. София
Рег.№ 2238, екз.№ 2
11. 02. 1986 год.

СТРОГО СЕКРЕТНО !

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Икономическият ефект от дейността на УНТР,ПГУ-ДС през 1985 год.

Приносът на УНТР,ПГУ-ДС през 1985г. се изразява в решаването на 28 задачи от национално и отраслево значение, обезпечаващи усвояване на производства с продукция от милиони левове. Освен това по 321 планови задачи, поставени за решаване от НТР са предоставени 2836 броя ценна научна и техническа документация, образци от оборудване и апаратура, щамове, семена и видове от елитни сортове селско-стопански култури, икономическа и прогнозна информация и други.

Ефективността от дейността на УНТР,ПГУ-ДС през 1985 год. посочена от потребителите е следната:

1. Съкращаване на времето на разработка, повишаване техническото ниво на производството и качеството на продукцията.

2. Осигуряване на ембаргово оборудване, образци, програмни продукти, техническа и технологическа документация, щамове, нови елитни сортове и видове култури и други.

3. Усвояване на технологии за производства на нови изделия.

4. Подпомагане на прогнозната, плановата, търговската и научно-изследователската дейност.

5. Подпомагане развитието на военната техника и технологии.

В резултат на приноса на УНТР,ПГУ-ДС се реализира и конкретен икономически ефект чрез продажби у нас и износ по I-во и II-ро направление, спиране на внос, спестяване на разходи за лицензии, ноу-хау, техническа помощ и оборудване, снижаване цените при търговски преговори и други.

Икономическият ефект от дейността на УНТР,ПГУ-ДС, посочен от някои потребители и в случаите когато той може приблизително да бъде определен е следният:

I	Военна техника	4 000 000 долара
II	Електроника	13 000 000 долара
III	Електронно-изчислителна техника и програмно осигуряване	16 000 000 долара
IV	Микробиологическа и химическа промишленост	147 000 000 долара
V	Атомна енергетика	1 800 000 долара
VI	Металургия	500 000 долара
	ВСИЧКО	182 300 000 долара

Посоченият икономически ефект е изчислен само за големите достижения на УНТР,ПГУ-ДС през 1985 год. въз основа на стойността на лицензии, техническа документация, проекти, чамове, пакети програмни продукти и други, определени по сравнителни данни за цените им на международния пазар.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

В стойността за микробиологическата и химическата промишленост е включен икономическия ефект, посочен от отчетите на заводите в Пещера и Разград за производства, усвоени преди 1985 год.

В ефекта не е включена стойността на голям брой ценни и полезни материали, поради известните значителни трудности в определяне цената на информацията. Не е отразен и мултиплицирания ефект от използуването на разузнавателната информация, особено от ембарговото оборудване и ембарговата информация.

312

Отпечатано в 2 екз.

№ 1 - Финансов отдел МВР
др. Стойменов

№ 2 - ИА , УНТР

Изп. УНТР 8195

Нап.Мартинова/216

София, 10.02.1986г.

НАЧАЛНИК УНТР, ЛПУ-ДС

Полковник:

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М. В. Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ — ДС
гр. София

СТРОГО СЕКРЕТНО!

Рег.№ 1502, екз.№ 2
01. 02. 1989 год.

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Икономическата ефективност от дейността на УНТР при ПГУ-ДС по придобиването на научно-техническа документация през 1988 год.

Икономическият ефект от приноса на УНТР при ПГУ-ДС в решаването на приоритетните задачи на научно-техническия прогрес у нас през 1988 год. по преценка на потребителите ориентировъчно е следния:

1. Военна и специална техника	-	1 700 000 щ.дол.
2. Електроника	-	25 430 000 щ.дол.
3. Биотехнологическа и химическа промишленост	-	32 100 000 щ.дол.
4. Машиностроене	-	3 000 000 щ.дол.
5. Металургия, Строителство и Транспорт	-	1 500 000 щ.дол.
	-	63 730 000 щ.дол.

Икономическият ефект от 63 730 000 щ.дол. е получен в резултат на неизразходване на средства при придобиването на документации, програмни продукти, щамове и други.

Приносът от дейността на НТР, съгласно потребителите се изразява най-вече в следното:

1. Повишаване технологическото ниво на производството и качеството на продукцията.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

2. Осигуряване на научноизследователските звена и производствените предприятия със строго ембаргово оборудване, образци, програмни продукти и експертна техническа помощ.

3. Осигуряване на партийното и държавно ръководство с актуална прогнозна, планова и икономическа информация.

4. Осигуряване на специализираните звена у нас за борба с тероризма с оборудване, снаряжение и други.

314

Съгласно потребителите ефективността от предоставената от УНТР при ПГУ-ДС проектно-техническа и технологическа документация, програмно обезпечаване, щамове, образци, оборудване, техническа помощ и други многократно се мултиплицира с годините при изпълнението на приоритетните национални задачи и програмата за сътрудничество със страните, членки на СИВ до 2000 година.

Отп. в 2 екз.
№ 1 - ФО на МВР
№ 2 - О-л 04,УНТР
Изп.: УНТР-8195
Нап.: Цветкова-267
София, 31.01.1989 год.

ПЪРВИ ЗАМ.-НАЧАЛНИК ПГУ-ДС
И НАЧАЛНИК У Н Т Р , ПГУ-ДС
Полковник: _____
/Г.Манчев /

57

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ОТНОСНО: Приносът на Управление НТР по реализацията на проект "Дон" ("Амур").

По молба на ЦК на КПСС, Централният комитет на БКП взе решение за оказване на помощ на СССР по създаването на производствени мощности за магнитни дискове с плътност 317 и 635 мегабайта по технология "Уинчестер". Изпълнението на тази отговорна задача беше възложено на Управление НТР при ПГУ-ДС на МВР, което вече я беше реализирало за нуждите на НРБ. Създадена беше стройна организация в специализираното звено на УНТР, ПГУ-ДС - "ИНКО". На 25 юли 1984 год. между Министерството на радиопромишлеността на СССР и Министерството на машиностроенето на НРБ беше подписано споразумение, на база на което бяха определени нашите ангажименти към СССР:

1. Оборудване за поливане на единичен диск с размери 14 инча.

2. Оборудване за механична обработка на единичен диск 14 инча.

3. ГАПС (включително изчислителна техника).

Из архивите на ДС

4. Оборудване за производство на магнитен прах.

5. Оборудване за производство на магнитни глави.

Управление НТР изпълни всички възложени му до сега задачи, произтичащи от споразумението. В ход е приключването на подпроекта ГАПС (гъвкава автоматизирана производствена система), която включва повече от 100 машини. Очакваме да приключим през 1989 година.

Стои открит само въпроса по предаване на технологията, който никога не е бил от компетенцията на УНТР, ПГУ-ДС, а се е третирал от ДСО "Изот", респ. от СО "ДЗУ" - Стара Загора, който е собственик на придобитото "ноу-хау".

В хода на изпълнението на тези проекти (Р-50 на МС на НРБ и мултиплицирането му в СССР), Управление НТР натрупа сериозен оперативен опит, създаде добра организация и подготви кадри, способни да изпълняват и най-сложни проекти със специфичните средства на разузнаването.

6.02.1989 год.
С о ф и я

ПЪРВИ ЗАМ.-НАЧАЛНИК ПГУ-ДС
И НАЧАЛНИК У Н Т Р, ПГУ-ДС
Полковник: _____
/Г.Манчев/

175

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Проведени мероприятия в областта на банковото дело.

На среща на ОР Любомир Димитров с партньор по линия на прикритието му (- . гражданин, известен в "Кинтекс" от 1976 год.) е бил поставен въпрос за реализиране на голямо количество акции на италиански концерни, поради промяна на местното законодателство от 1.01.1990 год. Касаело се за акции на приносител, частично без да са били получавани дивиденти.

ОР Димитров първоначално е отказал съдействие и сътрудничество поради неясност на ситуацията и възможностите и е докладвал случая на резидента - . Преценявайки възможностите за работа по линия на неявната мрежа от фирми на УНТР, ОР Евтимов е разпоредил на Димитров да възобнови контакта и са проведени допълнителни срещи на територията на ЧССР. В процеса на уточненията са установени основните принципи, т.е. изключване на възможността за "обвързване" на името на нашата страна и на наши служители с провеждането на тези финансови операции. Уточнени са и принципите на разпределение на евентуалните печалби:

- получаване на акциите без наша предварителна гаранция и ангажимент;

Из архивите на ДС

318

- реализация по наши канали без техен контрол;

- разплащане на принципа 50 процента от реално осъществената реализация.

Изхождайки от изключителната сложност на операцията, липсата на собствен опит и необходимостта от закриване на т.н. "българско" участие, горните условия бяха предложени на известният на службата наш унгарски канал. След продължителни консултации с най-видни техни финансови консултанти в Швейцария и Лихтенщайн отговорът им бе положителен, като принципа на разплащане остана този, възприет за работа между 50 процента от реализираната печалба.

При тази ситуация, на специално подготвена краткотрайна среща ОР Димитров получи първата пратка от около 1,2 милиона акции, на изчисляема стойност около 2,5 млн.ЗГМ.

Междувременно бе извършена агентурна проверка, за да се провери дали въпросните акции не са търсени по линия на "Интерпол", като резултата бе отрицателен, т.е. не са обявени за издирване и блокиране.

На 19.08.1989 год. ОР Евтимов предаде за реализация по канала първата партида от около 200 000 акции.

До момента по сведение на партньорите ни няма негативна информация и реализацията се движи нормално и ще трае около два месеца.

В началото на този месец по договорения условен сигнал бе поискана нова среща за получаване на допълнително количество акции.

На 7 септември т.г. беше проведена среща с групата в гр.Будапеща от ОР Л.Димитрови ОР Ст.Дончев. Предадени ни бяха една чанта с акции и облигации, които пуснахме за обработка по

187

канала за реализация. На групата беше заявено еднозначно, че първи резултати може да се очакват най-рано след 2-3 месеца. Общата сума на обработваните в момента по каналите акции и облигации е около 80 милиона австрийски шилинга, т.е. около 5,7 милиона долара.

На среща в Будапеща беше потвърдено от наша страна, че държим преди всичко на сигурността в операцията, не оставяме никакви веществени доказателства, връзката ни ще бъде само "конспиративна", както до сега.

Предложени ни бяха още други операции - т.е. държавни ценни книжа, банкови задължения и пр., на което дадохме отговор, че ще проучваме въпросите, но сме за принципа да не се бърза и да разглеждаме нещата всяко само за себе си.

Договорено е да се вземат всички възможни мерки за сигурност и при най-малък сигнал за опасност ще спрем всякакви действия, което партньорите потвърдиха.

Не се споменаваха никакви имена, адреси, не са разменяни визитни картички. По маниера и поведението ми бях определен от групата като банков директор, което не съм отричал или потвърждавал.

Беше договорено следващата пратка с ценни книжа да се получи от нас отново в Будапеща. На територията на западна държава няма да бъдат провеждани никакви мероприятия. Нашата страна не фигурира в схемата за работа.

Връзката засега ще се осъществява чрез ОР Л.Димитров от резидентурата във Виена при спазване на всички необходими мерки за сигурност, като имаме възможност тя изцяло да бъде прехвърлена в трета страна.

Засега нямаме сигнали за опасност, което показват и паралелните проверки.

Отп. 1 екз.
Изп.:УНТР-9475
МК,София,12.09.1989 г.

Н-К ОТДЕЛ 05, УНТР, ПГУ-ДС
Майор: _____/Ст.Дончев/

Строго секретно!
Екз.№ 1 .

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

З А П И С К А

от разглеждане работата на
отдел VII, Първо главно у-ние
Д С

На 17 януари 1974 година, в присъствието на др. Димитър Стоянов - Министър на вътрешните работи и др.Стоян Савов - Зам.министър, Ръководството на ПГУ-ДС разгледа състоянието на работата по линия на научно-техническото разузнаване. Началникът на VII отдел ПГУ-ДС - подполковник Ангел Димитров докладва за работата на отдела и изпълнението на поставените задачи. В последвалото разискване и в изказванията на др.Министър бе отчетено, че НТР правилно строи и развива своята дейност. Изхождайки от новите задачи, поставени от X Конгрес на БКП и последвалите го пленуми и партийни и правителствени решения, изискванията към Научно-техническото разузнаване нарастват и за тяхното най-пълно и навременно изпълнение е необходимо качествено подобряване на работата на VII отдел. В тази връзка др.Министър даде следните указания:

1. Да се разгърне и засили агентурно-оперативната работа по линия на НТР с оглед качествено и количествено разширяване и подобряване на агентурния апарат. Съществуващото съотношение на 4 о.р. да се пада 1 агент е недостатъчно и не позволява качественото решаване на новите задачи.

2. За подобряване на работата на научно-техническото разузнаване, да се вземат срочни мерки за увеличаване броя на задграничните работници, като на първо време се попълни съществуващия задграничен щат, а впоследствие се помисли за неговото увеличение. Трябва качествено да се подобри съотношението между броя на о.р. на задгранична работа и тези на работа в Центъра. Всички трудности, срещани от Ръководството на отдела и Управлението по обезпечаване на прикрития зад граница, да се докладват на ръководството на Министерството, с оглед навременното им преодоляване.

3. Да се осигури стажировка на млади о.р. зад граница за срок до една година, като при необходимост се изпращат в командировка по бюджета на МВР.

4. До 20.II.1974 година да се изготви предложение за евентуално обединяване на икономическия отдел (отдел XIII) с научно-техническото разузнаване (отдел VII).

5. До 20.II.т.г. на базата на предложението за рационализиране структурата на НТР да се направи анализ и набележат мероприятия за периода 1974-75 г., целящи подобряване на вербовъчната работа. Мероприятията да се утвърдят от началника на ПГУ-ДС.

6. Да се подготви справка за работата по линия "Е" и до 22.I.1974 г. да се проведе среща с Министъра на електрониката и електротехниката.

7. Да се възстановят незабавно неправилно отнетите шест бройки о.р. от щата на отдел VII, ПГУ - ДС.

8. До 20.II.1974 г. отдел "Кадри и подготовка" да уреди въпроса с отпуснатите бройки на пълен фонд работна заплата по бюджета на ПГУ-ДС към други ведомства, с оглед назначаването на о.р. от НТР на подходящи прикрития.

9. Да започне изграждането на резидентури на НТР към отрасловите министерства, като за целта част от необходимите бройки се заемат от о.р. от други поделения на МВР, преназначени по щата на VII отдел, ПГУ - ДС.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

65

В молната 25 с.с. ~~11+16~~ ~~+12~~ 10. Да се разшири изпращането и активното използуване на с.с. по линия на НТР в разузнаваните страни.

Изпълнено 11. Да се обезпечи издаването на бюлетина за придобитата научно-техническа документация по линия на НТР, с оглед информирането на Политбюро и ЦК на БКП всяко тримесечие.

Изпълнено 12. По всички въпроси, имащи отношение към работата на НТР, изграждането на резидентури към отрасловите министерства и изграждането на подсистемата за информация с ограничено разпространение, Ръководството на НТР да поддържа пряка връзка със съответните министри и зам.министри. При прояви на неразбиране от страна на ръководствата на тези министерства да се изготвят справки за ръководството на МВР.

Изпълнено 13. До 24.I.1974 година да се подготви справка за др.Тодор Живков за документацията и щама за производство на полусинтетичен пеницилин, информацията за атомното гориво за подводници и документацията за производство на МОС интегрални схеми.

Изпълнено 14. Да се изготви предложение за необходимата оперативна и оргатехника за нуждите на резидентурите и отдела.

V отбени но неразгледана 15. Ръководството на Управлението и отдела да подготвят информация за работата по линия на НТР, която да бъде разгледана от Ръководството на Министерството.

25.II.1974 година
София

Изпълнител: [signature]

Отп. в 2 екз.
№ 1- дело 6523-VIII отд. VII
№ 2- О.Щ. др. Гочев
0764/17413
ЛК.

Вернат и унищожен - [signature] 15.10.76

90

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Изказване на др. ОГНЯН ДОЙНОВ на срещата с Министъра на вътрешните работи, ръководството на ПГУ-ДС и ръководството на отдел VII-ми при Управлението

"Първото което искам да отбележа е това, че през осмата петилетка пред нас стоят изключително сложни задачи, че икономическите задачи са немислими без икономическия прогрес в най-широкия смисъл на думата. Разбира се, ние отдаваме първостепенно значение на всички контакти със СССР , с който имаме непрекъснато развитие. Ние си даваме сметка, че ролята и значението на НТР ще нарастват и НТР ще бъде един от важните фактори за решаването на задачите, които др. Живков постави пред нашето общество.

Ако ние трябва да характеризираме измененията които ще настъпят, трябва да кажем, че най-значително изменение ще обхване материално-техническата база. Имам предвид, че основните средства и специалисти ще бъдат насочени към едно качествено изменение ~~във~~ всички аспекти. Ние няма да отиваме към един широк фронт, а до повишаване ефективността и икономиката на това което сме направили до сега.

Ако това са насоките по отношение на материално-техническата база, то в структурното преустройство, с оглед конкуренцията на нашия износ и по-доброто задоволяване на вътрешния пазар, ще настъпи изключително съществено изменение.

За да се осъществи това, при нас се разработва програма за подготовка на кадри у нас, в братските страни и на Запад, и разбира се на всички е известно, както постановката на др. Живков, така и новия икономически подход, с оглед най-добре използуване на материалните ценности.

Из архивите на ДС

Аз ще се опитам да обрисувам картината от предварителните разговори, които имахме в Политбюро.

Голямо значение се отдава на решаването на въпроса за жилищното строителство - 1400 апартамента, и ще се подобри системата за раздаване на жилища - сега се подработва и съответния документ.

Ще отидем към довършване на започнатото строителство - тежко инвестиционно машиностроене - Радомир, Русе, Хасково. Продължаване развитието на енергетиката, изграждане на металургични мощности, качествена стомана, тъй като до сега съотношението е неблагоприятно, а цялата наша структура и изменения изискват изключително по-пълно използуване на качествена стомана. Всичко останало ще бъде - по-добре да използуваме това което вече сме създали.

Ще продължим реконструкцията и модернизацията на Старозагорския завод, който се очертава близо за един милиард продукция, а други мощности ще разширяваме според потребностите си.

Нашите инвестиции ще бъдат за повишаване на нашата материално-техническа база. Това ще бъдат инвестиции в лева и във валута за подготовка на нашите хора, купуване на чужд опит и пр. В крайна сметка аз смятам, че трудно бихме си позволили да се доверим на такава програма без помощта на НТР и МВР.

Ние ще продължим да инвестираме по инструктура въпросите. Всичко това е свързано с наши вътрешни проблеми и с възможностите създадени от географското положение което заема нашата страна на Балканите. Това се прави с оглед да се получат по-големи валутни постъпления и със заемане политическа роля в света.

Нека се има предвид, че лично др. Живков отделя голямо внимание на НТР, голямо значение и големи грижи. Израз на разбирането, което има по този проблем беше и решението което се взе за засилване на тази дейност, за допълнително отпускане на бройки и за решаване на няко и настоящи проблеми. Това означава, че едно непосредствено наблюдение на проблемите ще се оказва и от ЦК, с оглед успешно да се доведат до край поставените задачи пред това стратегическо направление у нас.

57
Из архивите на ДС
325

Другарят Стоянов знае, че др. Живков ще насрочи през месец септември свикване на Комисия по икономическата политика и там ще се уточнят и някои въпроси. В тази комисия участвуват и някои членове на Политбюро, като след завършване на съвещанието в рамките на тази комисия бъде обсъдено цялостното ръководство на НТР. В тази връзка разговарях с др.Стоянов да се внесе необходимото предложение за решаване проблемите на НТР.

Ние сега разговаряме свободно, обменяме мисли. Ще се посъветваме и преди заседанието с др. Живков и ще подготвим материалите за решаване на основните въпроси. В тази връзка искам да акцентирам на някои моменти, без да имам претенции, че познавам Вашата проблематика, но ще бъде полезно все пак да се разменят мисли по някои проблеми.

– Първият въпрос е свързан с това, че може би нашето икономическо разузнаване трябва да излезе от рамките на българските мисии в чужбина. Ние не трябва да мислим, че само по пътя на дипломатическите представителства можем да проникваме във вражеските фирми и институти. Ние трябва дълбоко да навлезем в сърцевината на фирмите и институтите, които интересуват нашата страна. Ние сега започваме да изграждаме съвместни фирми със западните страни. Там ще се създадат условия да вкараме наши оперативни работници. Трябва да имаме готовност да подготвим инженери – оперативни работници с чужди езици. Такива възможности ще се създадат в Италия, Калифорния и др. и предстои да се проведат много разговори в този дух. Смятам, че тук по-лесно и конкретно можем да окажем помощ и да изпратим наши хора.

През следващата петилетка ще настъпят такива изменения, като покупка и участие в западни фирми. Ще се изграждат обекти, само ако имаме пряко участие в тях. Те си инвестират съответния капитал. Ние ще отидем на такива, дори сега се водят и разговори, а от тук можем да проникваме в Англия и другите страни.

С оглед решаването на нашите интереси, ние не трябва да пренебрегваме работата си с развиващите се страни. Същевременно ни тревожи един друг въпрос – може би тук трябва други служби да помогнат. Ние в развиващите се страни сме просто блокирани.

Из архивите на ДС

326

Ние не използуваме достатъчно добре чуждите специалисти, които са подготвени у нас. Аз имам много информации от този род - например в Ангола, и там югославяните са ни изместили. Ние трябва да укрепим нашите позиции в тези страни от гледна точка на развитието на икономиката и научно-техническия прогрес. Едва ли това което получаваме от Америка ще можем да го продадем на Америка.

Може би по-добре трябва да се използува ВПР. Може би, даже от фондовете на НТР една част да се дадат на ВПР - за подготовка на студенти, стажанти и др.

Аз лично мисля, че плановете си трябва да правим малко по друг начин - преки задачи и в перспектива и в направление на интересуващите ни фирми, които трябва да следим непрекъснато, за да имаме информации от тях. Трябва да внедряваме хора, даже и с риск да се реализират след няколко години.

Препоръчвам да се направи един съвместен преглед с МВТ на всички рамкови договори за сътрудничество. Това ще даде възможност юридически, правно и морално да се решават въпросите. Няма голяма фирма в западните страни, с която да нямаме сключен рамков договор. Става въпрос всичко това да се активизира, да се изпратят подготвени хора, които да започнат работа. НТР трябва да засили работата си в това отношение. Някъде това трябва да бъде за сметка на съответните фирми.

Тук в България беше Председателят на конфидуствията на Италия. Ние обменихме идея да изпратим наш човек за да проучи възможностите за съвместна работа. Ние сме съгласни и тази идея е много разумна, но трябва да кажа, че повече нищо не правим в това отношение. Защо човекът който ще изпратим да не бъде наш, със специална подготовка?

- Мисля, че трябва да се спра и на един друг въпрос, тъй като др. Живков много държи на него - това е за контрола на постъпващите материали и реализацията в нашата страна. Може би работата трябва да се доведе до съответно сътрудничество на НТР със стопанските организации за следене и контрол по внедряване на задачите, т.е. не само да се види на кого е предадена, но и

57

Из архивите на ДС

327

как върви внедряването, каква помощ трябва да се окаже и т.н. Може би това трябва да бъде възложено на друго Управление.

- Трябва да се подчертае и голямото значение което всички ние отдаваме на координационното сътрудничество между НТР и съответното направление на братските страни. Този въпрос също трябва да се обмисли, за да бъдем още по-полезни на съветските другари.

- Що се отнася до въпроса за фондовете - ще се продължи финансиране в духа на целевата програма. Ще се намали бюрокрацията в това отношение и ще се гласува някакав оперативен фонд за бърза реакция. Предложение Вие ще направите пред комисията, която ще разглежда въпросите на НТР.

Общо трябва да кажа, че др. Живков и ПБ с удовлетворение отбелязват, че през последните години НТР има много добри постижения. Това ни даде основание да Ви поставим още по-големи задачи през следващия период, за което не се съмнявам, че има подготвени кадри, има контингент от млади хора, които стоят на своето място. НТР завоюва признание вече в нашата страна и на нас ни е немислимо да работим и мислим без него.

Това е, може би съвсем на кратко и най-импровизирано което бих желал да споделя с Вас."

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно! 2
Екз.№ 1

ДО
СЕКРЕТАРЯ НА ЦК НА БКП
Др.Н.ПАПАЗОВ
Т У К

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

от Зам.председателя на Комитета за
държавна сигурност - МИРЧО СПАСОВ.

Др.Секретар,

През последните години органите на Разузнавателното управление при Комитета за държавна сигурност постигнаха значителни резултати в работата по линия на научно-техническото разузнаване.

Независимо от това, използването на досегашните прикрития зад граница и в страната не позволяват да се разшири още по-пълно работата в това направление. В същото време, научно-техническите връзки на нашата страна се разширяват, в резултат на което се откриват нови възможности за работа, които Разузнавателното управление би следвало да използува по най-ефикасен начин.

Новите възможности, които ще бъдат използувани, се свеждат до изпращането на специалисти на работа в чужбина, изпращането на специализанти, студенти, краткосрочни командировки, използуване стипендиите на международните организации и др.

За целта е необходимо да се отпуснат на Разузнавателното управление 10 щатни единици, на които ще бъдат разстанени

работещите зад граница специалисти, без да се отпускат задгранични бройки, тъй като ще се използуват такива, предоставени от наши предприятия, търговски централи, чуждестранни фирми, международни степендии и други.

Освен това, изхождайки от съветския опит за съотношението между задграничния щат и този в страната, налага се увеличение на щата на Управлението и в Центъра с 20 щатни единици, с оглед да се създаде резерв за работа зад граница, за обучение в специалните школи и разстаняването на специалистите по прикрития.

При сегашното положение Разузнавателното управление не е в състояние да изпрати на стаж по прикрития необходимия брой специалисти и не може да отдели сили за работа по чуждите специалисти, пребиваващи на наша територия.

С оглед използуване на всички възможни форми за работа по линия на научно-техническото разузнаване, моля Секретариата на ЦК на БКП да даде съгласието си да бъдат отпуснати на Разузнавателното управление при Комитета за държавна сигурност общо 30 офицерски и 2 сержантски длъжности.

29.7.1966 г.
София

ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ:

№ Т 980/3.8.1966г.

Взрно с оригинала:

Из архивите на ДС
329

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

199
3

Строго секретно!
Екз. единствен

Съгласен

ДО
ПЪРВИЯ СЕКРЕТАР НА ЦК НА БКП И
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДЪРЖАВНИЯ СЪВЕТ
ДР. ТОДОР ЖИВКОВ

Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от Министъра на вътрешните работи
генерал-лейтенант ДИМИТЪР СТОЯНОВ

ОТНОСНО: Предоставяне места за работници на научно-техническото разузнаване към някои отраслови министерства.

Другарю ЖИВКОВ,

Решенията на X конгрес на БКП, Националната партийна конференция, пленумите на ЦК на БКП и решенията на Правителството в областта на икономиката поставят изключително важни и отговорни задачи и изисквания към научно-техническото и икономическо разузнаване. Непрекъснато разширяващите се икономически и науч-

Из архивите на ДС

331

но-технически връзки между нашата страна и развитите капиталистически страни обективно разширяват възможностите за активна разузнавателна работа, както зад граница, така и на територията на страната. С оглед най-активно използуване на тези възможности целесъобразно е изпращане на представители на научно-техническото разузнаване към някои от отрасловите министерства, чиито основни задачи да бъдат следните:

- Своевременно и точно определяне на конкретните проблеми, по които трябва да се придобива разузнавателна документация и информация.

- Активно използуване на потока български специалисти, посещаващи развитите капиталистически страни.

- Контрол по използуването и внедряването на предоставената от разузнаването информация.

За да бъдат решавани успешно горните задачи се налага оперативните работници, изпратени на работа в съответните министерства да разполагат с необходимите пълномощия и да бъдат назначени на подходящи длъжности.

Изхождайки от горното от началото на 1974 година МВР - респективно ПГУ-ДС направи опит за изпращане на оперативни работници на научно-техническото разузнаване към някои отраслови министерства, но резултати не се получиха. Това налага радикално решаване на проблема.

Изхождайки от горното,

П Р Е Д Л А Г А М :

Бюрото на Министерския съвет да разпореди да се пре-

Из архивите на ДС

332

201
5

доставят в рамките на съществуващия щат за ползуване единствено от Министерството на вътрешните работи - научно-техническото разузнаване следните длъжности:

- Съветник към зам.председателя на Министерския съвет, отговарящ по въпросите на промишлеността.

- Съветници към министрите на следните министерства:

Министерство на електрониката и електротехниката
Министерство на машиностроенето и металургията
Министерство на химическата промишленост
Министерство на земеделието и хранителната промишленост

10. VI 1975
София

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
генерал-лейтенант: _____

К.Д. Висшинб 86 г
26

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО

ДЪРЖАВНИЯ СЪВЕТ НА Н Р Б

Т У К

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: Награждаване на Управление "Научно-техническо разузнаване" при ПГУ-ДС, МВР.

През VIII-та петилетка усилията на УНТР бяха насочени към изпълнение на решенията на XII конгрес на Партията за ускорено развитие на техническия прогрес, за повишаване на качеството и ефективността на производството.

В условията на рязко влошилата се международна обстановка по вина на САЩ и техните съюзници от НАТО бе необходимо да се проявят в работата максимална активност, целенасоченост, упоритост и дръзновение за решаване на поставените задачи.

Въпреки яростните мерки на противника за противодействие, задачите по всички национални програми и главните направления на научно-техническия прогрес, поставени пред УНТР, са изпълнени успешно.

Из архивите на ДС

334

В рамките на програмите по електронизация, автоматизация, микробиология, химизация, енергия, минерални суровини, органични суровини, фундаментални изследвания УНТР придоби и предостави 19 630 броя информации на 400 научни, развойни и инженерно-внедрителски организации. По специални канали бе осигурено ембаргово оборудване, необходимо за развитието на изчислителната техника и микроелектрониката, лазерната техника и оптоелектрониката.

Придобити и предоставени са документална информация и образци за нуждите на отбранителната промишленост и специалното производство.

УНТР даде своя принос в 19 национални програми, 183 програми от отраслево значение, 1647 задачи и подзадачи на националните комплексни програми.

Чрез придобитите технологии и конструктивни решения на народното стопанство са спестени стотици милиони лева, съкратени са срокове за внедряване на нови изделия.

Главният положителен резултат от съвместната дейност на научно-техническото разузнаване с отраслевите министерства и стопански организации е задела от технологии и доставено ембаргово оборудване, което дава възможност на НРБ да заеме достойно място сред страните - членки на СИВ и по редица теми от приоритетните направления на програмата за развитие на научно-техническия прогрес до 2000 година да получи водещо място.

С решение № 5 от 24.04.1984 год. Партийно-държавната комисия по научно-техническата политика към ЦК на БКП високо оцени приносът на УНТР за развитието на стратегическите отрасли на националната икономика.

Из архивите на ДС

28

Изхождайки от гореизложеното,

П Р Е Д Л А Г А М:

За постигнати високи резултати в изпълнение на задачите на VIII-та петилетка Управление "Научно-техническо разузнаване" при ПГУ-ДС, МВР да бъде наградено с орден "Георги Димитров".

335

19.05.1986 г.
С о ф и я

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Генерал-полковник:
/Д.Стоянов/

— 115

3292 15 II 71

Лично строго секретно!
Екз.№ 1 .

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Утвърден!

1.3.71

ОСНОВНИ ПРОБЛЕМИ

ПО КОИТО НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ
ЩЕ РАБОТИ ПРЕЗ ПЕРИОДА 1971 - 1973 год.

През периода 1971 - 1973 година научно-техническото разузнаване ще работи за придобиване на информация, конструктивна и технологична документация и образци по следните основни проблеми:

I. Електроника, радиосъобщителна техника, електронно-изчислителна техника и приборостроене

А. Електронни елементи

1. МОС-интегрални схеми - технология за пластмасово корпусиране; методи за пасивиране на LSI схеми; апаратури за автоматично проектиране на маски, измерване и сортиране.

2. Активни и пасивни памети на големи МОС-интегрални схеми - технология за производство.

3. Нови интегрални схеми COS-MOS - комбинация от биполярни и МОС-схеми.

4. Конструктивна документация на програмно управляващи тестери за платки и устройства.

5. Конструктивна документация на технологично оборудване за входящ контрол на радиоелектронни елементи - съпротивления, кондензатори и др.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

Из архивите на ДС

337

Б. Електронно-изчислителна техника

1. Нови памети за електронно-изчислителни машини с използуване принципите на холографията и лазерния лъч.

2. Памет на ЕИМ на магнитни дискове с повишена плътност - сервизна, конструктивна, технологична и икономическа документация за магнитни дискове и магнитни глави.

3. Конструктивна документация за касетни запомнящи устройства на магнитна лента.

4. Конструктивна и технологична информация за модел 145 - централен процесор; канали за данни; дисково запомнящо устройство ; контролери.

5. Конструктивна и технологична информация за модел 25.

6. Терминални устройства - с акустичен куплунг, електроакустичен печат и вграден касетен магнитофон; видеотерминали.

7. Мини-компютери - обща, конструктивна и технологична информация.

В. Радиосъобщителна техника

1. Радионавигационни системи - радиолокационни станции за големи и бързодвижещи се кораби - локатори, използуващи лазерни устройства.

2. УКВ радиосистеми - системни концепции и технически решения на единни информационни радиосистеми; диспечерски системи за оперативно управление.

3. Телевизионни системи - телевизионни системи за автоматично управление на производствени процеси на базата на телевизионен сигнал.

Из архивите на ДС

338

Г. Лазерна техника

1. Резултати от научни изследвания за получаване, модулация и отклонение на лазерни импулси с голяма мощност за локационни, съобщителни цели и предаване на информация.

2. Полупроводникови лазери в близката и далечна инфрачервена област. Използуването им в апаратури за радиолокационни и промишлени цели със запазване секретността на информацията и отстраняване на смущенията при установяване на връзките.

3. Научно-техническа информация по разработка на твърдотелни лазери.

4. Приложение на лазерната техника при монтажа на ~~радиоелектронна апаратура~~ микросхеми и обработка на възли и детайли.

Д. Приборостроене и автоматизирани системи

1. Конструктивна и технологична документация, блокови и пълни електрически схеми, експлоатационни условия, методики за изпитания и инструкции за обслужване на рефрактометри, вискозиметри, пневматични изпълнителни механизми и пирометри за ниски и високи температури.

2. Цифрови прибори за измерване съпротивления, капацитети и индуктивности с повишена точност.

3. Комплексни медицински системи за контрол на състоянието на пациента - измерване на пулс, кръвно налягане, температура, честота на дишане и др.; диагностициране.

4. Автоматизирани системи - системи за управление и автоматизация на заводи за микроелектронни елементи и прибори; системи за машинен анализ и синтез на радиоелектронни схеми; системи за проектиране; системи на сглобяемото строителство.

5. Автоматизирани системи за организиране на управленческия труд на ръководните кадри.

61

Из архивите на ДС

339

II. Химическа промишленост

А. Производство на полимерни съединения - РУС, полиетилен, полистирол

1. Резултати от научно-изследователски лабораторни и полупромишлени изследвания върху създаването на нови видове пластмаси, особено високотемпературоустойчиви.

2. Рецептури и технологии за производство на съполимери.

3. Технология и конструкции на апаратите за производство на спомагателни материали - пластификатори, антиоксиданти, стабилизатори, катализатори, пигменти.

4. Рецептури и технологии за уплътнители, лепила, "гофриран картон" от поливинилхлорид и т.н.

5. Научно-изследователски изследвания и технологии за производството на полиформалдехид.

Б. Производство на синтетични и изкуствени влакна - полиамидни, полиакрилнитрилни, полиестерни и вискозни

1. Нови технологически решения при производството на синтетични и изкуствени влакна, усъвършенстване на отделни технологични възли.

2. Спомагателни текстилни материали, пигменти, апрети - технологии, апаратура и фирмени рецептури.

3. Резултати от научни и полупромишлени изследвания за производството на изкуствени влакна.

В. Катализатори за нефтохимическата промишленост

1. Платинов катализатор за риформинг процес - рецептура и технология за производство, мостри.

Из архивите на ДС

340

2. Синтетични молекулни сита за катализ при нефтохимическите процеси - образци, данни за състава на изходните продукти, рецептури и технологии за производство.

3. Нови типове платинови катализатори с участието на рений - образци, данни от лабораторен и полупромишлен характер, рецептури и технологии за производство.

4. Рецептура и технология за производство на алумокобалтовмолибденов катализатор за хидрооблагородяване на нефтопродуктите.

5. Катализатор за дехидриране на етиленбензол до стирол - рецептура и технология за производство.

Г. Хартиена промишленост

1. Рецептури, технологии и апаратурно оформление на процесите по облагородяване на хартията.

2. Технологии за производство на ~~но~~ карбон.

III. Промишлена микробиология

А. Производство на белтъчни дрожди на базата на нефтопродукти(парафини)

1. Производство на белтъчно-витаминни концентрати по микробиологичен път чрез молекулни сита - щамове и технологични данни.

2. Производство на аминокиселина - лизин - щамове, технологично и апаратурно оформление на процеса.

Б. Производство на органични киселини за хранителната промишленост по микробиологичен път

1. Производство на лимонена киселина - образци от високоефективни щамове и хранителна среда, технология и апаратурно оформление на процеса.

61

Из архивите на ДС

2. Винена киселина - образци от щамове и хранителна среда, технология и апаратурно оформление на процеса.

3. Промишлено производство на глюконова киселина - образци на щамове и хранителна среда, технологична документация.

4. Производство на глутаминова киселина - образци от микробиологичен щам и среда; методика за определяне на киселината, технология за производство.

5. Итаконова киселина - научно-техническа информация за приложението на итаконовата киселина в промишлеността и селското стопанство.

341

В. Нови високоефективни методи за производство на антибиотици по микробиологичен път

1. Производство на тетрациклин, стрептомицин, олеандомицин и циклосерин - образци от щамове и технологични данни.

Г. Производство на ензимни препарати по микробиологичен път

1. Получаване на ензимите - амилази, протеази, целулази и пектинази - образци от щамове-продуценти и хранителни среди, технологично-апаратурно оформление на процесите.

2. Производство на ензимни перилни препарати - състав на препаратите, технология на производство.

Д. Производство на микробиологични препарати за растителна защита

1. Производство на ентопрепаратите агритол, биостар, турицид и флавомицин - образци от щамове-продуценти и хранителни среди, технологично и апаратурно оформление на процесите.

Из архивите на ДС

342

IV. Военно дело и военна промишленост

1. Сведения за разработвани в САЩ, Англия, Канада, Япония, ГФР и Италия нови видове биологически и химически оръжия и средства за защита от тях.

2. Резултати от изследвания по създаване на лазери с голяма мощност - лазери с енергия до стотици хиляди джаула в импулс с продължителност до 10^{-9} секунди, състав и технология на активното вещество и т.н.

3. Нови материали, използувани във военната промишленост - нови видове синтетичен каучук; уплътнители и хидравлични течности, работещи при ниски и високи температури, висок вакум - рецептури, технологии и резултати от опити.

4. Решаване на задачи с военна тематика и на специалните служби на противника с ЕИМ-IV-то поколение. Бордови ЕИМ III и IV генерация.

5. Тактико-технически данни за корабни ядрени инсталации, използувани от САЩ, Англия, Франция, ГФР и Япония; техническо описание на реактори с естествена циркулация и малогабаритни реактори вода-вода.

6. Тактико-технически данни, устройство, описание, проспекти, фотографии и образци на: леко стрелково оръжие и прицели на страните от НАТО, прибори на базата на инфрачервена светлина, противогази.

7. Публикации, уставни материали и инструкции на ВМС, ВВС и други служби на въоръжените сили на САЩ.

V. Специална оперативна техника

1. Проспекти, технически данни и образци на миниатюрна оперативна техника - магнитофони, микрофони, фотоапарати, радио-предаватели и приемателя.

2. Проспекти, описание и образци на специална техника за наблюдение и подслушване от разстояние. Модерна техника за свръзка в градски условия.

61

Из архивите на ДС

343

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

3. Описания, технически данни и образци на специална техника за подслушване и фотография на базата на инфрачервената светлина.

4. Апаратура за откриване на взривни вещества, предмети от благородни метали, микрофони и други - проспекти, технически данни и образци.

5. Информация и технически данни за уреди с влакнеста оптика за осветление и наблюдение.

6. Технология на производство на тънкослойни и дебелослойни интегрални схеми с повишени технически показатели.

VI. Селско стопанство

1. Изходни форми и технология за производство на бубено семе от комбинациите "У-124 х С-122", Тайхей х Чоан, Щунгецу х Хошо, Киоей х Щунпаку, "Неро" и "Изонцо".

2. Изходни форми и технология за производство на хетерозистна пшеница и ечемик.

3. Производство на люцернови семена - линии или сортове, даващи високи добиви семена и сено; методи на семепроизводство, методи на селекция.

4. Технология за производство на фунгициди от следните видове: "Купрозан Супер Д", "Шлофог" и "Додин".

5. Технология за производство на инсектициди от видовете "Сайфос" и "Гардона".

6. Рецептура - щам и среда за развитие на биологически препарат от групата" " (търговско название " ").

12.I.1971 година
СОФИЯ
Отп. в 2 екз.
Изп.
ЛП.

Н-К ПЪРВО ГЛАВНО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Генерал-майор

15492 12 VII 71

39/9

Строго секретно!
Екз. единствен.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО ДР.МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ

Т У К

Съгласен
Ламе
17.7.71

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТНОСНО: Система за научно-техническата информация, придобивана от ПГУ-ДС по линия на НТР

На
др. Кьосев
14.7.71г.

Др. Министър,

През последните години количеството на научно-техническата информация, придобивана от ПГУ-ДС по линия на Научно-техническото разузнаване рязко се повиши. От 1966 г. до сега са получени 4690 броя информации, съдържащи 438371 страници и фотокадри, много чертежи, образци и мостри.

Нарастналият обем на постъпващата документация изисква изграждането на система за определяне на задачите, съхранение, оценка и реализация на придобиваната научно-техническа информация.

Досегашната практика на ПГУ-ДС по линия на Научно-техническото разузнаване показа, че такава система може да се осъществи единствено с активното участие и съвместно с Държавния комитет за наука, технически прогрес и висше образование. Използвайки характера на неговата дейност и взаимоотношенията му с другите министерства, ведомства, научни институти и предприятия, научно-техническото разузнаване може да разреши следните проблеми:

Из архивите на ДС

40
10

1. Легендиране и спазване на конспирацията в работата с придобитата научно-техническа информация.

Специалният отдел на Комитета за наука,технически прогрес и висше образование, който работи сега съвместно с НТР, служи като основно прикритие за предаване на научно-техническата информация на консуматорите и получаване на оценка. Неговата работа се намира под прякото наблюдение на ПГУ-ДС, като с това се осигурява спазването на конспирацията и засекретяването на източниците на научно-техническата информация.

2. Определяне и съгласуване на задачите, които да се поставят на НТР.

Държавния комитет за наука, технически прогрес и висше образование участвува активно в изготвянето на перспективните държавни планове за икономическо развитие. Чрез него могат най-правилно да се определят задачите по придобиване на научно-техническа информация, които следва да разрешава НТР. Същевременно Комитетът трябва да има пълномощия да съгласува тези задачи с останалите министерства и ведомства, за да се избегне прекия контакт на ПГУ-ДС с тях.

3. Оценка на научно-техническата информация.

Получаването на точна и навременна оценка на придобитата информация е въпрос тясно свързан с агентурно-оперативната работа по линия на НТР. Характерът на работата на Комитета за наука, технически прогрес и висше образование позволява такава оценка да се изисква от научните институти, предприятия и ведомства бързо и оперативно, като се ползуват най-добрите наши специалисти. Същевременно движението на информацията се наблюдава от НТР при ПГУ-ДС.

4. Заплащане на придобитата научно-техническа информация.

В редица от случаите за научно-техническа информация, получена по линия на НТР се изплащат възнаграждения извън оперативния порядък. Заинтересованите ведомства следва да превеват суми, най-често във валута, за получаване на предварително заявена документация или образци. Комитетът за наука, технически

Из архивите на ДС

346

4/11

прогрес и висше образование е подходящ орган, който може да осигури изпълнението на подобни операции без да се разконспирира Научно-техническото разузнаване.

5. Реализация на придобитата научно-техническа информация.

Внедряването и използването на придобитата научно-техническа и технологическа информация е основен въпрос. За неговото разрешаване Държавния комитет за наука, технически прогрес и висше образование се явява също подходящ орган. Изграждането на системата за научно-техническа информация по линия на НТР съвместно с Комитета дава възможност да се провежда контрол по използването и внедряването на тази информация. За това Комитетът следва да получи точни пълномощия по отношение на другите ведомства.

От горното е видно, че изграждането на система за научно-техническата информация по линия на НТР трябва да се извърши съвместно с Държавния комитет за наука, технически прогрес и висше образование. Само по този начин могат да се спазят изискванията на конспирацията и да се осигури правилно функциониране на работата на отдела на Научно-техническо разузнаване към ПГУ-ДС.

Горното за сведение.

София, 12.VII.1971 г.

Отп. в 1 екз.
Нап.НГ

НАЧАЛНИК ПЪРВО ГЛ.У-НИЕ ДС
Генерал-майор

Строго секретно!
Екз. № ___

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

УТВЪРЖДАВАМ:
Н-К ПЪРВО ГЛАВНО У-НИЕ-ДС
Ген.лейтенант:_____
София, _____ 1972 год.

ПЕРСПЕКТИВЕН ПЛАН

ЗА работата по линия на отдел XII,
ПГУ-ДС през периода 1972-75 год.

I. Характеристика на обстановката за работа по линия на научно-техническото разузнаване

Условията, в които научно-техническото разузнаване ще работи в следващите години, ще се характеризират от два важни и определящи фактори: по-нататъшното развитие на световната социалистическа система и бурното развитие на научно-техническата революция в световен мащаб. Тези процеси са обективни и съпосочни и бъдещото развитие на социализма в света е в най-голяма степен свързано с използуването на достиженията на научно-техническата революция.

Десетият Конгрес на БКП, Програмата на Партията и Директивите за социално-икономическото развитие на страната през XI-та петилетка, определиха, че "по-нататъшната ускорена индустриализация на страната, последователното внедряване на нови промишлени технологии и методи във всички стопански отрасли, е сега главно направление в развитието на икономиката, неотменимо условие и предпоставка за осъществяване на непосредствената историческа задача на Партията - изграждането на зряло

Из архивите на ДС

348

социалистическо общество". От това се определя и една от главните стратегически задачи на НТР през периода 1972-75 год.

Създаването на все по-усъвършенствувани видове оръжия от страна на империалистическите държави, натрупването на големи запаси от ракетно, ядрено, химическо и бактериологическо оръжие и агресивният курс на империализма в борбата му срещу СССР и социалистическите страни определя другата главна задача на НТР, а именно вербовка на агентура, годна да придобива информация и документация за най-новите постижения на империалистическите страни в областта на създаването на нови видове оръжия за масово поразяване и средства за защита от тях.

II. Главни стратегически цели на научно-техническото разузнаване

1. Разширяване агентурните възможности с оглед придобиване на секретна научно-техническа информация в основните области на съвременната наука и техника, с оглед подпомагане решаването на проблемите на научно-техническия прогрес у нас. По-специално внимание да се обърне на микроелектрониката и изчислителната техника, химията, микробиологията и средствата за автоматизация.

2. Разширяване на агентурните възможности с оглед придобиване на секретна научно-техническа информация и образци по военно-технически проблеми, свързани с отбранителната способност на НРБ и социалистическия лагер, по-специално за най-новите постижения на главния противник и неговите съюзници от НАТО в областта на ракетостроенето, бактериологическото, химическото и термоядрено оръжие, самолетостроенето и космическата техника.

63

Из архивите на ДС

~~176~~ 9

III. Основни задачи на НТР през периода 1972-1975 година

1. Електроника, радиосъобщителна техника, електронно-изчислителна техника, приборостроене и системи за автоматизация

- Нови интегрални схеми, комбинация от биполярни и МОС-схеми с висока степен на интеграция;

- Памети на ЕИМ на магнитни дискове с повишена плътност; нови памети с използуването принципите на холографията и лазерния лъч; оперативна и пасивна памет на МОС-интегрални схеми;

- Нови средства на изчислителната техника и нейното използуване в народното стопанство;

- Система от уреди и средства за контролиране, регулиране и управление на производствените процеси - ЕСПА;

- Усъвършенствувани радиолокационни и навигационни системи;

- Лазерни апаратури с приложение в съобщенията, телемеханиката и промишлеността.

2. Химическа и нефтохимическа промишленост

- Нови технологии за производство на пластмаси, синтетични влакна и смоли и малотонажни химически продукти (катализатори, присадки и продукти с висока чистота);

- Нови технологии за дълбоки преработки на нефта за получаване на допълнителни органични продукти и подобряване качеството на съществуващите в производството;

- Комплексна автоматизация и автоматизирани системи за управление на създадените мощности в химическата и нефтохимическата промишленост и за нови технологии, на които предстои внедряването им.

349

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

Из архивите на ДС

350

~~407~~ 4

3. Промишлена микробиология

- Технология за производство по микробиален път на органични киселини, аминокиселини и белтъчно-витаминни препарати, необходими за нуждите на хранителната, химическата промишленост и животновъдството;

- Технологии за микробиологично производство на антибиотици, необходими за фармацевтичната промишленост;

- Технологии за производство на ензимни препарати, необходими за растениевъдството и битовата химия.

4. Военна и специална оперативна техника

- Биологически, химически, термоядрени и други видове средства за поразяване на хора, животни и растения и средства за защита от тях; ракетно оръжие и системи за управление на същото;

- Нови материали с приложение във военната техника, работещи при условия на големи налягания и дълбок вакуум, при ниски и свръхвисоки температури;

- Нова, специална оперативна техника за подслушване, наблюдение, фотографиране и връзка.

IV. Основни обекти за агентурно проникване

Австрия

1. Фирмата

а/ Създаване на агентурни източници за работа срещу фирмата - майка ' - ГФР:

- през 1973 год. и 1975 год. внедряване на 2 български агенти - специалисти от Центъра.

- до 1975 год. вербовка на един агент от Резидентурата.

б/ Придобиване на научно-техническа документация в областта на електрониката и съобщителната техника.

63

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

2. Фирмата ' "

а, Създаване на агентурни източници за работа срещу западно-германските фирми " ' и ' ":

- вербовка на 1 агент от Резидентурата през 1973 год.
- завеждане на една разработка през 1974 год. от Резидентурата;
- внедряване на един агент от Центъра през 1974 год.

б, Придобиване на научно-техническа документация за химически и металургически инсталации.

351

3. Основното внимание на Резидентурата и Центъра да се съсредоточи към вербовката на млади специалисти с възможности за извеждане на работа в ГФР:

- до края на 1973 год. да се заведат 2 разработки;
- до 1975 год. да се вербова и изведе в ГФР един агент;
- да се използува агент "Ханц" (работещ в американската фирма", за придобиване на информация в областта на самолетостроенето и средствата за управление на самолети.

Г Ф Р

1. Фирмата

а, Създаване на агентурни източници:
- през 1972 год. да се внедри един агент от Центъра;
- до 1975 год. да се вербова един агент от Резидентурата.

б, Придобиване на научно-техническа документация в областта на електрсниката и съобщителната техника.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

Из архивите на ДС

352

2. Фирмата

а, Създаване на агентурни източници:

- през 1973 год. да се внедри един агент от Центъра;
- до 1975 год. да се вербова агент от Резидентурата.

б, Придобиване на научно-техническа документация и щамове в областта на микробиологията, химията, фармацията, химическо и биологическо оръжие.

3. Филиала на фирмата

а, Създаване на агентурни източници

- внедряване на агент от Центъра до 1974 год.
- завеждане на две разработки до 1974 год. от Резидентурата.

б, Придобиване на научно-техническа документация в областта на изчислителната техника.

ФРАНЦИЯ

1. Фирмата

а, Създаване на агентурни източници в обекта:

- през 1973 год. и 1974 год. съответно да се внедрят двама български агенти от Центъра;

- до края на 1975 год. да се вербова един агент от Резидентурата.

б, Придобиване на научно-техническа документация в областта на електрониката и военната техника.

2. Филиал на фирмата

а, Създаване на агентурни източници в обекта:

- през 1973 и 1974 год. съответно да се внедрят двама български агенти от Центъра.

63

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

180

- до 1975 год. да се вербова един агент от резидентурата.

б/ Придобиване на научно-техническа документация по изчислителна техника.

3. Научно-изследователски институт

а/ Активизиране работата на агент "Фредерик" и завеждане на една разработка до 1974 год. от Резидентурата.

б/ Придобиване на научно-техническа документация за нови материали, използувани в ракетостроенето и самолетостроенето.

353

4. Фирмата

а/ Създаване на агентурни източници в обекта:

- внедряване на агент "Денис" от Резидентурата
- завеждане на една разработка до 1975 год. от Резидентурата.

б/ Придобиване на научно-техническа документация в областта на химията, фармацията и биологичните средства за защита.

ИТАЛИЯ

1. Фирмата

а/ Създаване на агентурни източници в обекта:

- до края на 1973 год. ще бъдат създадени три оперативни връзки и заведена една разработка от Резидентурата.
- до 1974 год. ще бъдат изведени двама агенти - наши специалисти от Центъра.

б/ Придобиване научно-техническа информация в областта на химическата промишленост.

2. Фирмата

а/ Създаване на агентурни източници в обекта:

- до края на 1974 год. вербовка на един агент от Резидентурата;

Из архивите на ДС
354
КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

- през 1973 и 1975 год. съответно да се изведат на специализация двама агенти - наши специалисти.

б/ Придобиване научно-техническа информация в областта на нефтохимията и катализаторите.

3. Фирмата

а/ Създаване на агентурни източници в обекта:

- до 1974 год. завеждане на 1 разработка и създаване на две оперативни връзки от Резидентурата;

- до 1975 год. вербовка на един агент от Резидентурата.

б/ Придобиване научно-техническа информация в областта на микроелектрониката.

С А Щ

1. Фирмата

а/ Създаване на агентурни източници в обекта:

- до края на 1973 год. да се придобият 3 ОВ и заведе 1 разработка от Резидентурата.

- до края на 1975 год. да се вербова един агент от резидентурата.

б/ Придобиване на научно-техническа информация в областта на химията и създаване нови материали, използувани за военни цели.

2. Научноизследователски център на гр. Шлехтщадт

а/ Създаване на агентурни източници в обекта:

- до края на 1974 год. да се придобият 2 ОВ и заведе 1 разработка от Резидентурата.

б/ Придобиване научно-техническа информация в областта на електрониката и военната техника.

63

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

~~282~~
9

3. _____

а/ Създаване на агентурни източници:

- до края на 1972 год. да се внедрят двама агенти - наши специалисти от Центъра;

- през 1974 год. да се заведе една разработка от Резидентурата;

- през 1975 год. да се внедри един агент - наш специалист от Центъра.

б/ Придобиване научно-техническа информация в областта на фундаменталните науки; придобиване наводки за перспективна агентура.

355

4. Съвместно със съветските другари да се разработят планове за използуване на "Норбърт" и "Браун" за придобиване на информация по военно-технически проблеми.

АНГЛИЯ

1. Фирмата

а/ Създаване на агентурни източници в обекта:

- до края на 1973 год. да се заведе една разработка от Резидентурата;

- до края на 1975 год. да се вербова един агент от Резидентурата.

б/ Придобиване на научно-техническа информация в областта на химическата промишленост.

2. _____

а/ Създаване на агентурни източници в обекта:

- през 1972 год. да се внедрят 2 агента - наши специалисти от Центъра;

- през 1974 год. да се внедри 1 агент - наш специалист от Центъра.

б/ Придобиване на научно-техническа информация по фундаменталните науки; придобиване на наводки за перспективна агентура.

Из архивите на ДС
356
КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г. Секретар :

3. Университета

а, Създаване на агентурни източници в департамента по електроника с оглед разработка на фирмите и :

- през 1972 и 1974 год. съответно да се внедрят по 1 агент - наш специалист от Центъра;

- до края на 1975 год. да се вербова един агент от Резидентурата.

б, Придобиване научно-техническа информация в областта на микроелектрониката и средствата за управление на самолети и ракети.

ЯПОНИЯ

1. Фирмата "

а, Създаване на агентурни източници в обекта:

- до края на 1973 год. да се заведе една разработка от Резидентурата;

- до края на 1975 год. да се вербова един агент от Резидентурата;

- да се внедрят 2 агенти - наши специалисти за срок от една година, съответно през 1972 и 1973 год.

б, Придобиване на научно-техническа информация по интегрални схеми.

2. Фирмата "

а, Създаване на агентурни източници в обекта:

- до 1973 год. да се заведе една разработка с цел вербовка;

- да се придобият най-малко три оперативни връзки.

б, Придобиване научно-техническа информация за антибиотици и средства за лекуване на ракови заболявания.

63

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

284
11

ШВЕЙЦАРИЯ

Съвместно със съветските другари агент "Хамлет" ще се използува за придобиване на информация по военно-технически проблеми, имащи значение за отбраната на СССР и нашата страна.

V. Агентурно-оперативни мероприятия и задачи по линия "М"

357

1. Подготовка по линия "М" ще се извърши на 7 агенти:

а/ За решаване на информационни задачи:
- агент "Маслов"("ОМУ- _") - 1973 г. - Резидентурата
- агент "Фредерик" _____) - 1974 г. - Резидентурата
- агент "Дориан" (.) - 1975 г. - Резидентурата
- агент "Люсиен" (_____) - 1973 г. - Центъра
- агент "Ханц" (_____) - 1974 г. - Резидентурата

б/ Помощна агентура:
- агент "Багеров" - за връзка - 1973 г. - Резидентурата и Центъра
- агент "Павлов" - за връзка - 1972 г. - Резидентурата
- агент "Валя" - за радиовръзка - 1973 г. - Центъра

2. Придобиване на нова агентура за решаване на задачи по линия "М":

а, За решаване на информационни задачи:

- 1 агент във Франция - Резидентурата
- 1 агент в ГФР - 1975 г. - от Центъра

б/ Помощна агентура:

- 1 ПК в Австрия - 1974 г. - Резидентурата
- 1 ПК във Франция - 1975 г. - Резидентурата

Из архивите на ДС

358

VI. Мероприятия за подобряване и усъвършенстване на връзката с агентурата

1. Безлична връзка:

- с радио - "Валя" - по линия "М" - 1973 г. в Центъра

- тайник - "Фредерик" - 1974 г. Резидентурата; "Денис" - 1974 г. - Резидентурата и Центъра; "Багеров" - 1973 г. - Резидентурата и Центъра; "Маслов" - 1973 г. - Резидентурата; "Ханц" - 1973 г. - Резидентурата.

2. С трима агенти ще се поддържа връзка чрез агент за връзка във военно-временна обстановка.

VII. Придобиване на агент-вербовчици

а/ Агент "Денис" - 1975 г. - от Резидентурата и Центъра.

IX. Необходима материално-техническа база

а/ За резидентурите:

- Оборудване на секретните помещения в Резидентурите в Лондон и Токио - 1973 - 1975 год.

- Да се обезпечат 2 бр. радиостанции за агентурна връзка за "Валя" и "Багеров" - 1975 год.

- Да се обезпечат 7 бр. миниатюрни магнитофони - 1973 г.

- Да се обезпечат 4 бр. фотоапарати с огледални камери за Резидентурите - 1972 год.

- Да се обезпечат тайнописни средства за 4 агенти - 1974 год.

б/ В Центъра:

- Да се обезпечат 2 бр. миниатюрни магнитофони - 1972 год.

- Да се снабди отдела с необходимата организационна и фототехника съгласно дадената заявка за 1972 год.

Из архивите на ДС

359

~~186~~
13

X. Взаимодействие с другите отдели на Управлението, поделения на МВР, РУМНО и братските разведки

1. Съвместно с отдел III и XIII, ПГУ-ДС, които работят в страните - обект на НТР, да се набележат мерки за взаимно подпомагане при решаване на задачите на съответните два отдела зад граница и в Центъра.

Срок - края на 1972 г.

2. Съвместно с ръководството на отдел IV, ПГУ-ДС да се разработят мероприятия за опазване на нашите секретни сътрудници, намиращи се на специализация зад граница от действията на вражеските КРО.

Срок - края на 1972 год.

3. Съвместно с ръководството на отдел XI, ПГУ-ДС да се разработят мероприятия за активизиране на разузнавателната работа по чужди специалисти, временно пребиваващи в страната.

Срок - края на 1972 год.

4. Да се разшири взаимодействието с отделите V и VI на ВГУ-ДС, Управление VI-то ДС и РУМНО, с оглед провеждане на съвместни мероприятия по обекти, интересуващи НТР. Да се установи практика за редовен обмен на оперативна и научно-техническа информация от взаимен интерес.

Срок - 1972-75 год.

5. Периодично да се уточняват проблемите на НТУ и научно-изследователските институти към МВР, по които биха желали да се придобива научно-техническа информация, с оглед подпомагане на техни разработки и създаване на по-съвършенна оперативна техника.

Срок - 1972-75 год.

Из архивите на ДС

360

~~287~~
14

6. На предстоящата среща с представителите на НТР при ПГУ-КГБ да се обсъдят конкретни мероприятия за активизиране на работата по направлението в капиталистическите страни, провеждане на съвместни мероприятия и оказване на взаимна помощ.

Срок - 1972 год.

7. Да се провеждат ежегодни срещи на ръководството на отдела с ръководствата на съответните служби на братските разведки, на които да се договорят обема и конкретните форми на сътрудничество, както и обмена на научно-техническа информация по проблеми от взаимен интерес.

Срок - 1972-75 год.

XI. Организационно-кадрови мероприятия

1. Съвместно с КНТПВО да се разработи и внесе за утвърждаване документ за създаване на подходяща организация за определяне на задачите, оценка, реализация и финансиране на придобитата по линия на НТР научно-техническа информация.

Срок - 1972 год.

2. Да се реорганизира работата на отделение "Информация", с оглед засилване на аналитичния характер на същата. За целта да се подготви и внесе за утвърждаване специален документ.

Срок - 1973 год.

3. Да се попълни ръководството на отдела с още един зам.началник и да се назначат началници на оперативните отделения.

Срок - 1972 год.

4. Да се подберат, назначат и подготвят нови оперативни работници на свободните щатни бройки в отдела.

Срок - 1973 год.

63

Из архивите на ДС

~~288~~
15

5. Да се уреди със съветските другари организирането на извънреден курс за оперативни работници на НТР към разузнавателната школа в Москва.

Срок - 1973 год.

6. Да се определят онези звена на различни ведомства в страната, които дават възможности за работа по НТР и в тях да се изпратят на прикритие оперативни работници.

Срок - 1973 год.

361

7. Да се попълнят свободните щатни бройки на НТР в резидентурите в Лондон, Париж, Франкфурт и Рим.

София, 19.04. 1972 год.

ПРЕДЛАГА:
Н-К ОТДЕЛ VII, ПГУ-ДС
Подполковник

Отп. в 3 екз.
Екз. № 1 -
Екз. № 2 -
Екз. № 3 -
Нап. МК

СЪГЛАСЕН:
ЗАМ. НАЧАЛНИК ПГУ-ДС
Полковник_____

21

С Ъ О Б Р А Ж Е Н И Я

ПО НАСОКИТЕ НА РАЗВИТИЕ НА Н Т Р

1. НТР трябва да стане решаващо направление в работата за цялостно провеждане на политиката на интелектуализация на материалната и нематериалната сфера.

2. Решително да се подобри подборът на задачите, по които ще работи НТР, както и контролът по движението на придобитата информация и материали, с цел ефективно използуване

3. Необходимо е да се подобри координацията и взаимодействието между НТР и външно-политическото разузнаване, контраразузнаването и другите поделения на МВР, имащи отношение към икономиката на страната ни. Целта е по-ефективно да се работи на територията на страната по придобиване на научно-техническа и икономическа разузнавателна информация и нейното оползотворяване, по осигуряване на техническа помощ от чужди специалисти, по изучаването, обработката и вербовката на подходящите измежду тях.

4. Необходимо е да се координират дейностите на НТР и РУ-ГЩ на МНО за изпълнение на задачите, стоящи пред НТР.

5. Също така да се подобри координацията и взаимодействието на НТР с отрасловите министерства, комитетите и стопанските организации. Да се осъществи непосредствено проникване и интегриране на дейността на НТР с тази на инженерингови и пласментно-снабдителните звена на стопанските организации, с цел създаване на по-големи възможности и предпоставки за изпълнение на задачите. За целта да се разработи програма за

заемане от НТР на определени длъжности в министерствата, комитетите и стопанските организации, имащи отношение към планирането и внедряването на научно-техническата информация и документация.

6. НТР да обхване по-пълно проблема за подготовка на наши специалисти в капиталистическите страни, особено във водещите университети и институти и в онези фирми, където се внедряват най-съвременни технологии и се очакват върхови постижения в бъдеще.

7. По-широко да се използуват чужди специалисти за пренасяне на модерни технологии и оказване на техническа помощ при внедряването им у нас.

8. Проникване във ведущи капиталистически фирми, чиито разработки имат стратегическо значение за нашето научно-техническо и икономическо развитие и изграждане на добре подготвена и силна агентура из средата на специалистите, работещи в тях.

Да се вербоват и подготвят и специалисти от развиващите се страни за работа както в техния район, така също и за внедряване в интересуващи ни обекти в развитите капиталистически страни.

9. Да се подобри координацията и активизира взаимодействието на НТР с разузнаванията на другите социалистически страни и преди всичко с това на СССР.

10. Да се усъвършенствува функционално и структурно Управление НТР, както и системата за подбор и за подготовка на допълнителен контингент млади специалисти.

11. Да се подготви и внесе предложение за рязко подобряване на материално-техническата база и условията за работа на НТР.

Из архивите на ДС

12. Да се разработи и внесе за утвърждаване система за морално и материално стимулиране на кадрите на НТР и другите специалисти, имащи отношение към дейността на НТР.

Вярно с оригинала

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ — ДС
гр. София
Рег.№ 19900, екз.№ 1
27. 11. 1986 год.

П Л А Н - П Р О Г Р А М А

на УНТР при ПГУ - ДС

ОТНОСНО: Дейността на УНТР при ПГУ-ДС за изпълнение на задачите на IX петилетка, произтичащи от решенията на Тринадесетия конгрес на БКП и Националното съвещание на МВР, юли 1986 година

В изпълнение на решенията на Тринадесетия конгрес на БКП и Националното съвещание на МВР, юли 1986 година Управление "Научно-техническо разузнаване" при ПГУ-ДС своевременно актуализира информационния си план в съответствие с приоритетните направления на научно - техническата революция в страната през IX петилетка и до 2000 година, както и със задачите на НР България в Програмата на СИВ. Предприемат се мерки за създаване на целесъобразни организационни форми и ползване на нови методи за решаване на стоящите пред НТР задачи и по другите главни направления на разузнавателна работа на ПГУ-ДС, по които участвува УНТР.

Из архивите на ДС

Дейността на УНТР при ПГУ-ДС през периода 1986 - 1990 година се определя както следва:

I. Ц Е Л И

1. Изучаване и своевременно информиране за подготовка на САЩ и НАТО за война и внезапно ракетно - ядрено и конвенционално нападение срещу СССР, НРБ и другите социалистически страни.

2. Организиране и пълно използуване на възможностите на агентурния апарат за довеждане докрай на възродителния процес и предотвратяване мероприятията на протурския национализъм в антибългарската кампания.

3. Организиране и провеждане на работа в изпълнение на задачите за разкриване, предотвратяване и пресичане на терористично - диверсионната дейност на противника в т.ч. осигуряване на специализираните звена с необходимата информация, документация и технически средства, оръжие и екипировка.

4. Осигуряване със секретна и комплектна информация партийното и държавно ръководство, военните и специални поделения, научните и стопански организации по следните главни задачи на НТР:

1. Военно - стратегически планове на САЩ, НАТО и Китай.

2. Фундаментални, научни идеи и изследвания за нови процеси и материали, които могат да доведат до технологически пробиви.

3. Технологическа и конструктивна документация, базови програмни продукти, ембаргово оборудване и негласна техническа помощ за решаване на приоритетните задачи на IX петилетка.

Из архивите на ДС

367

47

3.

4. Проектно - конструкторска и технологическа документация, приложни програмни продукти, щамове, ембаргово оборудване и други за решаване на текущите планови задачи в приоритетните направления.

Главните задачи на НТР Управлението изпълнява в следните приоритетни направления на научно-техническия прогрес: военна и специална техника, микроелектроника, изчислителна техника, автоматизация, нови материали, биотехнологии, химически технологии, енергетика и органични суровини.

5. Придобиване на информация по другите главни направления на разузнаване на ПГУ-ДС, в т.ч. ВПР, КРО и други.

II. СРЕДСТВА

1. Създаване на агентурен апарат с възможности по задачите на приоритетните направления за придобиване на военни планове и проекти, фундаментална и приложна научно-техническа документация, проектно - конструктурска и технологическа документация, щамове, базови и приложни програмни продукти, ембаргови образци, апаратура и оборудване, оказване на негласна технологическа помощ и агентурен апарат с възможности по задачите на възродителния процес, борбата с тероризма, ВПР, КРО и РИК.

2. Активизиране работата от територията на страната по чужди специалисти с цел вербовка за решаване на задачите, стоящи пред НТР.

Из архивите на ДС

3. Активно и пълно използуване на сътрудническия апарат от наши специалисти зад граница и на територията на страната.

4. Изграждане на ефективно взаимодействие с другите отдели на ПГУ-ДС и другите поделения на МВР с цел пълно използуване на възможностите по линия на НТР на оперативните работници и техника агентурен и сътруднически апарат.

5. Разширяване и качествено подобряване на оперативното и информационно сътрудничество с братските разузнавания на СССР и другите братски социалистически страни за съвместно решаване на главните задачи, стоящи пред научно - техническото разузнаване, в това число и задачите на Програмата за научно - техническо сътрудничество на страните - членки на СИВ.

III. МЕРОПРИЯТИЯ, ОБЕЗПЕЧАВАЩИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ИНФОРМАЦИОННИТЕ ЗАДАЧИ

1. Изясняване звената от ГОАП и свързаните с тях фирми и лаборатории, в които са решени приоритетните задачи:

а) изграждане на система за получаване на "наводки за технологии" по приоритетните задачи както в основните разузнавани страни, така и в трети страни;

б) активно събиране на наводки за лица създали, внедрили, работещи или имащи друг достъп до интересуващите ни технологии и оборудване;

в) събиране, обработка и анализ на изпреварваща информация за насоките за развитие на приоритетните направления и прогнозна информация;

Из архивите на ДС

369

49

5.

2. Анализиране възможностите на наличната агентура за придобиване на информация по приоритетните задачи:

а) подбор и изграждане на надеждни агенти-наводчици и вербовчици по всички приоритетни технологически направления;

б) създаване на нова перспективна агентура, притежаваща значителни разузнавателни възможности по приоритетните задачи;

3. Работата по създаване на нови постоянни източници /ДОР и ДОП / да се насочи изключително към комплексното решаване на плановите задачи.

такива лица, имащи възможности за

4. Да се използуват най-активно и целенасочено възможностите на опитни и проверени СС за решаване на приоритетните задачи:

а) чрез директно придобиване на информация по т.3;

б) чрез целево маршрутиране по определени задачи;

в) осъществяване на негласна техническа помощ и довеждане на чужди специалисти;

5. Създаване и внедряване на спец.агентура с цел нейното използуване по особено перспективни направления на научно - техническия прогрес и в далечна перспектива, като се вземат съответни мерки за законспириране, надеждна връзка и дългосрочно планиране на тяхната дейност.

6. Да се завишават постоянно изискванията към ОР в Резидентурите и Центъра като се обръща специално внимание на решителното подобряване на ефективността, целенасочеността и тясното обвързване на оперативната и информационна дейност с качественото решаване на плановите задачи.

Из архивите на ДС

7. Да се повишат изискванията към цялостната подготовка на ОР, заминаващи задграница, с цел бързо и ефективно включване в дейността на Резидентурите, както и постигане на максимална чистота в агентурно-оперативната работа. Спазването на оперативната дисциплина да бъде непрекъснато в центъра на внимание на ежедневната дейност на Резидентурите и линейните отдели.

IV. АГЕНТУРНО ПРОНИКВАНЕ В ОБЕКТИТЕ ПРЕДСТАВЛЯВАЩИ ИНТЕРЕС ЗА НТР

Обекти за агентурно проникване, представляващи интерес за НТР, са водещи фирми, институти и организации в развитите капиталистически страни, които разработват и разполагат с най-съвременни технологии и инженерни разработки и където се очакват върхови постижения в науката и техниката с военно и гражданско предназначение.

Основни насоки за работата по обектите, представляващи интерес за НТР

1. Вербовка на агентура в основните звена и развойни лаборатории в обектите, представляващи интерес за НТР.

2. Вербовка на агентура в дъщерни предприятия и представителски фирми на обектите, развойни лаборатории към техническите университети, работещи по поръчка на водещи фирми.

3. Вербовка на агентура в трети страни с възможност за работа по обекти, представляващи интерес за НТР в основните капиталистически страни.

Из архивите на ДС

371

51

7.

4. Вербовка на перспективна агентура из средите на студентите във висшите технически учебни заведения в развитите капиталистически страни включително вербовка на перспективна агентура на територията на развиващите се страни.

5. Работа по обектите, представляващи интерес за НТР от територията на НРБ;

а) Изучаване и вербовка на чужди специалисти пребиваващи временно в НРБ по изграждане на обекти от фирми, представляващи интерес.

б) Изучаване и вербовка на чужди специалисти, пребиваващи в НРБ в състава на делегации или участници в конференции,симпозиуми, панаири, изложби и др.

в) Изучаване и вербовка на интересни за НТР специалисти от смесени бракове.

г) Вербовка на чуждестранни студенти, аспиранти и специализанти с подходяща специалност учещи в нашата страна с цел внедряването им в обекти, представляващи интерес за НТР.

д) Изучаване и вербовка на специалисти от средите на емиграцията.

Мероприятия обезпечаващи работата по проникване в обектите, представляващи интерес за НТР

1. Провеждане на планомерно изучаване на обектите, представляващи интерес за НТР чрез наличната агентура, разработки, специализации и официални източници.

Изготвяне на анализи и отчети за състоянието на работата

Из архивите на ДС

52

по обектите представляващи интерес за НТР.

Срок: юни - всяка година
Отг.: Н-ци на линейните отдели

2. Изготвяне на перспективни 2 и 5-годишни планове за проникване в обектите, представляващи интерес за НТР.

Срок: IX - 1986 година
Отг.: Н-ци на линейните отдели

3. Анализ за извършеното по обектите за проникване и предложения за подобряване на работата по тях.

Срок: юни всяка година
Отг.: Н-ци на линейните отдели

Усъвършенствуване на работата с агентурата и разработките

1. Подобряване организацията на работа

а)Усъвършенствуване на връзката с агентурата с цел подготовката за работа в усложнени и военновременни условия.

Срок: _____
Отг.: Н-ци линейните отдели

б) Внедряване на сигнализираща техника подобряваща връзката между агент и водещ оперативен работник.

Срок: _____
Отг.: Н-ци линейните отдели

Из архивите на ДС

в) В страни с тежко АОО да се извеждат легендирано срещите с агентурата и обектите представляващи интерес в трети страни.

г) Преминаване на безличен начин на връзка с тази агентура, където позволяват възможностите и обстановката.

Срок: _____

Отг.: _____

2. Изготвяне на планове за възпитание на агентурата и нейното оперативно обучение.

Срок:_____

Отг.: _____

3. Изготвяне и провеждане на мероприятия за разширяване възможностите на наличния агентурен апарат за решаване задачите на НТР.

Срок: _____

Отг.: Н-к линейните отдели

4. Използуване възможностите на наличната агентура и разработки за работа по главния противник, тероризма и възродителния процес.

Срок: _____

Отг.: Н-к линейните отдели

5. Разработка на мероприятия за създаване на апарат от агент - вербовчици и агенти - груповоди.

Срок: _____

Отг.: Н-к линейните отдели

Из архивите на ДС

54

V. ПЛАНИРАНЕ И ВНЕДРЯВАНЕ НА НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАТА РАЗУЗНАВАТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

1. Определяне на задачите на УНТР при ПГУ-ДС по приоритетните направления на научно-техническия прогрес.

Срок: май, 1986 година
Отг.: Зам.-началник

2. Разработване на ориентировки и конкретни задачите по приоритетните направления в съответствие с главните задачи на НТР.

Срок: януари, 1987 година
Отг.: Зам.-началник

3. Осигуряване от СС, ДКИТ, СО, научните звена и други необходимите финансови средства за изпълнение на някои задачи, ембаргово оборудване, образци и други.

Срок: постоянен

4. Следене състоянието по внедряване на разузнавателната научно - техническа информация, информиране на висшестоящите ръководства за несвоевременното й реализиране и оказване на съдействие, включително с негласна техническа помощ.

VI. ПО-ГЛАВНИТЕ НАПРАВЛЕНИЯ НА РАЗУЗНАВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ НА ПГУ - ДС

1. Работа по САЩ, НАТО, Япония и Китай ще се провежда по отделна план - програма на НТР.

Из архивите на ДС

375

2. По тероризма и възродителния процес:

а) Активизиране дейността по създаване на постоянни източници за борба с тероризма и възродителния процес

б) Включване в плана на всяка резидентура по линия на НТР мероприятия, изискващи активно участие на всички ОР от НТР в дейността по разкриване плановете и намеренията на противника за акции срещу нашата страна по възродителния процес и тероризма.

в) Засилване контрола върху извършеното по проблемите на тероризма и възродителния процес, като се отчита личния принос на всеки ОР и се търси съответна служебна и партийна отговорност.

г) При заминаване на задгранична работа на ОР в заданието да залегне като една от основните задачи работата по тероризма и възродителния процес.

д) При разглеждане работата на задграничните работници и в Центъра освен за извършеното по НТР да се акцентира вниманието и за извършеното по тероризма и възродителния процес.

е) Доставка на специално оборудване и апаратура за нуждите на нашата страна за борба срещу тероризма.

VII. МЕРОПРИЯТИЯ ЗА КОНТРОЛ И ПРОВЕРКА

1. Изготвяне на годишни и полугодишни отчети за изпълнението на информационния план и уведомяване на резидентурите за приноса им при решаване на задачите.

Срок: юни, декември всяка година
Отг.: Н-к отдел "ИА"

Из архивите на ДС

60

2. Актуализиране на информационния план на НТР съгласно изискванията на потребителите в нашата страна.

Срок: януари всяка година
Отг.: Н-к отдел "ИА" и
директора ЦПИ

3. Извършване анализи на информационната работа на агентурата, разработките и връзките и предлагане мерки за активизирането ѝ.

Срок: м.юни всяка година
Отг.: Н-к отдел "ИА"

4. С цел по-целенасочено използуване информационните възможности с агентурата, ДОР, ДОП и други обекти всички ОР от Центъра и Резидентурите задължено най-малко един път годишно да правят разбор с "ИА".

Отг.: Н-ци линейни отдели
Н-к отдел "ИА"

VIII. ОРГАНИЗАЦИОННО - СТРУКТУРНИ МЕРОПРИЯТИЯ ОБЕЗПЕЧАВАЩИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДАЧИТЕ ПО ЛИНИЯ НА НТР

1. Да се създадът целеви групи по линия на УНТР, както в резидентурите в чужбина, така и в отраслевите резидентури, за комплексно решаване на задачите от главните направления.

Срок: _____
Отг.: _____

Из архивите на ДС

61

2. Разнообразяване на формите на работа по линия на УНТР като се създават нови прикрития нови форми с участие на УНТР, целенасочено търсене на учени - специалисти с възможности за оказване на техническа помощ и негласното им довеждане в нашата страна с оглед затваряне на цикъла придобиване на НТИ и внедряването й.

Отг.: Н-к УНТР

377

3. Да се създаде специално звено в ДКИТ за контрол на ефективното използуване на разузнавателната информация и отчет за постигнатите икономически показатели и оценка ефективността от дейността на УНТР.

Срок: _____

Отг.: _____

4. С цел осигуряване на тясна координация и взаимодействие в процеса на планиране на проблематиката и контрол при внедряването на придобитата информация в съответните СО и министерства да се изпращат опитни ОР.

Отг.:

5. При назначаването на нови ОР в УНТР да се повишават изискванията по отношение на идеологическата и морално психологическа подготовка, езикова подготовка и инженерната и технологична квалификация.

Из архивите на ДС

62

6. Да се подобрява постоянно системата за морално стимулиране на оперативния състав, ОРОН и СС за постигнати високи резултати.

7. Разкриване на нови задгранични резидентури или резидентурни групи /_____/.

Срок: _____

Отг.: _____

8. Организиране изпращането на оперативни работници на УНТР на специализация във водещи фирми и научни учреждения, представляващи интерес.

9. Активизиране провеждането на съвместни агентурно-оперативни мероприятия с братските органи на НТР и особено с НТР на КГБ.

Отг.: Н-ци на линейните отдели

10. Организиране повторно извеждане на СС доказали на практика активна работа по линия на НТР.

Отг.: Н-ци на линейните отдели

11. Да се активизира вербовката на чужди граждани от трети страни с перспектива извеждането им на работа в САЩ и тяхните съюзници от НАТО.

Отг.: Н-ци на линейните отдели

64

15.

12. Подготовка и внедряване за продължителен период на работа във водещи фирми и научни организации представляващи интерес за НТР, на български специалисти под форма на смесени бракове, роднински връзки , "псевдоизменници" и други.

Отг.: Н-ци на линейните отдели

13. Разширяване възможностите за изпращане на оперативни работници на задгранична командировка като стажанти с цел усвояване работа по прикритие, усъвършенствуване на местния език и изучаване на АОО.

Отг.:

Отп. в 2 екз.
№ 1 - УНТР, ПГУ-ДС
№ 2 - УНТР, ПГУ-ДС
Изпълнил: УНТР-8816
Написала: Цветкова-1211
София, 17.07.1986 година

97

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ — ДС
гр. София
Рег.№ 2985, екз.№ 1
24.02.1986 год.

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЧИ НА УНТР, ПГУ-ДС
ПРЕЗ IX-ТА ПЕТИЛЕТКА И ДО 2000 ГОДИНА

I. ВОЕННА И СПЕЦИАЛНА ТЕХНИКА

1.1. Военно - стратегически планове на САЩ и страните от НАТО.

1.2. Стратегическо и тактическо оръжие. Оръжейни системи, базирани в космоса, океана и морското дъно.

1.3. Ядрено, химическо и биологическо оръжие.

1.4. Нови видове оръжия - лазерно, протонно, неутронно, геофизическо и други.

1.5. Системи за връзка, следене и разузнаване.

1.6. Нови видове материали с военно приложение.

1.7. Техника със специално предназначение.

II. ЕЛЕКТРОННИ ВЪЗЛИ И ЕЛЕМЕНТИ

2.1. Технология за производство на материали за печатни платки като медно фолио с дебелина от 20 до 35 микрона, епоксидни смоли, химикали за електро-химична обработка на печатни платки и др.

2.2. Производства на обработено алуминиево фолио за високо капацитивни кондензатори.

2.3. Технология за производство на високо енергийни магнити на базата на кристални ферити и на магнитни материали за

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г. Секретар :

радиолокационна защита на летящи цели.

2.4. Технология за производство на керамични маси за много слойна керамика за корпуси на интегрални схеми и свръх миниатюрни керамични кондензатори.

2.5. Керамични и полупроводникови материали за мощни газови и импулсни лазери.

2.6. Конструктивна и технологична документация и образци за сензори за нуждите на роботиката и машиностроенето и датчици за химическата промишленост, транспорта и други.

Из архивите на ДС

III. ЕЛЕКТРОНИКА

3.1. Магнитни покрития, магнитни глави и технология за тяхното производство с оглед създаване на устройства с много висока плътност на записа - до 10 хиляди бита на инч и 5 хиляди пътечки на инч.

3.2. Технология за производство на подложки от алуминий, стъкло и пластмаса за магнитни и оптически дискове.

3.3. Технологическа документация и технология за производство на - и - и 32 битови процесори (от фамилията и специализирани интегрални схеми (памети 256 К, програмируеми матрици от фамилията).

3.4. Технология за производство на свръхбързи интегрални схеми от типа на - Шотки - и - логика.

3.5. Микропроцесорни 16 и 32 разрядни устройства и системи

3.6. Конструктивна документация и образци за големи ЕИМ с производителност 10-15 милиона операции в секунда; супер мини машини, матрични и други специализирани процесори с производителност от 70-100 милиона операции в секунда.

Из архивите на ДС

3.7. Организация на мрежа от изчислителни машини и базисен софтуер за тях, в това число високоскоростни мрежи и локални изчислителни системи.

3.8. Електронноизчислителна техника за нуждите на образованието.

3.9. Системи на основата на изкуствения интелект и програмно осигуряване за тях.

382

IV. СЪОБЩИТЕЛНА ТЕХНИКА

4.1. Конструктивна документация и технология за производство на световодни материали, средства и цифрови системи за пренасяне на информация със скорост 140 мегабайта в секунда, включително за използуване в оптически системи за връзка.

4.2. Цифрови електронни централи - учрежденски тип и за малки населени места до 4096 линии и с възможности за комутация на глас и цифрови данни; тяхна модификация с военно приложение.

V. ПРОГРАМНО ОСИГУРЯВАНЕ ЗА МИКРОЕЛЕКТРОНИКАТА

5.1. Операционни системи и езици за векторни и паралелни процесори.

5.2. Пакети програми за :

5.2.1. Автоматизирано проектиране на интегрални схеми по поръчка;

5.2.2. Интегрирани системи за проектиране и производство на сложни системи и възли;

5.2.3. Логическо моделиране и проверка работоспособността на високо производителни изчислителни системи;

5.2.4. Логическо моделиране и автоматическо проектиране

Из архивите на ДС

383

100

на много големи печатни платки и автоматизирано генериране на тестове за печатни платки.

VI. АВТОМАТИЗАЦИЯ

6.1. Пакети приложни програми за електронно-управляващи устройства на роботи и металорежещи машини (на системи с разпределение на функциите и на сложни управляващи системи за ГАПС).

6.2. Пакети приложни програми за проектиране и автоматизация на инженерния труд (CAD/CAE).

6.3. Пакети приложни програми за управление на териториално разсредоточени обекти в ЖП-транспорта, в напоителните системи, преноса на електроенергия, нефт и газ.

6.4. Програмно осигуряване на автоматизацията на непрекъснати процеси в химическата промишленост, биохомическата промишленост и други.

6.5. Образци и техническа помощ за автоматизирани линии за повърхностен монтаж и измерване на печатни платки и хибридни модули.

6.6. Гъвкави монтажни роботи с изкуствено зрение за монтаж на прецизни механични малогабаритни изделия в електрониката, електротехниката и приборостроенето.

VII. НОВИ МАТЕРИАЛИ

7.1. Производство на полупроводникови кристали като бездефектен силиций с диаметър до 200 мм, галиев арсенид, галиев фосфид, индиев фосфид, галиево-алуминиев фосфид и други специални материали за нуждите на лазерната техника и свръхбързи интегрални схеми.

Из архивите на ДС

384

7.2. Технологии за производство на световодни оптични материали.

7.3. Свръх висока очистка на неорганични вещества (киселини и соли), синтез на фотополимерни материали, фотолакове, проявители (десенсибилизатори), синтез на моносиликонови съединения (свръх чисти силани) и производство на полисилиции от тях (силиконови масла и полимери).

7.4. Чисти цветни метали за нуждите на микроелектрониката в частност алуминий, мед, злато, волфрам, кобалт, никел.

7.5. Производство на конструкционни пластмаси като поликарбонати, на някои полимери с промишлено приложение като диметилметакрилат, полиамидни ленти и др.

7.6. Конструкционни керамични материали като високотемпературна алумооксисна керамика, борен нитрид, силициев нитрид, силициев карбид, титанов нитрид, бариевотитанова керамика и изделия от тях.

7.7. Фин прокат от специални стомани и сплави за нуждите на електрониката, приборостроенето, роботиката и др.

7.8. Метални аморфни сплави и изделия от тях.

7.9. Производство на метални прахове и изделия на праховата металургия.

7.10. Производство на редки метали от отпадъчни материали и нестандартни суровини.

7.11. Плазмени, вакуумни и лазерни технологии за обработка на материалите - нанасяне на износоустойчиви покрития, пробиване, рязане и други.

Из архивите на ДС

385

12

6.

VIII. БИОТЕХНОЛОГИИ

8.1. Промишлени технологии за култивиране на моноклонални антитела и производство на тази основа на свръхчисти биологически препарати.

8.2. Високо производителни щамове за разграждане на целулоза и обогатяване с белтъци на груби фуражи и оползотворяване на селскостопански отпадъци от зеленчуковото и овощарското производство.

8.3. Високо активни щамове за нови антибиотици за борба с вирусни сърдечно-съдови заболявания, ракови заболявания с вирусен произход и вируси демобилизиращи имунната система.

8.4. Високо ефективни щамове за производство на антибиотици за ветеринарни цели.

8.5. Ензими за нуждите на фармацевтичната, хранително-вкусовата и други промишлености.

8.6. Генни култури и технологии за производство на интерферон, инсулин, ензими и протеини за ранна диагностика на рака и имунно подтискане на рака.

8.7. Технология за производство на нискокалорийни подсладители от типа на "Аспартан".

8.8. Биотехнологични методи за очистка на околната среда и селективно извличане на химически съединения и метали от сложни химически смеси.

8.9. Мембранни технологии за свръхочистка и повишаване степента на извличане на полезни вещества, включително с приложение в хранителновкусовата промишленост.

Из архивите на ДС

386

IX. ХИМИЧЕСКИ ТЕХНОЛОГИ

9.1. Технологии за производство на катализатори за нуждите на химическата и нефтохимическата промишленост.

9.2. Рецептури и технологии за производство на продукти на малотонажната химия.

9.3. Средства за защита на растенията.

X. ЕНЕРГЕТИКА

10.1. Специализирани роботи и манипулатори за извършване на контролни, ремонтни и ликвидационни операции на атомно оборудване.

10.2. Специализирани програмни продукти за анализ на надеждността, безопасността, работата и управлението на АЕЦ.

10.3. Програмно осигуряване за повишаване ефективността при използуване топлинната и електрическата енергия.

XI. ОРГАНИЧНИ СУРОВИНИ

11.1. Интродукция на чуждестранна генетична плазма при растенията и животните и схеми за поддържане на националните генетични ресурси за нуждите на селекцията.

11.2. Създаване на нова генерация сортове и хибриди растения. Нови технологии в растениевъдството.

11.3. Нови породи и хибридни форми селскостопански животни и птици. Интензивни промишлени технологии за тяхното отглеждане.

Отп. в 4 екз.

Изп. УНТР - 8195
София,24.02.1986 г.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ ОЧ. УНТР
Подполковник:
/С. Косев/

М.В.Р.
ПЪР О ГЛАВНО
УПРА ЛЕНИЕ — ДС
гр. София
Рег.№ 3821 екз.№ 2
15. 05. 1989 год.

СТРОГО СЕКРЕТНО!

Копие 8

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: Преустройството и по-нататъшното усъвършенстване на дейността на Разузнавателното управление - МВР

В съответствие с изискванията на Юлския пленум на ЦК на БКП (1987 г.), Националната партийна конференция и указанията на ръководството на МВР, в ПГУ-ДС се извърши задълбочено обсъждане на проблемите и задачите, които произтичат за разузнаването от основните положения на концепцията за по-нататъшното изграждане на социализма в НР България и новите политически реалности в международната обстановка и особено на Балканите след Белградската среща.

След Тринадесетия конгрес на БКП и Националното съвещание на органите на МВР през 1986 г. в ПГУ-ДС се започна процес на преустройство и усъвършенстване на структурата и организацията на разузнавателната дейност, на кадровата работа, пренасочване на оперативния състав за работа по приоритетните задачи, като: възродителния процес и борбата с международния тероризъм, подобряване стила и методите на работа, повишаване ефективността от партийно-политическата дейност. По редица направления (възродителния процес, НТР, АМ, информационно-аналитична дейност, кадрова работа) др.Министър вече утвърди разгърнати програми, които са в процес на изпълнение.

Из архивите на ДС

388

С цел ускоряване и задълбочаване на процеса на преустройство, ръководството на ПГУ-ДС

П Р Е Д Л А Г А:

I. ПРЕУСТРОЙСТВО В РАБОТАТА НА РАЗУЗНАВАНЕТО ЗА ПОДПОМАГАНЕ ВЪНШНАТА ПОЛИТИКА НА НР БЪЛГАРИЯ

1. В съответствие със завишените изисквания за работа на Разузнавателното управление на МВР, и във връзка с новата обстановка в света и на Балканите, да бъдат разработени целите, задачите и средствата на разузнавателна дейност по основните региони и страни, като по целесъобразност се извършат и допълнителни прегрупирвания на състава.

В непродължителен срок да се извърши пълно проучване на дейността и кадровия състав на задграничните резидентури, и въз основа на задълбочен анализ и оценка, да се направят предложения пред ръководството на МВР за пренасочване, съкращаване и евентуално закриване на някои разузнавателни звена с оглед концентриране на силите за подобряване на разузнавателната работа срещу Югоизточното крило на НАТО - Турция и Гърция, останалите балкански страни и присъствието, действията и намеренията на главния противник-САЩ в района на Балканите.

2. При преустройството на информационната работа на ПГУ-ДС е необходимо да се отчита приоритетната потребност и значение на информациите с балканска тематика.

Наложително е да се създаде необходимата организация, съответстваща на новата ситуация за придобиване и използване на секретна информация, а също така и на специализирана информация, представляваща повишен интерес за съответните инстанции в страната.

Из архивите на ДС

12

3

3. Ускорено да се внедрява съвременна техника за прослушване на телексите и радиорелейни връзки между външните министерства и задграничните мисии, както и на другите ведомства и институти, представляващи разузнавателен интерес.

4. Нарастващата политическа активност в международните отношения по хуманитарните проблеми и правата на човека, в национален, регионален и международен план, налага ПГУ-ДС по-активно да се занимава с тези проблеми.

Необходимо е да се изгради организация за по-пълно използване възможностите на разузнаването за придобиване на необходимата информация и документация, за провеждане на АМ, с оглед подпомагане настъпателната политика на нашата страна и координираните действия на социалистическите страни по общите проблеми на правата на човека, и особено във връзка с възродителния процес. Целесъобразно е участието на представител на ПГУ-ДС в новоизграждащия се Комитет по защита правата на човека.

5. ПГУ-ДС да продължи още по-активно да търси и използва възможностите на братските разведки за провеждане на активни и други агентурно-оперативни мероприятия срещу Турция и Югоизточното крило на НАТО.

С цел разширяване сътрудничеството по тази линия и повишаване ефективността от съвместната дейност, наложително е да се разработи по-разгърнато виждане и аргументация за ролята, мястото и значението на Турция и Гърция в политическите и военно-стратегическите планове на САЩ и НАТО в региона.

II. ПРЕУСТРОЙСТВО В РАБОТАТА НА РАЗУЗНАВАНЕТО ЗА ПОДПОМАГАНЕ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИЯ ПРОГРЕС И ЗАЩИТАТА НА ИКОНОМИКАТА НИ

Постановката на Юлския пленум на ЦК на БКП "да се осъществи преход към качествено нова технологична база чрез развитието на

Из архивите на ДС

НАУКАТА И ВНЕДРЯВАНЕТО НА ПРИНЦИПНО НОВИ ТЕХНОЛОГИИ" ОПРЕДЕЛЯ ГЛАВНИТЕ НАСОКИ ЗА РАБОТА НА НТР В ПРИОРИТЕТНИТЕ ОБЛАСТИ НА НРБ:

- ЕЛЕКТРОНИКАТА
- ХИМИЯТА
- БИОТЕХНОЛОГИИТЕ
- МАШИНОСТРОЕНЕТО
- СПЕЦКОМПЛЕКСА (ОТБРАНИТЕЛНАТА ПРОМИШЛЕНОСТ)

390

ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТА И ИЗГРАЖДАНЕ НА СТРУКТУРА, АДЕКВАТНА НА ЦЕЛИТЕ И ЗАДАЧИТЕ, КОИТО СЕ ПОСТАВЯТ НА ПГУ-ДС Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО:

1. УНТР ДА ЗАВЪРШИ ИЗГРАЖДАНЕТО НА ОТРАСЛОВИ РЕЗИДЕНТУРИ В САМОУПРАВЛЯВАЩИТЕ СЕ СТОПАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ И АСОЦИАЦИИ ОТ ПРИОРИТЕТНИТЕ КОМПЛЕКСИ - ЕЛЕКТРОНИКАТА, ХИМИЯТА И МИКРОБИОЛОГИЯ, МАШИНОСТРОЕНЕ, ОТБРАНИТЕЛНА ПРОМИШЛЕНОСТ, А СЪЩО ТАКА И В ОБЛАСТНИТЕ И ОБЩИНСКИ ЦЕНТРОВЕ, КЪДЕТО СЕ УСВОЯВАТ СЪВРЕМЕННИ ПРОИЗВОДСТВА ОТ ПРИОРИТЕТНИ КОМПЛЕКСИ.

ЦЕЛТА Е ДА СЕ СЪЗДАДАТ УСЛОВИЯ ЗА ПО-ЕФЕКТИВНА ВЕРБОВЪЧНА ДЕЙНОСТ; ДИНАМИЧНО ИЗУЧАВАНЕ РЕАЛНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ ОТ ПРОГНОЗНА ТЕХНОЛОГИЧНА И КОНСТРУКТИВНА ДОКУМЕНТАЦИЯ, ОБРАЗЦИ И ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ; КОНТРОЛ ПО ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕТО НА ПРЕДОСТАВЕНАТА ИНФОРМАЦИЯ И ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА СИГНАЛНИ ФУНКЦИИ КЪМ РЪКОВОДСТВАТА НА СЪОТВЕТНИТЕ СТОПАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ, КЪМ ОБЩИНСКИТЕ И ОБЛАСТНИ НАРОДНИ СЪВЕТИ И КЪМ РЪКОВОДСТВОТО НА МВР.

2. В АСОЦИАЦИИТЕ "ТЕЖКО МАШИНОСТРОЕНЕ", "ХИМИЧЕСКА И БИОЛОГИЧЕСКА ПРОМИШЛЕНОСТ", "ЕЛЕКТРОНИКА" ДА СЕ ИЗГРАДЯТ "КООРДИНАЦИОННИ СЪВЕТИ", В СЪСТАВА НА КОИТО ДА ВЛЕЗАТ ЧЛЕНОВЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ УПРАВИТЕЛНИ СЪВЕТИ И ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА УНТР.

ЦЕЛТА Е ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ГЛАВНИТЕ НАСОКИ И КОНКРЕТНИТЕ ЗАДАЧИ ЗА УНТР В ИНФОРМАЦИОНЕН АСПЕКТ, В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ НАПРАВЛЕНИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОТРАСЪЛА И ФИНАНСОВОТО ИМ ОБЕЗПЕЧАВАНЕ.

67

Из архивите на ДС

14

3. Отчитайки интересите на страната ни и изхождайки от динамично изменящата се агентурно-оперативна обстановка, да се използуват максимално активно новите форми на икономическо и научно-техническо сътрудничество с капиталистическите и развиващите се страни, като:

- обмен на учени и специалисти в университетски центрове;
- съвместни фундаментални и приложни изследвания;
- смесени производствени и търговски фирми;
- други възникващи форми и средства

391

4. УНТР да изгради и предложи за утвърждаване концепция за провеждане на активна разузнавателна дейност в страните от Далечния Изток и Тихоокеанския басейн (Малайзия, Сингапур, Тайланд, Хонг Конг, Южна Корея, Тайван, Филипините, Индонезия).

5. Да се използуват по-активно и целенасочено специализираните фирми на УНТР ("ИНКО", "МАТХИМ") , действуващи на територията на страната и в разузнаваните страни. Да се укрепят разузнавателните звена (резидентури) на УНТР в "Кинтекс", "Техника", "Химимпорт", "Прибороимпекс", "Инсист", "Изотимпекс" и други български ВТО и се използуват за по-активна агентурно-оперативна дейност.

6. Съгласувано с министъра на икономиката и планирането да се разработи механизъм за определяне на задачите на УНТР от национални програми и тези от държавните поръчки за усвояване на особено важни нови технологии и нови изделия, както и за важни фундаментални и приложни изследвания.

7. В съответствие с изискванията за максималното икономизиране работата на официалните дипломатически представителства зад граница, ПГУ-ДС да провежда целенасочени агентурно-оперативни и активни мероприятия за повишаване ефективността на външноикономическата им и търговска дейност.

Из архивите на ДС

392

8. Правата предоставени на новите стопански организации за разширяване на външно-търговската задгранична дейност налагат изпълнението на качествено нови задачи по защита на икономическите интереси на страната. За целта е необходимо:

а) придобиване на предварителна информаиця за надеждността на партньорите при сключване на крупни сделки или изграждане на смесени дружества и фирми;

б) събиране на съответна икономическа и финансова информация;

в) провеждане на целенасочени активни и други агентурно-оперативни мероприятия за създаване изгодни икономически условия и предпоставки в интерес на НР България;

г) съвместно с Управление IV - ДС да се разработват съответни ориентировки-задания за разузнавателното и контраразузнавателното обслужване на крупни сделки и инженерингови дейности на НРБ.

III. ПО-НАТАТЪШНО УСЪВЪРШЕНСТВУВАНЕ НА АГЕНТУРНО-ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ НА РАЗУЗНАВАНЕТО, В СЪОТВЕТСТВИЕ С НОВИТЕ ПОЛИТИЧЕСКИ РЕАЛНОСТИ

1. С цел качествено подобряване на ефективността от работата на оперативния състав да се преразгледат целите и задачите, които са поставени на резидентурите и се приведат същите в съответствие с интересите на НРБ към разузнаваната страна, кадровия потенциал на резидентурата и възможностите на наличната агентура

2. Качествено да се подобри работата по съблюдаване изискванията за висок професионализъм и чистота в работата с агентурата, с оглед създаване на условия за максимална сигурност и гаранция, с цел да не се допуска увреждане на външната политика на страната, като се даде приоритет на:

а) по-широко прилагане безконтактното изучаване на

Из архивите на ДС

16

ИНТЕРЕСУВАЩИТЕ НИ ЛИЦА И ОБЕКТИ;

б) ПРЕДПРИЕМАНЕ ОЩЕ ПО-РЕШИТЕЛНИ МЕРКИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА АГЕНТ-ВЕРБОВЧИЦИ И ИЗВЪРШВАНЕ НА ВЕРБОВКА "ПОД ЧУЖД ФЛАГ";

в) ПО-РЕШИТЕЛНО ДА СЕ ПРЕУСТРОИ ВРЪЗКАТА С АГЕНТУРАТА КАТО МАКСИМАЛНО СЕ ОГРАНИЧАВАТ ЛИЧНИТЕ СРЕЩИ С НЕЯ И НЕПРЕКЪСНАТО СЕ ВНЕДРЯВАТ СЪВРЕМЕННИТЕ ОПЕРАТИВНО-ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА;

г) ДА СЕ СЪЗДАДЕ ДЕЙСТВЕН МЕХАНИЗЪМ ЗА НЕПРЕКЪСНАТО УТВЪРЖДАВАНЕ И РАЗШИРЯВАНЕ НА АНАЛИТИЧНОТО НАЧАЛО В ЕЖЕДНЕВНАТА АГЕНТУРНО-ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ НА ОПЕРАТИВНИЯ И РЪКОВОДЕН СЪСТАВ.

IV. ПРЕУСТРОЙСТВО В КАДРОВАТА РАБОТА

1. ДА СЕ УСЪВЪРШЕНСТВУВА СТИЛА И МЕТОДИТЕ НА РАБОТА НА РЪКОВОДНИЯ СЪСТАВ:

- ПРИ ИЗДИГАНЕ НА РЪКОВОДНИ ДЛЪЖНОСТИ ДА СЕ РАЗШИРЯВА ПРИЛАГАНЕТО НА КОНКУРСНОТО НАЧАЛО;
- ДА СЕ ОСИГУРЯВАТ УСЛОВИЯ ЗА ТВОРЧЕСКА ИЗЯВА И САМОИНИЦИАТИВА НА КАДРИТЕ, В УСЛОВИЯТА НА СТРИКТНО СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ НА ЕДИНОНАЧАЛИЕТО И СЕКРЕТНОСТТА;
- ДА СЕ ПОВИШАВА КВАЛИФИКАЦИЯТА НА РЪКОВОДНИЯ СЪСТАВ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА НАУКАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ.

2. ДА СЕ УТВЪРЖДАВА ГЛАСНОСТТА ПО СЛУЖЕБНА И ПАРТИЙНА ЛИНИЯ НА ПОЛОЖИТЕЛНИТЕ И ОТРИЦАТЕЛНИ ПРОЯВИ ОТ СТРАНА НА КАДРИТЕ В УПРАВЛЕНИЕТО ПРИ СПАЗВАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА НЕОБХОДИМАТА СЕКРЕТНОСТ.

3. ДА СЕ ВЪВЕДЕ ПРАКТИКАТА ОТ ТРИГОДИШЕН ИЗПИТАТЕЛЕН СРОК ЗА НОВОПОСТЪПИЛИТЕ КАДРИ, СЛЕД КОЕТО ДА СЕ ПРАВИ СЛУЖЕБНО-ПАРТИЙНА ОЦЕНКА, С ОГЛЕД СВОЕВРЕМЕННО ОСВОБОЖДАВАНЕ ИЛИ ПРЕНАСОЧВАНЕ КЪМ ДРУГИ ПОДЕЛЕНИЯ НА МВР НА СЛУЖИТЕЛИ, НЕ ПОКАЗАЛИ КАЧЕСТВА ЗА РАЗУЗНАВАНЕТО. ЗА ЦЕЛТА ДА СЕ ИЗПОЛЗУВА ПО-ЦЕЛЕНАСОЧЕНО И КЛУБА "МЛАД ЧЕКИСТ".

Из архивите на ДС

394

17

4. Сегашната роля и активност на международните организации налагат ускорено да се подготвят оперативни работници за работа под тяхно прикритие.

5. Като се изхожда от порасналите потребности, да се вземат допълнителни мерки за изграждането на оперативни работници за работа в балканските страни.

6. В работата с кадрите да се премине и към активно прилагане на материалното стимулиране и се ликвидира досегашния механизъм на уравниловката. По-гъвкаво и диференцирано да се използват механизмите за: увеличаване или намаляване на заплатата за длъжност; процента за агентурно възнаграждение; по-високо или по-ниско заплащане чрез приравняване по длъжност по линия на прикритията, на левовата заплата на задграничните работници, а така също и предложения за специални поощрения за изпълнение на високоотговорни задачи.

С цел стабилизиране на оперативния състав от отделите и резидентурите от балканското направление да се използват специални морални и материални стимули.

7. Да се продължи активното изпълнение на програмата за подобряване на цялостната кадрова работа, утвърдена на 7.I.1988 г. [illegible]

X

X X

Партийната организация при ПГУ-ДС ще работи за идейно-теоретичното превъоръжаване на комунистите и служителите с оглед по-ефективното и творческо изпълнение на приоритетните

Из архивите на ДС

18

ЗАДАЧИ.

- УСВОЯВАНЕ, ОСМИСЛЯНЕ И ТВОРЧЕСКО ПРИЛАГАНЕ НА ЮЛСКАТА КОНЦЕПЦИЯ НА ЦК НА БКП И РЕШЕНИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИЯ;

- ПОВИШАВАНЕ РОЛЯТА И ОТГОВОРНОСТТА НА ППО ПРИ ПОДБОРА, РАЗВИТИЕТО И РАЗСТАНОВКАТА НА КАДРИТЕ;

- ПО-НАТАТЪШНО ИЗДИГАНЕ РОЛЯТА НА ППО ЧРЕЗ ЗАСИЛВАНЕ НА ВЪТРЕШНО-ПАРТИЙНАТА ДЕМОКРАЦИЯ; ИЗДИГАНЕ САМОСТОЯТЕЛНОСТТА, ИНИЦИАТИВАТА И ТВОРЧЕСКОТО ПРОФЕСИОНАЛНО МИСЛЕНЕ; ЗАВИШАВАНЕ НА ПАРТИЙНИЯ КОНТРОЛ И ЛИКВИДИРАНЕ НА ОСТАРЕЛИТЕ РУТИННИ И ТРАДИЦИОННИ МЕТОДИ НА РАБОТА.

Отп. в 1 екз.
Изп.-щаб/8263
Нап.-щаб/АС/64
15.03.1988 г.

Размножено в 5 екз.
Изпратени по списък
към оригинала
София, 24.3.1988 г.

НАЧАЛНИК НА ПЪРВО ГЛАВНО УПРАВЛЕНИЕ - ДС
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ:_____
(Вл. Тодоров)

СНЕМАНЕТО НА КОПИЯ ОТ АДРЕСАТА ЗАБРАНЕНО!

Степен на секретност 24 ЈНТР

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ВХОДЯЩА ШИФРОГРАМА № 2431

Срочност ЕКСТРЕНА!

За КОНДОВ-ЗИДАРОВ

От В И Е Н А

Др Ст Данчев
(говорих с
Др Ст. Бозаров)

Място за пришиване към дело

ОТНОСНО: МОНБЛАН-1

По повод поставената от нас принципна задача за търсене на възможност за преустановяване на проекта и максимално обезщетяване, господин е получил предложение / / от тайванска фирма, която е готова да заплати изцяло досегашните ни разходи и инвестиции. Срокът на реализацията ни следва да бъде в рамките на следващата седмица.

Досегашният опит доказа, че ние не сме в състояние да поддържаме високотехнологични инсталации в чужбина и с действието си сме изпреварили степента на развитие на нашата инфраструктура. Освен това, липсват реални източници на валута за обезпечаване на дейността дори до края на тази година.

Мнението ми е, че със съжаление следва да се съгласим на направеното предложение и възстановим поне разходваните от проекта досега около 6 милиона долара.

Решението ще се вземе от досегашния т.н. "Борд на директорите" с писмен протокол и гласуване.

Не мога да преценя дали не следва да се информира др. Луканов.

Б И С Е Р О В

№ 90 / 23.2. 1990 г.

Подпис за заверка на текста: [signature]

Подадена 16 час 30 мин. 23.2.
Получена 17 час 45 мин. 23.2.
Дешифр. 18 час 00 мин. 23.2.

Отпечатана в 21 екз., фотокопия ..... екз.

екз. № 1 Тодоров	екз. № 5	екз. № 9
екз. № 2 Манчев	екз. № 6	екз. № 10
екз. № 3	екз. № 7	екз. № 11
екз. № 4	екз. № 8	екз. № 12

Образец № 11

Контролен А № 042706 *

ВЙ/ЮС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 14.11.2013г. Секретар: [signature]

СНЕМАНЕТО НА КОПИЯ ОТ АДРЕСАТА ЗАБРАНЕНО! Степен на секретност 18

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ВХОДЯЩА ШИФРОГРАМА № 3627

Място за пришиване към дело

Срочност

За КОНДОВ-ЗИДАРОВ

От В И Е Н А

ОТНОСНО: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НЕВА

Поради известните Ви проблеми, настъпили в икономиката на страната, се създава реална опасност проектът да не може да се изпълнява по-нататък по досегашната схема. Наред с хроническите производствено-технологически проблеми, се създава и опасността от блокиране на всички възможности за валутно финансиране. Настъпиха промени и в кадровия състав. Появява се необходимост от ново преосмисляне на създадената легенда и подготовка за унищожаване на документи, даващи възможност да се дискредитират наши партньори при официализиране на извършваната дейност.

На 26 т.м. в Ст.Загора ще се проведе управителен съвет на ДЗУ, на който следва да присъствувам, след което предлагам да разрешите да се явя в Центъра за обсъждане на проблемите.

Възникналата ситуация и особено уреждането на новия начин на легендирано финансиране и контрол ще бъде процес, изискващ пълна концентрация през следващите 2-3 месеца. Поради факта, че това съвпада с крайния срок на нашата смяна, предлагам официално да предам по-нататъшното ръководство на резидентурата на др. БАРЗОВ.

При положително Ваше становище, моля това решение на ръководството да му бъде съобщено с грама.

Б И С Е Р О В

№ 124 / 19.3. 90 19 ... г.

Подпис за заверка на текста:

Образец № 11

Подадена 17 час 00 мин. 19.3.
Получена 10 час 00 мин. 20.3.
Дешифр. 10 час 10 мин. 20.3.

Контролен А № 044921 *

ЙМ/МС

Отпечатана в 2 екз., фотокопия ..... екз.

екз. № 1 Тошков	екз. № 5	екз. № 9
екз. № 2 Манчев	екз. № 6	екз. № 10
екз. № 3	екз. № 7	екз. № 11
екз. № 4	екз. № 8	екз. № 12

СНЕМАНЕТО НА КОПИЯ ОТ АДРЕСАТА ЗАБРАНЕНО! Степен на секретност 12

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 14.11.2013г. Секретар:

Място за пришиване към дело

ВХОДЯЩА ШИФРОГРАМА № ~~4486~~

Срочност Др Сп. Дончев

За КОНДОВ - ЗИДАРОВ

От ВИЕНА

ОТНОСНО: "НЕВА" И "МОНБЛАН"

Проведох среща с партньора ни по проектите, на която той настоява да се вземат мерки по "изчистване" и "унищожаване" на наличните материали, които биха давали доказателства за "бъдещите правителства по конкретни фирми, лица и форми на реализация".

На него му било точно известно, че около 600 души, представители на демократичния форум и Социаллибералната партия са преминали и известно обучение в , ФРГ и - САЩ и ще станат гръбнака на бъдещите разузнавателни и контраразузнавателни служби на Унгария.

Той счита, че ние все още подценяваме факта, че се извършва една промяна, която ние в миналото наричахме контрареволюция!

Моля разпореждането Ви да се започне подготовка в тази насока от ОР ДЕЛОВ и при мое следващо пребиваване представим конкретен протокол.

БИСЕРОВ

№ 144 / 5.IV.19 90 г. Подпис за заверка на текста:

Образец № 11

Подадена 12 час 00 мин. 5.IV.
Получена 15 час 35 мин. 5.IV.
Дешифр. 16 час 20 мин. 5.IV.

Контролен А № 048305 *

ИП/ВС

Отпечатана в 12 екз., фотокопия ..... екз.

екз. № 1 Тошков екз. № 5 ..... екз. № 9 .....
екз. № 2 Манчев екз. № 6 ..... екз. № 10 .....
екз. № 3 ..... екз. № 7 ..... екз. № 11 .....
екз. № 4 ..... екз. № 8 ..... екз. № 12 .....

13

Др. Костадинов
За предложения по същата и обсъждане.
12.10.90 [подпис]

Др Ст. Стоянов
Направете анализ по страни в смисъла на дадените на Резидентурите указания и ги конкретизирайте (прекъсване на връзка, преминаване на официална основа и др.)
3292 → 3297
535 [подпис] 12.10.9.

Пише се в 1 екземпляр само на ръка, кратко и четливо

Срочност

написана без чернова (да се отбележи) Да
~~с чернова (да се приложи)~~

Изходяща шифрограма №

Степен на секретност: Строго секретно

До Вашингтон, Ню Йорк, Париж, Лондон, Бон, Рим, Брюксел, Хага, Мадрид, Стокхолм, Токио

Прилагането на новата концепция на държавното ръководство за създаване на гаранции за външната сигурност на България, основаваща се на надпартиен принцип в рамките на общоевропейския процес налагат неотложността от актуализация и преориентация на силите и средствата на НРС. Като отчита новите приоритети във външната политика и утвърждаващата се европейска ориентация за приобщаване на България към постиженията на водещите западни страни, техните културни, демократични и технологически ценности, на територията на тези страни НРС не трябва да изпълнява други задачи освен:

- обезпечаване на секретите и сигурността на официалните представителства и българските граждани
- набиране на официална информация, подпомагаща формулирането и провеждането

Място за прошиване към делото

Дата ....198.....г. Изпълнител: .... телефон: ....

Получена за шифриране..........час..........минути..............................198.....г.
Шифрирана . . . .час.......... минути..............................198.....г.
Предадена . . . .час.......... минути..............................198.....г.
Бележник № .... табличка № ....

Образец № 12

Подпис: ....
(на шифровача)

№ 009268 *

14

(2)

Пише се в 1 екземпляр само на ръка, кратко и четливо

написана без чернова (да се отбележи) / с чернова (да се приложи)

Срочност .....

Изходяща шифрограма № .....

Степен на секретност .....

До .....

На Външнополитическия курс на държавното ръководство за развитие на двустранните отношения и провеждане на мероприятия за подобряване на представата за България. – Набиране на информация за целите, намеренията и действията на някои съседни страни, създаващи потенциална заплаха за националната сигурност на страната.

При изпълнение на тези дейности най-строго да се спазва принципа да не се ~~застр~~ засяга националната сигурност и да се уврежда националните интереси на страните-домакини. Абсолютно стриктно да се спазва изискването за чистота в работата, за да не създават затруднения в развитието на двустранните отношения.

3066

Георгиев

Дата 11/10 1990 г. Изпълнител: ДС/ телефон: 45-14

Получена за шифриране ..... час ..... минути ..... 198 г.

Шифрирана . . . . . 10 час 00 минути 11.10 198 г.

Предадена . . . . час ..... минути ..... 198 г.

Бележник № ..... табличка № .....

Подпис: [signature] (на шифровача)

№ 009271 *

Място за пришиване към делото

Образец № 12

36
119

Строго секретно!
Екз.№ 1.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Някои изводи от проведените срещи и разговори с представители на НТР от братските разведки.

В изпълнение на планираните за 1973 година срещи за обмен на опит с представители на ръководствата на научно-техническото разузнаване на братските социалистически страни, на посещение в нашата страна през настоящата година бяха делегации на НТР от Съветския съюз, Чехословакия, ГДР и Унгария, а наша делегация води разговори с полските другари във Варшава. Освен официалните делегации, работни групи на отдел VII, ПГУ-ДС посетиха и водиха разговори по организацията на информационната работа по линия на НТР в Съветския съюз и Германската демократична република. Въз основа на обменените мнения и проведените консултации, могат да се направят следните обобщаващи изводи за организацията на работата по линия на научно-техническото разузнаване в братските страни:

I. По организационната структура на НТР

1. Научно-техническото разузнаване в болшинството от

Из архивите на ДС

402

87
120

братските страни по структура и функционалност е изградено на отраслов признак. Изградени са самостоятелни отдели, които покриват отрасловото разпределение на задачите на НТР. Съществува известно различие в детайлизирането на функциите на тези отдели в различните страни, но общо за всички братски страни е наличието на самостоятелни отдели по химия, електроника, машиностроене, информационен и отделно оперативен отдел. По-съществена разлика има в структурния строеж на Управление НТР към ПГУ-КГБ, където има самостоятелни оперативни отдели, изградени по териториален признак, а информационният отдел е съставен от тематични направления, изградени по отраслов признак. Освен това, съветските другари са създали самостоятелен научно информационен институт за оперативен анализ, изграден също по отраслов признак.

2. По своя статут научно-техническото разузнаване в СССР, ГДР и Полша е управление към ПГУ. В Чехословакия НТР също е било изградено като управление, но поради трудностите след събитията от 1968 година е реорганизирано, и се състои от два самостоятелни отдела - оперативен и аналитичен.

3. Във всички братски страни икономическото разузнаване е неделима част от дейността на НТР. В Полша същото е изградено като отдел на Управление НТР, а в останалите страни не е обособено като самостоятелен отдел на НТР, а тази дейност се извършва от отрасловите отдели, т.е. всеки един отдел отговаря за придобиването и обработването и на икономическа информация за съответния отрасъл.

4. В братските страни разузнаването осъществява своя прираст главно набирайки нови кадри за НТР. В ГДР само в Центъра и резидентурите в страната работят над 400 о.р.;

72

Из архивите на ДС

38
127

в Полша където НТР се състои от пет отдела, само в отдел "Химия" работят 100 о.р.; в ЧССР в резултат на събитията от 1968 г. оперативният състав на НТР е намалял до 120 о.р., но чешките другари планират още през 1974 година да доведат състава до 220 о.р.

II. По ползуваните от НТР прикрития в страната

НТР в братските страни активно използува официални прикрития на територията на страната. В СССР, ГДР, Полша и Чехословакия са изградени резидентури на НТР под формата на отдели по въпросите на кооперирането с капиталистическите страни, към министерствата на науката и техниката и отрасловите министерства. Основната част от служителите в тези отдели са оперативни работници, а останалата част са секретни сътрудници. Почти половината от оперативния състав работи в резидентурите на НТР на територията на страната. Като пример може да се посочи структурата, възприета от полските другари. Към У-ние НТР са изградени пет отдела, от които четири отраслови. Началникът на всеки един от отрасловите отдели при НТР е и началник на отдела за кооперране с капиталистическите страни в съответното отраслово министерство и ръководител на резидентурата на прикритие в същия отдел. Същият има два кабинета - в НТР и в министерството и има двама заместници - един в НТР и един в резидентурата. Отделите в отрасловите министерства са окомплектовани само от оперативни работници.

403

Освен резидентури, НТР ползува и други прикрития, основно при подготовката на о.р. за задгранична работа.

III. По работата от територията на страната

По линия на НТР в повечето от братските страни има оперативни отделения или оперативни групи към окръжните

Из архивите на ДС

404

управления по ДС. В ГДР тези отделения освен за работата по линия на НТР на територията на съответния окръг отговарят и разработват и конкретни обекти за агентурно проникване основно на територията на ГФР. В останалите братски страни работата на тези отделения се свежда основно до организиране дейността по линия на НТР в рамките на съответния окръг или област.

IV. По финансиране дейността на НТР и работата по линия на "ембарго"

1. Финансирането на дейността на НТР по придобиване на научна, техническа и икономическа информация в братските страни е организирана по същество на един и същ основен принцип. Ежегодно на НТР се предоставя от националния бюджет фонд от чужда валута, като този фонд автоматически се допълна и поддържа на едно постоянно ниво. Придобитата от НТР информация се предоставя на заинтересованите потребители срещу частично заплащане в местни парични единици. Тези постъпления сформират втори фонд от местна валута, част от който се използува от НТР при решаване на задачи на собствена територия.

2. Всички братски страни са ограничили своята дейност по линия "ембарго" като задачите, които решават в тази област, са предимно за придобиване на образци от военна техника. С доставката на оборудване с гражданско предназначение, намиращи се под ембарго, са натоварени търговските централи и само в отделни по-трудни ситуации НТР се заангажира с този род дейност.

Сумирайки опита и резултатите, постигнати от научно-техническото разузнаване в братските страни, реално се налага изводът, че ние сериозно изоставаме в сравнение със СССР, ГДР

72

Из архивите на ДС

405

20
123

и Полша. Чешките и унгарските другари все още изживяват създалите се трудности в резултат на проявилите си контрареволюционни процеси в тези страни, но сравнително бързо и ефективно издигат нивото на разузнавателната работа по линия на НТР. Разбира се, ние трябва да отчитаме факта, че нашето научно-техническо разузнаване в сравнение с братските страни и най-вече с това на СССР, ГДР и Полша, е твърде "младо". Независимо от това обаче трябва да отчетем, че натрупаният опит през периода 1965-1973 г., новите задачи, поставени пред НТР и съществуващите възможности на настоящия етап, започват да влизат в противоречие със съществуващата структура на VII отдел. Последната бе рационална и оптимална за периода на създаването и утвърждаването на НТР като разузнавателно направление, но новите условия изискват нейното рационализиране и усъвършенстване.

Ролята на НТР на настоящия етап не може да се ограничи само с придобиването на конкретна документация по конкретните задачи на нашите предприятия. НТР трябва активно да подходя и към задачата за обезпечаване на стратегическа информация, касаеща световния научно-технически прогрес за нуждите на партийното и държавно ръководство, за нуждите на ръководството на нашето разузнаване. Развитието на международните отношения, установения военен баланс, прехвърлянето на голяма част от тежестта на борбата между двете системи в сферата на икономиката, науката и техниката, правят тази задача все по-актуална за научно-техническото разузнаване.

Ползувайки опита на братските разведки по линия на НТР, основните насоки, в които би следвало да се подобри структурата и работата на нашето НТР, биха могли да се формулират, както следва:

Из архивите на ДС

406

71
124

1. Необходимо е да се премине към отраслова структура на научно-техническото разузнаване. Това се налага от необходимостта за по-задълбочено и специализирано организиране на разузнавателната дейност в структурно определящите отрасли, по-целенасочено и специализирано ръководство на агентурата, по-квалифицирано обхващане на проблематиката на конкретните отрасли, техните перспективи и тенденции на развитие и т.н. Горното може да се постигне, използувайки два различни подхода:

а). Запазвайки линейната структура за ръководство на пряката оперативна дейност по териториален признак, да се развие едно силно информационно-аналитично звено, изградено по отраслов признак (опита на съветските другари);

б). Преустройвайки цялата дейност на НТР на отраслов признак и създавайки силно оперативно звено за координиране дейността по ръководството на задграничните резидентури (опита на немските и полските другари).

2. Независимо от това кой подход ще се предпочете за решаването на този важен за настоящия етап на развитие на НТР проблем, задължителна предпоставка е количественото и качественото разширяване на оперативния състав. От създаването на НТР до 1971 година количествено съставът е нараствал с постоянни и бързи темпове. Трябва да отчетем обаче, че през 1972-73 г. се прояви определена задръжка в тази правилна тенденция. Ако ние продължим да задържаме количественото развитие на НТР, неблагоприятните резултати ще се почувствуват твърде скоро. Наистина сегашният състав на НТР може да обезпечи решаването на най-близките задачи, но като се има предвид, че един новоназначен о.р. се готви минимум пет години, за да бъдем в състояние да решаваме своите задачи през 1978-80 г., ние трябва още през 1974 г. да обезпечим

72
Из архивите на ДС
407

72
125

необходимия кадрови потенциал. Също така трябва да отчитаме и факта, че за да може новосъздаденият Център за приложна информация да се изгради и започне да функционира като активно звено на НТР, е необходимо на всички ръководни позиции в ЦПИ да се назначават оперативни работници, а останалите служители да бъдат оформени и подготвени като секретни сътрудници на НТР.

3. Трябва по новому да се реши въпросът с прикритията. Опитът на всички братски страни показва, че и за нас е назряла необходимостта от създаването на силни резидентури на НТР в основните отраслови министерства и КНТПВО.

4. Трябва да се решава и въпросът за активизиране и поставянето на нови основи и работата на територията на страната. Опитът на братските разузнавания и нашия собствен опит показват, че е необходимо НТР по-активно да разгърне своята дейност в някои от окръзите на страната, особено тези, в които е съсредоточена промишлеността, явяваща се основен потребител на придобиваната от НТР информация. Целесъобразно би било в тези окръзи да се изградят оперативни групи на НТР към окръжните управления на МВР-ДС.

5. Разделянето на научно-техническото и икономическото разузнаване като самостоятелни разузнавателни направления има механически характер. Функционално това е нецелесъобразно. В повечето случаи научно-техническата информация е невъзможно да се раздели от икономическата. Основно поради тези съображения, във всички братски страни икономическото разузнаване е неразделна част от НТР.

6. Отчитайки факта, че в работата на НТР особено активно се използува материалната база и дори в случаите,

Из архивите на ДС

408

23
125

когато идейната база е основна, се налагат сериозни материални разходи, належащо е обезпечаването на специален валутен фонд за нуждите на НТР, както това е осъществено в другите братски страни.

(7) Всички братски страни са преминали или преминават към използуването на електронно-изчислителни машини в информационната дейност на разузнаването и особено при организирането на тази дейност в НТР. Несъмнено в тази насока ще се решава въпросът и у нас. Построяването и оборудването на изчислителен център на ПГУ едва ли е въпрос на следващите една-две години. Независимо от това, отсега трябва да започне необходимата предварителна подготовка и особено създаването на специфичните за работата на НТР пакети програми. Това е една трудоемка и продължителна дейност, която трябва да предхожда изграждането на изчислителния център. Това налага в НТР да бъдат назначени един или двама висококвалифицирани програмисти, които да започнат работа по подготовка на програмите и другите необходими условия за преминаване към машинна обработка на информацията.

Несъмнено решаването на всички изложени проблеми е невъзможно да бъде извършено за кратък срок и с отделни решения. По-скоро е необходимо да се определят перспективите на развитието на научно-техническото разузнаване през следващите години и постепенно и целенасочено да се пристъпи към тяхното реализиране.

10.12.1973 г.
София

Н-К ОТДЕЛ VII, ПГУ - ДС
Подполковник

Отп. в 2 екз.
№ 1-др.Коцев
№ 2-дело 6523
0728/17540
ЛК.

VII

128
41

Строго секретно!
Екз. № 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

№ 24016 19.X.74

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Сътрудничеството между отдел VII,ПГУ-ДС със службите за научно-техническо разузнаване в братските страни.

Между отдел VII,ПГУ-ДС и съответните звена на разузнавателните управления на братските страни отговарящи на научно-техническото разузнаване има изградени дългогодишни и активни връзки. Установена традиция е да се провеждат двустранни срещи по линия на НТР с всички братски страни, в края на всяка година. На тези срещи се прави задълбочен обмен на информация и опит и се планират насоките за сътрудничество през следващата година. Не съществува практика да се подписват официални документи: планове, споразумения, двустранни договори и т.н., но резултатите от досегашната работа показват, че това едва ли е необходимо, особено когато се касае за двустранни отношения на ниво отдели. Всяка една от страните участвуваща в разговорите води свой протокол, в който се отразяват всички обсъждани въпроси, предложения, искания и т.н. и тези протоколи по същество съдържат и плана за сътрудничество през периода от една среща до друга.

Сътрудничеството с братските служби по НТР се развива в две основни насоки: обмен на оперативна информация и обмен на научно-техническа информация. На двустранните срещи обстойно се обсъждат широк кръг оперативни въпроси включващи следните проблеми:

Из архивите на ДС

- структура на съответните служби за НТР
- научни направления, по които се работи
- разузнавани по линия на НТР страни. Агентурно-оперативна обстановка в разузнаваните страни.
- основни обекти на агентурно проникване.
- организация на разузнавателните работи на територията на страната и в разузнаваните страни. Работа от легални и нелегални позиции.
- разработван контингент. Форми и методи използувани за изучаването и разработването на контингенти, по които работи НТР.
- работа със секретни сътрудници в страната и зад граница.
- Кадрови проблеми. Оперативна и идеологическа подготовка на оперативния състав.
- Организация на информационната работа: планиране и провеждане. Организация на работата по оценяването, използуването и внедряването на придобиваната информация.

Освен посочените въпроси на двустранните срещи се анализират обстойно резултатите от сътрудничеството в областта на обмена по научно-техническа информация и се актуализират проблемите, по които съответната страна би желала да получава информация.

В края на месец октомври и началото на ноември т.г. бяха проведени двустранни срещи с ръководствата на службите за научно-техническо разузнаване на ЧССР, УНР, ГДР и ПНР. Предстояща е срещата със съветските другари. На проведените срещи обстойно бяха обсъдени посочените по-горе въпроси, бяха анализирани резултатите от сътрудничеството ни през 1974г. и бяха договорени конкретните въпроси, по които ще се разширява взаимното ни сътрудничество през 1975г. Основните резултати от сътрудничеството по линия на НТР през настоящата година по страни е както следва:

СССР

Сътрудничеството между отдел VII, ПГУ-ДС и Управление НТР на ПГУ-КГБ е изключително тясно и полезно за нас.

Из архивите на ДС

411

~~50~~ 43

3.-

Освен посочените въпроси, по които се осъществява обмен на информация с братските страни, със съветските другари съществува постоянен обмен и на съвсем конкретна оперативна информация На провежданите срещи се обсъжда конкретно въпроси за използуването на налична агентура на отдел VII,ПГУ-ДС, информиране за новосъздадената агентура, обсъждане работата по конкретните разработки водени от отдела и някои от по-важните оперативни връзки. Такава информация се обменя непрекъснато и в хода на конкретната ни работа през годината и помощта получавана от съветските другари е винаги навременна и с изключително значение за нас.

Особено активен е информационният обмен. За периода 1 януари - 30 октомври 1974г. ние сме изпратили на съветските другари 824 броя материали, възлизащи на 18,242 страници и сме получили 136 материали за ограничено ползуване възлизащи на 12895 страници и 320 броя материали за официално ползуване възлизащи на 34648 страници. Получаваните материали по принцип се оценяват високо от нашите потребители и съответствуват на нашата проблематика. Заб: От предадените 824 материала 554 са предадени директно от аг. "Делон" и техният обем не е отразен в посочените 18,242 стр.

ГДР

Информационният обмен с немските другари е особено активен. За периода 1 януари - 30 октомври 1974г. сме предали 50 броя материали възлизащи на 3885 страници и сме получили 140 материали възлизащи на 10606 страници. На срещата състояла се на 4-7 ноември т.г. в Берлин бяха актуализирани и конкретизирани проблемите, по които ще се осъществява информационния обмен през 1975г..

ЧССР

За периода 1 януари - 30 октомври 1974г. информационният обмен с чешките другари е бил както следва:

предадени 32 матириала възлизащи на 3010 стр.
получени 11 матириала възлизащи на 2175 стр.

На срещата състояла се в Прага от 21 до 23 октомври т.г. освен уточняване на проблематиката, по която ще се развива информационният ни обмен през следващата година, бе договорено в началото на всяка година и периодически да се обменят списъци

Из архивите на ДС

~~131~~
4.-44

на провежданите в съответната страна международни научни събития представляващи интерес за НТР, както при възможност и информации за участвуващите специалисти от развитите кап. страни, резюмета от докладите и програмите на събитията.

УНР

За периода 1 януари – 30 октомври 1974г. информационният обмен е бил както следва:

предадени 41 материала възлизащи на 3513 стр.
получени 67 материала възлизащи на 11631 стр.

На срещата състояла се в Будапеща от 24 до 27 октомври т.г. бе договорено за в бъдеще да си обменяме актуална информация за основни обекти на агентурно проникване включваща данни за промени на АОО в съответния обект, данни за структура, персонал, режим, контракти, разработки и т.н.

ПНР

За периода 1 януари – 30 октомври 1974г. информационният обмен с полските другари е бил както следва:

предадени 45 материала възлизащи на 3303 стр.
получени 49 материала възлизащи на 8650 стр.

На срещата състояла се от 11 до 14 ноември т.г. в София бе актуализирана проблематиката, по която ще се извършва информационният обмен през следващата година.

В изключение трябва да се отчете, че сътрудничеството с братските служби на научно-техническото разузнаване е активно и полезно. Изключително важно за нас е тясното взаимодействие със съветските другари, което трябва още по-активно да се развива и задълбочава. Смятаме за възможно в бъдещата ни работа освен добрия информационен обмен с братските страни да разширяваме сътрудничеството и в областите договорени вече с чешките и унгарските другари, а именно:

1. Да започнем обмен на информация за основните обекти на проникване.

2. Да се информираме за важни научни събития с

Из архивите на ДС

5.- 132/75

международен характер на територията на нашите страни с оглед тяхното използуване за решаване на конкретни оперативни задачи.

Изхождайки от десегашните резултати от сътрудничеството и практиката на провеждане на двустранни срещи смятаме за целесъобразно в бъдеще да се провеждат всяка година срещи със съветските и немските другари, а другите срещи да бъдат през по-голям интервал - евентуално веднаж на две години.

18.10. 1974г.
София

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ VII ПГУ-ДС
подполковник:

Отп. в 2 екз.
№ 1 - др. Симеон Цветков
№ 2 - 6523/6
Размн. № 0788/17413
Нап. СМ

162

ЛИЧНО СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Съгласен. Т. Живков

ДО
ГЕНЕРАЛНИЯ СЕКРЕТАР НА ЦК НА БКП
И ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДЪРЖАВНИЯ СЪВЕТ
ДР. ТОДОР ЖИВКОВ

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от генерал-полковник ДИМИТЪР СТОЯНОВ
министър на вътрешните работи

ОТНОСНО: Многостранно съвещание на ръководителите на научно-техническите разузнавания на братските страни.

ДРУГАРЮ ЖИВКОВ,

В отговор на нашата покана, ръководителите на братските органи потвърдиха съгласието си техните делегации да вземат участие във Второто Многостранно съвещание на ръководителите на научно-техническите разузнавания. Съвещанието ще се проведе от 10 до 14 октомври 1983 г. в хотел № 2 на резиденция "Бояна", където и ще бъдат настанени делегациите.

Провеждането на съвещанието в този най-представителен в нашата страна обект ще създаде отлични условия за

Из архивите на ДС

ползотворна работа, както и ще подчертае изключителното внимание, което Министерството на вътрешните работи,партийното и държавно ръководство и лично Вие отделят на научно-техническото разузнаване.

Подготовката за съвещанието се провежда в тясна координация със съветските другари. Подготвителната среща ще се проведе от 29 август до 2 септември 1983 г. в дома на ЦС на ПС в Бояна.

Многостранното съвещание ще допринесе за издигане на по-високо ниво сътрудничеството на братските органи, по-нататъшно увеличаване на резултатността и ефективността на научно-техническото разузнаване в усложняващата се агентурно-оперативна обстановка.

Другарю ЖИВКОВ,

Предвид важността на мероприятието и Вашия личен принос за развитието на научно-техническото разузнаване, считам за целесъобразно да приветствувате с писмо участниците в Многостранното съвещание на ръководителите на научно-техническите разузнавания на братските страни.

6.V.1983 г. М И Н И С Т Ъ Р :
София

164

ДРАГИ ДРУГАРИ,

Позволете ми от името на ЦК на БКП и от мое име да ви приветствувам най-сърдечно с нашето топло българско "Добре дошли" - Вас, ръководителите на службите за научно-техническо разузнаване от органите за сигурност на братските социалистически страни, събрали се на Второто си международно съвещание в столицата на нашата Родина - София.

На мен ми е особено приятно, че на нашата българска служба за научно-техническо разузнаване е възложена отговорната роля на домакин на такъв изключително важен форум.

Дълбоко е удовлетворението ни, че на това съвещание присъствуват с такава авторитетна делегация прославените съветски разузнавачи, чийто огромен и безценен опит в защитата на завоеванията на Великия Октомври, така щедро предоставян на всички нас, бе и остава тази благодатна почва, на която израстнаха и възмъжаха научно-техническите разведки в останалите наши страни.

ДРУГАРИ,

Вашето съвещание протича в изключително отговорен момент. Съвременното международно положение предизвиква у всички нас основателна тревога. Управляващите кръгове на САЩ поеха курс на конфронтация със социалистическите страни, опитват се да ни натрапят нова надпревара във въоръженията.

Из архивите на ДС

Поставяйки си за цел илюзорната идея за постигане на военно превъзходство над СССР и останалите социалистически страни, САЩ и техните съюзници в НАТО се стремят да създадат потенциал за нанасяне на внезапен ядрен удар.

С надпреварата във въоръженията те се надяват не само да получат възможност да преговарят с нас от "позиция на силата", но и да изтощават икономически нашите страни, да дестабилизират нашия строй, да отслабят нашето бойно единство.

Наред с политическите и идеологически диверсии срещу нас те разгърнаха и невиждана по своите мащаби икономическа война.

Не са случайни тези отчаяни опити на империализма да затормозят и спрат развитието ни.

Огромните успехи на нашите народи в социалистическото строителство, мощното благотворно влияние, което те оказват на десетките страни в света, търсещи форми за некапиталистически път на развитие, са саби по себе си фактори, които ясно показват на империалистическите кръгове какъв е ходът на историческия процес.

Би било наивно да се смята, че империализмът няма да опита всички възможни средства, включително и заплашващата с унищожение живота на планетата ядрена война, за да спре този процес. Но ние не бихме били комунисти, не бихме били марксисти-ленинци, ако им позволим да осъществяват своите пъклени планове.

В борбата за укрепването на отбранителната мощ на нашите страни, за интензифициране на тяхното икономическо развитие,

Из архивите на ДС

418

особено място се пада на службите на научно-техническите разузнавания.

Тези служби, работещи под непосредственото ръководство на Централните комитети на нашите комунистически и работнически партии, имат изключително отговорни задачи. Работейки в обстановката на ожесточаваща се борба, те трябва своевременно да разкриват признаците за подготвяно военно нападение срещу нас, още на чертежи и в проекти да узнават намеренията на врага за създаване на нови смъртоносни оръжия; да обезпечават тази ценна информация, която ще спомогне за ускоряването на научно-техническия прогрес и ще съдействува за издигане на по-високо ниво най-важните отрасли на нашите икономики.

ДРУГАРИ,

Нашите страни се намират в решителна фаза от изпълнението на своите петилетни планове.

Въпреки икономическата война срещу нас,въпреки неблагоприятните природни условия, всички ние успешно решаваме поставените от Конгресите на нашите партии задачи.

Същевременно ние сме свидетели как с цената на огромни средства, ограбени от народите на зависещите от тях страни,с цената на безмилостна експлоатация на най-светлите умове на тази част от човечеството, където империализмът все още се разпорежда, западните държави реализираха редица върхови постижения, ревниво охранявани от тях.

Из архивите на ДС

167

На Вас нашите партии възлагат високата чест и доверие да направят тези, по право принадлежащи на цялото човечество постижения, достояние на нашите народи - на народите, изграждащи най-справедливото общество - обществото на социализма и комунизма.

ЦК на нашите партии дълбоко вярват, че Вие ще се справите с тези задачи.

Нашата увереност идва от досегашните ви успехи, идва от укрепващото ви взаимно сътрудничество, идва от непрекъснато предоставяната братска помощ от страна на прославените съветски чекисти.

Няма съмнение, че вашето отговорно съвещание ще изиграе голяма положителна роля за издигане на още по-високо ниво борбата срещу общия враг - борба за мир и за тържество на социализма.

Сърдечно ви желая успешна работа!

1. Да се направят конкр. предл.-за утв.
2. Конкретен план със срокове.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно! 1
Екз. № __

Д О К Л А Д

От Иван Иванов Йорданов, началник
отдел VII при Управление I КДС

От 10 до 16 май 1965 г. бях командирован в СССР за изучаване опита на Управлението за научно-техническо разузнаване към I управление на КГБ.

Трябва да отбележа, че бях посрещнат много добре от началника на управлението др. Кузнецов, неговите заместници и началници на отдели, които ми дадоха възможност да се запозная напълно с организацията на тяхната работа и задачите, които те решават.

Управлението за научно-техническо разузнаване към I главно управление на КГБ се състои от 4 отдела:

I отдел – Америка и Япония;

II отдел – Европа;

III отдел – работа в страната;

IV отдел – информация.

Освен това в Държавния комитет за наука и техника във Всесъюзния институт за научно-техническа информация те имат отдели за работа със секретната информация. Към останалите ведомства и институти имат също така и групи за работатсъс секретната информация като началника на тези групи се явява работник на КГБ. Към по-големите градове, курортни центрове, които по различни причини се посещават от чужденци имат също изградени групи, които използват не само за работа сред чужденците, но и за стаж на своите работници, които подготвят за задгранична работа. Те са установили практиката – за всеки оперативен работник зад граница да се намират в страната за подготовка 2–3 оперативни работника, независимо дали це работят в центъра или в провинцията. Работниците, които работят в Центъра се подготвят по специален план за излизане зад граница, като след завръщането си всеки отива на старото си място, т.е., който е бил в Москва остава в Москва, който е бил в останалите градове отива в тези градове.

Информационният отдел се занимава с определяне проблемите, които трябва да се решават от НТР, съгласува задачите с различните отрасли на промишлеността, като ударението поставя главно на военните въпроси. Въпросите по гражданската промишленост се

разглеждат също така от гледна точка на ползата, която могат да допринесат на военната промишленост и в отделни случаи решават особено важни проблеми за гражданската промишленост.

Определени са 5 главни направления: авиационна, атомна, електронна, химия, радиотехника.

1. Авиационно и ракетно направление

Изхождайки от постановката, че средствата за унищожение с достатъчни и от двете страни, основната задача, която се поставя е проблема за създаване на ефективна противоракетна защита.

а/ Въпроси в радарната техника.

б/ Електроизчислителни машини за обработка на информацията

в/ Научна разработка на въпросите по използване на лазер против ракетите.

г/ Елементарни частици.

д/ Горива за ракети.

е/ Конструкции на двигатели.

ж/ Навигационни устройства .

з/ Структура на американските спътници – шпиони и каква информация събират чрез тях.

и/ Спътници за унищожаване на спътници и ракети на нашия лагер.

к/ Орбитални лаборатории.

А в и а ц и я

а/ Скорост.

б/ Товароподемност.

в/ Двигатели

г/ Горива

д/ Навигация

2. Атомна енергия

а/ Нови разработки, които повишават силата на ядреното оръжие.

б/ Защо в настоящия момент американците се занимават с подземно изпитание на ядрените бомби?

в/ Атомни двигатели за подводници, кораби и ракети.

г/ Електрически подвижни атомни агрегати

д/ Нови материали за получаване на атомна енергия и за строителство на двигатели.

3. Електроника

Кибернетика

а/ Системи за управление .

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

б/ Електронната част на различните оръжия.

4. Химия

а/ Нови материали с нови свойства, термоустойчивост и пр. Технология на получаването им.

б/ Нефтохимия – присадки за масла и пр.

При получаването на такава документация внимание трябва да се обърне на два въпроса: горива за ракетите като се търсят най-новите и каква новост представляват.

5. Радиоелектроника

а/ Локационна техника

б/ Повишаване на импулсите

в/ Нови лампи с обратни глави

г/ Конструкция на радиолокатори

д/ Приемна апаратура

е/ Микроминиатюризация – технология на нови полупроводникови прибори.

ж/ Интегрални и твърди схеми – нови разработки.

з/ Система на връзките на САЩ в Европа, честота и пр.

и/ Отбранителна система

к/ Оперативна техника на противника

6. Различни техники

а/ Биология

б/ Медицина – бактериологично оръжие, чума и др.

в/ Химически вещества за отрови и пр.

г/ Психогенни вещества

д/ Епидемологически болести

е/ Енергетика – получаване на енергия направо от електрическа енергия.

ж/ Автоматизация на становете

з/ Огнеопорни вещества

и/ Леки огнеопорни вещества

к/ Присадки за масла

Отдел "Информационен" се грижи за оценката на материала и неговото придвижване до съответните ведомства. Материалът се оценява на базата на съдържанието и на датата на изготвяне – в смисъл, каква новост представлява разработения проблем. Всички задачи отдел "Информация" получава чрез Комитета за наука и технически прогрес, като ведомствата, които дават своите задания внасят в Комитета за ДС и необходимите средства за закупуване на ис-

каната от тях документация или образци. Освен това, Комитета за наука и технически прогрес има сума в комитета за ДС, която се изразходва при бързо появили се нужди по преценка на Управление НТР - до 10 000 долара. При изразходването на средствата, отпуснати от различните ведомства Управлението за НТР има право да прави разходи 20 % по-високи от отпуснатите суми без да пита съответните ведомства /да изразходва без тяхно съгласие суми до 2000 долара за закупуване на документация или образци по тяхна заявка/. По този начин оперативните работници на НТР се чувствуват повече отговорни за изпълнение на поставените им задачи от различните ведомства, а последните заинтересовани и отговорни за внедряване на получената документация.

В Информационният отдел се води строга отчетност на заданията с оглед да се предпазят оперативните работници от разшифровка. Има се предвид това, че американците са организирали специални фирми за разшифроване на оперативните работници. Затова при провал на даден източник задачата не се поставя на друг източник от тази фирма

В отдел "Информация" се картотекират всички задачи и тяхното изпълнение.

При обработката на материала отдел "Информация" се грижи за обезличаването само на строго секретните информации от военен характер и онези, които не са особено секретни, но могат да разкрият източника. Например - написани на ръка и носещи подписи и пр. Останалите информации се изпращат направо в заинтересованите ведомства някои чрез комитета за наука и технически прогрес, а други направо с подписа на началника на Управлението или Председателя на Комитета за ДС. В Управлението остават само анотация или фотокопия. Не се завишава грифа за секретност, тъй като това спъва бързото използуване на дадена информация. При оценката на материалите се използуват повече еднородни специалисти, за да бъдат използувани по-широко и по-бързо. В отдела има създадена информационна единица, която се занимава с изучаване на научните и технически проблеми и от официални източници.

Особено място в дейността на отдел "Информация" заема работата по изработването на обобщителни справки за развитието на отделните отрасли на науката в света, които се изпращат в ЦК на Партията.

423

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

Из архивите на ДС

В отдел "Информация" постъпват също така обобщителни справки по отделни въпроси, фирми и институти от Всесъюзния институт за научно-техническа информация, които се обработват от официални източници. Институтът води картотека на чуждите специалисти, събира отчети на съветските специалисти, били зад граница, картотекира техните връзки и се занимава с патентната информация.

Предварителната оценка на информацията се дава след 3 месеца, а окончателната оценка 1-2 години след внедряването. Бърза оценка на материала се иска само в изключителни случаи, когато за това Управлението има оперативен интерес.

Отдел I работи по САЩ и Япония

Съгласно задачите, поставени пред отдела, той определя фи мите и институтите, които представляват интерес и в които трябва да се проникне агентурно.

Независимо от обстановката другарите работят успешно в САЩ. Главната база на вербовка е материалната, но има случаи на вербовка на идейна база.

Най-характерно за обстановката е голямата шпиономания и силното проследяване. Американците са организирали зонално наблюдение на дадени райони. Използват много техника за проследяване - до 20-30 леки коли на един о.р. Затова използването на леките коли от оперативните работници за прочистване е само до известно време, след което трябват пеш. В резултат на строгата отчетност за движение в засекречените обекти става много трудно изнасянето на материалите от обектите и особено от средния персонал

Отчитайки трудната обстановка в САЩ, всички резидентури в Европа и слаборазвитите страни са задължени изключително да работят против САЩ, като за това се използват местните специалисти, отиващи по различни поводи в САЩ, американските специалисти на работа в различните страни извън Америка, смесените институти и лаборатории / и др./ местните фирми в различните области на науката и техниката.

Практиката е показала, че обстановката в Япония позволява много резултатно да се работи по линия на НТР. Там има много съвместни дружества с американците. Има решени много интересни проблеми в областта на военната техника. Японците създават своя ракетна и топлинна база. Развиват своята армия. Силно е развита електронната и химическа промишленост. Обикновените инженери в Япония слабо знаят английски език, а тези завършили института в Токио /там попадат най-способните/ знаят много добре английски

76

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

6

език.

За разлика от другите капиталистически страни инженерно-техническият персонал в Япония е най-ниско платен, което ги задължава да работят странично, да правят преводи, да дават консултации и пр., като сами са заинтересовани това да се заказва в тайна, тъй като учрежденията, в които работят им забраняват подобна дейност. Характерно за японеца е и това, че той е готов винаги да оказва съвет, консултации, особено на гражданите от социалистическите страни.

От друга страна, онези специалисти, които са били в Америка на специализация или други поводи, завръщайки се в Япония искат да продължат начина си на живот по американски, за което не им достигат средства и което ги кара да прибягват до търсене на странични допълнителни доходи.

Другарите са стигнали до извода, че основната база, на която могат да бъдат вербовани японците е материалната. За японеца почетна работа се явява търговията, а не науката.

Проследяването в Япония се извършва почти само над служителите в посолствата, а за тези от търговските представителства или почти не се извършва или много рядко.

В тази връзка те приведоха следния пример: При водене на преговори на една тяхна делегация с японска фирма за сключване на голяма сделка съветските специалисти са забелязали проследяване и са съобщили на директора на фирмата, който веднага се разпоредил да бъдат изгонени от помещението разузнавачите на местното КРО, тъй като това увреждало на неговата търговска дейност.

По-важните фирми, по които работят съветските другари в Япония са:

- " " или ' ' - полупроводникови лампи, локатори, свързвочна техника, електроника за отбраната;
- - намира се извън Токио и има един завод в Токио;
- - работи съвместно с американскитфирми;
- " ;
- ' ;
- - всички химически производства и ракетни горива;
- "_____" ракетни горива и химия;

425

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г. Секретар :

- ' - химия.
- ' - нефтохимия.

Отдел II

Основната задача на отдела е от европейските страни да работи за агентурно проникване в американските обекти на територията на Америка. Оперативните работници в Дания, Холандия, Швейцария, Италия работят изцяло срещу Америка. В останалите страни, особено Франция Австрия, ГФР разработват онези фирми, които съвместно разработват някои въпроси с американците като ', ' , " , ', , ' ', , ', , ," ", " " в Мюнхен", , " ".

Обстановката в ГФР се характеризира с активизиране дейността на разведката и контраразведката, които действуват заедно с американците и англичаните. Основната база на вербовката е материалната, но трябва да се има предвид, че германците често отиват на предателство, ако им се заплати повече. Много добра агентура е тази, изградена на идейна база.

Отчита се, че е переспективно използуването на германците против САЩ, поради което изучават германската колония в САЩ.

Обстановката в Австрия постепенно се усложнява и се очакват по-сериозни усложения, поради което другарите сериозно се занимават с подготовката на агентурата и оперативните работници за по-тежка обстановка.

Обстановката във Франция, независимо от политическите изменения, настъпили напоследък, не се е изменила що се касае до дейността на контраразведката.

Възможностите в Италия се използуват изключително за работа против САЩ. Работи се по следните фирми:

- ' ";
- ' ";
-
- ;
- ;
- ;
- - гр. Испра;
- ' ;
-
- ' ;
- " ".

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Положително върху работата се отразява желанието на италианците да разширяват търговската си дейност със Съветския съюз и със социалистическите страни. Трудността се явява, че обектите за проникване се намират главно в Милано и Торино. Италианците обичат да използуват много подставите.

Независимо от тежката обстановка другарите работят по-добре в Англия, отколкото в ГФР, като използуват възможностите на Англия за работа против САЩ. Особено резултатна се оказала работата сред младежта, която е по-свободолюбива и демократично настроена.

Отдел III

Работи в страната по чужденците и по съветските специалисти, отиващи зад граница. Има около 20 отдела в поголемите градове и курортни центрове на СССР. Изучават и вербоват чужди граждани, периодически идващи в страната главно на материална база, идейна база и търговски сделки. Използуват ги главно за доставка както на документация, така и на образци. Голяма част от така вербованата агентура не се предава на ръководство в резидентурите, докато не се счете, че е достатъчно заангажирана и проверена. За пренасянето на документацията и образци има изградени канали по параходите в Одеса, Владивосток и други градове на СССР.

Особено тясно взаимодействие осъществяват с II управление при вербовката на чужденци. Използуват почти всички свои специалисти, които отиват за по-кратко или по-продължително време в капиталистическите страни, както за създаване на връзки, изучаване на интересуващи ги лица, така и за добиване на научно-техническа информация.

За подготовката на своята агентура из средите на специалистите имат изработени типови планове, по които подготвят всеки агент от тази категория. В него влизат следните раздели:

1. Техническа подготовка
2. Икономическа подготовка
3. Оперативна подготовка
4. Политическа подготовка
5. Контраразузнавателна подготовка
6. Общо-културна подготовка

Преди да замине агента зад граница с него се провежда беседа с оглед да му се извърши проверка как е подготвен за изпълнение на дадената му задача. Агентурата, която отива за

Из архивите на ДС

по-кратко време се съобщава в резидентурата и на място резидентурата решава дали да се свързва или не. За онези, които отиват повече от 3 месеца е задължително свързването им с резидентурата.

За създаване и укрепване на връзката със своите отцели, както и с останалите органи на техните районни, градски и други управления отговорни работници от НТР ги посещават и им изнасят беседи по задачите на НТР като ги онагледяват с образци от различните видове производства.

Към управлението има създадена картотека за картотекиране на всички обекти за проникване, както и за всички получени материали. Тъй като у тях материалите са в огромно количество сега подготвят въвеждането на електронна машина за работа в своята картотека.

Общата работа на Управлението се извършва по перспективен план, разработен за 1 година и работен план за 6 месеца или 3 месеца. Завишени са изискванията към завеждането на разработки. Разработка се завежда на обект, който представлява интерес и за който има достатъчно данни, че има база и е възможен подход към него с цел вербовка. Установена е строга целенасоченост в работата на резидентурите, като в плановете се набелязват обектите, за проникване и се следи, щото дейността на оперативните работници зад граница по създаване на връзки и изучаване на лица да води до решаването на тази задача.

В резидентурите се изготвят планове за работата на всеки оперативен работник за 2 седмици или месец на базата на годишния или 6 месечен перспективен план. Периодически от центъра се изпраща анализ, в който се разглеждат основните въпроси, поставени за разрешаване пред резидентурата и как върви тяхното изпълнение. Подобен анализ периодически се прави и от резидентурата. Въвежда се много строга организираност на използване времето на о.р. зад граница и предпазването им от разшифровка. Например – не се разрешава на о.р., работещи на прикритие в търговските представителства да отиват в посолствата без особени нужди.

На базата на опита на съветските другари смятам за необходимо да направя следните предложения:

1. Да се внесе по-голяма целенасоченост в нашата работа по военната промишленост на врага като се работи за проникване в посочените от съветските другари фирми и институти.

10. 15

2. Да се обсъди в ръководството на Комитета въпроса за заплащането от съответните ведомства ~~и~~ институти получената от нас информация по тяхни задачи и да се внесе предложение в ЦК.

3. Да се създаде картотека към отдела като за целта се отпусне една щатна бройка.

4. Да се приведе на щат към Комитета за ДС началника на групата към Комитета за наука и технически прогрес, която ще работи съвместно с нас.

5. Да се засили вербовачната работа сред нашите специалисти, които излизат в капиталистическите страни.

Отп. в 2 екз.
№ 1 -
№ 2 -
Нап.НГ
София, 6.VI.1966 г.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ VII, У-НИЕ I КДС

Полковник________ __________

– ОР – за информацията.
– Група за работа по чужденците у нас
– група за работа по изпращане наши специалисти – ОР в центъра – провинцията под ръковод. на окр. упр. – резерв
– Обобщ. справки от К-та и БАН –
– Прехвърляне бройки от Швеция и САЩ в Япония
– Немци бройки САЩ!
– Картотека на чужди специал. предстоящ. интерес за НТР.
– Италия и италианци у САЩ
– Вербовка на студенти – и изпр. ОР като с
– Битови благоустройства за подг. на спец.
– Лекции по чужд. от ОР и КТП.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

МВР — I ГЛ. УПРАВЛЕНИЕ Д.С.
Вх. № 7856 от 29 III 1972 г.
отдел VII

109/11

Препис извлечение!
Строго секретно!
Екз. № —

"УТВЪРЖДАВАМ"
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПАНЕВ
март 1972 година

"УТВЪРЖДАВАМ"
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИТЕТА ЗА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ-СССР
АНДРОПОВ
" " март 1972 година

ПЕРСПЕКТИВЕН ПЛАН

за взаимодействие между органите на външното разузнаване на Комитета за държавна сигурност при Министерски съвет на СССР и Министерството на вътрешните работи на НРБ през 1972-1975 г.г.

Интересите на успешното изпълнение на задачите, произтичащи от решенията на XXIV конгрес на КПСС и X конгрес на БКП, и необходимостта от повишаване ефективността на борбата срещу засилилата се подривна дейност на империалистическия лагер и китайската управляваща клика изискват по-нататъшно засилване на координацията и провеждане на съвместни действия на външнополитическите разузнавания на КГБ при МС на СССР и МВР на НРБ.

I.

За тази цел външнополитическите разузнавания на двете страни ще насочат своите усилия през 1972-1975 г.г. към решение на следните главни задачи.

1. Разкриване на враждебните планове и намерения на противника срещу СССР, НРБ и другите социалистически страни, проникване с тази цел в политическите, военни, правителствени икономически учреждения на САЩ, Англия, ГФР, Франция, Турция, Гърция, а също така в НАТО, създаване на трайни агентурни позиции в тях.

2. Разкриване враждебните планове на китайската управляваща клика и албанските разколници срещу единството на страни

Из архивите на ДС

431

110/12

от социалистическата общност, в международното комунистическо и работническо движение, за създаване на антисъветски блок на Балканския полуостров.

3. Придобиване на информация за плановете и замислите на САЩ и НАТО на Балканския полуостров, за намеренията на империалистическите държави по отношение на Югославия, Румъния и Албания.

. . . . . .

5. Придобиване на данни за най-новите научно-технически постижения на противника в областта на ракетостроенето, бактериологическото, биологическото, химическото и термоядрено оръжие, за научно-техническите постижения, които имат важно народностопанско значение за СССР и НРБ.

. . . . . .

II.

С цел практическо решение на изброените главни дългосрочни задачи външнополитическите разузнавания на КГБ и МВР ще осъществят следните мероприятия.

. . . . . .

- държавните и други научно-изследователски институти, експериментални бази и производствени предприятия на капиталистически страни, работещи над развитието, проектирането и производството на нови видове оръжие, военна техника и средства за защита;

- държавните учреждения, крупни монополи, научно-изследователски институти, експериментални бази и производствени предприятия, представляващи интерес относно евентуално придобиване на информация за нова техника, технология и оборудване в областта на електрониката, изчислителната техника, средствата за автоматизация, химията и микробиологията;

. . . . . .

Из архивите на ДС

432

111
13

Двете разузнавания ще си окажат взаимна помощ по изучаването и разработването на разузнаваните обекти в САЩ и други страни-членки на НАТО и СЕНТО; ще си разменят справочни и други материали за обекти на проникване, наводки за лица, чиято разработка е по-целесъобразно да води другата страна.

Резидентурите на двете разузнавания ще си оказват взаимна помощ при изучаването на посочените обекти и на територията на трети страни.

В случаите, когато в полезрението на резидентурите ще попада едно и също лице, въпросът за това, кой е по-целесъобразно да продължава разработването му, ще се решава по взаимна договореност чрез центровете на разузнаванията.

С оглед сложната оперативна обстановка в страните на главния противник, с цел подобряване на вербовъчната работа и придобиване на перспективна агентура, двете разузнавания ще предвидят в плановете за работа на своите резидентури мерки за придобиване и възпитание на агенти-вербовчици.

Ще обменят опит по въпросите на организацията на разузнавателната работа срещу главния противник.

. . . . . .

. . . . . Двете разузнавания ще разработят и осъществят мероприятия за агентурно проникване в задгранични учреждения на КНР в други страни. В целесъобразните случаи ще практикуват провеждане на съвместни агентурно-оперативни мероприятия в тази насока.

. . . . . IV. . . . . .

По научно-техническото разузнаване

Двете разузнавания ще работят постоянно за разширяване на своите агентурни възможности с цел получаване на материали и образци, имащи важно отбранително значение, по-специално, за най-новите научно-технически постижения на главния противник и неговите съюзници от НАТО в областта на ракетостроенето, бактериологическото, химическото, биологическото и термоядрено оръжие компическата и електронно-изчислителна техника, самолетостроенето, използуването на атомната енергия за мирни цели и други

77

112
14

научно-технически постижения, които могат да представляват интерес за народното стопанство на СССР и НРБ.

Българското разузнаване ще съсредоточи своите усилия за укрепване на съществуващите и създаване на нови агентурни възможности по линия на научно-техническото разузнаване в САЩ,ГФР, Италия,Франция,Швейцария и Япония, за агентурно проникване в ръководните научно-изследователски органи и представителства на НАТО, по-специално в консултативната група по научно-изследователски и опитно-конструкторски работи в областта на авиацията, космическата техника и други военни изследвания.

Като взема под внимание сложната за съветското разузнаване оперативна обстановка в Англия, българското разузнаване ще засили работата си в тази страна и ще предприеме мерки за укрепване на резидентурата в Лондон както чрез изпращане там на опитни оперативни работници, така и чрез привличане на български специалисти, командировани на работа в Англия.

Двете разузнавания ще вземат мерки за подобряване на взаимната размяна на научно-техническа информация, за по-пълно използуване на наличните агентурни и други възможности с оглед създаване към службите на НТР на специални информационно-аналитични поделения и машинно отчитане на информацията.

Съветското разузнаване ще окаже на българското разузнаване помощ в разработването на задачи за агентурата и препоръки за използуване възможностите на българските специалисти, командировани в капиталистически страни, ще продължи в порядъка на взаимен обмен да предава издаваните от ВНИЦИ информационни сборници за научно-технические учреждения и фирми в капиталистическите страни и бюлетините "Сигнал" за постъпилата разузнавателна информация.

Двете разузнавания ще си оказват също помощ в:

- разработването и прилагането на нови тактически приъоми, ефективни форми и методи в агентурно-оперативната дейност;
- използуването на нови прикрития и провеждане на мероприятия за подобряване конспирацията в работата;
- повишаване нивото на разузнавателната работа чрез обмен на опит и провеждане на съвместни разузнавателни мероприятия а така също чрез обмен на опит по кадровата работа.

433

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно
Екз. № 7

МВР — I Гл. Управление
Вх. № 12974 от 25. VI 1975.

ПРЕПИС-ИЗВЛЕЧЕНИЕ

на задачите от перспективния план за взаимодействие между ПГУ-~~КВР~~ и ПГУ-КГБ, отнасящи се за отдел VII

УТВЪРЖДАВАМ,
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА НР БЪЛГАРИЯ
Д.СТОЯНОВ
юни 1975 година

УТВЪРЖДАВАМ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИТЕТА ЗА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ ПРИ МС НА СССР
Ю.АНДРОПОВ
юни 1975 година

ПЕРСПЕКТИВЕН ПЛАН

за взаимодействието между органите на външното разузнаване на Министерството на вътрешните работи на Народна република България и Комитета за Държавна сигурност при Министерския съвет на СССР през 1975-1980 година

.....

ПО НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ

Двете разузнавания ще работят постоянно за разширяване на своите агентурни възможности с цел получаване на материали и образци, които имат важно значение за отбраната й, по-специално за най-новите научно-технически постижения на САЩ и техните

Из архивите на ДС

435

съюзници от НАТО в областта на ракетостроенето, бактериологическото химическото, биологическото и термоядрено оръжие, космическата и електронно-изчислителна техника, самолетостроенето, използуването на атомната енергия за мирни цели, а също така по други научно-технически достижения, които биха представлявали интерес за народното стопанство на СССР и НРБ.

За тази цел ще бъдат проведени съвместни мероприятия за агентурно проникване в следните обекти на противника:

- научноизследователски институти, експериментални бази и производствени предприятия на капиталистически страни, които работят за създаване на качествено нови видове оръжие, военна техника и средства за защита;

- учреждения, които се занимават с изработването на научната политика, прогнозиране, развитието на науката и техниката, анализ на научно-техническия потенциал на различни държави и изработването на препоръки по въпросите на икономическото регулиране и финансиране;

- учреждения, научноизследователски институти, експериментални бази, производствени предприятия и крупни монополи, които представляват интерес с оглед евентуално придобиване на информация на нова техника, технология и оборудване в областта на електрониката, изчислителната техника, средствата за автоматизация, микробиологията и други области, имащи актуално народостопанско значение;

- важни международни и регионални икономически и финансови групировки, обединения и съюзи на капиталистически страни.

Двете разузнавания ще съсредоточат усилията си за разширяване на агентурните възможности в САЩ, ГФР, Италия, Франция, Швейцария и Япония, за агентурно проникване в ръководните научноизследователски органи и агенции на НАТО. Ще провеждат работа по придобиване на материали за нови стратегически видове оръжия, като ракетната система за подводно базиране "ТРАЙДЕНТ", междуконтинентални балестични ракети за неземно базиране "МИНИТМЕН", стратегически бомбардировач В-I, създаване на ново поколение стратегически ракети нови типове стратегически подводници, системи за отбрана от подводници, складиране на стратегическо оръжие на морското дъно и в бази-

Из архивите на ДС

436

те за подводници; изучаване възможностите за използуване на космическото пространство за военни цели, материали за научноизследователските работи по използуване на световния океан като военно-стратегическо пространство.

Отчитайки сложната за съветското разузнаване обстановка в Англия, българското разузнаване ще засили работата в тази страна по научно-технически обекти.

Двете разузнавания ще вземат мерки за подобряване на взаимния обмен на научно-техническа информация, за по-пълно използуване на съществуващите агентурни и други възможности в интерес на двете страни.

Съветското разузнаване ще окаже на българското разузнаване помощ в разработването на задачи за агентурата и на препоръки по използуването възможностите на българските специалисти, командировани в капиталистически страни, ще продължи да предава в порядъка на взаимен обмен издаваните от ВНИЦИ информационни сборници за научно-технически учреждения и фирми на капиталистически страни, а също така на ориентировки по научно-технически проблеми и други справочни материали.

НАЧАЛНИК I ГЛАВНО УПРАВЛЕНИЕ на
МИНИСТЕРСТВО на ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
на НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
генерал-майор: _____
(В.КОЦЕВ)
"____" юни 1975 г.

НАЧАЛНИК I ГЛАВНО УПРАВЛЕНИЕ на
КОМИТЕТА ЗА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
при МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ на СССР
генерал-лейтенант: _____
(В. КРЮЧКОВ)
"____" юни 1975 г.

Вярно с оригинала:

За отдел VII.

МВР — I ГЛ. УПРАВЛЕНИЕ
Вх. № 27228 – 3.XII.76

Копия
Совершенно секретно

240
47

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

МИНИСТРУ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ НАРОДНОЙ
РЕСПУБЛИКИ БОЛГАРИИ

товарищу Димитру СТОЯНОВУ
гор. София

Уважаемый товарищ СТОЯНОВ!

Сотрудничество между органами безопасности наших стран, успешно развивающееся на протяжении ряда лет, заметно углубилось за последние два года, в частности по линии научно-технической разведки.

Наши разведки активно обмениваются научно-техническими материалами и проводят мероприятия по совместному использованию некоторых источников информации.

За последние два года мы получили от Вас свыше 1300 научно-технических материалов. Значительная их часть (более 500), освещающая военную тематику и другие важные научно-технические проблемы, была направлена нами в министерства оборонных отраслей промышленности. Получаемые от Вас материалы являются заметным вкладом в решения главных задач, стоящих перед научно-технической разведкой.

Мне хотелось бы, товарищ Министр, выразить нашу признательность руководству разведки МВД НРБ и Вам лично за оказываемую нам братскую помощь и пожелать дальнейших успехов в Вашей деятельности по обеспечению безопасности наших стран и всего социалистического содружества.

С товарищеским приветом

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ КОМИТЕТА ГОСУДАРСТВЕННОЙ
БЕЗОПАСНОСТИ при СОВЕТЕ МИНИСТРОВ СССР

АНДРОПОВ

10 сентября 1976 года
№ 2081-А
гор. Москва

ДС И НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ
80
Из архивите
438

31

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ—ДС
гр. София
Рег.№ 2020, екз.№ 1
-4. 02. 1989 год.

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Сътрудничеството между УНТР,ШГУ-ДС и НТР-ГДР за периода от 1978г. до 1981г.

Сътрудничеството между УНТР,ШГУ-ДС и НТР-ГДР за периода от 1978г. до 1981г. се е развивало като цяло успешно и ползотворно на базата на договореностите постигнати на многостранната среща на братските НТР в Будапеща през м. октомври 1979г., както и на двустранните срещи от 5-8.IX.1978г. в Берлин; 28-31.V.1979г. в София; 10-13.VI.80г. в Берлин и 21-25.IX.1981г. в София.

Можем определено да кажем, че посочените общо 5 срещи за периода имаха голямо значение и допринесоха в значителна степен за по-нататъшното развитие на нашето сътрудничество, разширяване на неговите области и издигането му на по-високо ниво. Особено следва да се отбележи ролята на многостранната среща в тази насока за задълбочаване координацията и взаимодействието. По време на многостранното съвещание бе проведена среща с немските другари на която бяха разгледани следните въпроси: Немските другари информираха за структурата и организацията на работата на НТР. Отчетено бе, че и двете НТР имат възможности за разширяване на информационния обмен.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г.Секретар :

Из архивите на ДС

439

На работните срещи бяха разглеждани следните основни въпроси:

През м.септември 1978г. в Берлин бяха разглеждани състоянието на сътрудничеството в областта на агентурно-оперативната и информационна област и набелязани насоките за неговото по-нататъшно разширяване и увеличаване на обема на разменяната информация. бе отчетено, че сътрудничеството в оперативната област е под възможностите на двете разузнавания. Бяха разменени списъци с информационни въпроси от взаимен интерес с оглед те да станат база за нарастване на обема на информационния обмен занапред.

На работната среща от 28-31.V.1979г. в София бе отчетено, че сътрудничеството в агентурно-оперативната работа на оперативна информация са все още под възможностите на двете разузнавания - през 1979г. са разменени само 2 справки за лица. Договорено бе в бъдеще да се активизира обмена на оперативна информация за АОО в разузнаваните страни ФРГ и др., обекти за агентурно проникване , , , и да се търсят и други възможности за разширяване на сътрудничеството в тази област.

През същата година информационния обмен се запази приблизително на нивото на 1978г. и бе договорено да нарастне в следващия период до около 200 броя.

Разменени бяха списъци с информационни задачи представляващи взаимен интерес.

В резултат на положените взаимни усилия и договорености от многостранното съвещание в Будапеща и работната среща [illegible] в София, на работната среща от 10-13.VI.80г.

Из архивите на ДС

440

в Берлин бе отчетен значителен ръст в развитието на сътрудничеството в областа на информационния обмен и активизиране на агентурно-оперативния обмен който бе все още под възможностите надвете разведки - разменени 8 информации за лица.

Набелязани бяха насоките за развитие и разширяване на сътрудничеството в агентурно-оперативната и в областта на информационния обме.

Бяха подробно обсъдени въпросите за АОО, опита и фирмите на разузнавателна работа по линия на НТР в страните: САЩ, Япония, Англия, Канада, Швеция.

Обекти за проникване в разглежданите страни, форми и методи на КРО.

Специално внимание бе отделено за разглеждане на опита на НТР-ГДР в организацията на разузнавателната работа във ФРГ. С особена сериозност бяха разгледани въпросите за спецификата на работата по военни обекти за проникване, придобиване на военни образци и документация, работа от трети страни, особености на придобиване на фундаментални разработки във военната техника, работа с нелегални организации, системи за оценка на военна документация и образци. Бяха разменени списъци с информационни въпроси от взаимен интерес.

Срещата допринесе в значителна степен за развитие и разширяване на сътрудничеството в главните области.

На срещата от 21-25.IX.1981г. в София бе отчетено, че двустранното ни сътрудничество през отчетения период се е развивало успешно и ползотворно, както в агентурно-оперативната

80

37

Из архивите на ДС

441

област, така и в информационния обмен. Сътрудничеството добива все по-голяма конкретност, целенасоченост и по-точно отговаря на интересите и задачите стоящи пред двете разведки.

Отчетено бе, че срещата е още една крачка в тази насока и се оценява като много полезна, конкретна и целенасочена.

Бяха разгледани следните въпроси:

Агентурно-оперативни въпроси - АОО в Австрия, Франция, Белгия, Италия, Швейцария, САЩ, Япония, Англия, ФРГ, Канада.

Бе отчетено, че е постигнат ръст и поставена добра основа в информационния обмен, обсъдени и набелязани насоки на развитие в областта на: военната проблематика, химия, енергетика, машиностроене, селско стопанство.

По някои проблеми бяха поети от двете страни конкретни задължения.

Бяха разменени списъци с въпроси от взаимен интерес.

Агентурно-оперативна дейност

Както обмена на агентурно-оперативна информация, така и сътрудничеството в провеждането на съвместни оперативни мероприятия през периода 1978 и 1979г. бе под възможностите на двете разузнавания. В резултат на договореностите на многостранното съвещание и работните срещи работата през 1980г. и 81г. бележи нарастване и положително развитие. През 1980г. от страна на ГДР ни бе

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 14.11.2013г. Секретар:

оказано съдействие в провеждането на оперативно мероприятие в Берлин.

Проведени бяха съвместни оперативни мероприятия по обект

Засилва се и обмена на оперативна информация по АОО, обектите за проникване, обмяна на оперативен опит в работата на НТР и пр.

442

Информационен обмен

През разглеждания период информационния обмен се развиваше като цяло успешно на базата на разменените списъци с информационни въпроси от взаимен интерес, които бяха установявани и допълвани както на работните срещи, така и през целия период при възникване на необходимост.

Обемът на обмена през периода се е развивал както следва: През 1978г. от ГДР бяха получени 145 броя научно-техническа и икономическа информация от които 35 - оценени като ценни. Такива са комплектните документации по експлоатация на атомни реактори, акумулатори, диафрагмена електролиза, поливинилхлорид и електроника, системата

От наша страна бяха изпратени общо 109 броя, от които 14 оценени като ценни.

През 1979г. обмена се запази приблизително в рамките на предходната година с незначително намаление като от страна на ГДР, бяха получени 115 броя научно-техническа и икономическа информация, от които 4 ценни - като електроника, програмиране и поддържане на дисплей

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г. Секретар :

36

, "описание на задвижване на дисково устройство тип " ", "Ръководство по лазермодел 618".
От наша страна бяха изпратени 92 броя материали.

През 1980г. продължи да нараства обема на обмена, като достигна - получени от ГДР - 195 броя информации, от които 14 ценни и изпратени от наша страна 126 материали.

През 1981г. се запази тенденцията на нарастване, като от ГДР бяха получени 369 информации, от които 80 оценени като ценни (сек-65; сл.п-209; оф.п-95; ос.ц-2; инф.инф-52; нед.-42; бо-193), а от наша страна бяха изпратени общо 270 информации от които 54 ценни. (сек. 1; сл.п.-269)

За периода на 1980-81г. висока оценка са получили информациите от ГДР като: в областта електроника, електротехника и изчислителна техника: ценни 40 бр.; ос.ценни 2. Като ___ , - - ръководство на потребителя, която ще се използува при разработване и внедряване на АСИУ с приложение на СМЧ "Информацията" - предлагане и възможности за приложение на ЗУМД с твърди дискове на базисни информационни системи", представлява особен интерес и ще се използува в непосредствената работа на наш институт; прогнози относно оборудване с изчислителна техника във ФРГ, памет на постоянни дискове и др. В обраста на: металургията, машиностроенето и енергетиката - 17 ценни; химия, микробиология и селско стопанство - 11 ценни, икономика 10 ценни.

На база гореизложеното може да се направи извода, че двустранното ни сътрудничество през разглеждания период

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

37

се е развивало успешно и ползотворно, както в оперативната, така и в областа на информационния обмен.

Трябва да отбележим, че определен принос за това имаха както многостранната среща в Будапеща през 1979г., така и проведените работни срещи които станаха вече традиция която следва да се продължава и занапред.

Сътрудничеството ни добива все по-целенасочен и конкретен характер. Необходимо е да се продължи разширяването на сътрудничеството в оперативната област и по-нататъшното издигане на нивото на качеството в информационния обмен, който е достигнал вече оптимален обмен в брой на информациите.

Между нашите две разведки съществува дух на доверие, братско сътрудничество и съдействие.

НАЧАЛНИК УНТР,ПУ-ДС
подполк.:
/Г.Манчев/

Отпечатено в 1 екз.
Изп. УНТР 8599
Нап.Мартинова/120-Б
София,2.II.198 г.

Размножено в 1 екз.
Изправени по списък
към оригинала
София, 12.04 1982г.

Строго секретно! 199
Екз.единствен 1

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Препис-извадки от ПЕРСПЕКТИВНИЯ ПЛАН
за взаимодействие между ПГУ – ДС и
Главното разузнавателно управление
при УМВР – ЧССР, за периода 1974-77 г.

.....
.....

V. По линия на НТР

Съответните служби НТР към разузнавателните управления да обменят опит и да провеждат съвместни мероприятия, като си предават за използуване придобитата научно-техническа документация, отнасяща се за договорените специалности, като в началото на всяка година двете служби:

– да се информират взаимно за най-важните проблеми, стоящи за решаване пред тях през текущата година;

– да си разменят списъци на придобитата научно-техническа информация, която би могла да представлява интерес за другата страна;

– да си оказват съдействие при работата по обекти на НТР на територията на страните си, както и да си сътрудничат и в други области, представляващи взаимен интерес.

27 април 1976 год.
София

Верно,
Полковник: _____

Я8

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ—ДС
гр. София
Рег.№ 2021, екз.№ 1
-4. 02. 1982 19___ год.

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Сътрудничеството между УНТР, ПГУ-ДС и НТР-ЧССР за периода 1978 - 1981 година

Сътрудничеството между УНТР, ПГУ-ДС и НТР-ЧССР за периода 1978-1981 година се развиваше успешно и резултатно на базата на договореностите, постигнати на многостранната среща на братските НТР в Будапеща през м.октомври 1979 год., както и на двустранните срещи от 17-20.X.1978 година в София и 18-22.I.1982 година в София.

Проведените общо 3 срещи за периода бяха успешни и ползотворни и определено допринесоха за развитието на сътрудничеството. Особено следва да се подчертае ролята на многостранната среща, която имаше голямо значение за развитието на координацията и взаимодействието между разведките.

По време на двустранните срещи бяха разгледани следните основни въпроси:

Из архивите на ДС

По време на иностранното съвещание бе проведена и двустранна среща с чешките другари,на която бяха разгледани следните въпроси: Отчетено бе, че следва да се увеличава обемът по брой на обменяните информации особено от наша страна. Уточнено бе да изпратим списък с интересуващите ни проблеми. Договорено бе да обменяме информация за лица подходящи за доставка на ембаргово оборудване.

През м. октомври 1978 година в София бе отчетено, че сътрудничеството се развива успешно както в оперативната област, така и в информационния обмен. Бе разменен оперативен опит и набелязани насоките за по-нататъшното развитие на сътрудничеството в областта на агентурно-оперативната дейност и продължаване нарастването на обема на разменяната информация както в количествено, така и в качествено отношение.

На срещата през м.януари 1982 година бе посочено, че през разглеждания период,след многостранната среща през 1979 година в Будапеща, сътрудничеството ни с НТР-ЧССР е продължавало да се развива успешно, като е постигнато развитие на сътрудничеството в оперативната област и стабилен ръст на информационния обмен и издигане нивото на качеството на разменяните информации. Подробно бяха обсъдени редица въпроси в оперативната област: АОО, обекти за проникване и лица в страните Франция, Англия, ФРГ, Австрия, Италия, САЩ, Япония. Обмяна на опит в работата на НТР по военната тематика, ембаргови доставки, Бе разменен опит в изграждането и прилагането на автоматизирани информационни системи в работата на НТР, финансирането на дейността на НТР, орга-

Из архивите на ДС

низация на работата от своя териотория. Бяха подробно разгледаны насоките на развитие на информационния обмен в областта - електрониката, енергетиката, металургията, машиностроенето, военната проблематика, химията, селското стопанство и конкретизиране взаимните интереси и потребности. Бяха разменени подробни списъци с въпроси от взаимен интерес за обмяна на информация.

448

Агентурно-оперативно сътрудничество

През периода е поставена добра основа, която следва да се развива и разширява и занапред.

През 1978-1979 година при съдействие на чешките другари бе успешно проведена операция "Щефан". Постоянно се развива и обменът на информация за лица представляващи интерес и проверки по отчета - 1978 година - 3, 1979 година - 4, 1980 година -1 и 1981 година - 2.

Информационен обмен

През разглеждания период информационния обмен се развиваше успешно на базата на договорените тематични планове с информационни въпроси от взаимен интерес, които бяха допълвани и конкретизирани непрекъснато в работните срещи при възникване на необходимост. Устойчиво нарастна обемът и постоянно се подобряваше качеството на информацията, както следва по години: През 1978 година от ЧССР бяха получени общо 29 научно-технически и икономически информации. От наша страна бяха изпратени 46 информации. През 1979 година обемът и качеството нарастнаха значително и достигнаха: От ЧССР бяха получени 104 научно технически и икономически информации, а

82

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.11.2013г. Секретар :

от наша страна - изпратени 100 информации. През 1980 и 1981 година обемът се запази приблизително в посочените по-горе рамки, като от ЧССР бяха получени съответно 88 и 66 научно-технически и икономически информации, а от наша страна изпратени съответно 98 и 129 информации.

Високи оценки, по области на приложение общо за разглеждания период са получени: Електроника, електротехника и изчислителна техника - 11 ценни, като: Микроуправление на интерфейса, на фирмата Апликон - САЩ - "Честотен брояч модел компютър-дисплей, терминали и други.

449

Металургия, машиностроене и електроника - ценни 23 информации, като: "Сензори за оптична близост при манипулатори", "Изследвания върху системите за налягане и противоналягане в атомни реактори първи експеримент" и други.

Химия, микробиология и селско стопанство - 5 ценни, като: "Резултати от изследванията в опитна станция "Корее" на хибрициди, фунгициди, инсектициди и други.

Икономика - 3 ценни, като "Заинтересованост на САЩ за блокиране на научните отношения между Изтока и Запада", "Информация за сегашното развитие на икономическите отношения между ЕИО и НР България"и други.

Военна техника - 10 ценни, като: военни стандарти 8833, 19500Ф и други.

На база на гореизложеното следва да се направи изводът, че сътрудничеството между двете разведки, за разглеждания

Из архивите на ДС

450

период, се е развивало успешно и ползотворно както в агентурно-оперативната област, така и в информационния обмен съществува здрава основа за неговото разширяване и задълбочаване и занапред.

Вече стана традиция провеждането на срещи между двете разведки, които допринесоха за посочените по-горе резултати и които следва да се провеждат и в бъдеще. В тази насока ще бъде полезно и провеждането на срещи за решаването на конкретни въпроси на съответни специалисти при възникване на такава необходимост без да се изчаква редовната работна среща.

Информационният обмен е достигнал оптимален обем по брой на материалите при постоянно подобряване качеството на материалите.

Има добра база за по-нататъшно разширяване на сътрудничеството и в оперативната област.

Между двете разведки съществува дух на доверие и братско сътрудничество.

Отп. в 1 екземпляр
Изпълнил: УНТР - 8599
Написала: Илкова - 121
София, 1.II.1982 година
Размножено в 1 екз.
Изпратени по списък
към оригинала
София, 12.04.1982г.

Н-К УПРАВЛЕНИЕ Н Т Р, ИГУ-ДС
ПОДПОЛКОВНИК:
/Г.МАНЧЕВ/

58

СТРОГО СЕКРЕТНО!

ПРЕПИС - ИЗВЛЕЧЕНИЕ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

от П Р О Т О К О Л А

за сътрудничество между Първо главно управление на Министерството на вътрешните работи на Народна република България и Първо управление на Корпуса за национална сигурност на Чехословашката социалистическа република през 1984-1990 г.

Съгласно член 24 от Договора за сътрудничество между Министерството на вътрешните работи на НРБ и Федералното министерство на вътрешните работи на ЧССР от 19.II.1972 г., Първо главно управление на Министерството на вътрешните работи на Народна република България (ПГУ на МВР на НРБ) и Първо управление на Корпуса за национална сигурност на Чехословашката социалистическа република (ПУ на КНС на ЧССР) постигнаха договореност да си сътрудничат през периода 1984-1990 г., в следните направления:

Из архивите на ДС

452

ЧЛЕН 4

НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКО РАЗУЗНАВАНЕ

1. Научно-техническите разузнавания на ПГУ на МВР на НРБ и ПУ на КНС на ЧССР ще развиват и задълбочават сътрудничеството си в областта на взаимния обмен на технически материали, за да съдействуват за развитието на националните стопанства на двете републики. При обмена на информация двете страни ще се ръководят от въпросите, представляващи взаимен интерес. Списъкът от въпроси ще се актуализира.

2. В областта на икономиката двете разузнавания ще отделят особено внимание на плановете и намеренията на Европейската икономическа общност по отношение на Съвета за икономическа взаимопомощ и на отделни страни-членки на СИВ, и особено към НРБ и ЧССР; на реализацията на американските замисли на "концепцията за икономическа война" от правителствата на западните капиталистически държави, по-точно на проблема за икономически санкции и формиране на западната икономическа политика по отношение на страните от социалистическата общност, включително и позицията на западноевропейските страни по ембаргова политика, провеждана от САЩ.*

3. Обмен на информация за формите и методите на работа на вражеските специални служби срещу нашите НТР с цел взаимно обезпечаване безопасността в бъдещата ни работа.

---

* В ПГУ на МВР на НРБ информацията се концентрира и обработва в Информационно-аналитичния отдел.

1984

12

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ—ДС
гр. София
Рег.№ 2019, екз.№ 1
-4. 02. 1982 19 ___ год.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Сътрудничеството между УНТР,ПГУ-ДС и НТР-УНР за периода 1978-1981 година

Сътрудничеството между УНТР, ПГУ-ДС и НТР-УНР, за периода 1978-1981 година, се развиваше успешно и ползотворно на база на договореностите на многостранната среща на братските научно-технически разузнавания през м.октомври в Будапеща, както и двустранните работни срещи през м.декември 1980 в Будапеща и през м.декември 1981 година в София.

Добра основа за разширяване на сътрудничеството между двете разведки бе поставено на многостранната среща в Будапеща. С унгарските другари бе договорено да се започне провеждането на редовни работни срещи на една-една и половина година. Бе направен анализ на информационния обмен и констатирано, че и двете страни имат възможности за увеличаване на обема на информациите. Бяха разменени списъци с материали, които всяка страна може да предостави на другата. Разменена беше информация по структурата и организацията на работа на двете НТР.

Из архивите на ДС

454

На срещата през 1980 година в Будапеща бяха разгледани следните въпроси:

Бе прието нашето предложение двете страни да си разменят конкретни въпроси, по които им е необходима информация, с оглед повишаване ефективността и качеството на информационния обмен. Обсъден беше и въпросът за набелязване на теми от взаимен интерес, по които да се работи в тясно сътрудничество и координация. Обменен беше опит в оперативната област, методи на работа на НТР, АОО в главните капиталистически страни, реализиране на придобитата от НТР-УНР документална научно-техническа информация. Следва да се отбележи специално, че унгарските другари са изучили нашия опит в тази насока, като са ползували нашия доклад, изнесен по време на многостранното съвещание за организацията и дейността на ЦПИ (Център за приложна информация) и са създали подобна организация, под същото притритие.

Разгледан беше въпросът за осигуряване на НТР с финансови средства.

По време на срещата през м.декември 1981 година в София бяха разгледани следните въпроси: Бе отчетено, че е поставена добра основа за сътрудничество в оперативната област и информационния обмен. Разгледана беше АОО и дейността на НТР в страните: Австрия, Италия, Швейцария, Франция, Швеция, Финландия, Англия, Латиноамерикански страни, Бразилия, Мексико, Индия. Договорено бе да ни окажат съдействие по провеждане на оперативно мероприятие по обект "БАНИ". Обменен опит по ембаргови доставки във военната проблематика.

Из архивите на ДС

14

3.-

Беше оценен като успешен информационният обмен и достигнатият оптимален обем по брой на информациите, като бе подчертано, че трябва да продължи по-нататъшното подобряване на качеството. С оглед по-нататъшно конкретизиране на информационния обмен, бяха разменени подробни списъци с въпроси от взаимен интерес. Бяха поети и конкретни задължения за обмен на информация и възлагане на задачи на източници в тази насока.

Бяха обсъдени възможностите и постигната принципна договореност за координиране усилията за придобиване информации в областта на: селското стопанство, електрониката и други. Да се провеждат срещи и консултации на наши специалисти по конкретни възникнали въпроси, Да се обсъждат въпросите и обединяват информациите по даден проблем за постигане комплексност и крайни резултати. Подобна среща на специалисти в областта на електрониката бе принципно договорено да бъде организирана още през първото тримесечие на 1982 година по договореност за мястото. Обсъдени бяха възможностите при взаимни интереси да се обсъждат и възможностите за съвместно придобиване и заплащане на материалите и технологиите.

Направен беше изводът, че нашите информационни интереси в много насоки съвпадат и бихме могли да извършваме обмен в областта на: биоенергетиката, атомната енергетика, слънчева енергетика, икономически въпроси, ембаргова политика.

Оперативният обмен се развива успешно. Обменя се информация за лица, за международни мероприятия и списъци на участниците, за контраразузнавателните органи на западноевропейските страни.

Из архивите на ДС

456

Информационният обмен на научно-техническа и икономическа информация се развиваше успешно през периода и достигна оптимален обем през 1980-1981 година, като непрекъснато се подобряваше и качеството на разменяните материали. По години обменът се е развивал както следва:

През 1978 година от УНР бяха получени общо 140 научно-технически и икономически информации. От наша страна бяха изпратени 20 информации.

За 1979 година от УНР бяха получени 56 научно-технически информации, от които 11 ценни. От наша страна са изпратени 69 информации.

През 1980 година бяха получени от УНР 30 научно-технически информации, от които ценни 7 и изпратени от наша страна 121 информации.

За 1981 година от УНР бяха получени 211 НТ информации, от които 32 ценни, а от наша страна изпратени 161 информации.

През 1980-1981 година в областта на електрониката, електротехниката и изчислителната техника ценните материали от УНР са били 13, в металургията, машиностроенето и енергетиката - 18, в химията1 областта на селското стопанство - 1.

На база на гореизложеното може да се направи изводът, че сътрудничеството с НТР-УНР през разглеждания период се развиваше успешно както в оперативната област, така и в информационния обмен.

84

Из архивите на ДС

16

Следва да се подчертае големия принос в тази насока на проведените многостранно съвещание и двете двустранни работни срещи. Такива срещи са необходими и полезна форма на сътрудничество и следва да се провеждат и занапред.

Между двете разведки съществуват отношения на доверие и братско сътрудничество.

457

Отп. в 1 екземпляр
Изпълнил: УНТР - 8599
Написала: Илкова - 137
София, 3.II.1982 година

Н-К УПРАВЛЕНИЕ И Т Р, ПГУ-ДС
ПОДПОЛКОВНИК:
/Г. МАНЧЕВ/

Размножено в 1 екз.
Изпратени по списък
към оригинала
София, 12.04.1982г.

Към Дело ПНР
ю.б.тч

163
строго секретно!
екз. единствен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П О Р А З У М Е Н И Е

ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ МВР НРБ И МВР ПНР /препис - извлечение/

От 17.6 до 21.6.1974г. във Варшава се проведоха разговори между Министъра на вътрешните работи на НРБ и Министъра на вътрешните работи на ПНР

.....

Член 2

Договарящите страни системно ще си сътрудничат в придобиването на информации за най-новите постижения в областта на науката и техниката

.....

Член 9

.....Освен това ще си разменят:

..... ~~в~~/ техническа документация, изготвена от една от страните, за новите постижения в областта на техниката, химията, криминалистиката, открити средства за връзка с агентурата и други.

.....

Член 15

Договарящите страни решиха, че началниците на съответните поделения и служби могат да подписват протоколи, обхващащи подробно проблемите на тяхното сътрудничество, които след утвърждаването им от Договарящите страни ще представляват обвързващ документ.

МИНИСТЪР
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА
НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДИМИТЪР СТОЯНОВ

МИНИСТЪР
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА
ПОЛСКАТА НАРОДНА РЕПУБЛИКА

СТАНИСЛАВ КОВАЛЧИК

6

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ—ДС
гр. София
Рег.№ 2018, екз.№ 1
-4. 02. 1982 19 ___ год.

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Сътрудничеството между УНТР, ПГУ-ДС с НТР-ПНР през периода 1978-1981 година

Сътрудничеството между УНТР, ПГУ-ДС и НТР-ПНР през периода 1978-1981 година се развиваше успешно както в областта на оперативния, така и в информационния обмен на базата на договорености постигнати на многостранното съвещание на братските научнотехнически разузнавания в Будапеща през м. октомври 1979 година и двустранните срещи от 7-10.III.1979 година във Варшава и от 6-9.X.1980 година в София.

На проведените общо 3 срещи бяха разгледани следните основни въпроси:

На срещата по време на многостранното съвещание с полските другари бяха обсъдени въпросите: Отчетено бе, че се чувствува известно разширяване на информационния обмен с тенденция за увеличение след срещата през м.март 1979 год. във Варшава. И двете страни имат резерви за по-нататъшно разширяване в тази насока.

Из архивите на ДС

На проведената среща през м.декември в София бяха обсъдени въпросите: Обмен на информация по основните обекти на проникване, АОО в разузнаваните страни, работа срещу главния противник от трети страни и от територията на страната. Обмяна на опит по придобиване на ценни образци и научно-техническа информация.

Бяха обсъдени възможностите за взаимодействие и сътрудничество при реализиране на ембаргови доставки.

Отчетено беше, че съществуват възможности за понататъшно подобряване на информационния обмен както в количествено, така и в качествено отношение. Бе договорено двете НТР периодически да си разменят списъци за възможностите и потребностите в тази насока.

През разглеждания период 1978-1981 година оперативният обмен включваше информация за лица и проверки по отчета, информация за съхраняването на промишлени секрети в САЩ, актуални потребности на американското разузнаване в икономическата област, списък с телефони на шведската полиция.

Информационният обмен се развиваше успешно с тенденция към нарастване и подобряване качеството.

През 1978 година от ПНР бяха получени 14 научно-технически информации, от които 1 ценна. От наша страна бяха изпратени 12 информации.

През 1979 година от ПНР бяха получени 46 научно-технически и икономически информации, от които 3 ценни. От наша страна бяха изпратени 75 информации.

86

Из архивите на ДС

461

8

За 1980 година от ПНР бяха получени 44 научно-технически информации, от които ценни 29. От наша страна бяха изпратени 119 материала.

През 1981 година от полските другари бяха получени 81 научно-технически информации, а от наша страна изпратени 109 информации.

На база на гореизложеното може да се направи изводът, че сътрудничеството през разглеждания период се е развивало успешно и съществуват възможности за неговото разширяване и подобряване и в бъдеще.

Следва да се отбележи и голямото значение на проведените срещи в тази насока и необходимостта от тяхното редовно провеждане.

Между двете разведки съществуват отношения на доверие и братско сътрудничество.

Отп. в 1 екземпляр
Изпълнил: УНТР - 8599
Написала: Илкова - 138
София, 3.II.1982 година
Размножено в 1 екз.
Изпратени по списък
към оригинала
София 12.04.1982г.

Н-К УПРАВЛЕНИЕ Н Т Р ПГУ-ДС
ПОДПОЛКОВНИК:
/Г. МАНЧЕВ/

3

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Н Т Р

ЗАДАЧИ ПО СЪТРУДНИЧЕСТВОТО С КУБА

1.Да се реализира текущо двустранно информиране за състоянието и тенденциите в развитието на АОО в съответните разузнавани страни.

2.Да се пристъпи към редовен двустранен обмен на информация за основните фирми и научно-изследователски звена на разузнаванит страни,представляващи взаимен интерес за научно-техническите разузнавания на НРБ и Република КУБА

3.Двете разузнавания да си разменят информация за конкретни лица,представляващи оперативен интерес по линия на НТР.

4.Двете разузнавания взаимно да се информират за стоящите пре тях планови задачи в областта на науката и техниката,като за цел та ежегодно да се разменят списъци на основните нерешени проблем

5.В съответствие с разменяните списъци да се пристъпи към ред вен взаимен обмен на научно-техническа информация.

8

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ—ДС
гр. София
Рег.№ 2017, екз.№ 1
-4. 02. 1989 год.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Сътрудничеството между УНТР, ПГУ-ДС и НТР-Куба за периода 1978–1981 година

Сътрудничеството между УНТР, ПГУ-ДС и НТР-Куба, за периода 1978–1981 година, се развива успешно както в оперативната област, така и в информационния обмен на база на договореностите на многостранното съвещание през м.октомври 1979 година в Будапеща и двустранните срещи от 15-21.I.1981 година в Хавана и от 23-29.VI.1981 година в София.

По време на многостранното съвещание бе проведена среща с НТР-Куба. От тяхна страна бе изявено желание за провеждане на разширена среща по организиране на работата и сътрудничеството с УНТР. Уточнено беше да им бъде изпратен списък на нашите задачи и какво можем да им предоставим.

Такава среща бе осъществена през м.януари 1981 година в Хавана. Разгледани бяха следните въпроси: Обсъдени бяха възможностите за работа против САЩ, от територията на трета страна и с използуването на контингента кубински емигранти живеещи в САЩ, провеждане на съвместна разузнавателна

Из архивите на ДС

дейност за придобиване на информация в областта на микроелектрониката и изчислителната техника, разгледана бе АОО в Мексико, Аржентина и другите латиноамерикански страни, организацията, структурата и насоките на работа на НТР-Куба и УНТР, ПГУ-ДС. Разгледани бяха и възможностите за разширяване на информационния обмен.

На срещата през м.юни 1981 година в София бяха разгледани следните въпроси: АОО и работата на НТР в САЩ, Канада, Латиноамериканските страни, Мексико, Бразилия, Панама, Колумбия, Аржентина, Венецуела.

Отчетено бе, че е поставена добра основа за развитие на двустранния обмен на научно-техническа и икономическа информация и същият бележи ръст. Бяха уточнени областите и конкретните теми за осъществяване на обмена и разменени списъци на въпросите представляващи интерес.

По линия на оперативния обмен през 1981 година от кубинска страна получихме ценна информация за АОО в Мексико.

Обменът на научно-техническа и икономическа информация между двете разведки започва от 1979 година и се е развивал през периода до 1981 година както следва: 1979 година от кубинска страна бяха получени 3 информации, от които ценна, а от наша страна бяха изпратени 2 информации.

През 1980 година от тяхна страна бяха получени 4 информации, от които 2 ценни в областта на електрониката. От наша страна бе изпратена 1 информация.

3.- 5/10

През 1981 година от кубинска страна получихме 11 информации в областта на електрониката, от които 3 ценни. От наша страна бяха изпратени 170 информации.

На база на гореизложеното може да се направи изводът, че през разглеждания период сътрудничеството с кубинските другари беше поставено на перспективна основа и се развива успешно както в оперативната област, така и в информационния обмен, който бележи тенденция на нарастване.

За посочените резултати определено допринесоха проведените срещи, която практика следва да се продължава и занапред.

Между двете научно-технически разузнавания съществува дух на доверие и братско сътрудничество.

Отп. в 1 екземпляр
Изпълнил: УНТР - 8599
Написала: Илкова -139
София, 3.II.1982 година
Размножено в 1 екз.
Изпратени по списък
към оригинала
София, 12.04.1982г.

Н-К УПРАВЛЕНИЕ НТР,ПГУ-ДС
ПОДПОЛКОВНИК:
/Г.МАНЧЕВ/

Строго секретно!
Екз. единствен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Взаимодействието между отдел VII,ПГУ-ДС и окръжните управления на МВР в страната.

Вследствие развиващите се,непрекъснато разширяващи се научно-технически, икономически, политически, културни, туристически и други връзки на нашата страна с капиталистическите такива, у нас пребивават временно, за различен срок, голям брой западни специалисти. Това дава възможност за разкриване на интересни за НТР обекти, тяхното изучаване, обработка и вербовка още на наша територия или впоследствие извън пределите на България. Често западни специалисти носят научно-техническа документация. Условията и възможностите на разузнавателните и контраразузнавателните органи на ДС позволяват сравнително лесно и сигурно да бъде придобита същата и използувана за развитието на нашата промишленост.

Анализа на работата по западните специалисти, пребиваващи временно на територията на НРБ по линия на НТР показва, че независимо от големият брой лица подходящи за НТР, контингента е относително ограничен. Това дава определен отпечатък върху работата по тях. По-конкретно - необходима е огромна първоначална работа за разкриване на действително интересните за НТР специалисти особено като се добави и факта че времето на тяхния престой у нас е ограничен. Конкретни резултати по линия на НТР на територията на нашата страна могат да се постигнат много трудно без тясното взаимодействие на ПГУ с контраразузнавателните поделения,без конкретната, активна и целенасочена помощ от страна на окръжните управлени на МВР. И действително, тогава когато е съществувало необхо-

Из архивите на ДС

467

202
3

димото взаимодействие са се получавали и добри резултати. Така например през 1973 год. с активната помощ на Окръжно у-ние МВР - Перник, беше придобита ценна научно-техническа документация от пребиваващите там западни специалисти, която се оказа много необходима за нормалното функциониране на един наш новопостроен завод.

Чрез Софийско градско у-ние и по-конкретно чрез Районно управление на МВР - Кремиковци и Първо районно у-ние, беше добита техническа документация, която също получи много висока оценка.

Съдействие на НТР при решаване на стоящите пред него задачи са указвали и окръжните у-ния на МВР в градовете Варна, Видин, Бургас, Враца, Ямбол и др.

Предвид горното е очевидно, че в работата по западните специалисти, временно пребиваващи на територията на страната и използуването на наши такива, заминаващи на специализация в капиталистическите страни, ~~за~~ сега между отдел VII,ПГУ-ДС и окръжните управления,съществува известна координация. ~~Определено може~~ да ~~се~~ каже обаче, че същата е под изискванията и ~~възможностите~~.

При командировка на оперативни работници от отдел VII,ПГУ-ДС по изпълнение на задачи в окръзите, управленията им оказват необходимото съдействие.

Разговаряно е по места много пъти,НТР да бъде своевременно уведомявано за наличието на специалисти от капиталистическите страни и за такива, на които предстои да посетат страната ни, но независимо от договорката в това отношение се прави малко.

Чувствува се още, че задачите, които стоят пред отдел VII,ПГУ-ДС не се смятат и за такива на окръжните управления и когато няма представител на отдела към тях, почти не се проявява интерес.

За да може да се използува ефективно контингента от временно пребиваващи в страната ни капиталистически граждани, за подбор и вербовка на агентура, способна да придобива научно-техническа информация, е целесъобразно ~~окръжните~~ управления на МВР ~~да~~ организират работата в това направление.

Из архивите на ДС

203
4

както следва:

– Да се направи необходимото за получаване на своевременна информация за пристигането на специалисти, представляващи оперативен интерес по линия на НТР.

– Във възможния най-кратък срок да се информира директно отдел VII,ПГУ-ДС за всеки интересен от оперативна гледна точка случай и се иска съдействието му.

– В окръжните управления, където има отдели или отделения, работещи по линия на ПГУ-ДС, да бъде натоварен един от работниците да отговаря за работата на НТР, който да има пряк контакт с отдела.

– При получаване на данни за пристигащи в определен окръг чужди специалисти, отдел VII,ПГУ-ДС да командирова на място оперативен работник за вземане на отношение по тях.

– На придобитите интересни наводки в окръзите да се завеждат разработки, а отдел VII,ПГУ-ДС да им води дубликати, като съвместно с окръжните управления се набелязват и изпълняват мероприятия по същите.

– Провеждане на "М-Дунав" на чуждите специалисти да се провежда по възможност след съгласуване с отдел VII, ПГУ-ДС или в присъствието на представител от него, за да се добива действително само необходима научно-техническа документация.

– Работата на оперативния състав в окръжните управления по линия на НТР да се счита за планова, а не като извънредна, пречеща за изпълнението на тяхните преки служебни задачи.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ III-то
Майор:

25.II.1974 год.
София
Отп. в 1 екз.
Размн. № 0700-17480

120
98

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО УПРАВЛЕНИЕ—ДС
гр. София
Рег.№ 18368, екз.№ 2
20/X 1978 год.

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С Т А Н О В И Щ Е

ОТНОСНО: Взаимодействие на отдел VII, ПГУ-ДС с други поделения на МВР

Спецификата в работата на отдел VII, ПГУ-ДС по чужди специалисти на територията на страната за придобиване на тайни информационни източници или самата научно-техническа информация чрез оперативни мероприятия налага организирането на тясно взаимодействие с редица други поделения на МВР. Това преди всичко са IX, X и XI отдели на ВГУ-ДС, VI управление - ДС, Софийско градско управление - МВР, окръжните управление главно във Варна, Бургас, Пловдив и др.

Основни резултати: Придобива се значителен брой научно-техническа и икономическа информация, която при реализирането й, получава добри оценки. Съвместно се работи по лица-чужди специалисти, извършва се първично изучаване на интересни наводки.

Организацията на съвместната работа се осъществява, както следва:

- с окръжните управления на МВР чрез отдел XI, ПГУ-ДС;

Из архивите на ДС

470

А21
99

- С ВГУ-ДС и VI у-ние-ДС чрез директно контактуване на заинтересованите отдели. С ръководствата им се обсъждат и приемат планове за съвместна работа по отделни лица за провеждане на мероприятия по обезпечаване на научни конференции и симпозиуми, по организиране на оперативно-технически мероприятия.

В много случаи за осъществяване на комплекс от мероприятия се създават общи бригади, в които влизат представители на две или повече поделения. Тази форма на съвместна работа има редица преимущества:

- максимално използуване на възможностите на сътрудническия апарат;

- оптимално използуване на ОР;

- оптимално използуване на техническия персонал (ключари, фотографи);

- намалява степента на риска от провал поради по-добро обезпечаване;

- критична първична оценка на получените материали от представители на всички участвуващи заинтересовани поделения.

Като форма на работа съвместната бригада активно се използува при взаимоотношенията на НТР с IX отдел на ВГУ-ДС, VI у-ние-ДС и до преди две години отдел X на ВГУ-ДС и винаги е давала положителни резултати.

90

Из архивите на ДС

А22
100

Активно се развиват отношенията с отдел XI на ВГУ-ДС по обезпечаване получаването на научно-техническа документация, транзитно преминаваща през нашата страна. Съвместно изготвеното предложение по обезпечаването на тази дейност е предадено за утвърждаване на ръководствата на двете главни управления. Реализирането на предложената организация ще разкрие нов постоянно действуващ източник за НТИ.

471

Слабости и нерешени проблеми:

1. Редица поделения на МВР все още не се съобразяват и не използуват възможностите на изградената към НТР система за реализиране на научна, техническа и икономическа информация с ограничено разпространение. За използуването на придобитата от тях информация те търсят свои канали, които понякога дублират тези на системата, като по този начин се внася значителен елемент на дезорганизация. Освен това в много случаи поделенията, придобили информацията, не са в състояние да направят първична оценка на материалите, да определят секретни ли са или официални. Така при потребителите отиват статии от списания, реферати от научни конференции и симпозиуми с явен характер, като по този начин се подрива авторитета на МВР като ценен информационен доставчик.

2. През последните две години значително деградираха отношенията на НТР с отдел X на ВГУ-ДС. Причина са нездравите амбиции на ръководството на този отдел за осъществяване на

Из архивите на ДС

472

423
101

научно-техническо разузнаване на територията на страната ни самостоятелно. В резултат на практика бяха прекратени съвместните мероприятия.

Мероприятия за подобряване на взаимодействията с други поделения

1. За кардинално решаване въпросите по взаимодействието на НТР с други поделения, беше подготвена проекто-заповед "Организация на дейността на органите на МВР по придобиване на научна, техническа и икономическа информация", която регламентира въпросите на придобиването, оценка и контрола по използуването на такава информация. До сега обаче въпроса с подписването на тази заповед не е решен.

2. Поради нарастване обема на работа по линия на НТР на ОУ на Варна и Бургас, става все по-необходимо назначаването на ОР по НТР към съответните I отдели, които да координират дейността на ОУ в тази дейност.

Отп. в 2 екземпляра
Екз. № 1 - Пр. № 23993/78
Екз. № 2 - VII отдел
Изп. 07 17226
Нап. МК 1349-Б

Н-К ОТДЕЛ VII, ПГУ-ДС:
полк. _____

София, 20.IX.1978год.

1

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ—ДС
гр. София
Рег. № 4645, екз. № 1
18.3.80 19 год.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Др. Сабов
за сведение
14.3.1980

14/03.80

ДО

НАЧАЛНИКА НА
У-НИЕ "ПЪРВО ГЛАВНО" - ДС

Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТНОСНО: Съвместната дейност с окръжните управления на МВР в страната през 1980 година

Съгласно указанията на ръководството на ПГУ-ДС от началото на тази година при отдел 07, ПГУ-ДС е сформирано отделение за работа по линия на НТР на територията на НРБ.

Една от непосредствените задачи, изпълнението на която отделението започна незабавно, беше да изясни възможностите за съвместна дейност с окръжните управления на територията на окръзите. До сега по същата е извършено следното:

1. Съгласно силите на отделението окръзите бяха разделени на групи, като се изхождаше от тяхната териториална близост и важност по линия на НТР.

Из архивите на ДС

474

2. С окръжните управления Варна, Бургас, Русе, Пловдив, Габрово и Враца беше установен пряк контакт на място, а на останалите окръзи до сега са изпратени за тази цел писма.

Резултатите от тази наша дейност понастоящем са следните:

- С разузнавателните отдели на Варна и Бургас са уточнени възможностите и са изготвени планове за съвместна дейност по следните категории лица, представляващи интерес за НТР: чужди студенти, смесени бракове, специалисти временно пребиваващи на територията на страната, ИР, специалисти заминаващи на стаж в развитите капиталистически страни и международни мероприятия, които ще се провеждат през 1980 год. До сега с помощта на отдела ни от тези два окръга са подготвени и изведени двама СС.

Във Варна съвместно се проведе мероприятие "Г", от което се получиха 2200 научно-технически документации общо около 200 хиляди страници. Първичните данни, с които в момента разполагаме са, че всички материали ще получат оценка "ценен" и че те представляват интерес и за съветските другари;

- С окръжно управление МВР - Враца съвместно сме подготвили план за работа по ИР, който активно се изпълнява и предстои реализация на обекта до края на месец април. Със същото управление работим и по изучаването на два смесени брака и няколко засечени връзки с капиталистически граждани;

- Съвместно с окръжно управление Габрово проведохме мероприятие по наш обект, временно пребиваващ тук, вследствие

91

Из архивите на ДС

3

на които разработката е пред реализация. Понастоящем подготвяме секретен сътрудник за извеждането му зад граница. Работим също по изучаването на 4 наводки за смесени бракове и представляващи за нас интерес връзки;

- С окръжно управление МВР - Перник понастоящем работим по изясняването на три наводки, за които първичните данни са, че те представляват за НТР интерес;

475

- Съвместно с другарите от окръжно управление на МВР - Сливен изучаваме възможностите за използуване по наша линия на предстоящ смесен брак с английски гражданин - инженер, работещ в един от филиалите на IBM;

- С окръжно управление на МВР - Силистра сме уточнили възможностите за съвместна дейност и сме започнали изучаването на три наводки;

- С отделение 01 при окръжно управление МВР - Русе сме разгледали възможностите за използуване на техен агент по наша линия и понастоящем по наше указание се изясняват възможностите за работа по линия на НТР в окръга по посочените по-горе категории лица.

- Уточнени са възможностите за работа и на територията на Ловешки окръг, където понастоящем се работи по една наводка с перспектива за използуването по линия на НТР.

Отп. в 1 екземпляр
Изп. 07 17480
Нап. Колева/301-Б

Н-К ОТДЕЛ 07, ИТУ-ДС:
майор:
/Г. Манчев/

София, 13.III.1980 год.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

22а

Строго секретно!
Екз. единствен.

Др. Иванов
Да ми се доходи какви ви са конкретните ... по изтрадането на научно-техническото разузнаване резерв по ... от действуващия ... ведомства!
Срочно!
14.4.67

Е документът имат право до се запознаят:
др. Иванов
др. Неделев
др. Илиев

ОРИЕНТИРОВКА

по използуване възможностите на ведомствата в работата на НТР и организация на работата на разузнавателните отдели при ведомствата.

С цел използуване външните връзки на ведомствата за водене на научно-техническо разузнаване по особено важните проблеми на науката и техниката, при съответното ведомство се създава разузнавателен отдел, състоящ се от неголям брой оперативни работници, имащи известен опит в разузнавателната работа.

Организационната структура на разузнавателния отдел, неговите основни задачи и функции се съгласуват с централните разузнавателни органи и ръководството на съответното ведомство.

Оперативните сътрудници на разузнавателния отдел се зачисляват в щата на ведомството на длъжности, даващи възможност за контакти с чужденци, които се съгласуват между ръководството на ведомството и разузнавателните органи в зависимост от обстоятелството. Ръководството на ведомството обезпечава сътрудниците на разузнавателния отдел със съответствуваща на длъжността заплата и други видове доволствия, а също така и с помещения, удовлетворяващи изискванията на конспирацията и средствата за връзка. Ръководството на ведомството създава също на разузнава-

Из архивите на ДС

телния отдел условия за опазване в строга тайна съдържанието на характера на неговата работа и оказва съдействие на разузнавачите при изпълнение на възложените им оперативни задачи.

Непосредственото ръководство и контролът на работата на разузнавателния отдел се осъществяват от ръководството на разузнавателните органи. Те имат право в необходими случаи да използуват сътрудниците на разузнавателния отдел в мероприятията на разузнаването извън даденото ведомство.

На разузнавателния отдел се възлага следната основна задача при водене на научно-техническо разузнаване против капиталистическите страни:

Придобиване съвместно с други подразделения на научно-техническото разузнаване източници за информация от чуждестранните учени и специалисти и получаване на важна научно-техническа информация и образци, на първо място по проблемите с отбранителна тематика, а също и други въпроси на науката и техниката, които имат важно народностопанско значение.

За изпълнение на тези задачи се използуват:

а/ Заминаване на специалисти и учени в командировка в капиталистическите страни в състава на технически и други делегации по линия на ведомствата за посещение на фирми и научно-изследователски организации, на научно-технически международни и национални конференции, конгреси и симпозиуми, за участие в работата на международни организации, за стажуване и специализации във висшите учебни заведения в рамките на Спогодбите за научно-техническо сътрудничество, в състава на групи за научно-технически туризъм и т.н.

б/ Лични и делови връзки на специалисти, а също и официални връзки на даденото ведомство със задгранични специалисти, фирми и други организации

Из архивите на ДС

478

226

в/ Посещения на чужди специалисти и учени в наши научно-изследователски институти и предприятия, а също и в държавни учреждения; поканване на чужди учени и специалисти у нас на научно-технически конференции, симпозиуми и изложби, а също така и на четене на лекции и доклади.

За изпълнение на тези задачи разузнавателният отдел със съдействие на ведомственото ръководство провежда мероприятия по:

а/ Включване в състава на делегациите, заминаващи в капиталистическите страни, привлечени учени и специалисти, също така доверени лица, а в необходими случаи - и кадрови оперативни работници със задачи:

- На първо място, установяване контакт с чужди специалисти, работещи на обекти, интересуващи научно-техническото разузнаване и изучаване на тези специалисти;
- На второ място, оказване помощ на резидентурите при установяване контакти с интересуващи резидентурата лица, а също получаване на наводки на чужди специалисти, занимаващи се с разработката на важни проблеми;
- И на трето място, за изпълнение на специалните оперативни задачи.

б/ Прикрепяване към пристигащите в нашата страна научно-технически, търговски и други делегации и отделни чужди учени и специалисти на наши привлечени специалисти, а също така и кадрови сътрудници на разузнаването, с цел тяхното изучаване и разработка в интерес на разузнаването.

в/ Използуване на материали, постъпващи във ведомството от капиталистическите страни, за откриване на обектите и лицата, представляващи интерес за научно-техническото разузнаване.

г/ Получаване на необходимата информация от специалисти, връщащи се от задгранична командировка.

92

Из архивите на ДС

479

г

Освен изброените по-горе основни задачи, стоящи пред разузнавателния отдел, от него се осъществяват също така следните мероприятия от спомагателен характер в интерес на научно-техническото разузнаване:

а/ Подбиране и включване в резерв на привлечените наши специалисти за последователно попълване на вакантните места, които ни се предоставят в различни международни, научно и технически организации /специализираните органи на ООН, ЮНЕСКО, Международната организация на Труда, Международния съюз на електросъобщенията, Международния пощенски съюз и пр./

б/ Подбиране, оперативна и техническа подготовка на т привлечените специалисти и учени за последователно включване в състава на групи инженери-приематели, заминаващи зад граница за приемане на закупено оборудуване в капиталистическите страни. Подбор, оперативна и техническа подготовка на привлечените специалисти и тяхното включване в съставана групите-стажанти заминаващи в капиталистическите страни на специализация в рамките на междуправителствени спогодби за научно-техническо сътрудничество.

в/ Провеждане консултации с видни наши учени и специалисти по въпросите за задачите, стоящи пред научно-техническото разузнаване и оценката на получените от разузнаването научно-технически материали и образци.

г/ Осъществяване на контраразузнавателните функции, откриване сред пребиваващите в нашата страна чужди специалисти на науката и техниката на вражеските разузнавачи и тяхната агентура. Оказване помощ на службата за контраразузнаване в провеждане на мероприятия на територията на нашата страна по предотвратяване и локализиране действията на противниковото разузнаване.

Из архивите на ДС

480

Като илюстрация на използуването възможностите на ведомствата и организирания при него разузнавателен отдел ще приведем пример за разработката на един от специалистите на капиталистическата страна в интерес на научно-техническото разузнаване.

Преди няколко години в състава на наша делегация, заминаваща в капиталистическа страна, от разузнавателния отдел бил включен наш специалист-химик. Намирайки се в страната, той се запознал с "ДАВИД" - консултант на една от най-крупните химически фирми, с когото той се срещнал със съдействието на резидентурата.

След редица срещи се удало да се изясни, че "ДАВИД" по своето служебно положение провежда сам и има достъп до интересни работи, вършещи се от фирмата. При връщането си в Родината нашият специалист написал обстоен доклад за резултата на своето пътуване, въз основа на който било взето решение за целесъобразността на поканването на "ДАВИД" в нашата страна.

Като се използувала възможността на разузнавателния отдел, "ДАВИД" заедно с други работници на фирмата бил поканен в нашата страна. Разузнавателният отдел съставил програма за гостуването на делегацията, като разгледал беседите и лекциите на фирмата в предприятията, институтите и прикрепил към делегацията няколко привлечени специалисти. За работа с делегацията у нас бил привлечен познатия с "ДАВИД" наш специалист.

В резултат на изучаването било установено, че "ДАВИД" се отнася положително към нашата страна, охотно установява контакт с наши специалисти и достатъчно откровено говори за работите, провеждани се от него във фирмата. От самия "ДАВИД" непосредствено били получени редица ценни материали и той обещал в качеството на помощ към нашите специалисти да предаде допълнително по-подробни материали по някои извършвани от него работи, а също така и образци.

92

Из архивите на ДС

481

В една от беседите на "ДАВИД" била подхвърлена мисълта, че би било полезно още веднъж да не дидим непосредствено в страната на пребиваването му. Естествено възникнал въпросът ще приеме ли фирмата наша делегация. "ДАВИД" изразил мнение, че ще му се удаде да получи съгласието на фирмата, тъй като последната е силно заинтересована в търговията си с нашата страна.

След известно време, след връщането си в страната, "ДАВИД" действително получил и изпратил във ведомството писмо от фирмата с покана на наша делегация в състав от 3-4 души.

Като се използувала възможността на разузнавателния отдел, било получено разрешение за командироване зад граница на трима души от организацията, където работели нашите привлечени специалисти, а също така и един оперативен работник. По такъв начин, делегацията била укомплектована с нужните ни хора и започнала да се готви за заминаване.

След известно време делегацията отишла в страната, където била добре посрещната от "ДАВИД". Удало се окончателно да се уточни тематиката на провежданите във фирмата работи, да се уточни с какви въпроси се занимава сам "ДАВИД" във фирмата, от какво са заинтересовани той и неговата фирма. Изяснило се, че материалното положение на "ДАВИД" не е блестящо.

С "ДАВИД" били продължени преговорите за възможността да се използуват неговите знания за оказване помощ на нашата страна и по-специално за реорганизация на някои наши производства в един от заводите, който той е посетил през време на пребиваването си в страната, срещу съответно възнаграждение.

"ДАВИД" в резултат на редицата проведени беседи дал съгласието си за провеждане на тази работа. При това било уговорено, че всички технически материали ще бъдат предавани от "ДАВИД" в обезличена форма чрез един от сътрудниците на Търговското предста-

Из архивите на ДС

482

вителство/работник в нашата резидентура/, като за това не трябвало да знае никой друг.

По такъв начин, в резултат на използуване възможността на разузнавателния отдел била получена в началото ценна находка за чуждия специалист в капиталистическата страна, а последпроведено изучаване на обекта и самия чужденец, организирано продължение на разработката и установяване на доверителни отношения. Обектът на разработката бил предаден на връзка нарезидентурата, която продължила работата с него.

Още един пример с чужд специалист, за позицията на разузнавателния отдел в нашата страна, когато контакт с чужденеца е бил установен от кадрови оперативен работник, без помощта на привлечени специалисти.

Оперативният работник на разузнаването, работейки в една от Западно-европейските страни в състава на нашето посолство, се запознал с "ДЖОН" - представител на управлението на концерн, обединяващ редица машиностроителни фирми. Разработката му в страната по редица причини била призната за нецелесъобразна

При връщането си от командировка оперативният работник бил изпратен на работа в разузнавателния отдел под прикритие на ведомството , където скоро пристигнала делегация от споменатия по-горе концерн, всъстава на която бил и "ДЖОН".

Като разбрал това, с.р. взел участие в посрещането на делегацията и се срещнал с "ДЖОН"

В беседите се изяснило, че "ДЖОН" периодически /примерно два пъти в годината / идва при нас в състава на делегацията на концерна, където той работи като специалист, знаещ нашия език.

92

Из архивите на ДС

3

Беше установено, че "ДЖОН" видимо се ползува с доверието на управлението на концерна и може да взема да преглежда всякаква техническа документация.

В беседите "ДЖОН" проявявал симпатии към нашата страна. Както се изяснило, сред неговите роднини имало и бегълци в нашата страна. Възможно е това да е изиграло определена роля във формирането на възгледите му спрямо нашата действителност.

Оперативният работник показал на "ДЖОН" вниманието си към него и му помогнал в някои въпроси на търговската му дейност. Това имало голямо значение, защото кариерата на "ДЖОН" в голяма степен зависела от отношението на нашата организация към него.

483

В края на срока на делегацията у нас "ДЖОН" неведнъж давал израз на своето разположение към оперативния работник и по молба на последния представил няколко технически документации на фирмата.

Оперативният работник обещал на "ДЖОН" своето съдействие при поканването в нашата страна на по-голяма делегация на техния концерн, ако "ДЖОН" от своя страна, възползувайки се от достъпа си към техническата документация, ни представи информация по два интересуващи ни въпроса. "ДЖОН" се съгласил да изпълни тази молба. Тогава оперативният работник съвсем внимателно му обяснил какви трудности могат да се срещнат и го предупредил за необходимостта да бъде внимателен и предпазлив. "ДЖОН" правилно възприел напътствията на о.р. за целесъобразността да се държи в тайна постигната уговорка. По-късно с "ДЖОН" били установени доверителни отношения, а после, след щателна проверка и изучаване на конкретните задачи, била осъществена вербовката му.

Разузнавателният отдел разполага с възможности за даване наводки и създаване условия за осъществяване съвместно с други подразделения на разузнаването и контраразузнаване на литерни мероприятия /секретно фотографиране на документи, записване беседи, външна наблюдение и т.н./

Из архивите на ДС

484

22 ч

Взимайки участие в посрещането на делегации от специалисти от капиталистическите страни, о.р. на разузнавателния отдел и привлечените към тях сътрудници, по-добре от всички други могат да обърнат внимание на това, че по време на беседите с наши специалисти членовете на чуждите делегации не показват част от документацията, но се ползуват от нея при отговорите си на въпросите. Отделни чужди специалисти носят със себе си и ползуват специални фирмени справочници, закрит тип или лични бележници съсаписки. Задачата се състои в това, да се забележи къде държи чуждият специалист тези документи и какъв вид имат те, за да може после по-лесно да се намери при осъществяване на мероприятията. Още задачата се състои в това, да се създадат условия за провеждане литерно мероприятие /организиране на посещение на цялата делегация на театър, отиване на екскурзия, обед и др./ Във връзка с това необходимо е да се обърне внимание на бдителността при включване в състава на лицата, осъществяващи литерното мероприятие, оперативни работници от разузнавателния отдел. От една страна те могат да окажат голяма помощ, тъй като са видяли интересуващите ни документи и знаят откъде се пазят но от друга страна те се знаят отчужденците и в случай на провал на операция това застрашава както от лична разшифровка, така и от разшифровка на учреждението на прикритие.

В заключение следва да се отбележи, че разузнавателния отдел в своята всекидневна работа по прикритие поддържа връзка с различни други отраслеви министерства, държавни комитети, ведомства и други организации, в една или друга форми имащи постоянен контакт с чужди учени и специалисти откапиталистическите страни.

Ц-6 18

Строго секретно!
Екз.№ 1 .

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М Е Р О П Р И Я Т И Я

На ПГУ – ДС във връзка с решение № Б-69-1306 от 3.VIII.1970 год. на Комисията за икономическо и научно-техническо сътрудничество при Министерския съвет.

Във връзка с решение № Б-69-1306 от 3.VIII.1970 г. на Комисията за икономическо и научно-техническо сътрудничество при Министерския съвет за подобряване на работата по промишленото кооперране и специализацията, ПГУ – ДС планира следните мероприятия:

1. Да се проведе среща между представители на ПГУ – ДС и КИНТС с цел да се обсъдят интересите на нашата страна в областта на промишленото кооперране с фирми и научно-изследователски институти в напредналите капиталистически страни и се набележат конкретни мерки за оказване на помощ от ПГУ – ДС.

2. Да се възложи на Резидентурите на ПГУ – ДС в напредналите капиталистически страни да организират системна и целенасочена работа по изучаване на онези фирми, институти и учреждения, с които нашата страна е заинтересована да организира промишлено кооперране.

Из архивите на ДС

№ 19

3. Чрез наличната агентура, секретни сътрудници и други възможности, ПГУ - ДС да обезпечава необходимата информация относно техническото равнище на продукцията, внедряването на нови производства, състоянието на суровинната база, икономическото и финансово състояние и условията за евентуално промишлено и научно сътрудничество с интересуващите ни фирми.

4. ПГУ - ДС да насочи вниманието си и към придобиване на агентура и оперативни връзки за влияние в областта на икономическото и научно-техническо сътрудничество с изтъкнати капиталистически фирми и организации по основните отрасли на науката и техниката.

5. Предлагаме Ръководството на Министерството да издаде разпореждане до всички поделения на ДС, с което да се задължат оперативните работници на същите, включени по различни поводи в състава на български икономически и научно-технически делегации, посещаващи западни фирми и организации, след завръщането си да изготвят подробни докладни записки, един екземпляр от които да се изпраща в ПГУ - ДС.

6. По предварителна договорка с КИНТС, ПГУ - ДС да осигурява участие на оперативни работници на научно-техническото и икономическо разузнаване в по-важните двустранни и многостранни преговори, които нашата страна води с капиталистически държавни и частни институции.

7. Придобитата информация по въпросите на научно-техническото и икономическото сътрудничество на нашата страна с капиталистически държавни и частни организации да се регистрира и обработва отделно в ПГУ - ДС и се изпраща своевременно на заинтересованите министерства и ведомства.

София, 11. 9 1970 год.
Отп. в 2 екз.
Екз.№ 1 -
Екз.№ 2 -
ЛП.

Н-К ПЪРВО ГЛАВНО У-НИЕ ДС
Генерал-майор

97
12

Строго секретно!
Екз.№____.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П О Л О Ж Е Н И Е

За съвместната работа на ДКНТП и МВР по набиране, оценка и реализация на научно-техническата информация, придобита по официален и неофициален път.

1. ДКНТП и съответните органи на МВР са ведомствата, които имат задължението да организират в капиталистическите страни работата по набирането на научно-техническа информация по проблеми, интересуващи икономиката, науката и отбраната на НРБ.

Всички останали ведомства и организации в страната, които се нуждаят от такава информация, правят съответни заявки пред ДКНТП.

2. Създава се координационен орган от представители на ДКНТП, МВР, отдел "Промишлен" при ЦК на БКП и Държавния комитет по планиране на равнището на първи зам.министър (съответно първи зам.пав.отдел), който ежегодно да определя и изготвя списъци със основните и номенклатурни задачи за придобиване на научно-технически информации в капиталистическите страни по официален и секретен път.

Тези задачи се утвърждават от Председателя на ДКНТП, а секретните - и от Министъра на Вътрешните работи.

Из архивите на ДС

488

98
13

3. Координационният орган съобразно утвърдените задачи планира необходимите средства във валута и лева за заплащане на научно-техническата информация и покриване на разходите по придобиването ѝ.

Тези средства се утвърждават ежегодно от _____ _____ и се отпускат на ДКНТП.

От тези средства ДКНТП заделя и предоставя на разположение на съответните органи на МВР един постоянен фонд от 10,000 долара, който се изразходва при бързо появили се нужди за заплащане на документация и образци.

Органите на МВР имат право при закупуване на секретна документация и образци да изразходват суми до 20 % по-високи от отпуснатите им средства от ДКНТП, без предварително разрешение, но не по-големи от 2000 долара.

4. Средствата за реализацията на получената научно-техническа информация се планират и обезпечават от ведомствата и организациите, които са заявили тази информация.

Контролът по реализацията на придобитата научно-техническа информация се възлага на ДКНТП.

5. В шестмесечен срок от утвърждаването на настоящето положение, ДКНТП да изработи инструкция за реда на оценяване, съхраняване и реализация на научно-техническата информация от страна на различните ведомства и организации.

6. За правилната обработка, съхраняване и контрол по използуване на придобитата явна и секретна научно-техническа информация от капиталистическите страни, към ДКНТП да се създаде документационен център.

Същият център да провежда контрол върху текущите задачи, които се поставят на задграничните представителства на ДКНТП.

Центърът да бъде изграден така, че да позволи преминаването към-машинна обработка на данните, когато се създадат необходимите условия.

94

Из архивите на ДС

99
4
24

7. В шестмесечен срок от утвърждаване на настоящето положение, да се създаде специална търговска _____ _____ за внос на оборудване и материали под ембарго. Съставът на тази _____ да бъде от пет оперативни работници и четири технически сътрудници - служители на поделение 5010.

Възлага се на Председателя на ДКНТП и Министъра на Вътрешните работи в едномесечен срок да утвърдят статута на тази организация и нейното камуфлиране.

Дава се генерално разрешение на _____ за внос на специално оборудване и материали. Задължава се Управление "Митници" при Министерство на финансите да освобождава внасяните от тази организация материали и съоръжения без всякакви митнически формалности.

489

8. Възлага се на Председателя на ДКНТП и Министъра на Вътрешните работи в тримесечен срок да утвърдят правилник за материално стимулиране на служителите, постиннали високи резултати при добиването на научно-техническа документация, материали и съоръжения с голям икономически и научен ефект за страната.

За тази цел да се създаде фонд "материално стимулиране" към ДКНТП. Средства за този фонд да се набират чрез надчисления върху общите разходи при добиването на научно-техническата документация и вноса на материали и съоръжения под ембарго в размер до 5 % от сумата в чужда валута и до 5 % от сумата на оценения икономически ефект в лева.

9. С оглед по-ефикасното използуване на чуждия прогресивен опит и постиженията на напредналите капиталистически страни, възлага се на ДКНТП и МВР ежегодно да изготвят специален план за организиране и провеждане на международни симпозиуми и конференции у нас по проблеми, представляващи значителен интерес за страната. На тези мероприятия да се канят за участие изтъкнати учени и специалисти и създават условия за получаване интересуваща страната информация, а също за създаване на трайни и полезни връзки със тези специалисти.

Из архивите на ДС

490

100
15

10. Възлага се на ДКНТП и МВР да окомплектоват групи от служители с подходяща професионална и езикова подготовка в посолствата, търговските и другите представителства на НРБ в напредналите капиталистически страни със задача да набират явна и секретна научно-техническа информация и образци.

11. Цялостната работа на тези групи в отделните страни се ръководи от служители на съответния орган на МВР под прикритието на представители на ДКНТП.

Същите служители да бъдат нотифицирани като съветници по икономическите и научни въпроси при посолствата на НРБ или като зам.търговски представители към търговските представителства.

Под ръководството на съветника по икономическите и научни въпроси (респективно зам.търговския представител) се намират всички служители в съответната страна на ДКНТП, съответния орган на МВР, специализанти, студенти, специалисти на работа по договор и всички други български граждани на територията на съответната страна, имащи възможности да събират научно-техническа и икономическа информация.

12.

94

Из архивите на ДС

101
16

13. Всички планови и извънпланови задачи за придобиване на научно-техническа информация и закупуване на образци от съоръжения и материали се възлагат на задграничните представителства на ДКНТП от упълномощено от Председателя на Комитета звено.

Задачите за придобиване на секретна научно-техническа информация се възлагат от ръководството на ДКНТП чрез съответния орган на МВР.

491

14. Дава се право на ДКНТП да води директно кореспонденция със своите задгранични представителства по дипломатическите канали.

3 юли 1970 година
СОФИЯ

ДС И НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ
95
Из архивите
492

167/14

Строго секретно!
Екз.№ 1.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПРИКРИТИЯ В СТРАНАТА
на ОР от Н Т Р

№ по ред	Прикрития	Брой	На ръковод-ство при
1.	ДТП "Електроимпекс"	2	I и II отделения
2.	ДТП "Техноимпорт"	2	I и II отделения
3.	ДТП "Интерпред"	2	Вътрешно о-ние
4.	ДТП "Техноимпекс"	3	Вътрешно о-ние
5.	ДТП "Изотимпекс"	1	I и II отделения
6.	ДСО "Фармахим"	1	I и II отделения
7.	ДТП "Химимпорт"	1	I и II отделения
8.	ДСО "Нефтохим"	1	I и II отделения
9.	Д К Н Т П	2	Вътрешно о-ние
10.	Министерство на външната търговия	1	Вътрешно о-ние
11.	Министерство на външните работи	2	I и II отделения
12.	К И Н Т С при МС	2	I и II отделения
13.	КСК при МС	2	О-ние"Информация"
14.	Б А Н	2	Вътрешно о-ние
15.	ЦИИТ	1	Вътрешно о-ние
16.	Управление "Промишлена микробиология при МС	2	Вътрешно о-ние
17.	Нефтохимически комбинат - Бургас	1	Вътрешно о-ние
18.	Химически заводи - с.Повеляново	1	Вътрешно о-ние
19.	Химически заводи - Свищов	1	Вътрешно о-ние
		ОБЩО: 30	

18.I. 1971 година
СОФИЯ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

№ 78

Строго секретно!
Екз. № 1

Др. Р. Ненов
Срочно за изучаване
23/12

МВР
Вх. 26030 18.XII.1974 г.

ДО

ДРУГАРЯ ЗАМ.МИНИСТЪР
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТНОСНО: Изграждането на отраслови резидентури при някои министерства.

Във връзка с дадените от др. Министър указания за изграждане на резидентури по линия на НТР в по-важните отраслови министерства бе извършено следното:

В Министерство на машиностроенето при договореност със Зам.министъра Йордан Тенов беше назначен като сътрудник към същия кап. Асен Соколов. Непосредствено след освобождаване от длъжност на др. Тенов на кап. Соколов беше предложено от ръководството на Министерството да продължи работа в отдел по соц.страни. Поради това, че не бе постигнато желаното за нас разрешение се наложи кап. Асен Соколов да бъде върнат в ПГУ-ДС.

В Министерство на електрониката и електротехниката бяха предприети стъпки за назначаването на резидент зам.н-к отдел НТР майор Милчо Гачев. От Министъра Й.Младенов първоначално беше дадено обещание да бъде осигурено подходящо место отговарящо на нашите интереси.

При конкретното решаване на въпроса след като предло-

Из архивите на ДС

жихме нашия ОР да бъде назначен за "Съветник" от страна на Министерство на електрониката и електротехниката ни съобщиха, че имат затруднения във връзка с ограничения в щата както и предстоящите съкращения, които се предвиждат в Министерството. С наша помощ чрез Министерството на труда и социалните грижи беше изяснено, че не съществуват формални пречки за откриване на щатна бройка "Съветник". Независимо от това Министъра на електрониката и електротехниката др. Йордан Младенов отказа да уреди назначаването на наш ОР за "Съветник" опасявайки се , че разширяването на съветническия апарат би могло да се изтълкува отрицателно в Министерството и по-висшестоящи държавни органи. Същевремено, той предлага да назначи наш ОР като гл.специалист в някой от отделите, където ОР ще бъде на пряко подчинение на други ръководители.

Това обаче ще постави резидента в ограничено положение на други лица вън от ръководството на съответното Министерство и ще го лиши от възможността да има поглед върху дейността на Министерството като цяло, а от там и да помага за правилното определяне на разузнавателната тематика по линия на НТР и използуването на придобитите и предоставени информации на съответното Министерство.

В някой от братските страни резидентурите са обособени, като самостоятелни отдели към съответните отраслови министерства. У нас обаче в този момент, когато се предлагат съкращения в администрацията не е целесъобразно да се предлага изграждане на нови отдели, а съществуващите са попълнени.

Целесъобразно е с цел изграждане резидентурите в министерствата резидентът да се назначава като съветник на Министъра, а ОР включени в резидентурата да се назначават в подходящи за нашата оперативна работа отдели, за да можем на практика да оказваме конкретна помощ на съответните министерства и същевременно да я съчетаваме с нашата пряка оперативна работа.

л. 80

3.-

Имайки пред вид горното

ПРЕДЛАГАМ

Да се проведе разговор от страна на ръководството на МВР с Министъра на електрониката и електротехниката др. Й.Младенов, Министъра на машиностроенето и металургията др. Тончо Чакъров и Министъра на химическата промишленост др. Г.Панков като се уреди въпроса с назначаването при тях по един съветник представител на ПГУ-ДС.

______ 1974г.
София

НАЧАЛНИК ПГУ-ДС
ГЕН.МАЙОР: [подпис]

Отп. в 2 екз.
№ 1 – др. Савов
№ 2 – папка 6523
Размн. № 07 /17465
Нап. СМ

Др Коцев

1.) Защо непременно длъжностите и 3-те места да бъдат на длъжност „съветник".

2) Дайте ми мнението на К-вото за Чакъров и Панков за да говоря конкретно.

3.) – За Електрониката приемете незабавно длъжността гл. специалист и Тачев да започва.

21/12. [подпис]

НЯКОИ ПО-ВАЖНИ СЪКРАЩЕНИЯ

1. АГ – Агент
2. АОО – Агентурно-оперативна обстановка
3. ВИ – Въпроси за изясняване
4. ВН – Външно наблюдение
5. ВПР – Външнополитическо разузнаване
6. ВР – Връзка
7. ВРЯН –Внезапно ракетно-ядрено нападение
8. ВХТИ – Висш химико-технологичен институт
9. ГАПС – Гъвкави автоматизирани производствени системи
10. ГОАП – Групови обекти за агентурно проникване
11. ДКНТП – Държавен комитет за наука и технически прогрес
12. ДКНТПВО – Държавен комитет за наука, технически прогрес и висше образование
13. ДОП – Дело за оперативна проверка
14. ДОР – Дело за оперативна разработка
15. ДСО – Държавно стопанско обединение
16. ДТП – Държавно търговско предприятие
17. ДХК – Държавен химически комбинат
18. ЕИМ – Електронноизчислителна машина
19. ЗР – Задгранични резидентури
20. ЗЯП – Завод за ядрени прибори
21. ИВПП – Институт по винарство и пивоварна промишленост
22. ИЕП – Институт по елементи за ползване
23. ИИТ – Институт по изчислителна техника
24. ИИЦ – Информационно-изчислителен център
25. ИКМ – Импулсно-кодова модулация
26. ИОР – Информация с ограничено разпространение
27. ИСО – Инженерингова стопанска организация
28. ИЯИЯЕ – Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика
29. КЕССИ – Комитет по единна система за социална информация
30. КИНТС – Комисия за икономическо и научно-техническо сътрудничество
31. ККСМ – Комисия по качество, стандартизация и метрология
32. КНИТ – Комитет за наука, изобретения и технологии
33. КОКОМ – Координационен комитет за многостранен контрол на износа
34. КРО – Контраразузнавателни органи
35. КТМ – Комитет за транспортно машиностроене
36. МАГАТЕ – Международна агенция по атомна енергетика
37. МВТ – Министерство на външната търговия
38. МЕЕ – Министерство на електрониката и електротехниката
39. МЗХП – Министерство на земеделието и хранителната промишленост

40. МИП –Министерство на икономиката и промишлеността
41. ММ – Министерство на машиностроенето
42. МС – Министерски съвет
43. МХП – Министерство на химическата промишленост
44. НАПС – Национален аграрно-промишлен съюз
45. НИИ – Научноизследователски институт
46. НИИОП – Научноизследователски институт по оперативна психология
47. НИИС – Научноизследователски институт по съобщенията
48. НИИЦМ – Научноизследователски институт по цветна металургия
49. НИИХП – Научноизследователски институт по химическа промишленост
50. НИПКИЕК – Научноизследователски и проучвателно-конструкторски институт за електронни калкулатори
51. НИПКИП – Научноизследователски проектно-конструкторски институт по полупроводници
52. НИПКИРЕ – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по радиоелектроника.
53. НИППИЕС – Научноизследователски проекто-проучвателен институт за енергийно строителство
54. НИСИ – Научноизследователски строителен институт
55. НОР – Нещатен оперативен работник
56. НПО – Научно-производствено обединение
57. НТИ – Научно-техническа информация
58. НТР – Научно-техническо разузнаване
59. НХК – Нефтохимически комбинат
60. ОАП – Обект за агентурно проникване
61. ОВ – Оперативна връзка
62. ОРОН – Оперативен работник на обществени начала
63. ОТМ – Оперативно-технически мероприятия
64. ОФВ – Официална връзка
65. ПДЯ – Постоянно действаща явка
66. ППКНТП – Партийно-правителствена комисия по научно-технически прогрес
67. РАО – Радиоактивни отпадъци
68. РУМНО – Разузнавателно управление на Министерството на народната отбрана
69. РЯН – Ракетно-ядрено нападение
70. СС – Секретен сътрудник
71. ТИС – Търговско-икономически служби
72. УНТР – Управление научно-техническо разузнаване
73. ХКПВ – Химически комбинат за полиамидни влакна
74. ЦВТИ – Център за външнотърговска информация
75. ЦИЕ – Централен институт по елементи
76. ЦИИТ – Централен институт по изчислителна техника
77. ЦИО – Център за информационно обслужване
78. ЦЛЕХИТ – Централна лаборатория за електрохимически източници на ток
79. ЦНИРПД – Център за научноизследователска, развойна и проектантска дейност

IMPORTANT ABBREVIATIONS

1. AG – Agent
2. IOS – Intelligence and Operational Situation
3. CC – Questions for Clarification
4. FM – Foreign Monitoring
5. FPI – Foreign Political Intelligence
6. CON – Connection
7. SRNA – Sudden Rocket and Nuclear Attack
8. HICT – Higher Institute of Chemical Technology
9. FAPS – Flexible Automated Production Systems
10. GOAP – Group Site for Agents' Penetration
11. SCSTP – State Committee for Science and Technical Progress
12. SCSTPHE – State Committee for Science, Technical Progress and Higher Education
13. COC – Case for Operative Control
14. COD – Case for Operative Development
15. SEA – State Economic Association
16. SCE – State Commercial Enterprise
17. SCF – State Chemical Factory
18. ECM – Electronic Computing Machine
19. OR – Overseas Residents
20. NDP – Nuclear Devices Plant
21. IWBI – Institute of Wine and Brewery Industry
22. IEU- Institute of Elements to Use
23. ICT – Institute of Computer Technology
24. ICC – Information and Computing Center
25. ICM – Impulse Code Modulation
26. ILD – Information with Limited Distribution
27. EIO – Engineering Industrial Organization
28. INRNE -Institute for Nuclear Research and Nuclear Energy
29. CUSSI – Committee for a Unified System of Social Information
30. CESTC – Commission for Economic, Scientific and Technical Cooperation
31. CQSM – Commission for Quality, Standardization and Metrology
32. CSIT – Committee for Science, Inventions and Technology
33. CCMEC – Coordinating Committee on Multilateral Export Controls
34. CA – Counterintelligence Authorities
35. CTME – Committee for Transport Mechanical Engineering
36. IAEA – International Atomic Energy Agency
37. MFT – Ministry of Foreign Trade
38. MEEE – Ministry of Electrical and Electronics Engineering
39. MAFI – Ministry of Agriculture and Food Industry
40. MEI – Ministry of Economy and Industry

41. MME – Ministry of Mechanical Engineering
42. CM – Council of Ministers
43. MCI – Ministry of Chemical Industry
44. NAPU – National Agro-Industrial Union
45. RI – Research Institute
46. RIOP – Research Institute of Operational Psychology
47. RIC – Research Institute of Communications
48. RIFM – Research Institute of Ferrous Metallurgy
49. RICI – Research Institute of Chemical Industry
50. RSDIEC – Research and Study Design Institute for Electronic Calculators
51. RPDIS – Research and Project Design Institute of Semiconductors
52. RPDIRE – Research and Project Design Institute of Radio Electronics.
53. RSDIED – Research and Study Design Institute for Energy Development
54. RBI – Research Building Institute
55. SOW – Supernumerary Operative Worker
56. SPA – Scientific and Production Association
57. STI – Scientific and Technical Information
58. STI – Scientific and Technical Intelligence
59. PP – Petrochemical Plant
60. SAP – Site for Agents' Penetration
61. OJ – Operational Contact
62. OWPB – Operative Worker on a Public Basis
63. OTM – Operational and Technical Measures
64. OC – Official Contact
65. PSMP – Permanent Secret Meeting Place
66. GPCSTP – Government Party Commission on Scientific and Technical Progress
67. RAW – Radioactive Waste
68. IDMD – Intelligence Directorate of the Ministry of Defence
69. RNA – Rocket and Nuclear Attack
70. SC – Secret Collaborator
71. TES – Trade and Economic Services
72. STID – Scientific and Technical Intelligence Directorate
73. CPPF – Chemical Plant for Polyamide Fibers
74. CFTI – Centre for Foreign Trade Information
75. CEI – Central Elements Institute
76. CICT – Central Institute of Computer Technology
77. CIS – Center for Information Services
78. CLEPS – Central Laboratory for Electrochemical Power Sources
79. CSRDDA – Centre for Scientific and Research, Development and Design Activities

Държавна сигурност и научно-техническото разузнаване

Документален сборник

Първо издание

Формат 60×90/8
Печатни коли 62,50
Тираж 500

Печат *„Военно издателство“ ЕООД*

ISBN 978-954-2986-26-3